

หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในภาษาไทย



บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PREDICATE CONSTRUCTIONS DESCRIBING PUTTING AND TAKING EVENTS IN THAI

Mr. Kantanat Primitr



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบ

ฉวยวัตถุในภาษาไทย

โดย

นายกันตณัฐ ปริมิตร

สาขาวิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.กึ่งกาญจนา เทพกาญจนา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.กึ่งกาญจนา เทพกาญจนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิภาส โปธิแพทย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.กึ่งกาญจนา เทพกาญจนา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร.คเชนทร์ ตัญศิริ)

กันตณัฐ ปริมิตร : หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในภาษาไทย (PREDICATE CONSTRUCTIONS DESCRIBING PUTTING AND TAKING EVENTS IN THAI) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.กิงกาญจน์ เทพกาญจนา, 161 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในภาษาไทย และปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในแต่ละโครงสร้าง จากมุมมองภาษาศาสตร์ปริชาน ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้เก็บจากผู้บอกภาษาโดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลภาษาภาคสนามในรูปแบบของชุดวืตทัศน์สันจำนวน 44 วืตทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในภาษาไทยสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ตามจำนวนคำกริยาที่ปรากฏในหน่วยสร้างภาคแสดง ได้แก่ หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวและหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวมีคำกริยาแสดงการตั้งวางหรือกริยาแสดงการปรากฏเพียงหนึ่งคำ ในขณะที่หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนมีกริยาอื่นนอกเหนือจากคำกริยาแสดงการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อแสดงแง่มุมทางความหมายที่โดดเด่นในเหตุการณ์ หน่วยสร้างภาคแสดงที่แตกต่างกันสะท้อนให้เห็นความแตกต่างในด้านกระบวนการสร้างมโนทัศน์ในการรับรู้เหตุการณ์ ความหลากหลายของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในภาษาไทยสามารถอธิบายได้ด้วยกระบวนการเลือกรับรู้ 4 ประเภท ได้แก่ ความจำเพาะเจาะจงของเหตุการณ์ การมุ่งสนใจไปเฉพาะส่วนของเหตุการณ์ ความโดดเด่นของบางองค์ประกอบเหตุการณ์ และการจัดมุมมองในการมองเหตุการณ์

ภาควิชา ภาษาศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา ภาษาศาสตร์

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2559

5680103022 : MAJOR LINGUISTICS

KEYWORDS: PUTTING EVENT / TAKING EVENT / PREDICATE CONSTRUCTION / COGNITIVE LINGUISTICS / COGNITIVE GRAMMAR / CONSTRUAL

KANTANAT PRIMTR: PREDICATE CONSTRUCTIONS DESCRIBING PUTTING AND TAKING EVENTS IN THAI. ADVISOR: ASSOC. PROF. KINGKARN THEPKANJANA, Ph.D., 161 pp.

The present research has a twofold aim of analyzing syntactico-semantic properties of predicate constructions describing ‘putting’ and ‘taking’ events in Thai as well as examining factors motivating the use of each predicate construction from a cognitive linguistic perspective. This study uses a stimuli set, which consists of 44 short videoclips to elicit descriptions of ‘putting’ and ‘taking’ events.

The result reveals that the predicate constructions under investigation can be subcategorized into two main groups, simplex and complex constructions, according to the number of verbs appearing in the constructions. In simplex predicate constructions, there is only one ‘take’ or ‘put’ verb while in complex predicate constructions other verbs beside ‘take’ and ‘put’ verbs are added to describe various facets which are salient in the events. Different types of predicate constructions, thus, reflects different conceptualizations of the events. It is also found that the uses of various predicate constructions can be explained in terms of four construal phenomena, namely specificity, focusing, prominence and perspective.

Department: Linguistics

Student's Signature

Field of Study: Linguistics

Advisor's Signature

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์. ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาประทานหัวข้อวิทยานิพนธ์นี้มาให้ รวมทั้งชี้แนะให้คำปรึกษา และอดทนในความไม่ได้เรื่องหลายประการของผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์. ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา อาจารย์. ดร. วิภาส โภธิแพทย์ และอาจารย์ ดร. คเชนทร์ ตัญศิริ ที่กรุณาให้ข้อแนะนำและข้อแก้ไขอันมีประโยชน์ จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณแผนกวิจัยภาษาและปริชาน (Department of Language and Cognition) ของสถาบันวิจัยภาษาศาสตร์จิตวิทยาแมกซ์แพลงก์ (Max Planck Institute for Psycholinguistics) ที่ได้อนุเคราะห์เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาษาในงานวิจัยชิ้นนี้

ขอขอบคุณคุณแม่และคุณพ่อที่เป็นทั้งกำลังเงินและกำลังใจ คอยอยู่เคียงข้าง เป็นทุกสิ่งทุกอย่างให้ลูกชายคนนี้เสมอมา ความสำเร็จจากการศึกษาในครั้งนี้จึงขอมอบแต่ท่านทั้งสอง

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. คเชนทร์ ตัญศิริ ที่เป็นทั้งผู้จุดประกายให้เลือกเดินมายังสายภาษาศาสตร์ และเป็นทั้งผู้ให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ หากไม่มีท่านเชื่อว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้คงไม่มีทางสำเร็จลงได้

ขอขอบคุณ โรนัลด์ แล็งแอกเกอร์ ที่ทำให้ผู้วิจัยยังมีจุดยืนในวงการภาษาศาสตร์

ขอขอบคุณทุกองค์ความรู้จากสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวียงใหม่ ที่เป็นพื้นฐานต่อยอดให้ผู้วิจัยมีวันนี้ได้ ขอขอบคุณอาจารย์พรพิลาศ ที่เป็นเสมือนครูภาษาศาสตร์คนแรก และยังคงติดตามข่าวคราวลูกศิษย์คนนี้เสมอ

ขอขอบคุณมิตรสหายจากโรงเรียนสาริตมมหาวิทยาลัยเวียงใหม่ และสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวียงใหม่ ที่ยังคงคอยถามไถ่สารทุกข์สุกดิบและให้กำลังใจเสมอมา

ขอบคุณเด็ก ๆ ป.2 ลูกสาว ลูกบ่าว ทั้ง 4 รุ่นของครูพลีต ที่ทำให้ตลอดช่วงเวลา 4 ปีที่ผ่านมา ระหว่างทำวิทยานิพนธ์ เป็นช่วงเวลาที่รู้สึกว่ามีคุณค่าที่สุด ขอขอบคุณทุกความใส่ใจที่คอยเยียวยาจิตใจ ขอขอบคุณทุกความอบอุ่นที่มีให้เสมอยามที่ได้กลับไปหา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.5 นิยามคำสำคัญที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1.1 ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (cognitive linguistics).....	10
2.1.2 ทฤษฎีไวยากรณ์ปริชาน (Cognitive Grammar).....	11
2.2 งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง	16
2.2.1 งานวิจัยที่ใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาคสนามในรูปชุดวิดีโอที่ค้นแสดงฉาก เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุในการเก็บข้อมูล.....	16
2.2.1.1 งานวิจัยตามแนวทางการศึกษาเชิงศัพท์ทอรรศาสตร์ (lexical semantics). 16	
2.2.1.2 งานวิจัยตามแนวทางการศึกษาเชิงอสมมาตร (asymmetry approach).....	20
2.2.2 ภาพรวมการศึกษาเกี่ยวกับหน่วยสร้างพรรณาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวย วัตถุในภาษาไทย	20

2.2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระบบคำกริยา 'ใส่' กับระบบประธานของผู้พูด ภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น:การทดสอบสมมติฐานวอร์ฟ	21
2.2.2.2 หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมในภาษาไทย.....	22
2.2.2.3 การศึกษาความหมายของคำว่า 'เอา' ในภาษาไทย	26
บทที่ 3 เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลภาษา.....	30
3.1 เครื่องมือเก็บข้อมูลภาษา	30
3.1.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ.....	31
3.1.2 เกณฑ์ในการคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ.....	37
3.2 วิธีการเก็บข้อมูล	43
3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 4 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ.....	47
4.1 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ.....	47
4.1.1 หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและบทบาททางความหมาย	48
4.1.2 รูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ.....	53
4.1.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว.....	54
4.1.2.1.1 หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทลีแสดงเป้าหมาย	55
4.1.2.1.2 หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่ปรากฏบุพบทลีแสดงเป้าหมาย ..	58
4.1.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน	59
4.1.2.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาคำแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ.....	60

4.1.2.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้าง ไม่ใช่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ.....	66
4.1.2.2.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของ หน่วยสร้างเป็นคำกริยา <i>เอา</i>	66
4.1.2.2.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของ หน่วยสร้างเป็นคำกริยา <i>ใช้</i>	75
4.1.2.2.2.3 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของ หน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วย อวัยวะหรืออุปกรณ์	78
บทที่ 5 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ	81
5.1 หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุและบทบาททางความหมาย	82
5.2 รูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวย วัตถุ	86
5.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาค แสดงเดี่ยว.....	87
5.2.1.1 หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทวลีแสดงแหล่งเดิม.....	87
5.2.1.2 หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่มีบุพบทวลีแสดงแหล่งเดิมปรากฏ	90
5.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาค แสดงซับซ้อน.....	91
5.2.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้าง ภาคแสดงซับซ้อน ที่มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ปรากฏในหน่วยสร้าง	92
5.2.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้าง ภาคแสดงซับซ้อน ที่มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ไป หาวัตถุที่ถูกหยิบฉวยปรากฏในหน่วยสร้าง.....	98

5.2.2.3 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้าง ภาคแสดงซับซ้อน ที่มีคำกริยา เอา ปรากฏหลังคำกริยาแสดงการหีบฉวย วัตถุ	99
บทที่ 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนา เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุในภาษาไทย	101
6.1 การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่มีความโดดเด่น และการให้ความจำเพาะเจาะจงของ เหตุการณ์	102
6.1.1 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวย วัตถุในระดับพื้นฐาน	104
6.1.2 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวย วัตถุที่หยาบกว่าระดับพื้นฐาน	106
6.1.3 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวย วัตถุที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน	107
6.1.3.1 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่า ระดับพื้นฐานในหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ	109
6.1.3.1.1 การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุที่ถูก ตั้งวาง อวัยวะ หรืออุปกรณ์ในหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์ตั้ง วางวัตถุ	109
6.1.3.1.2 การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิง พื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมาย ในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ	121
6.1.3.2 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่า ระดับพื้นฐานในหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ	130
6.1.3.2.1 การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุที่ถูก หีบฉวย อวัยวะหรืออุปกรณ์ ในหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์ หีบฉวยวัตถุ	131

6.1.3.2.2 การขั้บแน่นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับแหล่งเดิม ในเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ.....	138
6.2 การเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์.....	143
6.2.1 การเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ.....	144
6.2.2 การเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ.....	147
บทที่ 7 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	150
7.1 สรุปผลการวิจัย.....	151
7.1.1 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในภาษาไทย.....	151
7.1.1.1 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ.....	151
7.1.1.2 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ.....	152
7.1.2 ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในแต่ละโครงสร้าง.....	153
7.1.2.1 ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ.....	154
7.1.2.2 ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ.....	155
7.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	155
7.3 ข้อเสนอแนะ.....	157
รายการอ้างอิง.....	159
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	161

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างเป็นปกติในชีวิตประจำวันของมนุษย์ นับตั้งแต่มนุษย์ได้เริ่มวิวัฒนาการจากการยืนด้วยสี่เท้าดังเช่นสัตว์ทั่วไปมาเป็นการยืนด้วยสองเท้าหลัง การวิวัฒนาการดังกล่าวส่งผลให้เท้าหน้าซึ่งไม่ได้ใช้งานในการค้ำจุนร่างกายอีกต่อไป เริ่มวิวัฒนาการต่อจนกลายเป็นอวัยวะมือทั้งสองข้าง เพื่อใช้สำหรับจัดการกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่สามารถจับต้องได้ ทั้งการหยิบฉวยจับอาวุธล่าสัตว์หรือต่อสู้ป้องกันตัวจากสัตว์ วางกับดักล่าสัตว์ หยิบฉวยผลไม้หาอาหารมาประทังชีวิต สร้างที่อยู่อาศัย ตลอดจนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ล้วนแล้วแต่ใช้มือกระทำการควบคุมและจัดการสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในลักษณะการหยิบฉวยและตั้งวาง ดังนั้นจึงถือได้ว่า การจัดการกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่สามารถจับต้องได้ในลักษณะการตั้งวางและหยิบฉวยเป็นมโนทัศน์พื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนต่างก็รับรู้ผ่านประสบการณ์เชิงร่างกาย

เลวินสัน (Stephen C. Levinson, 2012) ได้กล่าวถึงความสำคัญของมโนทัศน์เกี่ยวกับการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในแง่ของการเป็นส่วนหนึ่งในระบบมโนทัศน์พื้นฐานของมนุษย์ไว้ 4 ประการ ได้แก่

- 1) ในทางประสาทปริชาน (neurocognitive) มโนทัศน์เกี่ยวกับการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุมีความเชื่อมโยงกับภาวะละเลยกึ่งปริภูมิ (hemispatial neglect) ซึ่งภาวะดังกล่าวเป็นภาวะทางประสาทที่เมื่อสมองซีกขวาเกิดความเสียหายจะส่งผลให้เกิดความบกพร่องด้านการรู้สึกรู้ตัว (awareness) ในการตระหนักรู้ถึงพื้นที่ที่เอื้อมถึงรอบกาย (peri-personal space)
- 2) เป็นมโนทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบการมองเห็นกับการเคลื่อนไหวร่างกาย (visual and motor coordination) คือ เมื่อมองเห็นลักษณะของวัตถุที่มีขนาดรูปร่างหรือรูปทรงต่าง ๆ แล้ว จะมีวิธีการจัดการควบคุมอวัยวะเพื่อจัดการกับวัตถุนั้น ๆ อย่างไร
- 3) เป็นมโนทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงการจัดลำดับชั้นของการรับรู้เชิงพื้นที่ ระหว่างพื้นที่ที่มีระยะห่าง (distal space) กับพื้นที่ที่เอื้อมถึงรอบกาย (peri-personal space)

- 4) งานวิจัยเชิงภาษาศาสตร์จิตวิทยาเกี่ยวกับการรับภาษาของเด็กพบว่า กลุ่มคำกริยาในวง
ความหมายการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุ ได้แก่ *put* กับ *take* ในภาษาอังกฤษ ก็เป็นคำ
กลุ่มแรก ๆ ที่เด็กแรกเกิดสามารถเรียนรู้ได้

แผนกวิจัยภาษาและปริชาน (Department of Language and Cognition) ของสถาบันวิจัย
ภาษาศาสตร์จิตวิทยาแมกซ์แพลงก์ (Max Planck Institute for Psycholinguistics) ได้เล็งเห็น
ความสำคัญของมโนทัศน์เกี่ยวกับการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุดังกล่าว จึงได้เริ่มโครงการ “PUT
project” ขึ้นเพื่อสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลภาษาภาคสนามในรูปแบบของชุดวิดีโอทัศน์ สำหรับใช้ศึกษา
ความหมายในวงความหมายของการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุ (Melissa Bowerman, Marianne
Gullberg, Asifa Majid, & Bhuvana Narasimhan, 2004) ซึ่งทางคณะผู้จัดทำเรียกวงความหมาย
ดังกล่าวรวมกันว่า “placement event” โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับวง
ความหมายดังกล่าวในเชิงแบบลักษณ์ ว่าแต่ละภาษาแต่ละวัฒนธรรมจะมีการจัดประเภททาง
ความหมายของวงความหมายเกี่ยวกับการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุ ซึ่งสะท้อนให้เห็นด้วยรูปภาษา
เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร มีความหลากหลายอย่างไร และมีลักษณะสากลลักษณะอย่างไร
เครื่องมือเก็บข้อมูลภาษาภาคสนามดังกล่าวจึงประกอบไปด้วยคลิปวิดีโอทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์ทั้ง
เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุขนาดสั้น ๆ ที่มีองค์ประกอบทางความหมายของฉากแตกต่างกัน
กันไป เพื่อพิสูจน์การจัดประเภททางความหมายดังที่กล่าวมาในข้างต้น โดยทางคณะผู้จัดทำได้เปิด
โอกาสให้ผู้สนใจนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

โครงการ “PUT project” ของแผนกวิจัยภาษาและปริชานดังกล่าว ซึ่งมีลักษณะการเก็บ
ข้อมูลโดยใช้ตัวคลิปวิดีโอทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์ มีลักษณะการศึกษาภาษาเป็นแบบ
onomasiological approach กล่าวคือ เป็นการศึกษาภาษาโดยเริ่มตั้งต้นจากความหมาย
(meaning) หรือมโนทัศน์ (concept) ของเหตุการณ์ ซึ่งแทนด้วยคลิปวิดีโอทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์
ต่าง ไปสู่รูปภาษา (form) ที่แสดงความหมายหรือมโนทัศน์ของเหตุการณ์ ผ่านการพรรณนาคลิปวิดีโอ
ทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์ ผู้วิจัยพบว่า ยังไม่มีการศึกษาภาษาแบบ onomasiological approach ใน
งานวิจัยภาษาไทยมาก่อน โดยทั่วไปแล้วจะใช้การศึกษาภาษาแบบ semasiological approach ซึ่ง
เริ่มตั้งต้นจากรูปภาษาไปสู่ความหมาย เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวกับคำหลายความหมาย เป็นต้น ผู้วิจัยจึง
สนใจที่จะทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าวเพื่อริเริ่มแนวทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้ได้ผล
การวิเคราะห์ที่ไม่พบในงานวิจัยใช้การศึกษาภาษาแบบ semasiological approach มาก่อน

ผู้วิจัยได้นำเอาเครื่องมือดังกล่าวมาใช้ทดลองเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ในการทำวิจัยนำร่อง ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556 โดยมุ่งศึกษาเฉพาะความหมายของคำกริยาที่แสดงถึงการตั้งวางวัตถุและหิบบนวัตถุ

จากผลของการวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยพบสิ่งที่น่าสนใจนอกเหนือจากความหมายของคำกริยาที่แสดงถึงการตั้งวางวัตถุและหิบบนวัตถุ คือ ลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาษาที่ผู้บอกภาษาใช้เพื่อพรรณนาฉากเหตุการณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดง (predicate construction) ที่มีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย ทั้งรูปแบบหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว (simplex predicate construction) ที่มีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุหรือคำกริยาแสดงการหิบบนวัตถุปรากฏเป็นคำกริยาคำเดียวของหน่วยสร้าง และรูปแบบหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน (complex predicate construction) ที่มีคำกริยามากกว่า 1 คำปรากฏในหน่วยสร้างในลักษณะหน่วยสร้างกริยาเรียง (serial verb construction)

- (1) *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*
- (2) *เขาวางแก้วน้ำลงไปบนโต๊ะ*
- (3) *เขาวางแก้วน้ำไว้บนโต๊ะ*
- (4) *เขาเอาแก้วน้ำวางบนโต๊ะ*
- (5) *เขาเอาแก้วน้ำวางลงไปบนโต๊ะ*
- (6) *เขาเอาแก้วน้ำไปวางลงบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (1) – (6) ซึ่งเป็นรูปภาษาที่ผู้บอกภาษาแต่ละคนใช้พรรณนาฉากของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุฉากหนึ่ง จะเห็นได้ว่า แต่ละตัวอย่างเป็นหน่วยสร้างที่มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ตัวอย่าง (1) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว ตัวอย่าง (2) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่นอกเหนือจากคำกริยา *วาง* แล้วยังมีกริยาวลี *ลงไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ* ตัวอย่าง (3) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่นอกเหนือจากคำกริยา *วาง* แล้วยังมีกริยาวลี *ไว้* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ* ตัวอย่าง (4) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีคำกริยา *เอา* ปรากฏหน้านามวลีกรรมตรงของประโยคแทนที่คำกริยา *วาง* ส่งผลให้คำกริยา *วาง* ถูกย้ายไปอยู่หลังนามวลีกรรมตรงของประโยค ตัวอย่าง (5) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีคำกริยา *เอา* ปรากฏหน้านามวลีกรรมตรงของประโยคแทนที่คำกริยา *วาง* ส่งผลให้คำกริยา *วาง* ถูกย้ายไปอยู่หลังนามวลีกรรมตรงของประโยค และยังมีกริยาวลี *ลงไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ* อีกด้วย และตัวอย่าง (6)

มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีคำกริยา *เอา* ปรากฏหน้านามวลีกรรมตรงของประโยค แทนที่คำกริยา *วาง* ส่งผลให้คำกริยา *วาง* ถูกย้ายไปอยู่หลังนามวลีกรรมตรงของประโยค โดยที่ใน ตำแหน่งหน้าคำกริยา *วาง* มีคำกริยา *ไป* ปรากฏอยู่ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่าง (5) แล้ว คำกริยา *ไป* ดังกล่าวมีตำแหน่งการปรากฏอยู่หน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ*

- (7) *เขาหยิบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*
- (8) *เขาหยิบเอาแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*
- (9) *เขาหยิบแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ*
- (10) *เขาหยิบแก้วน้ำจากบนโต๊ะขึ้นมา*
- (11) *เขาหยิบเอาแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ*
- (12) *เขาเอ้อมไปหยิบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*
- (13) *เขาเอ้อมไปหยิบเอาแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (7) – (13) ซึ่งเป็นรูปภาษาที่ผู้บอกภาษาแต่ละคนใช้พรรณนาฉากของเหตุการณ์ หยิบฉวยวัตถุฉากหนึ่ง จะเห็นได้ว่า แต่ละตัวอย่างเป็นหน่วยสร้างที่มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน คือ ตัวอย่าง (7) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว ตัวอย่าง (8) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่นอกเหนือจากคำกริยา *หยิบ* แล้วยังมีคำกริยา *เอา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหลังคำกริยา *หยิบ* ดังกล่าว ตัวอย่าง (9) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่นอกเหนือจากคำกริยา *หยิบ* แล้วยังมีกริยาลี *ขึ้นมา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *จากบนโต๊ะ* ด้วย ตัวอย่าง (10) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่นอกเหนือจากคำกริยา *หยิบ* แล้วยังมีกริยาลี *ขึ้นมา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาด้วยเช่นกัน แต่อยู่ในตำแหน่งหลังบุพบทวลี *จากบนโต๊ะ* ตัวอย่าง (11) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีทั้งคำกริยา *เอา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหลังคำกริยา *หยิบ* และทั้งกริยาลี *ขึ้นมา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *จากบนโต๊ะ* ด้วย ตัวอย่าง (12) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่นอกเหนือจากคำกริยา *หยิบ* แล้วยังมีกริยาลี *เอ้อมไป* ปรากฏหน้าคำกริยา *หยิบ* ดังกล่าว และตัวอย่าง (13) มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่นอกเหนือจากคำกริยา *หยิบ* แล้วยังมีกริยาลี *เอ้อมไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าคำกริยา *หยิบ* และมีคำกริยา *เอา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหลังคำกริยา *หยิบ* ดังกล่าว อีกทั้งยังมีกริยาลี *ขึ้นมา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *จากบนโต๊ะ* อีกด้วย

จากการค้นพบลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุที่มีรูปแบบที่หลากหลายดังกล่าวจึงนำมาสู่คำถามการวิจัย 2 ข้อ ได้แก่

- 1) รูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบฉวยวัตถุมีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์อย่างไร สามารถจำแนกได้เป็นกี่รูปแบบ และแต่ละรูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้างภายในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์
- 2) ลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุวัตถุและหยาบฉวยวัตถุแต่ละรูปแบบ มีปัจจัยทางอรรถศาสตร์หรือทางปริชานใดที่เกี่ยวข้อง

จากการที่มโนทัศน์การตั้งวางวัตถุและหยาบฉวยวัตถุเป็นการรับรู้เชิงประสบการณ์พื้นฐานของมนุษย์ ดังที่ได้เกริ่นนำมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า งานวิจัยชิ้นนี้มีความน่าสนใจอย่างมากหากมองในแง่ของการศึกษาภาษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) เนื่องจากภาษาศาสตร์ปริชานนั้นเป็นภาษาศาสตร์แขนงหนึ่งที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา ประสบการณ์ และระบบปริชานของมนุษย์ กล่าวคือ รูปภาษาที่ถูกผลิตออกมาเพื่อพรรณนาถึงเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุจะสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาไทยมีระบบมโนทัศน์เกี่ยวกับเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบฉวยวัตถุซึ่งเป็นมโนทัศน์เชิงพื้นที่ประเภทพื้นที่เอื้อมถึงรอบกายอย่างไร และรูปภาษาดังกล่าวมีการผ่านกระบวนการทางปริชานอย่างไร

นอกจากนี้การมองภาษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานดังกล่าว ยังสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้ที่เป็นแบบ onomasiological approach กล่าวคือ การศึกษาภาษาโดยเริ่มตั้งต้นจากมโนทัศน์ (concept) จะทำให้ได้รูปภาษา (form) ที่มีความหลากหลายภายใต้มโนทัศน์นั้น ๆ ซึ่งความหลากหลายดังกล่าวสามารถนำเอาแนวคิดเรื่องการสร้างมโนทัศน์ และกระบวนการทางปริชานเข้ามาใช้เพื่ออธิบายได้ โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกเอาแนวคิดเรื่องการเลือกรับรู้ (construal) ของทฤษฎีไวยากรณ์ปริชาน (Cognitive Grammar) ซึ่งมองว่าโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์เป็นหน่วยภาษาที่มีความหมายเชิงปริชาน มาใช้เพื่ออธิบายกระบวนการทางปริชานและความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์กับรูปภาษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิเคราะห์

1.2.1 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยาบฉวยวัตถุในภาษาไทย

1.2.2 ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและ
 หยิบฉวยวัตถุในแต่ละโครงสร้างที่ระบุในข้อ 1.2.1

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในภาษาไทยมีโครงสร้างทาง
 วากยสัมพันธ์ดังนี้

1) หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว (simplex predicate constructions) แสดงการกระทำตั้ง
 วาง/หยิบฉวยวัตถุ

2) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน (complex predicate constructions) ซึ่งประกอบด้วย
 หน่วยสร้างกริยาเรียงรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

2.1) หน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ $[[VT_{\text{ตั้งวาง/หยิบฉวย}} + NP] +$
 $VI_{\text{บอกทิศทาง}}$] แสดงการตั้งวาง/หยิบฉวยวัตถุในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

2.2) หน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ $[[VT_{\text{ตั้งวาง}} + NP + \text{ไว้}] +$
 $PP_{\text{เป้าหมาย}}$] แสดงการตั้งวางวัตถุเพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอนาคต

2.3) หน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ $[[\text{เอา} + NP_{\text{ส่วนของร่างกาย}}] +$
 $VI_{\text{บอกทิศทาง}}$] แสดงการนำส่วนของร่างกายเคลื่อนที่ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

2.4) หน่วยสร้างกริยาเรียงที่มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ $[[\text{เอา} + NP] + VT_{\text{ตั้งวาง}}]$
 แสดงการนำวัตถุตั้งวาง ณ ที่ใดที่หนึ่ง

1.3.2 ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและ
 หยิบฉวยวัตถุ ได้แก่การที่แหล่งเดิมของวัตถุที่หยิบฉวยหรือเป้าหมายของวัตถุที่ตั้งวางเป็นสิ่งมีชีวิต
 หรือไม่ การปรากฏหรือไม่ปรากฏของแหล่งเดิมของวัตถุที่หยิบฉวยหรือเป้าหมายของวัตถุที่ตั้งวาง
 การที่วัตถุในเหตุการณ์ตั้งวางหรือหยิบฉวยเป็นส่วนของร่างกายหรือไม่ การที่แหล่งเดิมของวัตถุที่หยิบ
 ฉวยหรือเป้าหมายของวัตถุที่ตั้งวางมีลักษณะเป็นภาชนะหรือไม่ และคุณสมบัติการเป็นภาชนะของ
 เป้าหมายของวัตถุที่ตั้งวางและการแสดงระดับสูงต่ำของเป้าหมายของวัตถุในวิดิทัศน์ข้อมูล

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ศึกษาเฉพาะภาษาพูดของภาษาไทยกรุงเทพฯที่ได้จากการใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาษาภาคสนามในรูปแบบของชุดวีดิทัศน์ เป็นตัวกระตุ้นในการเก็บข้อมูลภาษาเพื่อพรรณนาเหตุการณ์ ไม่รวมภาษาเขียน

1.4.2 ศึกษาเฉพาะรูปภาพที่มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดง โดยในกรณีเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงอาจมีองค์ประกอบอื่นที่ไม่ใช่คำกริยาแทรกอยู่ด้วยก็ได้ รวมถึงพิจารณาบุพบทลีประกอบด้วยหากปรากฏในข้อมูลภาษา

1.5 นิยามคำสำคัญที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ก) หน่วยสร้าง (construction)

หน่วยสร้าง หมายถึง หน่วยทางโครงสร้างชนิดต่างๆ กล่าวคือ หน่วยที่เป็นการแสดงรูปทางวากยสัมพันธ์ซึ่งเป็นหน่วยที่มีโครงสร้าง มีองค์ประกอบ และมีกฎเกณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น หน่วยสร้างคุณานุประโยค (relative clause construction) ทำหน้าที่ขยายนาม เป็นหน่วยสร้างที่เป็นประโยคย่อย มีตัวเชื่อมคุณานุประโยค (relativizer) นำหน้าและตัวเชื่อมคุณานุประโยคนั้นจะสามารถโยงไปหารูปที่ถูกแทน (antecedent) ในประโยคหลักตัวอย่างเช่น ในคุณานุประโยค *ที่ไว้หวัด* ใน *เขาชอบคนที่ไว้หวัด คน* เป็นรูปที่ถูกแทนในประโยคหลัก และ *ที่* เป็นตัวเชื่อมคุณานุประโยคซึ่งโยงไปหา *คน* ในประโยคหลัก (อมราและคณะ, 2546: 47)

ข) เหตุการณ์ (event)

เหตุการณ์ คือ ประเภทย่อยของสถานการณ์ (situation) ที่สิ่งที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ แสดงการกระทำที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งสัมพันธ์กับเวลาที่ดำเนินไป เช่น *นักเรียนยื่นขึ้นเพื่อทำความเคารพคุณครู* จัดเป็นเหตุการณ์ เนื่องจาก นักเรียน แสดงการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงลักษณะท่าทาง จากการนั่ง เป็นการยืน เป็นต้น ซึ่งแตกต่างกับอีกประเภทย่อยของสถานการณ์ คือ การคงสถานะ (state) ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงสถานะการกระทำใด ๆ เช่น *นักเรียนนั่งอยู่ที่โต๊ะ* เป็นต้น

ค) หน่วยร่วมเหตุการณ์ (participant)

หน่วยร่วมเหตุการณ์ เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในระนาบของอรรถศาสตร์เพื่อหมายถึง สิ่ง (entity) ใด ๆ ที่มีส่วนร่วมหรือมีบทบาทใดบทบาทหนึ่งในเหตุการณ์ที่อ้างถึงโดยประโยค เช่น เหตุการณ์การวิ่งต้องการหน่วยร่วมเหตุการณ์อย่างน้อย 1 หน่วย ซึ่งมีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำกริยารวิ่ง

เช่น *จุ่มวีน* เหตุการณ์การกินต้องการหน่วยร่วมเหตุการณ์อย่างน้อย 2 หน่วย ซึ่งมีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำกริยา กิน และผู้ถูกกระทำ เช่น *จุ่มกินขนมเค้ก* หากเหตุการณ์การกินนี้ขาดหน่วยร่วมเหตุการณ์หน่วยใดหน่วยหนึ่งไป เหตุการณ์การกินจะขาดความสมบูรณ์ทางความหมาย ซึ่งจะส่งผลให้ประโยคที่อ้างถึงเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นประโยคที่ผิดไวยากรณ์หรือไม่เป็นที่ยอมรับ เช่น **กินขนม* หรือ **จุ่มกิน* เป็นต้น (สุธาทิพย์, 2554: 13)

ง) อาร์กิวเมนต์ (argument)

อาร์กิวเมนต์ เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในระนาบของวากยสัมพันธ์เพื่อหมายถึง หน่วยทางวากยสัมพันธ์ที่อ้างถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ในระนาบของอรรถศาสตร์ เช่น ประโยค *จุ่มกินขนมเค้ก* ประโยคนี้มีอาร์กิวเมนต์ทั้งหมด 2 หน่วย ได้แก่ *จุ่ม* ซึ่งอ้างถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่มีบทบาททางความหมายเป็นผู้กิน และ *ขนมเค้ก* ซึ่งอ้างถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ที่มีบทบาททางความหมายเป็นสิ่งที่ถูกกิน เป็นต้น (สุธาทิพย์, 2554: 14)

จ) เหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ (taking event)

เหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ หมายถึง เหตุการณ์ที่ผู้หยิบฉวยวัตถุได้เริ่มกระทำการใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ เข้าครอบครองหรือถือครองวัตถุที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่อวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ สามารถเอื้อมไปถึงได้ จากนั้นเมื่อวัตถุอยู่ในการครอบครองหรือถือครองเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุดังกล่าวให้พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่พื้นที่นั้น ดังนั้นอวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ผู้หยิบฉวยใช้จึงต้องมีคุณสมบัติคือสามารถถือครองหรือควบคุมวัตถุให้อยู่ในอำนาจการจัดการได้ และสามารถเอื้อมไปถึงพื้นที่ที่วัตถุดังวางอยู่ได้ด้วย

ฉ) เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ (putting event)

เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ หมายถึง เหตุการณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุได้เริ่มกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุหรือสิ่งใด ๆ ก็ตามที่อยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ให้เคลื่อนที่พร้อมกับที่ยังครอบครองหรือถือครองวัตถุดังกล่าวด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์อยู่ โดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ และมีจุดหมายของการเคลื่อนย้ายคือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่วัตถุสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวได้

ช) หน่วยสร้างภาคแสดง (predicate construction)

หน่วยสร้างภาคแสดง หมายถึง หน่วยสร้างที่ประกอบไปด้วยกริยาที่ทำหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาร์กิวเมนต์ที่ทำหน้าที่ประธาน กรรมตรง และกรรมรองในประโยค ทั้งนี้กริยาในหน่วยสร้าง

อาจมีจำนวนการปรากฏได้มากกว่าหนึ่งหน่วยเพื่อแสดงความหมาย รวมทั้งมีตำแหน่งการปรากฏได้หลากหลาย เช่น หน่วยสร้างภาคแสดงที่มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 เป็นแนวทางให้การจัดประเภทเหตุการณ์ในวงความหมายอื่น ๆ
- 1.6.2 เป็นแนวทางในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับปริชานโดยใช้วิธีทัศน์
- 1.6.3 เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับหน่วยสร้างภาคแสดงในเชิงแบบลักษณ์ภาษา



บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ได้แก่ ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน ทฤษฎีไวยากรณ์ปริชาน แนวคิดเรื่องการเลือกรับรู้ (construal) และแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจากความหมายไปสู่รูปภาษา (onomasiological approach) กับแบบจากรูปภาษาไปสู่ความหมาย (semasiological approach) รวมทั้งทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 เรื่อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ งานวิจัยที่ใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาคสนามในรูปชุดวีดิทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุในการเก็บข้อมูล และภาพรวมการศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุในภาษาไทย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (cognitive linguistics)

ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานเป็นแนวทางการศึกษาด้านภาษาศาสตร์ที่ถือกำเนิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1970 จากนักภาษาศาสตร์ที่ไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีภาษาศาสตร์รูปนิยมซึ่งมองว่า ภาษามีลักษณะเป็นรูปนัย (formal) โดยแตกแขนงมาจากแนวคิดวิทยาศาสตร์ปริชาน (cognitive science) ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1960 - 1970 ซึ่งในช่วงแรกมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจำแนกประเภท (categorization) ของมนุษย์ แต่ก็ยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับจากนักภาษาศาสตร์ในยุคนั้น จนในช่วงปี ค.ศ. 1990 ภาษาศาสตร์ปริชานจึงเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น จนมีการก่อตั้ง สมาคมภาษาศาสตร์ปริชานนานาชาติ (International Cognitive Linguistics Society) ขึ้น พร้อมกับมีการตีพิมพ์วารสาร Cognitive Linguistics เพื่อเผยแพร่งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ปริชาน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ภาษาศาสตร์ปริชานแพร่หลายไปสู่กลุ่มนักภาษาศาสตร์ทั่วไป (Evans Vyvyan & Melanie Green, 2006)

ภาษาศาสตร์ปริชานถือได้ว่าเป็นทฤษฎีที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว แต่จะเป็นแนวคิดและข้อสังเกตอย่างกว้าง ๆ ที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้กับแนวคิดทฤษฎีทางภาษาศาสตร์อื่น ๆ ได้ โดยมีแนวคิดหลักคือ เป็นศาสตร์ที่มุ่งศึกษาความเป็นระบบ (systematicity) ของปริชาน อันประกอบไปด้วยโครงสร้าง (structure) และหน้าที่ (function) ของโครงสร้างดังกล่าว ซึ่งมีความสัมพันธ์กับระบบภาษา กล่าวคือ ภาษาศาสตร์ปริชานมีสมมติฐานทางภาษาหลัก คือ ภาษาเป็นสิ่งที่สะท้อนถึง

รูปแบบของความคิด ดังนั้นอีกนัยหนึ่งจึงกล่าวได้ว่า การศึกษาภาษาเป็นการศึกษารูปแบบของการสร้างมโนทัศน์ (conceptualisation) ภาษาเป็นเสมือนหน้าต่างที่เปิดไปสู่หน้าที่เชิงปริชาน การศึกษาภาษาจึงเป็นการศึกษาเพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ โครงสร้าง และการจัดการภายในระบบความคิด

สิ่งที่นักภาษาศาสตร์ปริชานแตกต่างจากนักภาษาศาสตร์อื่น ๆ คือ นักภาษาศาสตร์ปริชานมองว่า ภาษาเป็นสิ่งที่สะท้อนองค์ประกอบพื้นฐานและลักษณะพิเศษของจิตใฝ่มนุษย์ โดยมีข้อตกลงร่วมกัน 2 ประการระหว่างนักภาษาศาสตร์ปริชาน ได้แก่

- 1) ข้อตกลงทั่วไป (Generalisation Commitment) คือ ไม่มีความแตกต่างระหว่างลักษณะทางภาษา (aspect) แต่ละประเภท เช่น สัทวิทยา วิทยาหน่วยคำ วากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ เป็นต้น โดยทุกลักษณะทางภาษามีหลักสามัญ (common principle) ร่วมกัน ซึ่งสามารถนำไปใช้อธิบายได้กับทุกลักษณะทางภาษา เช่น การจัดประเภท (categorization) ภาวะหลายความหมาย (polysemy) และอุปลักษณ์ (metaphor) เป็นต้น
- 2) ข้อตกลงทางปริชาน (Cognitive Commitment) คือ กฎทางปริชานไม่ได้เป็นสิ่งที่กำหนดภาษา แต่กฎทางภาษาจะสะท้อนถึงปริชานของมนุษย์ ซึ่งเป็นการปฏิเสธทฤษฎี modular theory ซึ่งมองว่าปริชานทางภาษามนุษย์เป็นผลรวมของความรู้ทางภาษา ซึ่งแยกต่างหากจากปริชานด้านอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุปคือ ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานมีสมมติฐานเกี่ยวกับการมองภาษา 3 ข้อ ได้แก่

- ก) ความสามารถทางภาษาไม่ได้แยกขาดจากความสามารถทางปริชานอื่น ๆ
- ข) ไวยากรณ์คือการสร้างมโนทัศน์ ไม่ใช่สิ่งที่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยเงื่อนไขความจริงแท้ (truth-condition)
- ค) ความรู้ทางภาษาเกิดขึ้นจากการใช้ภาษา ไม่ได้เกิดขึ้นจากกฎไวยากรณ์ตามแนวคิดของกลุ่มไวยากรณ์ปริวรรต (Generative Grammar) แต่เกิดจากการใช้ภาษาในความถี่ที่ก่อให้เกิดรูปภาษาหนึ่งๆ ขึ้น (สุธาทิพย์, 2554)

2.1.2 ทฤษฎีไวยากรณ์ปริชาน (Cognitive Grammar)

ทฤษฎีไวยากรณ์ปริชานเป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย โรนัลด์ แล็งแอกเกอร์ (Ronald Langacker) ในช่วงกลางปีค.ศ.1970 เป็นทฤษฎีพยายามทำความเข้าใจภาษาโดยมองว่ารูปภาษาไม่ใช่ผลลัพธ์จากกฎเกณฑ์พิเศษทางภาษา แต่เป็นผลจากกลไกและกระบวนการทางปริชาน โดยคำว่าไวยากรณ์ (grammar) ที่ โรนัลด์ แล็งแอกเกอร์ใช้ในทฤษฎีนี้ เป็นการใช้ในความหมายกว้าง คือ ไม่ได้

หมายถึงกฎเกณฑ์ระบบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยภาษาแต่เป็นสิ่งที่อ้างอิงถึงระบบภาษาทั้งหมด ทั้งเสียง ความหมาย หน่วยคำ รวมถึงวากยสัมพันธ์ เป็นสิ่งที่อ้างอิงถึงระบบภาษาทั้งหมดและเป็นระบบมโนทัศน์พื้นฐาน

ทฤษฎีไวยากรณ์ปริชานมองว่า หน่วยพื้นฐานทางภาษา (Grammar) คือการจับคู่กันของ รูป (form) กับ ความหมาย (meaning) หรือกล่าวได้ว่า หน่วยพื้นฐานทางภาษาในทฤษฎีนี้เป็นหน่วยทางสัญลักษณ์ (symbolic unit) ซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้ว ได้แก่ ขั้วทางอรรถศาสตร์ (semantic pole) เป็นความหมายสัญลักษณ์ (signified) และขั้วทางสัทวิทยา (phonology pole) เป็นรูปสัญลักษณ์ (signifier) หน่วยทางสัญลักษณ์ทั้ง 2 ขั้วดังกล่าวจะบรรจุอยู่ภายใน ไวยากรณ์ทางจิต (mental grammar) ซึ่งเป็นระบบความรู้ทางภาษาภายในจิตของมนุษย์ ในรูปหน่วยทางโครงสร้างที่ถูกประกอบสร้างขึ้น การที่หน่วยพื้นฐานทางภาษาเป็นหน่วยทางสัญลักษณ์จึงส่งผลให้ความหมายถูกยกให้มีสถานะเป็นศูนย์กลางของหน่วยภาษาอื่น ๆ ทั้ง เสียง หน่วยคำ ไปจนถึงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์

โครงสร้างภาษาสำหรับทฤษฎีนี้จึงเป็นผลมาจากการใช้ภาษา ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด โดยหน่วยทางสัญลักษณ์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมบรรจุอยู่ภายในไวยากรณ์ทางจิต (mental grammar) จะปรากฏขึ้นเป็นรูปภาษาก็ต่อเมื่อมนุษย์มีการใช้ภาษา ดังนั้นความรู้ทางภาษาสำหรับทฤษฎีนี้จึงเป็นการรู้ว่าใช้ภาษาอย่างไร มากกว่าการรู้ว่าโครงสร้างทางภาษาเป็นอย่างไร (Ronald W Langacker, 2008)

2.1.3 แนวคิดเรื่องการเลือกรับรู้ (construal)

แนวคิดเรื่องการเลือกรับรู้ (construal) เป็นแนวคิดหนึ่งในกรอบทฤษฎีไวยากรณ์ปริชาน ที่มีแนวคิดพื้นฐานว่า การที่ผู้บอกภาษาเลือกใช้รูปภาษาที่แตกต่างกันเพื่อแสดงถึงเหตุการณ์หนึ่ง ๆ เป็นผลมาจากการที่ผู้บอกภาษาเลือกที่จะอ้างอิงถึงเหตุการณ์นั้นด้วยวิธีการเลือกรับรู้ที่แตกต่างกัน โดยวิธีการเลือกรับรู้ดังกล่าวจะเกิดขึ้นในกระบวนการทางปริชาน (Ronald W Langacker, 2008)

ตามแนวคิดเรื่องการเลือกรับรู้ การพรรณนาเหตุการณ์ใด ๆ ซึ่งเป็นการแสดงความหมายของเหตุการณ์ จะมีลักษณะเป็นโครงสร้างทางสัญลักษณ์ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ (conceptual content) และ วิธีการเลือกรับรู้ (construal) เนื้อหาเชิงมโนทัศน์คือ ความรู้และความเข้าใจอย่างรอบด้านที่ผู้บอกภาษามีต่อเหตุการณ์ ผ่านประสบการณ์ของผู้บอกภาษา ซึ่งเก็บอยู่ภายในระบบปริชานในลักษณะของความรู้เชิงสารานุกรม (encyclopaedic knowledge) ส่วนวิธีการเลือกรับรู้ คือ กลไกทางปริชานที่ผู้บอกภาษาได้กระทำการเลือกเอาเฉพาะบางส่วนของเนื้อหาเชิงมโนทัศน์เพื่อแสดงออกมาเป็นรูปภาษา

การเลือกรับรู้ มี 4 มิติ ได้แก่ ความจำเพาะเจาะจง (specificity) การเลือกสนใจ (focusing) ความโดดเด่น (prominence) และ มุมมอง (perspective) ดังนั้น ในฉากเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ผู้บอกภาษาจึงสามารถที่จะถ่ายทอดเหตุการณ์ด้วยรูปภาพได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับว่าผู้บอกภาษามีการเลือกรับรู้เหตุการณ์นั้น ๆ อย่างไร

ก) ความจำเพาะเจาะจง (specificity)

ความจำเพาะเจาะจง คือ ระดับความแม่นยำในการให้รายละเอียดของเหตุการณ์หรือสิ่งใด ๆ เป็นพิเศษ เช่น เราสามารถที่จะบอกถึงอุณหภูมิของอากาศได้ว่า “อากาศร้อน” แต่หากต้องการจะให้รายละเอียดที่แม่นยำกว่านั้นเราก็สามารถบอกได้ว่า “อากาศร้อนประมาณ 42 องศา” เป็นต้น ความจำเพาะเจาะจงอาจแสดงได้ด้วยการใช้หน่วยศัพท์ที่มีระดับความจำเพาะเจาะจงที่แตกต่างกัน เช่น ในภาษาอังกฤษ สามารถเรียกสัตว์ชนิดหนึ่งว่า “rodent” เพื่อแสดงว่าสัตว์ที่อ้างถึงเป็นสัตว์ที่มีพฤติกรรมใช้ฟันแทะ โดยไม่ระบุเจาะจงว่าเป็นสัตว์อะไร หรืออาจเรียกว่า “large brown rat” เพื่อเป็นการระบุเจาะจงประเภทของสัตว์ชนิดนั้นไปเลยว่าเป็น หนูชนิดหนึ่งที่มีขนาดตัวใหญ่สีน้ำตาล

ข) การมุ่งสนใจ (focusing)

การมุ่งสนใจ คือ การจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ โดยมีการเลือก (selection) เนื้อหาเชิงมโนทัศน์เพียงบางส่วนเพื่อแสดงออกมาในรูปภาพที่อ้างถึงเหตุการณ์ โดยส่วนของเหตุการณ์ที่ผู้บอกภาษามองว่ามีความสำคัญจะปรากฏเป็นรูปภาพในส่วนพื้นหน้า (foreground) ในขณะที่ส่วนของเหตุการณ์ที่ไม่สำคัญจะถูกจัดให้เป็นรูปภาพในส่วนพื้นหลัง (background) แลงแอกเกอร์ได้ยกตัวอย่างการจัดลำดับความสำคัญของพื้นหน้ากับพื้นหลัง เช่น จากประโยค “I think Victoria would make a good candidate.” (Langacker, 2008: 59) แลงแอกเกอร์อธิบายว่า เมื่อประโยคนี้ถูกนำไปใช้พูดในสถานการณ์จริง ผู้พูดจะไม่เน้นเสียงในส่วนของ “I think” เนื่องจากเป็นเพียงส่วนที่ทำให้ผู้ฟังเข้าใจถึงความมั่นใจของผู้พูดเท่านั้น ไม่ใช่ส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระที่ต้องการจะบอก ในขณะที่ส่วนของ “Victoria would make a good candidate.” ผู้พูดจะเน้นเสียงตามปกติ จึงกล่าวได้ว่า ส่วนของ “I think” เป็นรูปภาพส่วนพื้นหลัง ส่วน “Victoria would make a good candidate.” เป็นรูปภาพส่วนพื้นหน้า เป็นต้น

ค) ความโดดเด่น (prominence)

คือคุณสมบัติหนึ่งที่เด่นชัดออกมาเหนือกว่าคุณสมบัติอื่น โดยความโดดเด่นจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการมุ่งสนใจ คือ เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่ได้รับการเลือกให้เป็นรูปภาพส่วนพื้นหน้า ย่อมเป็น

ผลมาจากการเนื้อหาเชิงมโนทัศน์นั้นมีความโดดเด่น จนถูกเลือกขั้บเน้น (profile) ให้แสดงความโดดเด่นนั้นออกมาในรูปภาษา

แลงแอกเกอร์ได้ยกตัวอย่างเรื่องการเลือกขั้บเน้นส่วนที่มีความโดดเด่นจากคำว่า “wheel” “hub” “spoke” และ “rim” โดยทั้ง “hub” “spoke” และ “rim” ต่างก็เป็นส่วนประกอบหนึ่งของ “wheel” จึงกล่าวได้ว่า “wheel” เป็นฐานเชิงมโนทัศน์ (conceptual base) ให้แก่เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ทั้ง “hub” “spoke” และ “rim” ดังนั้นคำว่า “wheel” จึงเป็นการขั้บเน้นส่วนของล้อทั้งหมด แต่คำว่า “hub” “spoke” และ “rim” จะแสดงถึงการเลือกขั้บเน้นเฉพาะบางส่วนประกอบของล้อที่มีความโดดเด่น

ง) มุมมอง (perspective)

คือการจัดการการมอง (viewing arrangement) เหตุการณ์ โดยผู้บอกภาษาจะพรรณนาเหตุการณ์โดยเลือกจุดที่ผู้บอกภาษาสันนิษฐานว่าน่าจะสื่อความหมายของเหตุการณ์ออกมาให้ผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นมุมมองจึงแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์โดยภาพรวมระหว่างผู้มองในฐานะผู้พูด สิ่งที่ถูกมอง และผู้ฟัง จึงกล่าวได้ว่า การเลือกใช้รูปภาษาที่แตกต่างกันเพื่อแสดงเหตุการณ์ อาจแสดงให้เห็นมุมมองที่แตกต่างกันของผู้บอกภาษาได้

แลงแอกเกอร์ได้ยกตัวอย่างเรื่องมุมมองจากประโยคว่า “The lamp is above the table.” จากตัวอย่างประโยคนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาจัดการจุดที่มองเหตุการณ์โดยให้ความสำคัญแก่ The lamp มากกว่า The table ดังจะเห็นได้จากกรที่ผู้บอกภาษาจัดเรียงให้ The lamp มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยค ในขณะที่ The table เป็นเพียงกรรมรองของประโยค

2.1.4 แนวคิดเรื่องแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลภาษา

แนวคิดเรื่องแนวทางการวิเคราะห์ภาษาแนวคิดหนึ่ง ซึ่งเป็นแนวทางการวิเคราะห์ที่มุ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษากับความหมาย (Stefan Grondelaers & Dirk Geeraerts, 2003) สามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ แนวทางการวิเคราะห์ภาษาจากรูปภาษาไปสู่ความหมาย (semasiological approach) และแนวทางการวิเคราะห์ภาษาจากความหมายไปสู่รูปภาษา (onomasiological approach)

เคิร์ท บาลดิงเกอร์ (Kurt Baldinger, 1980) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิส ได้ให้นิยามความแตกต่างระหว่างแนวทางการวิเคราะห์ทั้ง 2 แนวทาง ไว้ว่า แนวทางการวิเคราะห์แบบจากรูปภาษาไปสู่ความหมายจะให้ความสนใจกับหน่วยภาษาที่เป็นคำโดด โดยมุ่งวิเคราะห์ว่าคำ ๆ นั้นสามารถแสดงความหมายอะไรได้บ้าง ในขณะที่แนวทางการวิเคราะห์ภาษาจากความหมายไปสู่รูปภาษา จะ

เริ่มตั้งต้นการศึกษาโดยกำหนดมโนทัศน์ (concept) ที่ต้องการจะศึกษาขึ้นมา แล้วทำการวิเคราะห์ว่ามโนทัศน์ดังกล่าวมีทางเลือกที่จะแสดงออกมาด้วยรูปภาษาอย่างไรบ้าง จึงจะเห็นได้ว่า ความแตกต่างระหว่างแนวทางการวิเคราะห์ทั้ง 2 แนวทางอยู่ที่ทิศทางการมองความสัมพันธ์ระหว่างความหมาย (meaning) กับรูปภาษา (naming) โดยแนวทางการวิเคราะห์แบบจากรูปภาษาไปสู่ความหมายจะเริ่มตั้งต้นจากคำ ซึ่งเป็นตัวแทนของรูปภาษาแล้วเชื่อมโยงไปสู่ความหมายที่คำนั้น ๆ สามารถแสดงได้ในขณะที่แนวทางการวิเคราะห์ภาษาจากความหมายไปสู่รูปภาษาจะเริ่มตั้งต้นจากตัวมโนทัศน์ ซึ่งเป็นตัวแทนของแคว้นความหมาย (semantic domain) หนึ่ง แล้วเชื่อมโยงไปสู่รูปภาษาต่าง ๆ ที่แสดงมโนทัศน์นั้น

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ใช้แนวทางการวิเคราะห์ภาษาแบบจากความหมายไปสู่รูปภาษา (onomasiological approach) ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะกล่าวถึงรายละเอียดเฉพาะแนวทางการวิเคราะห์ภาษาแบบจากความหมายไปสู่รูปภาษา

แนวทางการวิเคราะห์ภาษาแบบจากความหมายไปสู่รูปภาษา (onomasiological approach) สามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทางการวิเคราะห์ใหญ่ ๆ ได้แก่

- 1) แนวทางการวิเคราะห์หาความหลากหลายของรูปภาษาทั้งหมดที่แสดงถึงมโนทัศน์ที่กำหนดขึ้น แนวทางนี้เป็นกรวิเคราะห์ตามแบบแผนที่นักภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้างใช้ศึกษาเรื่องของมโนทัศน์ เช่น การศึกษาการแสดงออกทางรูปภาษาที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายตามทฤษฎีอรรถเขต (lexical field theory) ซึ่งมุ่งศึกษาเครือข่ายของความที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน เช่น การศึกษากระบวนการทำให้เป็นคำพ้อง (hyponymy) คำตรงข้าม (antonymy) และคำพ้องความหมาย (synonymy) เป็นต้น
- 2) แนวทางการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกรูปภาษาเพื่อแสดงถึงมโนทัศน์ เช่น การศึกษาปัจจัยทางวัฒนธรรม ทัศนคติ ปัจจัยทางบริบท เป็นต้น

จากแนวทางการวิเคราะห์ภาษาแบบจากความหมายไปสู่รูปภาษา (onomasiological approach) ทั้ง 2 แนวทางข้างต้น จะเห็นได้ว่า งานวิจัยชิ้นนี้ได้นำเอาแนวทางแบบแรก คือ การวิเคราะห์หาความหลากหลายของรูปภาษาทั้งหมดที่แสดงถึงมโนทัศน์ที่กำหนดขึ้น มาใช้ในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ การหาโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยาบฉวยวัตถุ กล่าวคือ เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบฉวยวัตถุคือตัวแทนของมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายวัตถุให้ไปแทนที่ยังพื้นที่ว่างหรือเคลื่อนย้ายออกมาจากพื้นที่ ในขณะที่โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงคือตัวแทนของรูปภาษา ซึ่งจากที่

กล่าวถึงมาแล้วข้างต้นในบทนำว่า จากการทำวิจัยนำร่องแล้วพบว่าโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงมีรูปแบบที่หลากหลาย ส่วนในแนวทางแบบที่สองผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือการหาปัจจัยที่ทำให้ผู้บอกภาษาใช้รูปภาษาที่มีความหลากหลายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 แต่อย่างไรก็ตามในงานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้มุ่งวิเคราะห์เชิงสถิติเพื่อหาว่ามีปัจจัยทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ หรือปัจจัยทางอรรถศาสตร์ใดที่ทำให้ผู้บอกภาษาเลือกรูปแบบภาษาใดรูปแบบหนึ่ง แต่จะมุ่งอธิบายตามกรอบแนวคิดการเลือกรับรู้ ตามทฤษฎีไวยากรณ์ปริชาน ว่าความหลากหลายดังกล่าวเป็นผลมาจากการผ่านกระบวนการทางปริชาน

2.2 งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องใน 2 หัวข้อ ได้แก่ 1) งานวิจัยที่ใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาคสนามในรูปชุดวิดิทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุในการเก็บข้อมูล และ 2) ภาพรวมการศึกษาเกี่ยวกับหน่วยสร้างพรรณาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุในภาษาไทย ดังนี้

2.2.1 งานวิจัยที่ใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาคสนามในรูปชุดวิดิทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุในการเก็บข้อมูล

หลังจากแผนกวิจัยภาษาและปริชาน (Department of Language and Cognition) ของสถาบันวิจัยภาษาศาสตร์จิตวิทยาแมกซ์แพลงก์ (Max Planck Institute for Psycholinguistics) เริ่มโครงการ “PUT project” โดยได้สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลภาษาภาคสนามในรูปแบบของชุดวิดิทัศน์สำหรับใช้ศึกษาความหมายในวงความหมายของการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุโครงการศึกษาแล้วพบว่า มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่น่าเอาเครื่องมือดังกล่าวไปใช้ในการเก็บข้อมูล โดยสามารถแบ่งแนวทางการศึกษาออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ งานวิจัยตามแนวทางการศึกษาเชิงศัพท์พจนานุกรมศาสตร์ (lexical semantics) และ งานวิจัยแนวทางการศึกษาเชิงอสมมาตร (asymmetry approach) ผู้วิจัยจะกล่าวถึงงานวิจัยแต่ละแนวทางโดยยกตัวอย่างงานวิจัยตามแนวทางนั้น ๆ ประกอบ ตามลำดับดังนี้

2.2.1.1 งานวิจัยตามแนวทางการศึกษาเชิงศัพท์พจนานุกรมศาสตร์ (lexical semantics)

การศึกษาแนวศัพท์พจนานุกรมศาสตร์ (lexical semantics approach) มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุปัจจัยทางอรรถศาสตร์ที่มีผลต่อการเลือกใช้คำกริยาในการพรรณาฉากแต่ละฉากของเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุ เช่น ในบางภาษาสามารถใช้ “คำกริยาความหมายกลาง” (general verbs) ซึ่ง

เป็นคำกริยาที่ไม่ระบุอากัปกิริยาที่เฉพาะเจาะจงสำหรับพรรณนาทุก ๆ ฉากของเหตุการณ์ แต่ในบางภาษามีการใช้ “คำกริยาเฉพาะ” (specific verbs) ในบางฉากของเหตุการณ์เท่านั้น

ผู้วิจัยจะเลือกบทพจนานุกรมวิจัยของจี ดอง เซน (Jidong Chen, 2010) เป็นตัวอย่างงานวิจัยในแนวทางการศึกษาเชิงศัพทวรรณศาสตร์ งานวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเลือกใช้คำกริยาของผู้บอกภาษาชาวจีนเพื่อพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในแต่ละฉากเหตุการณ์ในภาษาจีนแมนดาริน โดยใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาคสนามในรูปชุดวิดีโอที่แสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุในการเก็บข้อมูล

จากการศึกษา พบว่าคำกริยาที่ผู้บอกภาษาชาวจีนใช้พรรณนาฉากของเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในภาษาจีนแมนดารินมีลักษณะเป็นคำกริยาประสม (compound verb) ซึ่งประกอบด้วยคำกริยา 3 คำที่มีลำดับการปรากฏตายตัว ได้แก่ 1) คำกริยาคำแรกของคำกริยาประสม (V1) เป็นคำกริยาแสดงการ “จัดการ” (manipulate) กับวัตถุ หมายถึงคำกริยาที่แสดงการทำอากัปกิริยาทางกายภาพโดยตรงกับวัตถุ ซึ่งส่งผลให้วัตถุนั้นย้ายตำแหน่งไปยังอีกที่หนึ่ง เช่น คำกริยาที่มีความหมายว่า ‘put’ และ ‘take’ 2) คำกริยาคำที่สองของคำกริยาประสม (V2) เป็นคำกริยาที่แสดงเส้นทาง (path) การเคลื่อนย้ายของวัตถุซึ่งรวมคำกริยาแสดงทิศทาง (directional verbs) ได้แก่ *shang4* ‘ascend’ (up) และ *xia4* ‘descend’ (down) และ 3) คำกริยาคำที่สามของคำกริยาประสม (V3) จะแสดงทิศทางที่สัมพันธ์กับผู้พูดที่เรียกว่า “คำกริยาบ่งชี้” (deictic verbs) ซึ่ง ได้แก่ *lai2* ‘come’ และ *qu4* ‘go’ โดยมีข้อบ่งชี้คือ คำกริยาคำแรกของคำกริยาประสม (V1) จะไม่สามารถละได้เลยในโครงสร้างคำกริยาประสมนี้ เช่นจากตัวอย่างดังต่อไปนี้

(1) *ta¹ cong² shu¹ jia⁴ shang⁴ na²-xia⁴-lai² na⁴ ge⁴ he²zi.*

she from bookshelf on **take-descend-come** that clf box

‘She from the bookshelf took down the box (towards the speaker).’

จากตัวอย่าง (1) จะเห็นได้ว่าคำกริยาคำแรกของคำกริยาประสม คือ *na²* ‘take’ จะแสดงการจัดการกับวัตถุซึ่งในที่นี้คือการหยิบฉวยวัตถุ คำกริยาคำที่ 2 ของคำกริยาประสม คือ *xia⁴* ‘descend’ แสดงเส้นทาง (path) การเคลื่อนย้ายของวัตถุซึ่งในที่นี้คือเส้นทางขึ้นในแนวดิ่ง และคำกริยาตัวที่ 3 *lai2* ‘come’ แสดงทิศทางที่สัมพันธ์กับผู้พูดซึ่งในที่นี้คือทิศทางเข้าหาตัวผู้พูด คำกริยาประสมที่มีโครงสร้าง *na2-xia4-lai2* ดังกล่าวเรียกได้ว่าเป็น คำกริยาประสมแสดงทิศทาง (directional verb compounds) ซึ่งใช้เพื่อพรรณนาเหตุการณ์ที่มีการแสดงทิศทางประกอบกับการแสดงการเคลื่อนย้าย

ของวัตถุ กล่าวคือในภาษาจีนแมนดารินจะบ่งบอกข้อมูลเหตุการณ์ด้านการเคลื่อนที่ (Motion) และ ทิศทางการเคลื่อนที่ (Path) ภายในหน่วยสร้างภาคแสดง (predicate construction)

จากการวิเคราะห์ความถี่การปรากฏของคำกริยาคำแรกพบว่าคำกริยาความหมายกลาง ได้แก่ *fang4* ‘put’ และ *na2* ‘take’ มีความถี่ในการปรากฏมากที่สุด เช่นกล่าวว่าโครงสร้างที่มีการปรากฏ คำกริยา *fang4* ‘put’ และ *na2* ‘take’ จะมีนัยความหมายการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุอย่างกว้าง ๆ ซึ่งตรงกับความหมาย ‘put’ และ ‘take’ ในภาษาอังกฤษ แต่นอกเหนือจากความหมายกลางทั้ง 2 คำแล้วพบว่าในภาษาจีนแมนดารินยังมีการใช้คำกริยาเฉพาะ (specific verbs) ซึ่งแสดงความหมาย การตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุที่เฉพาะเจาะจงต่อบางลักษณะของฉากเหตุการณ์ เช่น เหตุการณ์การ ถอดหรือใส่เครื่องแต่งกาย และเหตุการณ์ที่แสดงความสัมพันธ์เฉพาะระหว่างสิ่งเคลื่อนไหวกับฉาก หลัง

ในเหตุการณ์ถอดหรือใส่เครื่องแต่งกายจะมีการเลือกปรากฏของคำกริยา 3 คำ ได้แก่ *chuan1* ‘put on’ *dai4* ‘put on’ และ *tuo1* ‘take off’ เช่นจากตัวอย่าง (2) – (3)

(2) *yi2 ge4 ren2 ba3 wai4tao4 chuan1-shang4 le.*

one clf person ba coat put.on-ascend pfv

‘A person put on a coat.’

(3) *yi2 ge4 ren2 ba3 wa4zi tuo1-xia4-lai2 le.*

one clf person ba sock take-descend-tome pfv

‘A person took off her socks.’

การเลือกใช้คำกริยาเฉพาะในเหตุการณ์การถอดหรือใส่เครื่องแต่งกาย ทั้ง *chuan1* และ *dai4* มีปัจจัยจากการที่เป้าหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย โดยมีลักษณะที่เฉพาะเจาะจงลงไปอีก กล่าวคือ *chuan1* จะใช้เฉพาะการถอดหรือสวมใส่เครื่องแต่งกายที่เกี่ยวกับแนวของลำตัว เช่น การ สวมเสื้อ สวมกางเกง ส่วน *dai4* นั้นจะใช้เฉพาะกับการสวมใส่เครื่องประดับในส่วนองร่างกายที่ออกมาจากส่วนของลำตัว เช่น ศีรษะ นิ้ว หู ได้แก่ หมวก สร้อยคอ แหวน ตุ้มหู ส่วนคำกริยา *tuo1* จะใช้ ในการถอดเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับโดยทั่วไป

ในขณะเดียวกันเมื่อฉากหลัง (ground) ซึ่งได้แก่สิ่งแวดล้อมทางกายภาพของสิ่งโคจรซึ่ง รวมทั้งแหล่งเดิมก่อนการเคลื่อนที่ (source) และเป้าหมายของการเคลื่อนที่ (goal) มีลักษณะเป็น ภาชนะปกปิด (tight-fitting containment) ที่ต้องใช้ความพยายามมากกว่าปกติในการทำให้วัตถุ เคลื่อนที่จะส่งผลต่อการเลือกใช้คำกริยาเฉพาะ ได้แก่ *sai1* ‘stuff’ และ *cha1* ‘insert’ ใน

เหตุการณ์ตั้งวาง และ *ba2* ‘pull’ กับ *chou1* ‘pull, draw’ ในเหตุการณ์หยิบฉวย นอกจากนี้เมื่อสิ่งเคลื่อนไหว (figure) ซึ่งได้แก่วัตถุที่ถูกทำให้เคลื่อนที่มีลักษณะทางกายภาพบางอย่างในเหตุการณ์ที่ฉากหลังมีลักษณะเป็นภาชนะปกปิดก็จะส่งผลต่อการเลือกใช้คำกริยาเฉพาะเช่นเดียวกัน กล่าวคือเมื่อสิ่งเคลื่อนไหวมีลักษณะทางกายภาพเป็นของอ่อนนุ่ม เช่น สำลี ก็จะเลือกใช้คำกริยาเฉพาะ คือ *sai1* แต่ถ้าสิ่งเคลื่อนไหวมีลักษณะทางกายภาพเป็นของแข็งก็จะเลือกใช้คำกริยาเฉพาะอีกคำหนึ่ง คือ *cha1* นอกจากนี้ถ้าสิ่งเคลื่อนไหวมีลักษณะทางกายภาพเป็นแท่งยาวในเหตุการณ์หยิบฉวยก็จะเลือกใช้คำกริยาเฉพาะ คือ *chou1* เช่นจากตัวอย่าง (4) – (6)

(4) *yi2 ge4 ren2 ba3 bu4 sai1-jin4 qi4che1 pai2qi4guan3.*

one clf person ba rag insert-enter car exhaust-pipe

‘A person stuffed a rag into the exhaust pipe of the car.’

(5) *na4 ge4 ren2 ba3 na4zhu2 cha1-jin4 zhu2-tai2.*

that clf person ba candle insert-enter candle-stand

‘That person inserted the candle in the candle stand.’

(6) *ta1 cong2 dai4zi li3 chou1-chu1 huang2-gua1.*

he from bag inside pull-exit cucumber

‘He pulled a cucumber from the bag.’

จากการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาชาวจีนจำนวน 10 คน พบว่าหน่วยสร้างภาคแสดงที่ใช้พรรณนาฉากของเหตุการณ์ในวงความหมายการตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุอยู่ในรูปของคำกริยาประสมจำนวนร้อยละ 68 และอยู่ในรูปของคำกริยาเดี่ยว (simplex verbs) จำนวนร้อยละ 32 ในบรรดาคำกริยาเดี่ยวที่ทำหน้าที่ภาคแสดง พบว่าผู้บอกภาษาใช้คำกริยาเดี่ยวอยู่เพียง 2 คำเท่านั้น ได้แก่ *na2* ‘take’ ใช้พรรณนาฉากของเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ และ *fang4* ‘put’ ใช้พรรณนาฉากของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ส่วนคำกริยาประสมที่ทำหน้าที่ภาคแสดง พบว่ามีรูปแบบ (pattern) ที่ต่างกันถึง 52 รูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าคำกริยาคำที่หนึ่ง คำกริยาคำที่สอง และคำกริยาคำที่สามในโครงสร้างคำกริยาประสมเป็นคำกริยาอะไร จากการวิเคราะห์รูปแบบแต่ละรูปแบบพบว่ามีการใช้คำกริยาตัวแรกที่แตกต่างกันจำนวน 34 คำ ประกอบกับคำกริยาคำที่สองและคำกริยาคำที่สามซึ่งอยู่ในหมวดคำปิด (closed set) คำกริยาคำที่สองในโครงสร้างคำกริยาประสมซึ่งเป็นคำกริยาบอกเส้นทางจะเป็นองค์ประกอบที่ต้องเกิดเสมอ ละเอียด แต่คำกริยาคำที่สามของคำกริยาประสมซึ่งได้แก่

คำกริยาบ่งชี้จะเป็นองค์ประกอบที่สามารถละได้ โดยพบว่าคำกริยาสามในโครงสร้างคำกริยา ประสมพบในข้อมูลเพียงร้อยละ 36 ของโครงสร้างคำกริยาประสมทั้งหมด

2.2.1.2 งานวิจัยตามแนวทางการศึกษาเชิงอสมมาตร (asymmetry approach)

ก่อนอื่นผู้วิจัยจะขออธิบายคำว่า “อสมมาตร” (asymmetry) ตามที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องรูป ภาษาที่ใช้แสดงการตั้งวางและหยาบฉวยวัตถุ อิชิบาชิ (Miyuki Ishibashi, 2012) ซึ่งศึกษารูปภาษาที่ แสดงเหตุการณ์ตั้งวางและหยาบฉวยวัตถุในภาษาญี่ปุ่นมีความอสมมาตร (asymmetry) ใน 2 แง่ ได้แก่ ในแง่สัทธิไวยากรณ์สัมพันธ์ (morphosyntactic aspect) และในแง่อรรถศาสตร์ (semantic aspect)

ในแง่สัทธิไวยากรณ์สัมพันธ์ อิชิบาชิพบว่ารูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุจะ ซับซ้อนกว่ารูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ส่วนในแง่อรรถศาสตร์ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่า เหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุจะมีความสัมพันธ์ทางความหมายใกล้ชิดกับแหล่งเดิม (source) ของวัตถุที่ เคลื่อนที่และเหตุการณ์ตั้งวางจะมีความสัมพันธ์ทางความหมายใกล้ชิดกับเป้าหมาย (goal) ของ วัตถุที่เคลื่อนที่ แต่ในการศึกษาการปรากฏของแหล่งเดิมในเหตุการณ์หยาบฉวยและการปรากฏของ เป้าหมายในเหตุการณ์ตั้งวางในภาษาญี่ปุ่น อิชิบาชิพบว่ารูปภาษาที่แสดงแหล่งเดิมที่ปรากฏใน เหตุการณ์การหยาบฉวยวัตถุจะมีความถี่ในการปรากฏมากกว่ารูปภาษาที่แสดงเป้าหมายในเหตุการณ์ การตั้งวางวัตถุ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นปรากฏการณ์อสมมาตรแบบหนึ่ง

2.2.2 ภาพรวมการศึกษาเกี่ยวกับหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบฉวยวัตถุใน ภาษาไทย

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ายังไม่มีการศึกษาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบฉวยวัตถุ โดยอาศัยเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาคสนามในรูปชุดวิดีโอที่บันทึกแสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและ หยาบฉวยวัตถุในการเก็บข้อมูลมาก่อน แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบงานวิจัย 3 ชิ้น ที่มีบางส่วนของ งานวิจัยกล่าวถึงมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุหรือเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุอยู่ ได้แก่ 1) วิทยานิพนธ์ “ความสัมพันธ์ระหว่างระบบคำกริยา ‘ใส่’ กับระบบปริธานของผู้พูดภาษาไทยและ ภาษาญี่ปุ่น: การทดสอบสมมติฐานวอร์ฟ” ของ อนงค์นาฏ นุศาสตร์เลิศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ของ เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ 2) วิทยานิพนธ์ “หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมในภาษาไทย” ของ สุชาติพิทย์ เหมือนใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ และ 3) วิทยานิพนธ์ เรื่อง

“การศึกษาความหมายของคำว่า ‘เอา’ ในภาษาไทย” ของจิรัชย์ หิรัญรัตน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ของเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุ ผู้วิจัยจะทบทวนงานวิจัยแต่ละเรื่องตามลำดับ ดังนี้

2.2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระบบคำกริยา ‘ใส่’ กับระบบปริชานของผู้พูดภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น: การทดสอบสมมติฐานวอร์ฟ

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการนำเอาระบบคำกริยา ‘ใส่’ ของทั้ง 2 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย กับ ภาษาญี่ปุ่น ซึ่งมีการจำแนกประเภทโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่แตกต่างกัน มาใช้ทดสอบสมมติฐานวอร์ฟที่ว่า ภาษาเป็นตัวกำหนดความคิดและการมองโลกของมนุษย์ (อนงค์นาฏ, 2552) โดยภาษาญี่ปุ่นมีการจำแนกคำกริยาโดยคำนึงถึงองค์ประกอบ ได้แก่ การมีชีวิตของวัตถุ ส่วนของร่างกาย และความพอดีของการใส่ ส่วนภาษาไทยมีการจำแนกคำกริยาโดยโดยคำนึงถึงองค์ประกอบ คือ รูปร่างลักษณะของวัตถุ ซึ่งผลจากการทดลองโดยใช้รูปภาพทดสอบพฤติกรรมกรรมการจำแนกประเภทและความใส่ใจ พบว่าเป็นไปตามสมมติฐานของวอร์ฟ กล่าวคือ ผู้บอกภาษาชาวภาษาญี่ปุ่นมีพฤติกรรมการจำแนกประเภทและความใส่ใจมากกว่าผู้บอกภาษาชาวไทยในทุกเรื่อง ทั้งการมีชีวิตของวัตถุ ส่วนของร่างกาย ความพอดีของการใส่ และรูปร่างลักษณะของวัตถุ

แม้ว่างานวิจัยของอนงค์นาฏจะไม่ได้พูดถึงเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุหรือหยาบฉวยวัตถุโดยตรง แต่ระบบคำกริยา ‘ใส่’ (to put) ที่อนงค์นาฏนำมาใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานของวอร์ฟดังกล่าว เป็นมโนทัศน์ที่เป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ อนงค์นาฏใช้คำจำกัดความที่ แวน แวลิน ได้ให้ไว้เป็นสิ่งที่ใช้จำกัดขอบเขตของคำกริยา ‘ใส่’ คือ เป็นคำกริยาที่มีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ (grammatical relations) 3 อย่าง ได้แก่ ผู้กระทำที่ทำให้วัตถุนั้นมีการเปลี่ยนตำแหน่ง (agent) สิ่งที่ถูกเคลื่อนย้ายได้ (theme) และปลายทางที่สิ่งที่ถูกเคลื่อนย้ายนั้นสิ้นสุดลง (goal) โดยจาก ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ดังกล่าว อนงค์นาฏได้ให้คำจำกัดความของคำกริยา ‘ใส่’ ไว้ว่า เป็นการเคลื่อนย้ายวัตถุโดยการหยิบหรือยกขึ้นด้วยมือของมนุษย์แล้วมีเจตนาปล่อยวัตถุนั้นออกจากมือให้ติดหรือค้างอยู่กับวัตถุเป้าหมาย โดยการกระทำนั้นจะต้องเสร็จโดยขั้นตอนเดียว ไม่เป็นการทำซ้ำ ๆ ทั้งนี้คำนามที่เกี่ยวข้องต้องไม่เป็นของเหลวและไม่เป็นของมีคมที่มีการทะลุผ่าน

อนงค์นาฏใช้คำจำกัดความข้างต้นเพื่อค้นหาคำกริยา ‘ใส่’ จากพจนานุกรม ตำรา เอกสาร และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้ฐานข้อมูล Thai concordance chulalongkorn university corpus base เพื่อรวบรวมตัวอย่างประโยคที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา ใส่ ในภาษาไทยที่รวบรวมมาได้ พบว่า คำกริยา ‘ใส่’ ในภาษาที่รวบรวมได้มีทั้งหมด 32 คำ ได้แก่ *สวม ใส่ นุ่ง ห่ม ทัด เหน็บ ยัด ซุก*

ติด ปิด แปะ วาง สอด เสียบ ปัก คล้อง หยอด ผูก พัน สน ครอบ คาด คลุม ต่อ รอง พาด อุด ครอบ
 ผนึก ขนาบ บรรจุ เข้า จากนั้นจึงนำคำกริยาที่ได้มาใช้ทดสอบด้วย กรอบทดสอบ ฉันท _____ กรรม
 ตรง + location เช่น ฉันท _____ แจกกันบนโต๊ะ เพื่อทดสอบคำกริยา 'ใส่' ที่เป็นคำกริยา ใส่ 'จริง' ซึ่ง
 จะต้องสามารถแต่งประโยคแล้วสื่อความหมายแล้วสื่อความหมายที่ผู้บอกภาษายอมรับได้ ซึ่งจากการ
 ทดสอบด้วยกรอบทดสอบดังกล่าว ทำให้เหลือคำกริยา ใส่ จำนวน 20 คำ ได้แก่ *สวม พัน ยัด วาง ทุ่ม
 คล้อง ใส่ พาด ห่ม คาด ติด หยอด ทัด คลุม ปิด สอด ผูก ครอบ แปะ เหน็บ*

จากนั้นจึงนำเอาคำกริยา 'ใส่' ทั้ง 20 คำดังกล่าวมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อนำไปใช้ทดสอบ
 สมมติฐานเปรียบเทียบกับระบบคำกริยา 'ใส่' ของภาษาญี่ปุ่น โดยพบว่า ระบบคำกริยา 'ใส่' ของ
 ภาษาไทยมีการจำแนกประเภทโดยคำนึงถึงลักษณะของวัตถุมากกว่าของภาษาญี่ปุ่น

จากงานวิจัยของอนงค์นาฏดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่คำกริยาที่แสดง
 ความหมายว่า 'ใส่' เพียงความหมายเดียวเท่านั้น แต่ไม่ได้คำนึงถึงลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์
 ที่คำกริยาดังกล่าวปรากฏเพื่อแสดงความหมาย

2.2.2.2 หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมในภาษาไทย

งานวิจัยชิ้นนี้กล่าวถึงหน่วยสร้างเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมประเภทหนึ่ง ที่มีลักษณะเป็น
 เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ คือ เหตุการณ์การทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมาย (สุชาติพย์, 2554)
 โดยมีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ ดังนี้



ตัวอย่างประโยค เช่น *เขาปาขยะขึ้นนั่นลงถังขยะ*

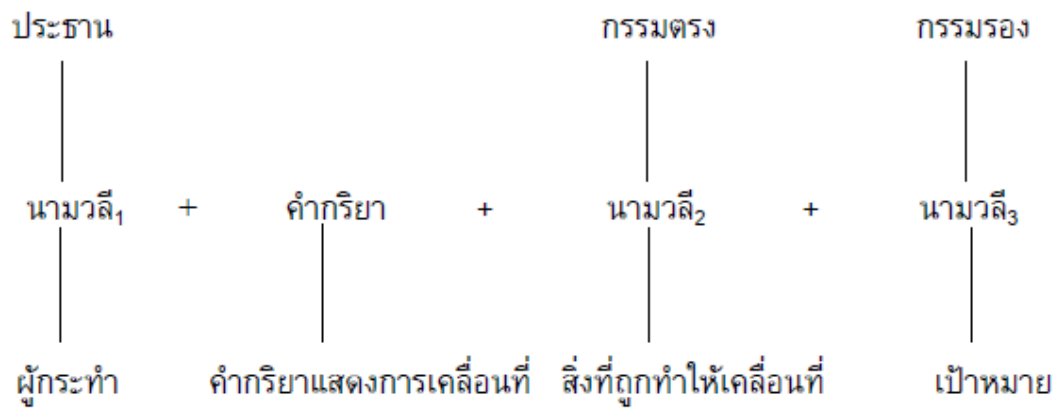
โครงสร้างผังภูมิข้างต้นประกอบด้วยนามวลีจำนวน 3 นามวลี ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานกรรมตรง และกรรมรองที่มีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำการเคลื่อนที่ สิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่และเป้าหมาย คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ และคำแสดงเป้าหมาย โดยคุณสมบัติของแต่ละองค์ประกอบมีดังต่อไปนี้

- 1) ผู้กระทำการเคลื่อนที่ ซึ่งปรากฏในรูปของนามวลี 1 ในตำแหน่งประธานของประโยคมีบทบาททางความหมายเป็นผู้ทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายด้วยความตั้งใจ โดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์
- 2) สิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่ ซึ่งปรากฏอยู่ในรูปของนามวลี 2 ในตำแหน่งกรรมตรงของประโยคมีบทบาททางความหมายเป็นสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่ไปยังเป้าหมาย ซึ่งส่วนใหญ่มีคุณสมบัติทางความหมายเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตประเภทสิ่งรูปธรรม
- 3) เป้าหมาย ซึ่งปรากฏในรูปของนามวลี 3 ในตำแหน่งกรรมรองของประโยคมีบทบาททางความหมายเป็นเป้าหมายของการเคลื่อนที่ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนามวลีแสดงเป้าหมายส่วนใหญ่มีคุณสมบัติทางความหมายเป็นสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ หรือ สิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งรูปธรรม
- 4) คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ เป็นคำกริยาแสดงความหมายของการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมายหนึ่ง จากการสืบค้นในคลังข้อมูลภาษาไทย พบว่าคำกริยาในกลุ่มนี้มีทั้งหมด 10 คำ ได้แก่ *ขว้าง เขวี้ยง เท ปา ยื่น โยน วาง ส่ง ไล่ ป้อน* คำกริยาทั้งหมดข้างต้นแสดงการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายเช่นเดียวกัน แต่ลักษณะวิธีการของการทำให้เคลื่อนที่แตกต่างกัน เช่น คำกริยา *ขว้าง* แสดงการใช้แรงทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมาย คำกริยา *เท* แสดงการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่อยู่เบื้องล่าง คำกริยา *ยื่น* แสดงการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่อยู่เบื้องหน้า เป็นต้น
- 5) คำแสดงเป้าหมายซึ่งอยู่ในตำแหน่งหน้านามวลีแสดงเป้าหมายและปรากฏในวงเล็บที่แสดงว่าอาจปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ หากปรากฏ อาจเป็นอาจเป็นคำกริยาที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ เช่น คำว่า *ให้* และ *ไล่* หรือคำบุพบท เช่น *ยัง* หรือคำสมระหว่างคำกริยาที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์กับคำบุพบท เช่น *ให้แก่ ให้กับ* เป็นต้น

โดยสุชาติพิย์จัดประเภทหน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ออกเป็น 2 หน่วยสร้าง ตามการปรากฏของคำแสดงเป้าหมาย ได้แก่ หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่แบบไม่มีคำ

แสดงเป้าหมาย กับหน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์เคลื่อนที่แบบมีค่าแสดงเป้าหมาย โดยหน่วยสร้างทั้งสองแบบนี้จะแสดงความหมายเชิงปริธานที่แตกต่างกัน

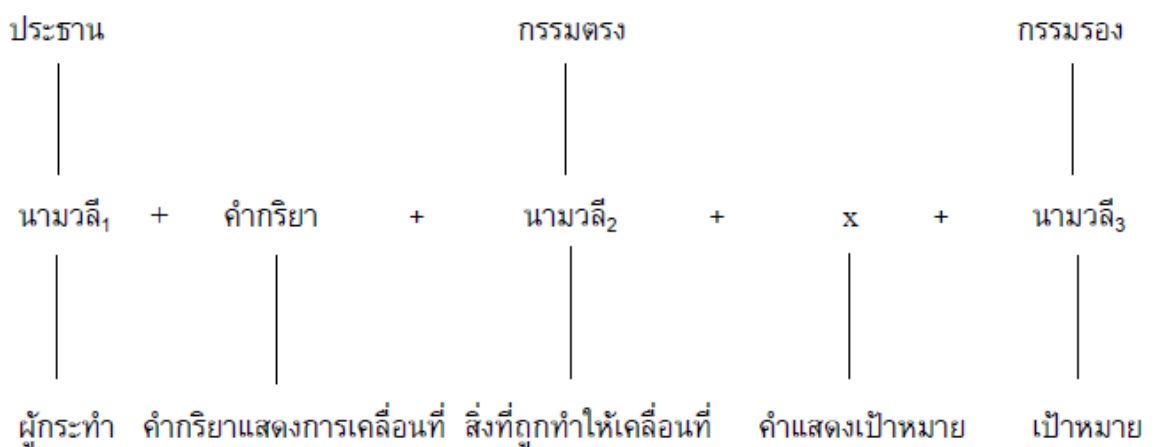
หน่วยสร้างแสดงการเคลื่อนที่แบบไม่มีค่าแสดงเป้าหมาย จะแสดงรูปทางวากยสัมพันธ์เป็นแบบหน่วยสร้างกรรมคู่ โดยมีนามวลีที่มีบทบาททางความหมายเป็นสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่ปรากฏติด



กับคำกริยา ส่วนนามวลีที่มีบทบาททางความหมายเป็นเป้าหมายปรากฏติดจากนามวลีสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่ในตำแหน่งที่ห่างจากคำกริยาอีกหนึ่งตำแหน่ง หน่วยสร้างนี้สามารถแสดงด้วยผังภูมิโครงสร้างได้ดังนี้

ตัวอย่างประโยค เช่น *สามส่งรายงานอาจารย์เรียบร้อยแล้ว*

ความหมายเชิงปริธานของหน่วยสร้างแสดงการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายแบบที่ไม่มีค่าแสดงเป้าหมาย คือ การทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมาย ในขณะที่ความหมายเชิงปริธานของหน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่แบบมีค่าแสดงเป้าหมายจะขึ้นอยู่กับค่าแสดงเป้าหมายที่ปรากฏในหน่วยสร้างได้แก่ *ให้ ต่อ ถึง เข้า ใ้ ลง ยัง ลงบน ลงใน ให้แก่ และ ให้กับ*



หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ให้* เป็นคำแสดงเป้าหมายแสดงความหมายเชิงปริชาน การทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่เป็นผู้รับ และได้ประโยชน์จากสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่ เช่น *เขาเทอาหารเม็ดให้ผม*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ต่อ* เป็นคำแสดงเป้าหมายมีความหมายเชิงปริชาน การทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายซึ่งเป็นผู้รับช่วง หรือผู้ประสานงานต่อ โดยมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่ในลักษณะที่เอื้อประโยชน์จากการดำเนินงานนั้นต่อให้แก่ผู้กระทำการเคลื่อนที่ เช่น *ผู้ต้องโทษปรับสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอยุติการทำงานได้*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ถึง* เป็นคำแสดงเป้าหมายนี้แสดงความหมายเชิงปริชานของการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่ถูกสร้างมโนทัศน์ให้เป็นเหมือนสถานที่ที่มีระยะห่างหรืออยู่ไกลออกไปโดยเป้าหมายไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่ เช่น *เขาจะส่งอีเมลถึงฉันอีกที*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *เข้า* เป็นคำแสดงเป้าหมายแสดงความหมายเชิงปริชานในลักษณะของการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนจากภายนอกไปยังภายในเป้าหมายที่ถูกสร้างมโนทัศน์ให้เป็นเสมือนกับสถานที่ที่มีการปิดล้อมแบบสามมิติ และมีขอบเขตระหว่างภายในกับภายนอกชัดเจน เช่น *เธอโยนช็อกโกแลตในมือเข้าปาก*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ใส่* เป็นคำแสดงเป้าหมายแสดงความหมายเชิงปริชานในลักษณะของการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังภายในของเป้าหมายที่เป็นภาชนะ หรือที่ถูกสร้างมโนทัศน์ให้เป็นเสมือนกับภาชนะที่ไม่มีขอบเขตของพื้นที่ระหว่างภายนอกกับภายในอย่างชัดเจน โดยสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่กับเป้าหมายที่เป็นภาชนะจะมีการสัมผัสกันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น *เขาเขี่ยร่องเท้าอีกข้างมาใส่ผม*

หน่วยสร้างที่มีคำว่า *ลง* เป็นคำแสดงเป้าหมายจะแสดงความหมายเชิงปริชานของการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่เป็นภาชนะ หรือที่ถูกสร้างมโนทัศน์ให้เป็นเสมือนกับภาชนะที่อยู่เบื้องล่าง โดยการเคลื่อนที่ดังกล่าวจะมีทิศทางเดียวกับแรงดึงดูดของโลก เช่น *เขาปาขยะขึ้นนั่นลงถังขยะ*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีบุพบท *ยัง* เป็นคำแสดงเป้าหมายนี้แสดงความหมายเชิงปริชานในลักษณะเดียวกันกับหน่วยสร้างที่มีคำว่า *ถึง* เป็นคำแสดงเป้าหมายคือการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่ถูกสร้างมโนทัศน์ให้เป็นเหมือนสถานที่ที่มีระยะห่างหรืออยู่

ไกลออกไปโดยเป้าหมายไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่ เช่น *พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาอุทธรณ์ไปยังคูกรณีด้วย*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ลงบน* เป็นคำแสดงเป้าหมายแสดงความหมายเชิงปริชานของการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายเป็องล่างที่เป็นสิ่งที่มีลักษณะแบนราบ เช่น *พวกเขาเทข้าวลงบนพื้นซีเมนต์*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ลงใน* เป็นคำแสดงเป้าหมายแสดงความหมายเชิงปริชานการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่เป็นภาชนะที่มีพื้นที่ตรงกลางให้สิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่เข้าไปแทรก หรือเป็นเนื้อในเดียวกันกับสิ่งนั้นได้ เช่น *เขาหันไปขว้างก้อนหินลงในน้ำ*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ให้แก่* เป็นคำแสดงเป้าหมายแสดงความหมายเชิงปริชานการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่เป็นผู้รับ เช่น *นางเองก็ยื่นสิ่งเหล่านั้นให้แก่สามี*

หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ให้กับ* เป็นคำแสดงเป้าหมายแสดงความหมายเชิงปริชานการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่ไปยังเป้าหมายที่เป็นผู้ร่วมทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งกับผู้กระทำ เช่น *ร่างสูงโยนลูกบอลให้กับเพื่อน*

จากหน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ ในงานวิจัยเรื่อง “หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมในภาษาไทย” ของสุธาทิพย์ เหมือนใจ ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุเป็นเพียงเหตุการณ์ประเภทหนึ่งของเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่เท่านั้น โดยพบว่า หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่สามารถจัดเป็นหน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุได้ ได้แก่ หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์การทำให้เคลื่อนที่ที่มีคำว่า *ลงบน ลงใน ลง เข้า* เป็นคำแสดงเป้าหมายเท่านั้น โดยสิ่งที่ถูกทำให้เคลื่อนที่จะต้องเป็นสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ และเป้าหมายจะต้องเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตประเภทสิ่งรูปธรรมเท่านั้นด้วย

2.2.2.3 การศึกษาความหมายของคำว่า 'เอา' ในภาษาไทย

ความหมายประจำคำของคำว่า *เอา* ความหมายหนึ่ง ที่จิรัชย์ (จิรัชย์, 2550) ค้นพบจากการศึกษา คือ การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว ซึ่งวิเคราะห์ให้เป็นความหมายพื้นฐานที่เป็นความหมายหลัก ก่อนที่จะขยายออกไปเป็นความหมายอื่น ๆ อีกทีหนึ่ง โดยจะปรากฏในผังภูมิโครงสร้าง คือ

$$(1) \text{ นามวลี}_1 + \text{เอา} + \text{นามวลี}_2 \left\{ \begin{array}{l} + \text{ คำกริยาแสดงทิศทาง} + \text{บุพบทวลี จาก} \\ + \text{ คำกริยาบอกทิศทาง} \\ + \text{ บุพบทวลี จาก} \end{array} \right.$$

คำกริยา *เอา* ตามผังภูมิโครงสร้างนี้จะแสดงความหมายว่า ตัวบุคคลที่เป็นผู้กระทำได้กระทำ เหตุการณ์บางอย่างขึ้นซึ่งส่งผลให้วัตถุเป้าหมายย้ายตำแหน่งมาอยู่ที่ตัวของผู้กระทำ โดยอาจจะเป็น ฉากของการถือเอาไว้ในมือหรือเป็นการเป็นเจ้าของวัตถุดังกล่าวก็ได้ เช่น *ผมเห็นคุณเอานามบัตรออกมาจากกระเป๋าเงิน*

จิริชย์อภิปรายต่อไปเกี่ยวกับการที่คำกริยา *เอา* แสดงถึงการย้ายตำแหน่งวัตถุมาถือไว้ในมือว่า สามารถตีความได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการนำวัตถุมาไว้ในกรอบครอบ ดังนั้นคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกับคำว่า *เอา* ในภาษาต่าง ๆ นั้นจึงมักมีแนวโน้มที่จะมีความหมายตามพจนานุกรมว่าเป็นการ “หยิบฉวย” การ “ถือ” หรือการ “ครอบครอง” ในกรณีที่วัตถุเป้าหมายของการ *เอา* นั้น เป็นสิ่งของที่มีความเป็นรูปธรรมสูง

คำกริยา *เอา* ที่แสดงความหมายพื้นฐานดังกล่าว มีลักษณะที่แตกต่างจากสกรรรมกริยาทั่วไปคือ ไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำนามที่เป็นกรรมเพียงตัวเดียวเฉย ๆ โดยที่ยังแสดงความหมายพื้นฐานอยู่ เช่น *เอาเหรียญบาท* ความหมายของคำกริยา *เอา* ในตัวอย่างประโยคนี้จะไม่ใช้ความหมายพื้นฐาน แต่จะมีความหมายแสดง “การต้องการ” หรือ “การเลือก” ซึ่งเป็นความหมายที่เกิดจากกระบวนการขยายความหมายจากความหมายพื้นฐาน

นอกจากนี้จิริชย์ยังกล่าวถึงบทบาทของคำบุพบท *จาก* ในผังภูมิโครงสร้างนี้ ว่า เป็นคำบุพบท คำเดียวที่ใช้ปรากฏร่วมกับคำกริยา *เอา* ในความหมายพื้นฐานนี้ได้ เพราะนอกจากจะหมายถึงแหล่งที่มาแล้ว ยังแฝงความหมายของทิศทางการเคลื่อนที่ของวัตถุไว้อีกด้วย เนื่องจากคำบุพบท *จาก* เคยมีฐานะเป็นคำกริยามาก่อน แล้วค่อยผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยกรณ์จนทำหน้าที่แทนคำบุพบทในที่สุด เช่นประโยค *เอาเหรียญบาทในกระเป๋า* ซึ่งมีคำบุพบท *ใน* บอกตำแหน่ง แทนคำบุพบท *จาก* จะเห็นได้ว่า ประโยคดังกล่าวไม่ได้แสดงความหมายพื้นฐานที่แสดงถึงการย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว

คำกริยาบอกทิศทางมีบทบาทในการแสดงการเคลื่อนที่ของสิ่งที่ถูก *เอา* เข้ามาอยู่ในการครอบครองของตัวผู้กระทำกร *เอา* โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำกริยาบอกทิศทางที่ใช้แสดงทิศทางที่อ้างอิงกับตัวของผู้พูด คือ คำกริยา *ไป* กับ *มา* และคำกริยาบอกทิศทางที่ใช้แสดง

ทิศทางโดยอ้างอิงกับโลกภายนอก คือ คำกริยา *ออก ขึ้น ลง* โดยหากคำกริยา *เอา* ในความหมายพื้นฐาน ปรากฏนำหน้าทั้งคำกริยาบอกทิศทางที่ใช้แสดงทิศทางโดยอ้างอิงกับโลกภายนอกและคำกริยาบอกทิศทางที่ใช้แสดงทิศทางที่อ้างอิงกับตัวของผู้พูด จะไม่จำเป็นต้องปรากฏรูปภาษาแสดงตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมาย แต่ตำแหน่งเดิมของวัตถุดังกล่าวจะต้องเป็นที่รู้จักกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังในบทสนทนานั้น ๆ เช่น *เอาเหรียญบาทออกมา เอาเครื่องเกมลงมา* เป็นต้น

นอกจากในโครงสร้างผังภูมิข้างต้นที่คำกริยา *เอา* ปรากฏอยู่ในฐานะกรรมกริยาที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักของประโยคแล้ว จิรัชย์พบว่า คำกริยา *เอา* ยังสามารถปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกภายในหน่วยสร้างกริยาเรียงได้ด้วย ซึ่งคำกริยา *เอา* จะมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับคำกริยาที่ปรากฏตามหลัง ทำให้จากสองเหตุการณ์ที่เกิดต่อเนื่องกันตามลำดับเวลา กลายเป็นเหตุการณ์สองเหตุการณ์ที่แนบแน่นกันจนแยกออกจากกันไม่ได้ เช่นตัวอย่างประโยค *เอาเต๋าวางใส่ไว้ในกล่องนั้น* จะเห็นได้ว่าคำกริยา *เอา* และคำกริยาแสดงการกระทำ *วาง* มีกรรมตัวเดียวกัน แต่คำนามที่เป็นกรรมตัวที่สองจะไม่ถูกกล่าวซ้ำและจะละไว้ในฐานที่เข้าใจแทน ซึ่งคำกริยา *เอา* ในหน่วยสร้างกริยาเรียงนี้มีลักษณะคล้ายกับคำว่า *bǎ* ในภาษาจีนแมนดารินที่ในอดีตเป็นคำกริยาที่มีความหมายว่า ‘take hold something’ แต่ในปัจจุบันได้กลายเป็นคำไวยากรณ์ที่ทำหน้าที่ในการบ่งชี้วัตถุที่ถูกควบคุมอยู่ (manipulated object marker)

อย่างไรก็ตามจิรัชย์มองว่า คำกริยา *เอา* ที่ปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกภายในหน่วยสร้างกริยาเรียง ไม่ได้แสดงการบ่งชี้วัตถุที่ถูกควบคุมอยู่เหมือนกับคำว่า *bǎ* ในภาษาจีนแมนดาริน แต่แสดงถึงเหตุการณ์ที่ปรากฏต่อเนื่องกันสองเหตุการณ์โดยเหตุการณ์ที่หนึ่งหรือเหตุการณ์ของการ *เอา* นั้นเกิดขึ้นและจบลงก่อนเหตุการณ์ที่สองหรือเหตุการณ์ของคำกริยาแสดงการกระทำตัวที่สองจะเริ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะทางความหมายของคำกริยา *เอา* นั้นแสดงการกระทำที่มีขอบเขตชัดเจนและแน่นอน มีจุดเริ่มและจุดสิ้นสุดที่แน่นอน เช่นตัวอย่างประโยค *เอาผ้าห่มวางทับตัว* สามารถแยกเหตุการณ์ออกเป็นเหตุการณ์สองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน โดยเหตุการณ์แรกคือ การที่ประธานเริ่มต้นการใช้มือ “หยิบฉวย” วัตถุเป้าหมาย *ผ้าห่ม* ขึ้นมาถือไว้ในมือ ส่วนเหตุการณ์ที่สองก็คือ การที่ประธานเริ่มต้น “บังคับ” *ผ้าห่ม* ที่อยู่ในมือขึ้นมา *วาง* ทับลงไปบนตัวของประธาน เป็นต้น

จากงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความหมายของคำว่า ‘เอา’ ในภาษาไทย” ของจิรัชย์ หิรัญรัตน์ ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แม้จะมุ่งศึกษาที่เฉพาะความหมายของคำกริยา *เอา* แต่ก็แสดงให้เห็นถึงลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่คำกริยา *เอา* สามารถปรากฏเพื่อแสดงความหมายได้ อย่างไรก็ตามเนื่องจากการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ที่อาศัยการตีความจากเหตุการณ์จากบริบทของรูปภาษาที่ได้

จากคลังข้อมูลภาษาเท่านั้น จึงส่งผลให้เกิดความคลุมเครือว่าที่จริงแล้วรูปภาษาดังกล่าวแสดงฉากเหตุการณ์เช่นไร เช่นในประเด็นถกเถียงที่ว่า คำกริยาที่ปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกภายในหน่วยสร้างกริยาเรียง แสดงการบ่งชี้วัตถุที่ถูกควบคุมอยู่หรือแสดงการหยาบช่วยมาถือไว้กับตัว ซึ่งในการศึกษาเรื่องหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยาบช่วยวัตถุนี้จะสามารถพิสูจน์ความคลุมเครือดังกล่าวได้ เนื่องจากการเก็บข้อมูลภาษาที่ได้จากการพรรณนาจากเหตุการณ์จริง ๆ



บทที่ 3

เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลภาษา

เนื่องจากในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่มีลักษณะเป็นชุดวิดีโอทัศน์ในการเก็บข้อมูลภาษาจากผู้บอกภาษา ซึ่งมีลักษณะวิธีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรอธิบายลักษณะของเครื่องมือดังกล่าว พร้อมอธิบายวิธีใช้เครื่องมือดังกล่าวในการเก็บข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลภาษา ก่อนที่จะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยผู้วิจัยจะแบ่งเนื้อหาในบทนี้ออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ 1) เครื่องมือเก็บข้อมูลภาษา 2) วิธีการเก็บข้อมูล และ 3) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 เครื่องมือเก็บข้อมูลภาษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลภาษาในงานวิจัยนี้ มีลักษณะเป็นชุดวิดีโอทัศน์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่แผนกวิจัยภาษาและปริชาน (Department of Language and Cognition) ของสถาบันวิจัยภาษาศาสตร์จิตวิทยาแมกซ์แพลงก์ (Max Planck Institute for Psycholinguistics) ได้พัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาการจัดประเภททางความหมายของเหตุการณ์ประเภทการแทนที่วัตถุในพื้นที่ว่าง (placement event) หรือเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ (putting event) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เชิงแบบลักษณ์ภาษาของการจัดประเภทดังกล่าวของภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก¹

ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เชิงแบบลักษณ์ภาษาดังกล่าว จึงส่งผลให้ชุดวิดีโอทัศน์ซึ่งเป็นคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ (scene) ขนาดสั้นความยาวประมาณ 2-3 วินาที มีทั้งฉากเหตุการณ์ที่แสดงถึงการแทนที่วัตถุในพื้นที่ว่างหรือเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ และฉากเหตุการณ์ที่แสดงถึงการทำให้เกิดพื้นที่ว่าง (removal event) หรือเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ (taking event) เพื่อพิสูจน์ถึงความสมมาตรหรือไม่สมมาตรระหว่างเหตุการณ์การแทนที่วัตถุในพื้นที่ว่าง กับเหตุการณ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพียงแต่มีทิศทางตรงข้ามกัน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากวัตถุประสงค์ในงานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้มุ่งศึกษาการจัดประเภททางความหมายของเหตุการณ์ตามวัตถุประสงค์ของผู้ออกแบบพัฒนาเครื่องมือ แต่มุ่งศึกษาลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาพที่แสดงถึงเหตุการณ์ประเภทดังกล่าวข้างต้น และปัจจัยทางความหมายหรือทางปริชานที่มีผลต่อโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ดังกล่าว ทั้งเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและ

¹ สามารถดาวน์โหลดเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลภาษาได้จาก <http://fieldmanuals.mpi.nl/volumes/2004/put-project/>

เหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกเอาเฉพาะบางคลิปแสดงฉากเหตุการณ์จากชุดวีดิทัศน์มาประยุกต์ใช้เพื่อเก็บข้อมูลภาษา โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและคลิปแสดงฉากเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ดังนี้

3.1.1 เกณฑ์ในการคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ โดยใช้คำนิยามของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ที่ว่า เป็นเหตุการณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุได้เริ่มกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุหรือสิ่งใด ๆ ก็ตามที่อยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ให้เคลื่อนที่พร้อมไปกับที่ยังครอบครองหรือถือครองวัตถุดังกล่าวด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์อยู่ โดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ และมีจุดหมายของการเคลื่อนย้ายคือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่วัตถุสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวได้ ซึ่งสามารถจำแนกเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ก) มีผู้กระทำการตั้งวางวัตถุปรากฏให้เห็นในคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ โดยอาจปรากฏให้เห็นทั้งตัว หรืออาจปรากฏเฉพาะส่วนอวัยวะหรือเครื่องมือที่ใช้กระทำการตั้งวางวัตถุ ทั้งนี้ตัวของผู้กระทำการตั้งวางวัตถุส่วนอวัยวะหรือเครื่องมือที่ใช้กระทำการตั้งวางวัตถุ อาจไม่ปรากฏให้เห็นในตอนเริ่มต้นของคลิป แต่เข้ามาปรากฏให้เห็นระหว่างคลิปก็ได้
- ข) ตอนเริ่มต้น วัตถุในคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ต้องอยู่ในการครอบครองของผู้กระทำการตั้งวางวัตถุโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งอยู่แล้ว ไม่ได้ถูกหีบฉวยมาจากพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งให้เห็นในคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ดังกล่าว
- ค) ผู้ตั้งวางวัตถุในคลิปแสดงฉากเหตุการณ์จะต้องควบคุมวัตถุให้อยู่ในการครอบครองโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งไปจนกว่าวัตถุจะเคลื่อนที่ไปถึงยังตำแหน่งที่เป้าหมายของการตั้งวาง ไม่หลุดจากการครอบครองก่อนจะไปถึงยังตำแหน่งดังกล่าว
- ง) ผู้กระทำการตั้งวางวัตถุจะต้องมีความตั้งใจกระทำ
- จ) เป้าหมายของการตั้งวางในคลิปแสดงฉากเหตุการณ์จะต้องเป็นพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ไม่ใช่ อวัยวะที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุของเป้าหมายที่เป็นสิ่งมีชีวิต

จากเกณฑ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ได้ 22 คลิป สามารถอธิบายฉากเหตุการณ์ของแต่ละคลิปได้ ดังต่อไปนี้

1) scen01_V1_put_014 put candle into candle stand



ผู้หญิงคนหนึ่งนั่งอยู่ที่เก้าอี้โดยมีโต๊ะอยู่ข้างหน้า มีเทียนอยู่ในมือขวาและมีเชิงเทียนอยู่ในมือซ้าย จากนั้นจึงได้นำเอาเทียนที่อยู่ในมือขวามากลงไปให้สามารถตั้งอยู่ที่บนเชิงเทียน

2) scen02_V1_put_002 put plastic cup on table with mouth



ผู้หญิงคนหนึ่งยืนอยู่โดยมีแก้วน้ำอยู่ในปากและมีโต๊ะอยู่ข้างหน้า จากนั้นจึงโค้งตัวลงไปวางแก้วน้ำที่โต๊ะที่อยู่ข้างหน้าแล้วกลับมายืนเหมือนเดิม และแก้วน้ำก็วางอยู่ที่โต๊ะ

3) scen03_V1_put_004 put armload of books on table



ผู้หญิงคนหนึ่งหอบกองหนังสือเดินเข้ามาหาโต๊ะ แล้วก็ล้มลงไปวางกองหนังสือที่โต๊ะ จากนั้นก็เดินออกไป

4) scen05_V1_put_028 put poster on wall



ผู้ชายคนหนึ่งใช้สองมือยื่นรูปภาพไปที่ผนังแล้วติดรูปภาพลงบนผนังพร้อมกับรูปภาพให้เรียบร้อย

5) scen12_V1_put_006 put box up on shelf



ผู้ชายคนหนึ่งถือกล่องด้วยมือทั้งสองข้างพร้อมกับเดินเข้าไปหาชั้นหนังสือ แล้ววางกล่องที่ชั้นวางหนังสือจากนั้นจึงเดินออกไป

6) scen17_V1_put_025 put hat on head



มีผู้ชายคนหนึ่งอยู่ในฉาก โดยเห็นเฉพาะส่วนไหล่ขึ้นไป จากนั้นจึงสวมหมวกลงบนศีรษะ

7) scen20_V1_put_011 put apple in bowl



ผู้หญิงคนหนึ่งเดินเข้ามาหาโต๊ะพร้อมกับถือแอปเปิ้ลในมือแล้ววางแอปเปิ้ลลงในชามที่วางอยู่บนโต๊ะ

8) scen21_V1_put_019 put stone into pot of water



มือที่ถือก้อนอิฐอยู่ของคนคนหนึ่งโผล่เข้ามาในฉากที่มีหม้อที่มีน้ำตั้งอยู่บนพื้น แล้ววางก้อนอิฐลงไปในหม้อที่มีน้ำนั้น

9) scen22_V1_put_005 put fistful of rice on table



มือที่กำลังถือข้าวอยู่ของคนคนหนึ่งโผล่เข้ามาในฉากที่มีจานตั้งอยู่บนโต๊ะ แล้วเมล็ดข้าวลงบนจานที่วางอยู่บนโต๊ะนั้น

10) scen27_V1_put_016 put stone into pocket



ผู้หญิงคนหนึ่งถือวัตถุบางอย่างอยู่ในมือ จากนั้นจึงเอาวัตถุดังกล่าวใส่ลงไปในกระเป๋ากางเกงของตัวเอง

11) scen30_V1_put_035 put pen in hole



ผู้หญิงคนหนึ่งถือปากกาแน่นข้อความอยู่ในมือ จากนั้นจึงเอาปากกาแน่นข้อความนั้นใส่ลงไปในโพรงไม้ที่อยู่ข้างหน้าแล้วเอามือออกมา

12) scen35_V1_put_017 stuff rag into car exhaust



ผู้ชายคนหนึ่งถือเศษผ้าอยู่ในมือ จากนั้นจึงเอาเศษผ้าชิ้นนั้นยัดลงไปใต้ท่อไอเสียรถยนต์ที่อยู่ข้างหน้าแล้วเอามือออกมา

13) scen36_V1_put_024 put head into bucket



ผู้ชายคนหนึ่งยืนอยู่โดยมีถังน้ำวางอยู่บนโต๊ะที่ตั้งอยู่ข้างหน้าเขา จากนั้นเขาก็เอาหัวลงไปจนถึงน้ำนั้น

14) scen40_V1_put_003 put banana on table with long tongs



ผู้ชายคนหนึ่งถือคีมอยู่ในมือ โดยที่คีมนั้นคีบกล้วยอยู่ จากนั้นเขาก็ค่อย ๆ วางกล้วยนั้นลงไปในโต๊ะ แล้วยกคีมกลับขึ้นมา

15) scen42_V1_put_007 put book on floor



ผู้หญิงคนหนึ่งนั่งยอง ๆ อยู่โดยมีหนังสือหนึ่งเล่มอยู่ในมือ จากนั้นจึงวางหนังสือนั้นลงบนพื้น

16) scen48_V1_put_026 put boot on foot



คนคนหนึ่งถือรองเท้าบูทด้วยมือทั้งสอง จากนั้นจึงก้มลงไปใส่รองเท้าบูทนั้นที่เท้าขวา แล้วยึดตัวขึ้นเหมือนเดิม

17) scen50_V1_put_001 put cup on table



ผู้หญิงคนหนึ่งยืนถือแก้วอยู่ในมือโดยมีโต๊ะตั้งอยู่ข้างหน้า จากนั้นเธอก็วางแก้วน้ำลงบนโต๊ะดังกล่าว

18) scen51_V1_put_027 hang rope over tree branch



ผู้ชายคนหนึ่งยืนอยู่หน้าต้นไม้โดยมีเชือกอยู่ในมือ จากนั้นเขาก็เอาเชือกดังกล่าวพาดลงบนกิ่งไม้ของต้นไม้

19) scen53_V1_put_033 put on coat



ผู้ชายคนหนึ่งมีเสื้อนอกอยู่ในมือ จากนั้นเขาจึงสวมเสื้อนอกนั้น

20) scen54_V1_put_023 put hand into hole in tree



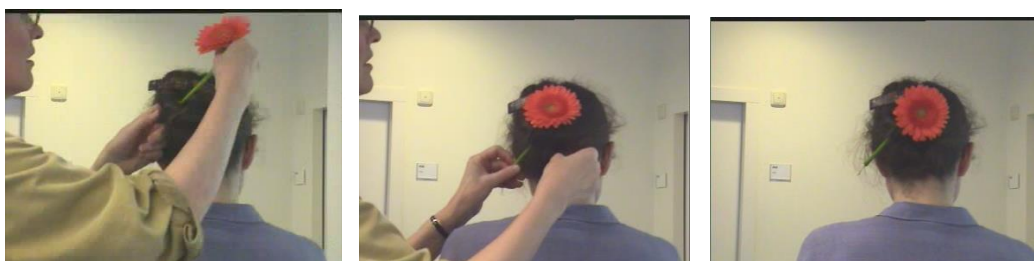
ผู้หญิงคนหนึ่งนั่งยอง ๆ อยู่หน้าต้นไม้ที่มีโพรงไม้ จากนั้นจึงเอามือใส่เข้าไปในโพรงไม้นั้นแล้วคว่ำไว้

21) scen56_V1_put_015 put celery bunch into recorder case



ผู้หญิงคนหนึ่งมีผักอยู่ในมือขวาและมีกล่องขนาดยาวอยู่ในมือซ้าย จากนั้นจึงได้เอาผักที่อยู่ในมือขวาใส่ลงไปในกล่องขนาดยาวดังกล่าว

22) scen59_V1_put_018 put flower into hair



ผู้ชายคนหนึ่งมีดอกไม้อยู่ในมือ จากนั้นเขาจึงเอาดอกไม้ชิ้นนั้นเสียบลงไปบนผมของผู้หญิงที่นั่งหันหลังให้

3.1.2 เกณฑ์ในการคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ โดยใช้คำนิยามของเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ ที่ว่า เป็นเหตุการณ์ที่ผู้หยิบฉวยวัตถุได้เริ่มกระทำการใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ เข้าครอบครองหรือถือครองวัตถุที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่อวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ สามารถเอื้อมไปถึงได้ จากนั้นเมื่อวัตถุอยู่ในการครอบครองหรือถือครองเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุดังกล่าวให้พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่พื้นที่นั้น ดังนั้นอวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ผู้หยิบฉวยใช้จึงต้องมีคุณสมบัติคือสามารถถือครองหรือควบคุมวัตถุให้อยู่ในอำนาจการจัดการได้ และสามารถเอื้อมไปถึงพื้นที่ที่วัตถุตั้งวางอยู่ได้ด้วย ซึ่งสามารถจำแนกเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ก) มีผู้กระทำการหยิบฉวยวัตถุปรากฏให้เห็นในคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ โดยอาจปรากฏให้เห็นทั้งตัว หรืออาจปรากฏเฉพาะส่วนอวัยวะหรือเครื่องมือที่ใช้กระทำการหยิบฉวยวัตถุ ทั้งนี้ตัวของผู้กระทำการหยิบฉวยวัตถุหรือส่วนอวัยวะหรือเครื่องมือที่ใช้กระทำการหยิบฉวยวัตถุ อาจไม่ปรากฏให้เห็นในตอนเริ่มต้นของคลิป แต่เข้ามาปรากฏให้เห็นระหว่างคลิปก็ได้

- ข) ก่อนที่จะถูกผู้กระทำการหยิบฉวยวัตถุจะหยิบฉวยวัตถุ วัตถุต้องตั้งวางอยู่ที่พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ไม่ใช่อยู่ในการครอบครองของสิ่งมีชีวิต
- ค) เมื่อผู้หยิบฉวยวัตถุได้หยิบฉวยวัตถุแล้ว ผู้หยิบฉวยวัตถุจะต้องควบคุมวัตถุให้อยู่ในการครอบครองกับตัวของผู้หยิบฉวยวัตถุโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ไม่เคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังพื้นที่อื่น ๆ ต่อ
- ง) ผู้กระทำการหยิบฉวยวัตถุจะต้องมีความตั้งใจกระทำ

จากเกณฑ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยคัดเลือกคลิปแสดงฉากเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ ได้ 22 คลิป สามารถอธิบายฉากเหตุการณ์ของแต่ละคลิปได้ ดังต่อไปนี้

- 1) scen04_V1_put_126 take off sock



คนคนหนึ่งนั่งอยู่ที่เก้าอี้ แล้วยกเท้าขึ้นมาทำการถอดถุงเท้าออกเท้าขวา ทำให้เท้าขวาไม่มีถุงเท้าสวมอยู่

- 2) scen07_V1_put_119 take stone out of pot of water



หม้อใบหนึ่งที่มีน้ำใสอยู่ตั้งอยู่ที่พื้น โดยมีก้อนอิฐอยู่ในน้ำ จากนั้นก็มีคนคนหนึ่งมาหยิบก้อนอิฐนั้นออกไป

- 3) scen09_V1_put_103 take banana off table with long tongs



ผู้ชายคนหนึ่งถือคีมอยู่ในมือ และมีกล้วยวางอยู่บนโต๊ะที่ตั้งอยู่ข้างหน้าเขา จากนั้นเขาก็ใช้คีมคั้นกล้วย แล้วยกขึ้นมาจากโต๊ะ

4) scen11_V1_put_115 take cucumber out recorder case



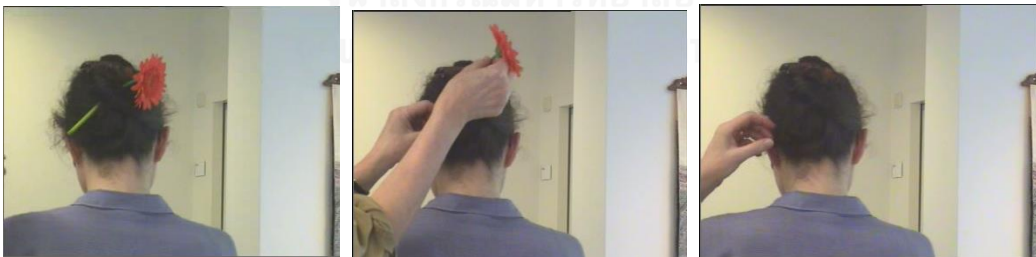
ผู้หญิงคนหนึ่งถือถุงยาวที่มีแตงกวาอยู่ในนั้นด้วยมือซ้าย จากนั้นจึงใช้มือขวาดึงแตงกวาออกมาจากถุงยาว

5) scen16_V1_put_123 take hand out of hole



ผู้หญิงคนหนึ่งนั่งยอง ๆ อยู่ข้างหน้าโพรงไม้ โดยที่มือขวาของเธอคาอยู่ในโพรงไม้ จากนั้นเธอก็เอามือออกมาจากโพรงไม้

6) scen18_V1_put_118 take flower out of hair



ผู้หญิงคนหนึ่งหันหลังให้โดยที่ผมของเธอมียดอกไม้เสียบอยู่ จากนั้นก็มีมือของคนคนหนึ่งเข้ามาดึงเอาดอกไม้ที่เสียบอยู่ที่ผมดังกล่าวออกไป

7) scen23_V1_put_135 take pen out hole



ผู้ชายคนหนึ่งนั่งยอง ๆ อยู่หน้าโพรงไม้ จากนั้นจึงใช้มือขวาล้วงลงไปหยิบเอาปากกาเน้นข้อความออกมาจากโพรงไม้

8) scen24_v1_put_104 take armload of books off table



ผู้หญิงคนหนึ่งยืนอยู่โดยมีโต๊ะที่มีกองหนังสือวางอยู่ตั้งอยู่ข้างหน้า จากนั้นเธอก็ก้มลงไปหยิบเอากองหนังสือนั้นขึ้นมาแล้วเดินออกไป

9) scen29_v1_put_101 take cup off table



มีแก้วใบหนึ่งตั้งอยู่บนโต๊ะ จากนั้นก็มีมือของคนคนหนึ่งเข้ามาในฉากแล้วหยิบแก้วน้ำนั้นออกไปจากฉาก

10) scen31_v1_put_127 unhang rope from tree branch



ผู้ชายคนหนึ่งยืนอยู่หน้าต้นไม้ที่มีเชือกพาดอยู่ที่กิ่งไม้ จากนั้นเขาก็เอื้อมไปหยิบเอาเชือกที่พาดอยู่ ออกมาถือไว้

11) scen32_v1_put_114 take candle out of candle stand



ผู้หญิงคนหนึ่งถือเชิงเทียนที่มีเทียนปักอยู่ในมือซ้าย จากนั้นก็ใช้มือขวาดึงเทียนให้หลุดจากการปักนั้น แล้วถือไว้

12) scen33_V1_put_106 take box down from shelf



ผู้ชายคนหนึ่งเดินเข้าไปหาชั้นหนังสือที่มีกล่องวางอยู่บนชั้น จากนั้นจึงเอากล่องนั้นลงมาจากชั้นแล้วถือไว้

13) scen37_V1_put_105 take handful of beans from flat surface



เมล็ดถั่วกองอยู่บนพื้นผิวของโต๊ะ แล้วมีมือของคนคนหนึ่งโผล่เข้ามาในฉากแล้วรวบเอาเมล็ดถั่วทั้งหมดขึ้นไปกำไว้ในมือ

14) scen38_V1_put_124 take head out of bucket



ผู้หญิงคนหนึ่งเอาศีรษะมุดลงไปจนถึงน้ำเปล่าที่วางอยู่บนโต๊ะ ค่อย ๆ เอาศีรษะออกมาจากถังน้ำเปล่าแล้วกลับมายืนอยู่ข้างหน้าโต๊ะ

15) scen41_V1_put_117 take rag out of car exhaust



มีเศษผ้ายัดอยู่ที่ไอเสียรถยนต์ จากนั้นคนคนหนึ่งก็ดึงเอาเศษผ้านั้นออกมาจากท่อไอเสียดังกล่าว

16) scen44_V1_put_111 take orange from box



มีกล่องใบหนึ่งวางอยู่บนโต๊ะ แล้วชายคนหนึ่งก็ค่อมตัวลงไปหยิบส้มออกมาจากกล่องนั้น แล้วถือไว้

17) scen46_V1_put_125 take off hat



ผู้หญิงคนหนึ่งมีหมวกสวมอยู่ที่บนศีรษะ จากนั้นเธอก็ถอดหมวกออกจากศีรษะ

18) scen47_V1_put_133 take off coat



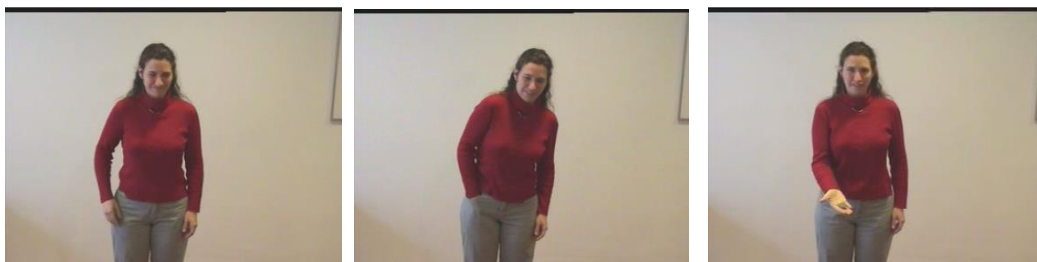
ผู้หญิงคนหนึ่งยืนอยู่โดยสวมเสื้อนอกอยู่ จากนั้นเธอก็ถอดเสื้อนอกออก

19) scen49_V1_put_102 take plastic cup off table with mouth



มีแก้วน้ำวางอยู่บนโต๊ะ จากนั้นผู้หญิงคนหนึ่งก็ค่อย ๆ ก้มลงไปและใช้ปากคาบแก้วนั้นขึ้นมา

20) scen55_V1_put_116 take stone out of pocket



ผู้หญิงคนหนึ่งยืนอยู่ แล้วล้วงลงไปในกระเป๋ากางเกงและเอาก้อนหินออกมาจากกระเป๋ากางเกงดังกล่าว

21) scen58_V1_put_128 take poster off wall



บนผนังมีรูปภาพติดอยู่ จากนั้นจึงมีผู้ชายคนหนึ่งแกะรูปภาพนั้นออกไปจากผนัง แล้วเดินออกไปจากฉาก

22) scen60_V1_put_107 take magazine from floor



มีนิตยสารวางอยู่บนพื้น จากนั้นก็มีผู้หญิงคนหนึ่งเดินมาหยิบนิตยสารดังกล่าวไป

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล

- 1) กระทำการคัดเลือกผู้บอกภาษา จำนวน 10 คน เพศชาย 5 คน เพศหญิง 5 คน จากช่วงอายุ ตั้งแต่ 20 – 60 ปี โดยมีคุณสมบัติ คือ มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาษาแม่คือภาษาไทยถิ่นกรุงเทพ และกำลังศึกษาหรือจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย

- 2) จัดสถานที่คือในห้องที่ไม่มีเสียงรบกวน มีโต๊ะสำหรับวางคอมพิวเตอร์แล็ปท็อป และเก้าอี้สำหรับให้ผู้บอกภาษา และผู้วิจัยนั่ง โดยผู้บอกภาษานั่งอยู่หน้าคอมพิวเตอร์แล็ปท็อป ส่วนผู้วิจัยนั่งอยู่ข้าง ๆ
- 3) ผู้วิจัยเริ่มต้นบันทึกเสียงโดยใช้เครื่องบันทึกเสียง
- 4) ผู้วิจัยให้ผู้บอกภาษาทำการเริ่มต้นเปิดคลิปวิดีโอที่ค้นแสดงฉากเหตุการณ์ดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้นด้วยตัวเอง โดยมีการจัดเรียงลำดับคละกันระหว่างฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุกับฉากเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ ตามหมายเลขของคลิปวิดีโอที่ค้นแสดงฉากเหตุการณ์ที่ผู้จัดทำได้กำหนดไว้ เมื่อผู้บอกภาษารับชมคลิปวิดีโอที่ค้นแสดงฉากเหตุการณ์หนึ่งเสร็จ ผู้วิจัยจะถามผู้บอกภาษาว่า “เกิดอะไรขึ้นในคลิปนั้น” แล้วให้ผู้บอกภาษาพรรณนาออกมา โดยหากผู้บอกภาษารับชมคลิปวิดีโอที่ค้นแสดงฉากเหตุการณ์ไม่ทัน ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้ผู้บอกภาษาสามารถรับชมคลิปวิดีโอที่ค้นแสดงฉากเหตุการณ์นั้น ๆ อีกรอบหนึ่ง แล้วให้พรรณนาฉากเหตุการณ์
- 5) เมื่อผู้บอกภาษาพรรณนารูปภาษาของคลิปวิดีโอที่ค้นแสดงฉากเหตุการณ์หนึ่งเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจะถามต่อไปว่า “สามารถพรรณนาออกมาแบบอื่นได้อีกหรือไม่” และถ้าหากผู้บอกภาษาตอบว่า “ได้” ผู้วิจัยก็จะให้ผู้บอกภาษาพรรณนารูปภาษาอื่นเพิ่มเติม รวมถึงซักถามต่อ เช่น “ทำไมคุณจึงพรรณนาออกมาเช่นนั้น” เป็นต้น
- 6) ผู้วิจัยบันทึกผลโดยให้รูปภาษาที่ได้จากการพรรณนาในครั้งแรกเป็นช่องรูปภาษาที่ได้ และบันทึกรูปภาษาอื่น ๆ รวมถึงคำตอบจากคำถามที่ผู้วิจัยถามต่อเพิ่มเติมลงไป ช่องหมายเหตุ
- 7) กระทำซ้ำตามขั้นตอนที่ 4-6 แต่เปลี่ยนคลิปวิดีโอที่ค้นแสดงฉากเหตุการณ์จนครบ

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) เมื่อผู้วิจัยได้รูปภาษาจากการเก็บข้อมูลครบแล้ว จึงนำเอารูปภาษาที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ โดยแปลงจากรูปภาษาที่มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างให้อยู่ในรูปของผังภูมิโครงสร้าง เช่น หากได้รูปภาษาเป็น *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ* ก็จะได้ผังภูมิโครงสร้างเป็น **นามวลี₁ + กริยา + นามวลี₂ + บุพบทวลี** จากนั้นจึงทำการบันทึกผังภูมิโครงสร้างนั้นไว้ ทำเช่นนี้กับรูปภาษาที่ได้จนครบ ก็จะได้รูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุทั้งหมดที่สามารถเป็นได้ พร้อมกับรูปภาษาที่มีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ตามรูปแบบดังกล่าว โดย

หากรูปภาษาใดมีผังภูมิโครงสร้างแบบเดียวกัน เช่น *เขาไล่แอปเปิ้ลในถุง* ก็มีผังภูมิโครงสร้างเป็น **นามวลี1 + กริยา + นามวลี2 + บุพบทวลี** เช่นเดียวกับ *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ* เพียงแต่เปลี่ยนจากคำกริยา *วาง* เป็น คำกริยา *ไล่* เท่านั้น ก็บันทึกเป็นหมายเหตุไว้ว่า ผังภูมิโครงสร้างนี้สามารถมีทั้งคำกริยา *ไล่* และคำกริยา *วาง* ปรากฏได้ เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบของฉากเหตุการณ์ที่รูปภาษาดังกล่าวพรรณนาถึงต่อไป

- 2) นำเอารูปแบบผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ทั้งหมดมาเปรียบเทียบกันเพื่อวิเคราะห์ว่าแต่ละรูปแบบมีองค์ประกอบใดที่เหมือนและแตกต่างกัน เช่น ผังภูมิโครงสร้าง (ก) **นามวลี₁ + กริยา + นามวลี₂ + บุพบทวลี** กับ ผังภูมิโครงสร้าง (ข) **นามวลี₁ + คำกริยา₁ + นามวลี₂ + คำกริยา₂ + บุพบทวลี** มีความแตกต่างกันที่จำนวนของคำกริยา โดยผังภูมิโครงสร้าง (ข) มีคำกริยา₂ ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี ผู้วิจัยจึงพิจารณารูปภาษาที่มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์แบบผังภูมิโครงสร้าง (ข) ว่า คำกริยา₂ ได้แก่คำกริยาใดบ้าง เช่นเมื่อพิจารณารูปภาษาแล้วพบว่า คำกริยา₂ ได้แก่ คำกริยา *เข้า ลง ไป* ผู้วิจัยก็จะบันทึกเพิ่มเติมในผังภูมิโครงสร้าง (ข) ว่าเป็น **นามวลี₁ + คำกริยา₁ + นามวลี₂ + คำกริยา₂ ขึ้น ลง ไป + บุพบทวลี** เป็นต้น ทำเช่นนี้กับทุก ๆ องค์ประกอบภายในผังภูมิโครงสร้าง เพื่อจัดประเภททางความหมายของแต่ละองค์ประกอบ เช่น คำกริยา₂ *ขึ้น ลง ไป* เป็นคำกริยาประเภทแสดงทิศทาง ส่วนคำกริยา₁เป็นคำกริยาประเภทแสดงการตั้งวางวัตถุ เป็นต้น
- 3) นำเอาผังภูมิโครงสร้างที่วิเคราะห์องค์ประกอบทางวากยสัมพันธ์เสร็จสิ้นแล้ว พร้อมรูปภาษาที่มีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ตามผังภูมิโครงสร้างดังกล่าว ย้อนกลับมาพิจารณาพร้อมกับฉากเหตุการณ์ที่รูปภาษาดังกล่าวพรรณนาถึง เพื่อวิเคราะห์ว่า เพราะเหตุใดผู้บอกภาษาจึงเลือกใช้รูปภาษาที่มีคำและลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ตามรูปแบบดังกล่าวในการพรรณนาฉากเหตุการณ์นั้น ๆ การแสดงความหมายโดยรูปภาษาดังกล่าวมีความสอดคล้องอย่างไรกับองค์ประกอบของเหตุการณ์
- 4) นำเอาความสอดคล้องกันระหว่างรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางความหมายของเหตุการณ์ มาทำการวิเคราะห์ตามแนวคิดเรื่องการเลือกรับรู้เหตุการณ์ (construal)

ลักษณะของเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาดังกล่าว สอดคล้องกับแนวทางการวิเคราะห์แบบจากความหมายไปสู่รูปภาษาตามที่คุณวิจัยได้เกริ่นนำไปในบทที่ 1 กล่าวคือชุดของคลิปีวิตทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาปรับประยุกต์ใช้

ในงานวิจัยชิ้นนี้ คือตัวแทนของมโนทัศน์ที่ตั้งวางวัตถุและมโนทัศน์หยาบฉวยวัตถุ ดังจะเห็นได้ว่า แม้แต่ละคลิปะจะมีองค์ประกอบภายในฉากเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน เช่นลักษณะของวัตถุ ระยะห่างระหว่างจุดเริ่มต้นกับจุดสิ้นสุดของการเคลื่อนที่ของวัตถุ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามก็ล้วนแล้วแต่เป็นคลิปะที่แสดงความหมายที่อยู่ภายใต้กรอบมโนทัศน์ที่ตั้งวางวัตถุหรือหยาบฉวยวัตถุทั้งสิ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้ได้กำหนดจุดตั้งต้นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากความหมายหรือมโนทัศน์

เมื่อผู้วิจัยได้นำเอาชุดของคลิปะวิดิทัศน์ซึ่งเป็นตัวแทนของความหมายหรือมโนทัศน์ที่ตั้งวางวัตถุและมโนทัศน์หยาบฉวยวัตถุไปให้ผู้บอกภาษามองดู ในขั้นตอนนี้จึงถือได้ว่าผู้บอกภาษาได้รับรู้เอาความหมายที่แต่ละคลิปะวิดิทัศน์แสดงผ่านทางประสาทรับรู้การมองเห็นแล้วเข้าไปสู่การประมวลผลในระบบความคิด จากนั้นเมื่อผู้บอกภาษาได้พรรณานออกมาเป็นคำพูดจึงถือได้ว่าคำพูดนั้นเป็นรูปภาพที่มีความสัมพันธ์กับความหมายที่คลิปะวิดิทัศน์แสดง

การนำเอาเครื่องมือดังกล่าวมาใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงส่งผลให้เกิดมุมมองทางภาษาใหม่ขึ้น กล่าวคือ โดยทั่วไปแล้วงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาพกับความหมายมักจะเริ่มตั้งต้นจากรูปภาพ โดยการกำหนดคำหนึ่งคำขึ้นมา แล้วพิจารณาดูจากตำแหน่งการปรากฏในโครงสร้างประโยค หน้าทีไวยากรณ์ ซึ่งนำไปสู่ความหมายที่รูปภาพนั้นแสดงถึง โดยอาจมีลักษณะเป็นคำหลายความหมาย รวมถึงอาจมีลักษณะการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ เป็นต้น แต่ในงานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้เริ่มตั้งต้นเช่นนั้น เนื่องจากมโนทัศน์การตั้งวางวัตถุและหยาบฉวยวัตถุเป็นมโนทัศน์ที่มีความหมายซับซ้อนในระดับเหตุการณ์ ซึ่งเราไม่สามารถกำหนดรูปภาพที่แสดงมโนทัศน์ขึ้นมาได้ด้วยการค้นในพจนานุกรมหรือคลังข้อมูลภาษา แต่สามารถที่จะใช้เครื่องมือซึ่งเป็นคลิปะวิดิทัศน์นี้วิเคราะห์ย้อนทิศทางเพื่อให้ได้มาซึ่งรูปภาพที่แสดงมโนทัศน์การตั้งวางวัตถุและหยาบฉวยวัตถุได้

นอกจากนี้การเก็บข้อมูลโดยวิธีนี้ยังมีข้อดีคือจะทำให้ได้รูปภาพที่นอกจากจะแสดงมโนทัศน์แล้ว ยังแสดงความถึงสัมพันธ์ภายในองค์ประกอบของรูปภาพอีกด้วย เช่น เราสามารถพิจารณาความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกริยาภายในหน่วยสร้างกับนามวลีภายในหน่วยสร้างได้ รวมถึงแง่มุมทางความหมายต่าง ๆ ที่แต่ละองค์ประกอบภายในหน่วยสร้างแสดงความหมายต่อเหตุการณ์ เช่น แง่มุมทางความหมายของบุพบทวลีในหน่วยสร้าง เป็นต้น ซึ่งไม่สามารถวิเคราะห์ได้หากใช้แนวทางการวิเคราะห์ที่เริ่มตั้งต้นจากรูปภาพไปสู่ความหมาย

บทที่ 4

โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

4.1 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

รูปภาพที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุมีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์เป็นหน่วยสร้างภาคแสดง (predicate construction) ที่มีกริยาลีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาร์กิวเมนต์ 3 อาร์กิวเมนต์ โดยอาร์กิวเมนต์ดังกล่าวอ้างถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ได้แก่ ผู้ตั้งวางวัตถุ วัตถุที่ถูกตั้งวาง และเป้าหมาย อาร์กิวเมนต์แต่ละอาร์กิวเมนต์ดังกล่าวจะปรากฏรูปในประโยคเป็นนามวลีในตำแหน่งต่าง ๆ ตามบทบาททางความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ ได้แก่ 1) นามวลีแสดงผู้ตั้งวางวัตถุมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคเสมอ เพื่อทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยค มีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำ 2) นามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ คำกริยา *เอา* หรือคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุ ซึ่งเป็นคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้างนั้น ๆ ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมตรงของประโยค มีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง และ 3) นามวลีแสดงเป้าหมายจะมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งท้ายประโยค โดยจะต้องมีคำบุพบทปรากฏข้างหน้านามวลีดังกล่าวด้วยเสมอ ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรองของประโยค

จากลักษณะของรูปภาพที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะทางความหมายของเหตุการณ์ ได้แก่ 1) หน่วยร่วมเหตุการณ์ (event participant) และ 2) บทบาททางความหมาย (semantic role) ของหน่วยร่วมเหตุการณ์ มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงในบทนี้ รวมถึงมีความสัมพันธ์กับความหมายของแต่ละรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะเริ่มอธิบายจากหัวข้อ หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ และบทบาททางความหมายของหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ตามลำดับก่อนที่จะกล่าวถึงรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุในลำดับถัดไป

4.1.1 หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและบทบาททางความหมาย

เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ หมายถึง เหตุการณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุได้เริ่มกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุหรือสิ่งใด ๆ ก็ตามที่อยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ให้เคลื่อนที่พร้อมกับที่ยังครอบครองหรือถือครองวัตถุดังกล่าวด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์อยู่ โดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ และมีจุดหมายของการเคลื่อนย้ายคือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่วัตถุสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวได้

จากลักษณะของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุข้างต้นจะเห็นได้ว่า เหตุการณ์ดังกล่าวมีสิ่งปรากฏอยู่ในเหตุการณ์ ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันจำนวน 3 อย่างด้วยกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่มีวัตถุอยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์และกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุดังกล่าว 2) วัตถุหรือสิ่งใด ๆ ที่อยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ของผู้ตั้งวางวัตถุและถูกเคลื่อนย้าย และ 3) พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่วัตถุสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวได้ สิ่งปรากฏอยู่ในเหตุการณ์ทั้ง 3 อย่างดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ (event participant) ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ซึ่งต่อไปนี้ผู้วิจัยจะเรียกว่า ผู้ตั้งวางวัตถุ วัตถุที่ถูกตั้งวาง และเป้าหมายตามลำดับ

หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์แต่ละหน่วยดังกล่าว จะปรากฏเป็นอาร์กิวเมนต์ (argument) ที่มีบทบาททางความหมาย (semantic role) สอดคล้องกับความหมายของกริยาวลีที่ปรากฏในหน่วยสร้าง และบทบาททางความหมายของอาร์กิวเมนต์ดังกล่าวก็จะสัมพันธ์กับลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดถึงตำแหน่งและลำดับการปรากฏในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ารูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุจะมีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์เป็นหน่วยสร้างภาคแสดง (predicate construction) ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาร์กิวเมนต์ 3 อาร์กิวเมนต์ ซึ่งเป็นอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

ก) หน่วยร่วมผู้ตั้งวางวัตถุ

หน่วยร่วมผู้ตั้งวางวัตถุ คือ หน่วยร่วมเหตุการณ์ที่เป็นผู้ริเริ่มก่อให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น โดยก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มต้นขึ้นผู้ตั้งวางวัตถุจะต้องมีวัตถุหรือสิ่งใด ๆ อยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์เสียก่อน เพื่อที่จะสามารถควบคุมวัตถุให้เคลื่อนย้ายออกจากตัวไปสู่เป้าหมาย

ได้ตามต้องการ จะเห็นได้ว่า ผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์ต้องมีทั้งคุณสมบัติเป็นผู้ที่สามารถครอบครองหรือถือครองวัตถุได้ รวมทั้งเป็นผู้ที่สามารถควบคุมวัตถุดังกล่าวให้เคลื่อนย้ายออกจากตัวไปสู่เป้าหมายได้ และที่สำคัญคือต้องเป็นผู้ที่สามารถตั้งใจกระทำพฤติกรรมตามเหตุการณ์ดังกล่าวได้ด้วย ซึ่งสิ่งที่มีคุณสมบัติทั้ง 3 ข้อดังกล่าว คือ “มนุษย์” มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มี “มือ” เป็นอวัยวะที่มีประสิทธิภาพในการใช้ถือครองวัตถุ หรือ รวมทั้งยังสามารถเคลื่อนย้ายวัตถุที่อยู่ในการถือครองของมือไปสู่เป้าหมายที่อยู่ในระยะพื้นที่รอบกายได้ นอกจากนี้มนุษย์ยังสามารถใช้ “มือ” ในการจัดการควบคุมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการถือครองวัตถุแทนมือได้อีกด้วย

หากพิจารณาจากตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น แม่ถือลูกแอปเปิ้ลอยู่ในมือจากนั้นจึงได้กระทำการเคลื่อนย้ายแอปเปิ้ลที่อยู่ในมือให้ไปอยู่ที่บนโต๊ะ จะถือได้ว่า แม่ เป็นผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์ เนื่องจากเป็นผู้ที่ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ แอปเปิ้ล และเป็นผู้กระทำการเคลื่อนย้าย แอปเปิ้ล ให้เคลื่อนที่ไปสู่ บนโต๊ะ

เนื่องจากผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์ถือว่าเป็นผู้ริเริ่มให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น ดังนั้นหากในเหตุการณ์ไม่มีผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์ ก็จะไม่เกิดเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นในทางความหมายแล้วผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์จึงเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประสงค์ที่ไม่สามารถขาดได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์แสดงบทบาทเป็นผู้กระทำในหลากหลายแง่มุม ได้แก่ ผู้ตั้งใจกระทำ ผู้กระทำการครอบครองหรือถือครองวัตถุ และผู้กระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุ นอกจากนี้ยังมีบทบาทเป็นจุดอ้างอิงให้แก่ทิศทางการเคลื่อนที่ของวัตถุอีกด้วย จึงส่งผลให้รูปภาพที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์มีลักษณะที่แสดงถึงบทบาทต่าง ๆ ดังกล่าวของผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์ด้วย เช่น ความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจกระทำ ลักษณะการครอบครองหรือถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ เป็นต้น ดังกล่าวจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดในบทที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์

หน่วยร่วมผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์เป็นอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำ (agent) เนื่องจากเป็นผู้ริเริ่มให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น โดยบทบาทการกระทำของผู้ตั้งวางวัตถุประสงค์มีหลากหลายบทบาท ได้แก่ กระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวางเคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมาย กระทำให้คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย กระทำการครอบครองวัตถุ กระทำการถือครองวัตถุ และกระทำการครอบครองอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการถือครองวัตถุ

ข) หน่วยร่วมวัตถุที่ถูกตั้งวาง

หน่วยร่วมวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ หน่วยร่วมเหตุการณ์ที่มีลักษณะเป็นสิ่งที่ เป็นรูปธรรม สามารถจับต้องได้ทางกายภาพ และเป็นสิ่งที่ผู้ตั้งวางวัตถุสามารถควบคุมให้อยู่ในการครอบครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ได้ ก่อนเหตุการณ์จะเริ่มขึ้นวัตถุที่ถูกตั้งวางจะมีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ภายในการครอบครองหรือถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุ ดังนั้นเมื่อผู้ตั้งวางวัตถุได้เริ่มกระทำการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุอยู่ วัตถุก็จะเคลื่อนที่ตามไปด้วย และการเคลื่อนที่ของวัตถุจะสิ้นสุดลงเมื่อวัตถุเคลื่อนที่ไปถึงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งซึ่งเป็นเป้าหมายที่วัตถุสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวได้

หากพิจารณาจากตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น *แม่ถือลูกแอปเปิ้ลอยู่ในมือจากนั้นจึงได้กระทำการเคลื่อนย้ายแอปเปิ้ลที่อยู่ในมือให้ไปอยู่ที่บนโต๊ะ* ก็จะถือได้ว่า แอปเปิ้ล เป็นวัตถุที่ถูกตั้งวาง เนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ในการครอบครองหรือถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุ คือ *แม่* และเป็นสิ่งที่ถูกเคลื่อนย้ายให้ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จากลักษณะของวัตถุที่ถูกตั้งวางดังกล่าว จึงจะเห็นได้ว่า วัตถุที่ถูกตั้งวางแสดงบทบาทในเหตุการณ์เป็นทั้งสิ่งที่ถูกครอบครองหรือถือครอง ทั้งสิ่งที่ถูกกระทำให้เคลื่อนที่ และสิ่งที่ถูกกระทำให้คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย ซึ่งบทบาทต่าง ๆ ดังกล่าวของวัตถุที่ถูกตั้งวาง จะแสดงให้เห็นในรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ด้วย เช่น ลักษณะการถูกครอบครองหรือถูกถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์โดยผู้ตั้งวางวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่ออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่ที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย และลักษณะการถูกกระทำให้คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย เป็นต้น ดังกล่าวจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดในบทที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์

หน่วยร่วมที่ถูกตั้งวางเป็นอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง (theme) เนื่องจากผลของการถูกกระทำโดยผู้ตั้งวางวัตถุคือส่งผลให้วัตถุที่ถูกตั้งวางเกิดการเคลื่อนที่และเปลี่ยนตำแหน่งจากตำแหน่งเดิมที่อยู่ในการครอบครองหรือถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุไปสู่ตำแหน่งพื้นที่ที่มีบทบาททางความหมายเป็นเป้าหมาย

ค) หน่วยร่วมเป้าหมาย

หน่วยร่วมเป้าหมาย คือ หน่วยร่วมเหตุการณ์ที่เป็นพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่วัตถุสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวได้ โดยทันทีที่วัตถุที่ถูกตั้งวางเคลื่อนที่ไปหยุดนิ่งและคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวก็จะถือได้ว่าเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุได้สิ้นสุดลงโดยสมบูรณ์

หากพิจารณาจากตัวอย่างเหตุการณ์ เช่น *แม่ถือลูกแอปเปิ้ลอยู่ในมือจากนั้นจึงได้กระทำการเคลื่อนย้ายแอปเปิ้ลที่อยู่ในมือให้ไปอยู่ที่บนโต๊ะ* ก็จะถือได้ว่า *บนโต๊ะ* เป็นเป้าหมาย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่วัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ *แอปเปิ้ล* เคลื่อนที่ไปหยุดนิ่งและคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าว

ลักษณะของเป้าหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้เป้าหมายจะไม่ใช่วัตถุร่วมที่แสดงการกระทำ หรือแสดงการเคลื่อนที่ให้เป็นที่น่าสนใจของเหตุการณ์ แต่อย่างไรก็ตาม หากการเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกตั้งวางไม่มีเป้าหมายก็จะทำให้การเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกตั้งวางดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด การที่วัตถุที่ถูกตั้งวางมีจุดสิ้นสุดที่แน่นอนที่เป้าหมายดังกล่าว ส่งผลให้การเคลื่อนที่ของวัตถุเป็นการเคลื่อนที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย รวมถึงการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายของวัตถุก็จะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับเป้าหมายด้วย ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับเป้าหมายดังกล่าวจะแสดงให้เห็นในรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ ดังกล่าวจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดในบทที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์

หน่วยร่วมเป้าหมายเป็นอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาททางความหมายเป็นมีบทบาททางความหมายเป็นเป้าหมาย (goal) เนื่องจากมีลักษณะเป็นพื้นที่ที่เป็นจุดสิ้นสุดให้แก่การเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกตั้งวาง ซึ่งมีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง

จากลักษณะทางความหมายของหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุทั้ง 3 หน่วยดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างแต่ละหน่วยร่วมได้ว่า ผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำต่อวัตถุที่ถูกตั้งวางใน 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ การครอบครองหรือถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ และการเคลื่อนย้ายวัตถุ โดยผลที่ผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำต่อวัตถุคือ ส่งผลให้วัตถุที่ถูกตั้งวางเกิดการเคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมายและเมื่อถึงเป้าหมายก็จะ คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งที่เป้าหมายดังกล่าว ลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุเป็น “เหตุการณ์ประเภทก่อเกิดการเคลื่อน” (caused motion event) โดยเป็นเหตุการณ์ประเภทก่อเกิดการเคลื่อนเชิงกายภาพที่หน่วยร่วมเหตุการณ์เป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรม จับต้องได้ และในทางความหมายแล้วถือได้

ว่าเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุจัดเป็นเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วม (3-participant event) เนื่องจากหน่วยร่วม เหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ทั้งผู้ตั้งวางวัตถุ วัตถุที่ถูกตั้งวาง และเป้าหมาย เป็น องค์ประกอบทางความหมายของเหตุการณ์ที่ไม่สามารถขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปได้ หากขาดไปก็จะถือว่าไม่ครบคุณสมบัติความเป็นเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นว่า บทบาททางความหมายของอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงหน่วยร่วม เหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ (grammatical function) กล่าวคือ อาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงผู้ตั้งวางวัตถุซึ่งมีบทบาททางความหมายเป็น ผู้กระทำ (agent) จะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยค โดยจะปรากฏรูปภาษาเป็น นามวลีในตำแหน่งต้นประโยคเสมอ อาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งมีบทบาททางความหมาย เป็นผู้ร่วมแกนกลาง (theme) จะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมตรงของประโยค โดยจะปรากฏรูป ภาษาเป็นนามวลีในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ หรือคำกริยาแสดงการครอบครองหรือ ถือครองวัตถุ และอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงเป้าหมายซึ่งมีบทบาททางความหมายเป็นเป้าหมาย (goal) จะ มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรองของประโยค โดยจะปรากฏรูปภาษาเป็นนามวลีที่มีคำบุพบท ปรากฏนำหน้าในตำแหน่งหลังสุดของประโยค

สามารถแสดงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ บทบาททางความหมายเมื่อ ปรากฏเป็นอาร์กิวเมนต์ และลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ จากตัวอย่างประโยค *เขาวางแก้วน้ำลงไป บนโต๊ะ* ได้ดังนี้

รูปภาษา	นามวลี <i>เขา</i>	นามวลี <i>แก้วน้ำ</i>	บุพบทวลี <i>บนโต๊ะ</i>
หน่วยร่วมเหตุการณ์	ผู้ตั้งวางวัตถุ	วัตถุที่ถูกตั้งวาง	เป้าหมาย
บทบาททาง ความหมาย	ผู้กระทำ	ผู้ร่วมแกนกลาง	เป้าหมาย
หน้าที่ทางไวยากรณ์	ประธาน	กรรมตรง	กรรมรอง

จากตารางแสดงการแจกแจงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ บทบาททางความหมายเมื่อปรากฏเป็นอาร์กิวเมนต์ และลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ ของประโยค *เขาวางแก้วน้ำลงไปบนโต๊ะ* ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า อาร์กิวเมนต์ทั้ง 3 อาร์กิวเมนต์ซึ่งอ้างอิงถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุทั้ง 3 หน่วย จะปรากฏอยู่ในรูปของนามวลีหรือบุพบทวลีในตำแหน่งต่างๆ ได้แก่

- 1) นามวลี *เขา* เป็นอาร์กิวเมนต์ที่อ้างอิงถึงผู้ตั้งวางวัตถุ ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และมีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำ
- 2) นามวลี *แก้วน้ำ* เป็นอาร์กิวเมนต์ที่อ้างอิงถึงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ ในหน่วยสร้างคือ คำกริยา *วาง* ทำหน้าที่เป็นกรรมตรงของประโยค และมีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง
- 3) บุพบทวลี *บนโต๊ะ* เป็นอาร์กิวเมนต์ที่อ้างอิงเป้าหมาย ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค ทำหน้าที่เป็นกรรมรองของประโยค และมีบทบาททางความหมายเป็นเป้าหมาย

4.1.2 รูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

จากลักษณะทางความหมายของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ได้แก่ 1) หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ 2) ลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างแต่ละหน่วยร่วมเหตุการณ์ รวมถึง 3) บทบาททางความหมายของอาร์กิวเมนต์ที่อ้างอิงถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ซึ่งนำไปสู่ลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์และการปรากฏรูปในหน่วยสร้างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์แบบคร่าว ๆ ว่านามวลีและบุพบทวลีในหน่วยสร้างมีความสัมพันธ์กันแบบใด

แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ซึ่งมีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงนั้น มีรูปแบบโครงสร้างที่มีความหลากหลาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนของเหตุการณ์ที่มีเหตุการณ์ย่อยเกิดขึ้นต่อเนื่องกันอยู่ภายในเหตุการณ์ใหญ่ เช่น ในส่วนของผู้ตั้งวางวัตถุที่มีการกระทำทั้งการครอบครองวัตถุ ถือครองวัตถุ และเคลื่อนย้ายวัตถุไปสู่เป้าหมาย ในส่วนของวัตถุที่เคลื่อนที่ของวัตถุมีทิศทางที่จะต้องแสดงทั้งความสัมพันธ์กับผู้ตั้งวางวัตถุและทั้งความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย เป็นต้น

เหตุการณ์ย่อยหรือการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ดังกล่าว จะแสดงด้วย *กริยาวลี* ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน่วยภาษาส่วนที่ใช้แสดงความหมายให้แก่หน่วยสร้าง ดังนั้น จำนวนกริยาวลีที่ปรากฏในหน่วยสร้างจึงสามารถแสดงถึงความซับซ้อนของโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงจะจำแนกรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุที่มีความหลากหลาย ด้วยเกณฑ์ของจำนวนกริยาวลีที่ปรากฏในหน่วยสร้าง โดยหน่วยสร้างภาคแสดงที่มีคำกริยาคำเดียวในหน่วยสร้างจะมีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว (simplex predicate construction) และหน่วยสร้างภาคแสดงที่มีคำกริยามากกว่า 1 คำ ในหน่วยสร้างจัดเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน (complex predicate construction) ผู้วิจัยจะกล่าวถึงหน่วยสร้างภาคแสดงทั้ง 2 ประเภท พร้อมกับแสดงรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงแต่ละประเภทเป็นลำดับต่อไป

4.1.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว

หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว (simplex predicate construction) คือ หน่วยสร้างภาคแสดงที่มีคำกริยาเพียงคำเดียวปรากฏในหน่วยสร้าง ซึ่งเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว สามารถจำแนกแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบตามรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ ได้แก่ หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทลีแสดงเป้าหมาย และหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่ปรากฏบุพบทลีแสดงเป้าหมาย สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ได้ดังนี้

(ก) นามวลี^{ผู้ตั้งวางวัตถุ} + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ + นามวลี^{วัตถุที่ถูกตั้งวาง} + บุพบทลี

เป้าหมาย

(ข) นามวลี^{ผู้ตั้งวางวัตถุ} + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ *สวม,ใส่* + นามวลี^{เครื่องแต่งกาย}

จากผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ (ก) และ (ข) ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว จะปรากฏนามวลีประธานซึ่งอ้างถึงผู้ตั้งวางวัตถุในตำแหน่งเริ่มต้นของประโยค ตามด้วยคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ นามวลีกรรม

ตรงซึ่งอ้างถึงวัตถุที่ถูกตั้งวางในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ และบุพบทวลีซึ่งอ้างถึงเป้าหมายในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค ทั้งนี้อาจไม่ปรากฏบุพบทวลีซึ่งอ้างถึงเป้าหมายได้ หากเป็นการพรรณนาฉากของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุที่วัตถุเป็นเครื่องแต่งกายและเป้าหมายเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายของผู้ตั้งวางวัตถุที่สัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจะอธิบายรูปแบบหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย และหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่ปรากฏบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย ตามลำดับดังนี้

4.1.2.1.1 หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย

จากผังภูมิ (ก) ซึ่งเป็นผังภูมิแสดงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย จะเห็นได้ว่า คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้าง จะแสดงการกระทำของผู้ตั้งวางวัตถุซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นนามวลีประธาน ในลักษณะตั้งใจกระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นนามวลีกรรมตรง เคลื่อนที่จากที่อยู่ในการครอบครองหรือถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุ ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นบุพบทวลีหรือนามวลีกรรมรอง

คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเพื่อแสดงความหมายในลักษณะข้างต้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามเกณฑ์ของความเฉพาะเจาะจงของวิธีการที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้เพื่อทำให้วัตถุสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายได้ ได้แก่ 1) คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ไม่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง และ 2) คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง

คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ไม่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการตั้งวางวัตถุที่วัตถุในเหตุการณ์สามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายได้โดยที่ผู้ตั้งวางวัตถุไม่ต้องอาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจงใด ๆ เพียงแต่เป็นการทำให้วัตถุเคลื่อนที่ไปถึงตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายแล้วปล่อยให้วัตถุหลุดจากการครอบครองหรือถือครองเท่านั้น คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ไม่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง ได้แก่ คำกริยา วาง และคำกริยา ใส

คำกริยา วาง จะใช้เมื่อเป้าหมายของเหตุการณ์มีลักษณะเป็นพื้นผิวระนาบที่ขนานกับพื้น โดยวัตถุจะเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่าพื้นผิวระนาบ ลงไปสัมผัสกับส่วนหน้าของพื้นผิวระนาบ จากนั้นเมื่อผู้ตั้งวางวัตถุปล่อยให้วัตถุหลุดจากการครอบครองหรือถือครอง วัตถุก็จะคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่บนตำแหน่งส่วนหน้าของพื้นผิวระนาบดังกล่าว เช่น

(1) *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (1) เมื่อพิจารณาลักษณะของเป้าหมายในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นบุพบทวลี *บนโต๊ะ* แล้ว พบว่า เป้าหมายดังกล่าวมีลักษณะเป็นพื้นผิวระนาบที่ขนานกับพื้น โดยคำบุพบท *บน* ที่ปรากฏหน้าคำนาม *โต๊ะ* ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ถึงตำแหน่งที่วัตถุเคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ ซึ่งในที่นี้คือส่วนหน้าของพื้นผิวระนาบของ *โต๊ะ* จึงส่งผลให้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างตัวอย่างนี้เป็นคำกริยา *วาง* หน่วยสร้างตามตัวอย่างนี้จึงแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ตั้งใจกระทำให้ *แก้วน้ำ* ซึ่งอยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะมือ เคลื่อนที่ไปพร้อมกับที่ยังอยู่ในยังอยู่ในการถือครองด้วยอวัยวะมือ จากนั้นเมื่อ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่ไปถึงส่วนหน้าของพื้นผิวระนาบของ *โต๊ะ* แล้ว *เขา* จึงปล่อยให้ *แก้วน้ำ* หลุดจากการถือครองด้วยอวัยวะมือ ส่งผลให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ส่วนหน้าของพื้นผิวระนาบของ *โต๊ะ*

ในขณะที่ คำกริยา *ใส่* จะใช้เมื่อเป้าหมายของเหตุการณ์มีลักษณะเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ โดยวัตถุจะเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายนอกภาชนะเข้าไปสู่พื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ จากนั้นเมื่อผู้ตั้งวางวัตถุปล่อยให้วัตถุหลุดจากการครอบครองหรือถือครอง วัตถุก็จะคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะนั้น เช่น

(2) *เขาใส่แอปเปิ้ลในถุง*

จากตัวอย่าง (2) เมื่อพิจารณาลักษณะของเป้าหมายในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นบุพบทวลี *บนโต๊ะ* แล้ว พบว่า เป้าหมายดังกล่าวมีลักษณะเป็นลักษณะเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ โดยคำบุพบท *ใน* ที่ปรากฏหน้าคำนาม *ถุง* ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ถึงตำแหน่งที่วัตถุเคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ ซึ่งในที่นี้คือพื้นที่ที่อยู่ภายในของ *ถุง* จึงส่งผลให้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างตัวอย่างนี้เป็นคำกริยา *ใส่* หน่วยสร้างตามตัวอย่างนี้จึงแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ตั้งใจกระทำให้ *แอปเปิ้ล* ซึ่งอยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะมือ เคลื่อนที่ไปพร้อมกับที่ยังอยู่ในยังอยู่ในการถือครองด้วยอวัยวะมือ จากนั้นเมื่อ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่เข้า

ไปสู่พื้นที่ที่อยู่ภายในของ *ถุง* แล้ว *เขา* จึงปล่อยให้ *แอปเปิ้ล* หลุดจากการถือครองด้วยอวัยวะมือ ส่งผลให้ *แอปเปิ้ล* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ที่อยู่ภายในของ *ถุง*

ส่วนคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการตั้งวางวัตถุที่วัตถุในเหตุการณ์จะสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายได้ผู้ตั้งวางวัตถุจะต้องอาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง หรือต้องอาศัยแรงในการกระทำเพื่อให้วัตถุสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายมากกว่าปกติ ผู้บอกภาษาจะเลือกใช้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง ตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับเป้าหมาย ได้แก่

ก) ลักษณะของเป้าหมายที่อยู่ภายในภาชนะที่มีพื้นที่ภายในเล็กกว่าขนาดของวัตถุ จะใช้คำกริยา ได้แก่ *ยัด* และ *ซุก*

ข) ลักษณะของเป้าหมายที่อยู่ภายในสิ่งที่ที่บแน่นและวัตถุมีลักษณะเป็นแท่งขนาดเล็กแหลม จะใช้คำกริยา ได้แก่ *เสียบ* และ *ปัก*

ค) ลักษณะของเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นพื้นผิวระนาบที่ไม่อยู่ในแนวราบกับพื้น จะใช้คำกริยา ได้แก่ *ติด* และ *แปะ*

(3) *เขายัดเศษผ้าในท่อรถ*

(4) *เขาเสียบดอกไม้ในมวยผม*

(5) *เขาติดกระดาษบนผนัง*

จากตัวอย่าง (3) เมื่อพิจารณาลักษณะของเป้าหมายในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นบุพบทวลี *ในท่อรถ* แล้ว พบว่า เป้าหมายดังกล่าวมีลักษณะเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ โดยเป็นพื้นที่ที่มีขนาดเล็กกว่าขนาดของวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นนามวลี *เศษผ้า* จึงส่งผลให้เกิดปัจจัยด้านความคับแคบและยากลำบากต่อการทำให้ *เศษผ้า* เข้าไปสู่พื้นที่ที่อยู่ภายใน *ท่อรถ* ดังนั้นผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* จึงต้องอาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจงและใช้แรงในการกระทำต่อ *เศษผ้า* มากกว่าปกติในการที่จะทำให้ *เศษผ้า* เข้าไปสู่พื้นที่ที่อยู่ภายใน *ท่อรถ* ได้ คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างจึงเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง *ยัด* ข้างต้น

จากตัวอย่าง (4) เมื่อพิจารณาลักษณะของเป้าหมายในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นบุพบทวลี *ในมวยผม* แล้ว พบว่า เป้าหมายดังกล่าวมีลักษณะเป็นสิ่งที่ที่บแน่น และเมื่อพิจารณา

ลักษณะของวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นนามวลี *ดอกไม้* แล้ว พบว่า มีลักษณะเป็นแท่งขนาดเล็กแหลม จึงส่งผลให้เกิดปัจจัยด้านความคับแคบและยากลำบากต่อการทำให้ ส่วนของ *ดอกไม้* เข้าไปสู่พื้นที่ที่อยู่ภายใน *มวยผม* ดังนั้นผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* จึงต้องอาศัยวิธีการที่ เฉพาะเจาะจงและใช้แรงในการกระทำต่อ *ดอกไม้* มากกว่าปกติในการที่จะทำให้ *ดอกไม้* เข้าไปสู่พื้นที่ ที่อยู่ภายใน *มวยผม* ได้ คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างจึงเป็นคำกริยาแสดงการ ตั้งวางที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง *เสียบ* ข้างต้น

จากตัวอย่าง (5) เมื่อพิจารณาลักษณะของเป้าหมายในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้าง เป็นบุพบทวลี *บนผนัง* แล้ว พบว่า เป้าหมายดังกล่าวมีลักษณะเป็นพื้นผิวระนาบที่ไม่อยู่ในแนวราบ กับพื้น จึงส่งผลให้วัตถุไม่สามารถคงสภาพอยู่ที่บนเป้าหมายดังกล่าวได้ เนื่องจากปัจจัยด้านแรงโน้มถ่วงของโลก ดังนั้นผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* จึงต้องอาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจงและใช้แรงในการกระทำต่อ *กระดาษ* มากกว่าปกติในการที่จะทำให้ *กระดาษ* สามารถคงสภาพอยู่ที่ *บนผนัง* ดังกล่าวได้ คำกริยา แสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างจึงเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางที่อาศัยวิธีการที่ เฉพาะเจาะจง *ติด* ข้างต้น

4.1.2.1.2 หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่ปรากฏบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย

จากผังภูมิ (ข) ซึ่งเป็นผังภูมิแสดงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ ไม่ปรากฏบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย จะเห็นได้ว่า คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้าง จะแสดงการกระทำของผู้ตั้งวางวัตถุซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นนามวลีประธาน ในลักษณะตั้งใจ กระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นนามวลีกรรมตรง เคลื่อนที่จากที่อยู่ในการ ครอบครองหรือถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุ ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายซึ่งปรากฏรูปใน หน่วยสร้างเป็นบุพบทวลีหรือนามวลีกรรมรอง โดยในส่วนของวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งปรากฏรูปในหน่วย สร้างเป็นนามวลีกรรมตรงดังกล่าวเป็นเครื่องแต่งกาย

คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่ปรากฏบุพบทวลี แสดงเป้าหมายนี้มีอยู่ 2 คำ ได้แก่ คำกริยา *สวม* และ คำกริยา *ใส่* ซึ่งเป็นคำกริยาที่ใช้เฉพาะสำหรับ แสดงความหมายเกี่ยวกับการทำให้เครื่องแต่งกายเคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งด้วยลักษณะ ห่อหุ้มเป้าหมายที่เป็นส่วนของร่างกาย

(6) *เขาสวมรองเท้าว*

(7) *เขาใส่หมวก*

จากตัวอย่าง (6) เมื่อพิจารณาลักษณะของวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นนามวลีกรรมตรง *รองเท้าว* แล้ว พบว่า วัตถุที่ถูกตั้งวางดังกล่าวมีลักษณะเป็นเครื่องแต่งกาย โดยเป็นเครื่องแต่งกายที่มีความสัมพันธ์ด้านการสวมใส่กับเป้าหมายที่เป็นส่วนของร่างกายเฉพาะส่วน ซึ่งไม่ปรากฏรูปภาษาในหน่วยสร้าง จึงส่งผลให้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้าง ตัวอย่างนี้เป็นคำกริยา *สวม* หน่วยสร้างตามตัวอย่างนี้จึงแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ตั้งใจกระทำให้ *รองเท้าว* ซึ่งอยู่ในการครอบครองหรือถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุเอง เคลื่อนที่ไปพร้อมกับที่ยังอยู่ในยังอยู่ในการถือครอง เพื่อไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งด้วยลักษณะห่อหุ้มที่ *เท้าว* ของผู้ตั้งวางวัตถุเอง

จากตัวอย่าง (7) เมื่อพิจารณาลักษณะของวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นนามวลีกรรมตรง *หมวก* แล้ว พบว่า วัตถุที่ถูกตั้งวางดังกล่าวมีลักษณะเป็นเครื่องแต่งกาย โดยเป็นเครื่องแต่งกายที่มีความสัมพันธ์ด้านการสวมใส่กับเป้าหมายที่เป็นส่วนของร่างกายเฉพาะส่วน ซึ่งไม่ปรากฏรูปภาษาในหน่วยสร้าง จึงส่งผลให้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้าง ตัวอย่างนี้เป็นคำกริยา *สวม* หน่วยสร้างตามตัวอย่างนี้จึงแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ตั้งใจกระทำให้ *หมวก* ซึ่งอยู่ในการครอบครองหรือถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุเอง เคลื่อนที่ไปพร้อมกับที่ยังอยู่ในยังอยู่ในการถือครอง เพื่อไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งด้วยลักษณะห่อหุ้มที่ *ศีรษะ* ของผู้ตั้งวางวัตถุเอง

4.1.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดง ซับซ้อน

หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน (complex predicate construction) คือ หน่วยสร้างภาคแสดงที่มีคำกริยามากกว่า 1 คำปรากฏอยู่ในหน่วยสร้าง โดยนอกเหนือจากคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุแล้ว ยังมีกริยาวลีที่แสดงความหมายในแง่มุมมองอื่นของเหตุการณ์ปรากฏด้วย บางกริยาวลีที่ปรากฏเพิ่มเข้ามาส่งผลทำให้มีการจัดเรียงส่วนประกอบภายในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างออกไป ทำให้หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน มีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่หลากหลายกว่าหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว ผู้วิจัยจัดแบ่งหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนออกเป็น 2 รูปแบบ

ได้แก่ 1) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ และ 2) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างไม่เป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ได้ดังนี้

4.1.2.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ

หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนประเภทนี้ จะมีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุปรากฏในตำแหน่งหน้านามวลีกรรมตรง เหมือนกับในหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว แต่จะมีกริยาลิปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ ได้ดังนี้

(ค) นามวลี¹ผู้ตั้งวางวัตถุ + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ + นามวลีวัตถุ + กริยาลิแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย /กริยาลิแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย+บุพบทวลีเป้าหมาย

(8) เขาวางแก้วน้ำลงไปในโต๊ะ

(9) เขาใส่แอปเปิ้ลเข้าไปในถุง

(10) เขาวางแก้วน้ำไว้บนโต๊ะ

ผู้วิจัยแบ่งกริยาลิที่ปรากฏเพิ่มเข้ามามีดังกล่าวดังกล่าวออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะการแสดง ความหมาย ได้แก่ กริยาลิแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย และ กริยาลิแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย โดยกริยาลิที่แสดงความหมายทั้ง 2 ประเภท จะปรากฏแบบสลับหลีกกัน

จากตัวอย่างที่ (8) – (10) ข้างต้น จะเห็นได้ว่า นอกจากคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุแล้ว ในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมายยังมีกริยาลิ ลงไป เข้าไป และ ไว้ ปรากฏด้วย ตามลำดับ กริยาลิ ลง และ เข้าไป จากตัวอย่าง (8) – (9) คือกริยาลิแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย ส่วนกริยาลิ ไว้ จากตัวอย่าง (10) คือ กริยาลิแสดงการคงสภาพ

ของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย ผู้วิจัยจะกล่าวถึงลักษณะการแสดงความหมายของกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย และลักษณะการแสดงความหมายของกริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมายในหน่วยสร้างเป็นลำดับถัดไป

เนื่องจากการเคลื่อนที่ของวัตถุในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ เป็นการเคลื่อนที่ที่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน คือ เพื่อไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย ดังนั้น คำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมายนี้จึงทำหน้าที่แสดงถึงว่า ในการตั้งวางวัตถุในฉากเหตุการณ์ดังกล่าว วัตถุที่ถูกตั้งวางมีการเคลื่อนที่จากจุดที่ยังเคลื่อนที่อยู่ไปสู่จุดที่เป็นเป้าหมายอย่างไร โดยตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายในเหตุการณ์จะเป็นสิ่งที่กำหนดถึงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ (8) – (9) ข้างต้น คำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมายในหน่วยสร้างตัวอย่างดังกล่าว ได้แก่ คำกริยา ลง และ เข้า ซึ่งปรากฏในตำแหน่งหน้าคำกริยา ไป ตามลำดับ การที่หน่วยสร้างตัวอย่างทั้งสองเลือกใช้คำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมายที่แตกต่างกันก็เนื่องมาจากตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายในเหตุการณ์ที่ตัวอย่างทั้งสองพรรณนาถึงความแตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณาถึงลักษณะตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายในตัวอย่าง (8) ซึ่งแสดงด้วยบุพบทวลี *บนโต๊ะ* จะเห็นได้ว่า ตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายอยู่บนพื้นผิวระนาบ ดังนั้นเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจึงเป็นการเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่เหนือพื้นผิวระนาบลงสู่บนพื้นผิวระนาบดังกล่าว ตามคำกริยา ลง ที่ปรากฏในหน่วยสร้าง ในขณะที่เดียวกันเมื่อพิจารณาถึงลักษณะตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายในตัวอย่าง (9) ซึ่งแสดงด้วยบุพบทวลี *ในถุง* จะเห็นได้ว่า ตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ ดังนั้นเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจึงเป็นการเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายนอกภาชนะเข้าสู่พื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ ตามคำกริยา *เข้า* ที่ปรากฏในหน่วยสร้าง

อย่างไรก็ตาม ในกรณีตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะสามารถใช้คำกริยา ลง ในการแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุได้ โดยจะแสดงถึงว่า วัตถุเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายนอกภาชนะไปสู่พื้นที่ส่วนล่างของภาชนะที่มีความลึก

(11) *เขาใส่แอปเปิ้ลลงไป* ในถุง

จากตัวอย่าง (11) เมื่อพิจารณาถึงลักษณะตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายในตัวอย่าง (11) ซึ่งแสดงด้วยบุพบทวลี *ในถุง* จะเห็นได้ว่า ตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมายเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ

เช่นเดียวกับในตัวอย่าง (9) แต่เส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงในหน่วยสร้างตัวอย่างไม่ได้ใช้ คำกริยา *เข้า* แต่ใช้ คำกริยา *ลง* เพื่อแสดงว่าวัตถุมีเส้นทางการเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายนอก ภาชนะลงไปสู่พื้นที่ที่อยู่ส่วนล่างภายในภาชนะที่มีความลึก ตามคำกริยา *ลง* ที่ปรากฏในหน่วยสร้าง

คำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ได้แก่ *เข้า* กับ *ลง* ดังกล่าวจะปรากฏ ในหน่วยสร้างแบบสลับหลักกัน กล่าวคือ หากในหน่วยสร้างมีคำกริยาคำใดคำหนึ่งปรากฏอยู่ จะไม่ ปรากฏคำกริยาอีกคำหนึ่งร่วมด้วย

(12) ?เขาใส่ส้มลงเข้าในกล่อง

จากตัวอย่าง (12) ซึ่งเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีทั้งคำกริยา *เข้า* กับ *ลง* ปรากฏ ร่วมกันในหน่วยสร้าง จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างดังกล่าวเป็นประโยคที่ฟังแล้วแปร่งหู เนื่องจากใช้ คำกริยาฟุ่มเฟือยในการแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุรวมถึงคำกริยาทั้งสองคำมีความหมายที่ไม่ สอดคล้องกัน

จากตัวอย่างที่ (8) – (9) จะเห็นได้ว่านอกเหนือจากคำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของ วัตถุสู่เป้าหมาย ได้แก่ คำกริยา *ลง* และ *เข้า* แล้ว ในตำแหน่งหลังคำกริยาดังกล่าวยังมีคำกริยา *ไป* ปรากฏอยู่ด้วย คำกริยา *ไป* ที่ปรากฏดังกล่าวเป็นคำกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทาง สัมพันธ์กับจุดอ้างอิง

คำกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมายที่แสดงทิศทางสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง จะแสดง ความหมายว่า การเคลื่อนที่ของวัตถุมีทิศทางอย่างไรหากมองว่าการเคลื่อนที่ของวัตถุเป็นการ เคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง โดยพิจารณาให้จุดใดจุดหนึ่งเป็นจุดที่ใช้สำหรับพิจารณาทิศทาง ให้แก่การเคลื่อนที่ของวัตถุดังกล่าว กล่าวคือ เป็นจุดอ้างอิง (referent point) ซึ่งในเหตุการณ์ตั้งวาง วัตถุจุดที่ใช้เป็นจุดอ้างอิงให้แก่การเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย คือ จุดที่วัตถุกำลังเคลื่อนที่มุ่งสู่จุดที่ เป็นตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมาย

การเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมายที่แสดงทิศทางสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง จะมีความสอดคล้องกับ เส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย กล่าวคือ หากเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุเป็นเส้นทางที่ เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่เหนือเป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบไปสู่บนพื้นผิวระนาบ จุดอ้างอิงของการ เคลื่อนที่ของวัตถุดังกล่าวจะเป็นจุดที่วัตถุอยู่เหนือเป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ แต่หากเส้นทางการ

เคลื่อนที่ของวัตถุเป็นเส้นทางที่เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายนอกภาชนะไปสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ จุดอ้างอิงของการเคลื่อนที่ของวัตถุดังกล่าวจะเป็นจุดที่วัตถุอยู่ภายนอกภาชนะ

จากตัวอย่าง (8) *เขาวางแก้วน้ำลงไปในโตะ* ซึ่งมีคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง *ไป* ปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย *ลง* คำกริยา *ไป* ที่ปรากฏในหน่วยสร้างดังกล่าวเป็นการแสดงว่า เส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ *แก้วน้ำ* มีเส้นทางการเคลื่อนที่ที่มีทิศทางจากจุดอ้างอิงคือจุดที่วัตถุอยู่นือ *โตะ* ไปสู่จุดที่มีตำแหน่งอยู่บนพื้นผิวระนาบของ *โตะ*

จากตัวอย่าง (9) *เขาใส่แอปเปิ้ลเข้าไปในถุง* ซึ่งมีคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง *ไป* ปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย *เข้า* คำกริยา *ไป* ที่ปรากฏในหน่วยสร้างดังกล่าวเป็นการแสดงว่า เส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ *แอปเปิ้ล* มีเส้นทางการเคลื่อนที่ที่มีทิศทางจากจุดอ้างอิงคือจุดที่อยู่ภายนอก *ถุง* ไปสู่จุดที่มีตำแหน่งอยู่ในของ *ถุง*

นอกจากกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย ได้แก่ คำกริยา *ลง* *เข้า* และ *ไป* ดังกล่าวแล้ว ตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมายในหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุเป็นคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้าง ยังสามารถมีกริยาวลีที่แสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมายปรากฏแบบสลับหลักกับกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมายดังกล่าวได้อีกด้วย

กริยาวลีที่แสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย เป็นกริยาวลีที่แสดงว่าการตั้งวางวัตถุที่เป้าหมายในเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้ตั้งวางวัตถุมีวัตถุประสงค์เพื่อให้วัตถุที่ถูกตั้งวางคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายนั้นต่อเนื่องไปในอนาคต โดยอาจเพื่อเก็บรักษาวัตถุหรือเพื่อกระทำการบางอย่างกับวัตถุต่อในอนาคตหลังจากที่ตั้งวางวัตถุเสร็จแล้ว กริยาวลีที่แสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมายคือ คำกริยา *ไว้*

จากตัวอย่าง (10) *เขาวางแก้วน้ำไว้ในโตะ* จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหน้าบุพบทลี *บนโตะ* มีกริยาวลี *ไว้* ปรากฏอยู่ โดยไม่ปรากฏแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมายร่วมด้วยในหน่วยสร้าง คำกริยา *ไว้* ในหน่วยสร้างตัวอย่างนี้ ปรากฏเพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำการตั้งวาง *แก้วน้ำ* ที่ *บนโตะ* เพื่อให้แก้วน้ำคงสภาพการตั้งวางอยู่ที่ *บนโตะ* ต่อเนื่องไปในอนาคต หรือเพื่อกระทำบางอย่างกับ *แก้วน้ำ* ต่อไปในอนาคต

(13) เขาปักเทียนไว้ที่เชิงเทียน

(14) เขาใส่ส้มไว้ในถาด

จากความสัมพันธ์ด้านการคงสภาพตำแหน่งที่ตั้งระหว่างวัตถุกับเป้าหมาย แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดในกรณีเป้าหมายในเหตุการณ์เป็นเป้าหมายที่ใช้สำหรับเก็บรักษาวัตถุ เช่น จากตัวอย่าง (13) จะเห็นได้ว่า เป้าหมายในเหตุการณ์ซึ่งแสดงด้วยบุพบทวลี *ที่เชิงเทียน* เป็นเป้าหมายที่ใช้สำหรับตั้งวางวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์โดยเฉพาะ คือ *เทียน* เพื่อเก็บรักษาและเตรียมไว้ใช้งานในอนาคต และจากตัวอย่าง (14) จะเห็นได้ว่า เป้าหมายในเหตุการณ์ซึ่งแสดงด้วยบุพบทวลี *ในถาด* เป็นเป้าหมายที่ใช้สำหรับเก็บรักษาวัตถุ

อย่างไรก็ตาม ในหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนนี้สามารถมีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ 2 คำปรากฏในหน่วยสร้างเดียวกันได้ด้วย ซึ่งส่งผลให้รูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์แตกต่างออกไป รวมถึงการไม่บังคับปรากฏกริยาวลีในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย ซึ่งโดยตำแหน่งการปรากฏของคำกริยาทั้ง 2 คำ จะสัมพันธ์กับการแสดงความหมาย คือ คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจงจะมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งหน้านามวลีกรรมตรง และคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ไม่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง คือ คำกริยา *ใส่* จะมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีกรรมตรง ทั้งนี้ในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมายอาจมีหรือไม่มีกริยาวลีที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย และกริยาวลีที่แสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมายปรากฏในหน่วยสร้างปรากฏก็ได้ สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาคำแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ และมีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุปรากฏ 2 คำในหน่วยสร้างได้ดังนี้

(ง) นามวลี¹_{ผู้ตั้งวางวัตถุ} + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง + นามวลี_{วัตถุ} + คำกริยา *ใส่* (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย /กริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย) + บุพบทวลีเป้าหมายอยู่ภายในภาษา

(15) เขายัดเศษผ้าใส่ในท่อรถ

(16) เขายัดเศษผ้าใส่เข้าไปในท่อรถ

(17) เขายัดเศษผ้าใส่ไว้ในท่อรถ

จากตัวอย่าง (15) – (17) จะเห็นได้ว่า คำกริยาที่ปรากฏในตำแหน่งหน้านามวลีกรรมตรงเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง คือ คำกริยา *ยัด* ซึ่งคำกริยาดังกล่าวถือเป็นคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้าง โดยที่มีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดยไม่อาศัยวิธีการเฉพาะ คือ คำกริยา *ใส่* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีกรรมตรง และเมื่อพิจารณาบุพบทลีแสดงเป้าหมาย *ในท่อรถ* ที่ปรากฏในหน่วยสร้างแล้ว พบว่า นอกจากจะเป็นเป้าหมายที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะแล้ว พื้นที่ดังกล่าวยังมีขนาดเล็กกว่าขนาดของวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งแสดงด้วยนามวลี *เศษผ้า* จึงส่งผลให้เกิดปัจจัยด้านความคับแคบและยากลำบากต่อการทำให้ *เศษผ้า* เข้าไปสู่พื้นที่ที่อยู่ภายใน *ท่อรถ* ดังนั้นการที่ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* จะทำให้เศษผ้าเคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะที่มีลักษณะดังกล่าว จึงต้องอาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจงและใช้แรงในการกระทำต่อ *เศษผ้า* มากกว่าปกติในการที่จะทำให้ *เศษผ้า* เข้าไปสู่พื้นที่ที่อยู่ภายใน *ท่อรถ* ได้ ดังนั้นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างจึงมีทั้งคำกริยาแสดงการตั้งวางที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง คือ คำกริยา *ยัด* และคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดยไม่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจงแต่แสดงถึงการตั้งวางวัตถุสู่เป้าหมายที่อยู่ภายในภาชนะ คือ คำกริยา *ใส่* ข้างต้น

จากที่กล่าวมาในข้างต้นว่าในหน่วยสร้างนี้สามารถที่จะมีกริยาวลีที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย และกริยาวลีที่แสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมายปรากฏในหน่วยสร้างปรากฏหรือไม่ก็ได้ เช่นตัวอย่าง (15) ไม่มีกริยาวลีใด ๆ ปรากฏเพิ่มเติมในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมาย แต่ตัวอย่าง (16) มีกริยาวลีที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย คือ *เข้าไป* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมาย เพื่อแสดงว่า *เศษผ้า* มีเส้นทางการเคลื่อนที่โดยมีทิศทางจากจุดอ้างอิงที่อยู่ภายนอก *ท่อรถ* เข้าไปสู่ภายในของ *ท่อรถ* ในขณะที่ตัวอย่าง (17) มีกริยาวลีที่แสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย *ไว้* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมาย เพื่อแสดงว่า ผู้ตั้งวางวัตถุได้ยัดเศษผ้าใส่ ในท่อรถ เพื่อให้ *เศษผ้า* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ภายในท่อรถ

4.1.2.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างไม่ใช่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ

หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนประเภทนี้ คือหน่วยสร้างที่มีกริยาวลีที่แสดงแง่มุมทางความหมายอื่นของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้าง ซึ่งส่งผลให้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุถูกย้ายไปอยู่ในตำแหน่งอื่น หรืออาจส่งผลให้ไม่มีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุปรากฏในหน่วยสร้าง กริยาวลีที่แสดงแง่มุมทางความหมายอื่นของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ซึ่งปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างในหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนประเภทนี้ ได้แก่

- ก) คำกริยา *เอา*
- ข) คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์
- ค) คำกริยา *ใช้*

จากการพบคำกริยาที่สามารถปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้าง ซึ่งเป็นคำกริยาที่แสดงแง่มุมทางความหมายของเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงจะใช้คำกริยาข้างต้นในการจัดแบ่งหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างไม่เป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* 2) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ และ 3) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* โดยจะกล่าวถึงตามลำดับดังนี้

4.1.2.2.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา*

คำกริยา *เอา* ตามความหมายพื้นฐานแล้วเป็นคำกริยาที่แสดงถึงการหยิบฉวยวัตถุมาไว้กับตัว แต่อย่างไรก็ตามในบริบทของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ คำกริยา *เอา* ได้ลดทอนความหมายที่เป็นการหยิบฉวยให้จางลงไปคงเหลือไว้เพียงแต่ความหมายการมีวัตถุอยู่กับตัวเพียงเท่านั้น กล่าวคือ การหยิบฉวยวัตถุมาไว้กับตัวมีนัยทางความหมายว่า วัตถุที่ถูกหยิบฉวยมาไว้กับตัวย่อมอยู่ในการครอบครองของผู้หยิบฉวยวัตถุ ซึ่งผู้หยิบฉวยวัตถุสามารถที่จะกระทำการใด ๆ กับวัตถุนั้นก็ได้ รวมถึงการควบคุมให้เคลื่อนย้ายไปตั้งวางที่ตำแหน่งเป้าหมาย จึงกล่าวได้ว่า คำกริยา *เอา* ที่ปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ เป็นคำกริยาที่แสดง

การครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวางโดยผู้ตั้งวางวัตถุ โดยการครอบครองวัตถุดังกล่าวไม่ได้บ่งชี้ว่าเป็นการครอบครองให้อยู่ในการจัดการด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ใด

คำกริยา *เอา* จะปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน โดยมีนามวลีกรรมตรงปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ดังกล่าว เพื่อแสดงว่าวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์เป็นวัตถุที่อยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุ

หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนประเภทนี้ จะมีคำกริยา *เอา* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน โดยมีนามวลีกรรมตรงซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ดังกล่าว เพื่อแสดงว่า วัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์เป็นวัตถุที่อยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุด้วยการหยิบฉวยมาก่อน เพื่อที่ผู้ตั้งวางวัตถุจะสามารถจัดการเคลื่อนย้ายให้ไปตั้งวางยังเป้าหมายได้ตามต้องการ โดยคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุในหน่วยสร้างนี้จะย้ายมาอยู่ในตำแหน่งหลังนามวลีกรรมตรงซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ทั้งนี้ในตำแหน่งหน้าคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ อาจมีกริยาวลีที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ได้แก่ *ไป มา ลงไป ขึ้นไป* ปรากฏได้ และในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมายก็อาจมีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย หรือกริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมายปรากฏได้ เหมือนกับในหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาคำแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* และหลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ได้ดังนี้

(จ) นามวลี¹ผู้ตั้งวางวัตถุ + คำกริยา *เอา* + นามวลีวัตถุ (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ที่แสดงทิศทางของวัตถุออกจากผู้ตั้งวางวัตถุ) + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย /กริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย) + บุพบทวลีเป้าหมาย

(18) เขาเอาแก้วน้ำวางบนโต๊ะ

(19) เขาเอาแก้วน้ำวางลงไปบนโต๊ะ

(20) เขาเอาแก้วน้ำวางไว้บนโต๊ะ

จากตัวอย่าง (18) – (20) จะเห็นได้ว่า ในแต่ละตัวอย่าง มีคำกริยา *เอา* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* โดยมีนามวลีกรรมตรงซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ *แก้วน้ำ* ปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ดังกล่าว ก่อนที่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุจะปรากฏต่อในตำแหน่งหลังนามวลีกรรมตรงดังกล่าว เพื่อแสดงว่า ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวางอยู่ในการครอบครองด้วยการหยิบฉวยมาก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มต้นขึ้น เพื่อที่ผู้ตั้งวางวัตถุจะสามารถจัดการเคลื่อนย้ายให้ไปตั้งวางสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ คือ *บนโต๊ะ* ได้ตามต้องการ

แต่ละตัวอย่างดังกล่าวมีความแตกต่างกันตรงที่ตำแหน่งหน้าบุพบทวิแสดงเป้าหมาย โดยตัวอย่าง (18) ไม่มีกริยาวลีใด ๆ ปรากฏอยู่ แต่ตัวอย่าง (19) มีกริยาวลี *ลงไป* ปรากฏอยู่เพื่อแสดงว่า *แก้วน้ำ* มีเส้นทางการเคลื่อนที่ที่มีทิศทางจากจุดอ้างอิงคือจุดที่วัตถุอยู่เหนือ *โต๊ะ* ไปสู่จุดที่มีตำแหน่งอยู่บนพื้นผิวระนาบของ *โต๊ะ* ส่วนตัวอย่าง (20) มีกริยาวลี *ไว้* ปรากฏอยู่เพื่อแสดงว่า *เขา* ตั้งวาง *แก้วน้ำ* เพื่อให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* ต่อเนื่องไปในอนาคต หรือเพื่อกระทำบางอย่างกับ *แก้วน้ำ* ต่อไปในอนาคต

สิ่งที่มีความพิเศษในหน่วยสร้างประเภทนี้ คือ ในตำแหน่งหลังนามวลีกรรมตรงแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางสามารถที่จะมีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ที่แสดงทิศทางของวัตถุออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ได้แก่ *ไป มา ลงไป ขึ้นไป* ปรากฏอยู่ได้ด้วย โดยกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุดังกล่าว จะทำหน้าที่ร่วมกับคำกริยา *เอา* เพื่อแสดงความหมายว่า เมื่อวัตถุถูกกระทำให้อยู่ในการครอบครองด้วยการหยิบฉวยมาไว้กับตัวก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มขึ้นแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุได้เคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเอง ทั้งนี้วัตถุอาจเคลื่อนที่โดยมีเส้นทางการเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่า หรือตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่

การเคลื่อนที่ของวัตถุออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ จะประกอบไปด้วยการแสดงความหมาย 2 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนที่แสดงทิศทางการเคลื่อนที่โดยมีผู้ตั้งวางวัตถุเป็นจุดอ้างอิง แสดงด้วย กริยาวลี *ไป* หรือ *มา* และ 2) ส่วนแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุว่าวัตถุเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่ หรือเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่ แสดงด้วย กริยาวลี *ขึ้น* หรือ *ลง*

ในการเคลื่อนที่ของวัตถุออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ สามารถมีเฉพาะกิริยาวลีที่แสดงทิศทางการเคลื่อนที่โดยมีผู้ตั้งวางวัตถุเป็นจุดอ้างอิง ไป หรือ มา ปรากฏได้ แต่ ไม่สามารถปรากฏเฉพาะกิริยาวลีเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุได้โดยที่ไม่มีกิริยาวลีที่แสดงทิศทางการเคลื่อนที่โดยมีผู้ตั้งวางวัตถุเป็นจุดอ้างอิง ไป หรือ มา ปรากฏ โดยหากมีทั้งกิริยาวลีที่แสดงทิศทางการเคลื่อนที่โดยมีผู้ตั้งวางวัตถุเป็นจุดอ้างอิงและกิริยาวลีเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุปรากฏ กิริยาวลีเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจะปรากฏในตำแหน่งหน้ากิริยาวลีที่แสดงทิศทางการเคลื่อนที่โดยมีผู้ตั้งวางวัตถุเป็นจุดอ้างอิงเสมอ เช่น *ขึ้นไป ขึ้นมา ลงไป ลงมา เป็นต้น*

(21) *เขาเอาแก้วน้ำไปวางบนโต๊ะ*

(22) *เขาเอาแก้วน้ำมาวางบนโต๊ะ*

(23) *เขาเอากระดาษลงไปวางบนพื้น*

(24) *เขาเอากล่องขึ้นไปวางบนชั้น*

จากตัวอย่าง (21) – (24) จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหลังนามวลีกรรมตรง *แก้วน้ำ* ซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางของแต่ละหน่วยสร้างตัวอย่าง มีกิริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุได้แก่ *ไป มา ลงไป ไป* และ *ขึ้นไป* ปรากฏอยู่ตามลำดับ กิริยาวลีที่แตกต่างกันดังกล่าวแสดงถึงการเคลื่อนที่ของวัตถุออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุที่แตกต่างกัน ดังนี้

ในตัวอย่าง (21) กิริยาวลี *ไป* ที่ปรากฏอยู่หลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* แสดงว่าเมื่อวัตถุถูกกระทำให้อยู่ในการครอบครองด้วยการหยิบฉวยมาไว้กับตัวก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มขึ้นแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุได้เคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเอง เพื่อให้แก้วน้ำเคลื่อนที่ไปตั้งวางที่เป้าหมายคือ *บนโต๊ะ*

ในตัวอย่าง (22) กิริยาวลี *มา* ที่ปรากฏอยู่หลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* แสดงว่าเมื่อวัตถุถูกกระทำให้อยู่ในการครอบครองด้วยการหยิบฉวยมาไว้กับตัวก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มขึ้นแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุได้เคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกมาจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเอง เพื่อให้แก้วน้ำเคลื่อนที่มาตั้งวางที่เป้าหมายคือ *บนโต๊ะ*

กิริยาวลี *ไป* และ *มา* ดังกล่าวแสดงถึงการเคลื่อนที่ออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุโดยมีตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเป็นจุดอ้างอิงเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันที่ตำแหน่งการมองการเคลื่อนที่ของวัตถุ โดยใน

ตัวอย่าง (21) ที่ใช้กริยาวลี *ไป* แสดงถึงการมองการเคลื่อนที่ของวัตถุจากตำแหน่งที่ตัวของผู้ตั้งวางวัตถุอยู่ ในขณะที่ในตัวอย่าง (22) ที่ใช้กริยาวลี *มา* แสดงถึงการมองการเคลื่อนที่ของวัตถุจากตำแหน่งที่เป้าหมายตั้งอยู่ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงโดยละเอียดในบทวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ต่อไป

ในตัวอย่าง (23) กริยาวลี *ลงไป* ที่ปรากฏอยู่หลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง *กระดาษ* แสดงว่า เมื่อวัตถุถูกกระทำให้อยู่ในการครอบครองด้วยการหยิบฉวยมาไว้กับตัวก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มขึ้นแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุได้เคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเองไปยังตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่ เพื่อให้ไปตั้งวางอยู่ที่เป้าหมาย *บนพื้น*

ส่วนในตัวอย่าง (24) กริยาวลี *ขึ้นไป* ที่ปรากฏอยู่หลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง *กล่อง* แสดงว่า เมื่อ *กล่อง* ถูกกระทำให้อยู่ในการครอบครองด้วยการหยิบฉวยมาไว้กับตัวก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มขึ้นแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้เคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของ *เขา* เองไปยังตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองของ *เขา* ตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่ เพื่อให้ไปตั้งวางอยู่ที่เป้าหมาย *บนชั้น*

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า นามวลีที่ปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* นอกจากจะเป็นนามวลีที่แสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางผู้ตั้งวางวัตถุนำมาไว้ในการครอบครองเพื่อที่จะนำไปตั้งวางสู่เป้าหมายแล้ว พบว่ายังสามารถเป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุได้อีกด้วย ซึ่งลักษณะที่ คำกริยา *เอา* ตามด้วยนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุ จะมีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์แบบเดียวกันกับหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนประเภทนี้ จะมีคำกริยา *เอา* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน โดยมีนามวลีกรรมตรงซึ่งแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ดังกล่าว เพื่อแสดงว่าอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางถูกกระทำให้อยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุ เพื่อที่ผู้ตั้งวางวัตถุจะสามารถใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ดังกล่าวในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง และจัดการเคลื่อนย้ายให้ไปตั้งวางยังเป้าหมายได้ตามต้องการ

โดยหากนามวลีนั้นแสดงอวัยวะของผู้ตั้งวางวัตถุ คำกริยา *เอา* ที่ปรากฏจะไม่ได้แสดงความหมายว่าเป็นการไปหยิบฉวยมาไว้กับตัวเพื่อให้อยู่ในการครอบครอง เพราะอวัยวะเป็นสิ่งที่อยู่ติดตัวกับผู้ตั้งวางวัตถุอยู่แล้ว แต่จะแสดงถึงว่าผู้ตั้งวางวัตถุมีอำนาจในการจัดการควบคุมให้อวัยวะนั้น ๆ กระทำสิ่งใดก็ได้ ซึ่งในที่นี้คือการจัดการควบคุมอวัยวะให้กระทำการถือครองวัตถุและควบคุมวัตถุให้เคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมาย แต่หากนามวลีนั้นแสดงอุปกรณ์ คำกริยา *เอา* ที่ปรากฏจะแสดงความหมายว่าผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำการครอบครองอุปกรณ์ดังกล่าวด้วยการไปหยิบฉวยมาไว้กับตัว อุปกรณ์นั้นมาไว้กับตัว เพื่อกระทำการถือครองวัตถุและควบคุมวัตถุให้เคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมายด้วยอุปกรณ์นั้น ๆ

อีกทั้งจากการที่ คำกริยา *เอา* ที่ปรากฏร่วมกับนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ แสดงถึงการมีอำนาจในการครอบครองและจัดการอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ เพื่อใช้ถือครองวัตถุและควบคุมวัตถุให้เคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมายด้วยอุปกรณ์นั้น ๆ ดังนั้นจึงพบว่า ในรูปแบบหน่วยสร้างนี้สามารถที่จะมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ได้ ซึ่งจะส่งผลให้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุถูกย้ายไปอยู่หลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางสามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* และหลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง โดยที่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง ได้ตามผังภูมิ (ฉ)

(ฉ) นามวลี¹ผู้ตั้งวางวัตถุ + คำกริยา *เอา* + นามวลีอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุ + คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ + นามวลี^{วัตถุ} (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ที่แสดงทิศทางของวัตถุออกจากผู้ตั้งวางวัตถุ) + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย / กริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย) + บุพบทวลีเป้าหมาย

คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการกระทำของผู้ตั้งวางวัตถุที่กระทำต่อวัตถุที่ถูกตั้งวาง ในลักษณะการควบคุมให้วัตถุที่ถูกตั้งวางมีสภาพหยุดนิ่งอยู่ภายใต้อำนาจการจัดการด้วยแรงจับของอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุเลือกใช้นั้น ส่งผลให้ผู้ตั้ง

วางวัตถุสามารถที่จะเคลื่อนย้ายวัตถุให้เคลื่อนที่ไปยังที่ต่าง ๆ ได้ตามต้องการพร้อมกับที่ยังถือครองวัตถุอยู่ คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์จะเป็นคำกริยาที่แสดงลักษณะการถือครองเฉพาะของอวัยวะหรืออุปกรณ์ เช่น คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุ *คาบ* เป็นคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุเฉพาะของอวัยวะ *ปาก* เป็นต้น

คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์มีพฤติกรรมทางวากยสัมพันธ์เหมือนกับคำกริยา *เอา* ในหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนคำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* และหลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ สามารถที่จะมีกริยาวลีที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ได้แก่ *ไป มา ลงไป ขึ้นไป* ปรากฏร่วมด้วยในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกถือครองได้ เพื่อแสดงว่า เมื่อวัตถุที่ถูกตั้งวางถูกกระทำให้อยู่ในการถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์การหยิบฉวยมาไว้กับตัวก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มขึ้นแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุได้เคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเองพร้อม ๆ กับที่ยังถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ อยู่ ทั้งนี้วัตถุอาจเคลื่อนที่โดยมีเส้นทางการเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่า หรือตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุ ตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่ เช่นเดียวกับที่ กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ แสดงความหมายในหน่วยสร้างหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนคำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* และหลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ดังที่ได้กล่าวถึงมาแล้วข้างต้น เพียงแต่เปลี่ยนจากการครอบครองวัตถุแล้วเคลื่อนย้ายออกจากตัว เป็น การถือครองวัตถุแล้วเคลื่อนย้ายออกจากตัว

(25) *เขาเอาปากคาบแก้ววางบนโต๊ะ*

(26) *เขาเอาปากคาบแก้วลงไปวางบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (25) จะเห็นได้ว่า มีคำกริยา *เอา* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* โดยมีนามวลีซึ่งแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ *ปาก* ปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำการครอบครองอวัยวะปากเพื่อจะนำไปใช้ในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง จากนั้นในตำแหน่งถัดมาจึงมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ *คาบ* และนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกผู้ตั้งวางถือครองอยู่

ด้วยอวัยวะ ปาก ตามลักษณะการถือครอง คาบ คือ แก้วน้ำ ปรากฏในตำแหน่งถัดมา เพื่อแสดง ความหมายว่า หลังจากที่ผู้ตั้งวางวัตถุ เขา ได้กระทำการครอบครองอวัยวะปากเพื่อจะนำไปใช้ในการ ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุ เขา ได้ใช้อวัยวะปากดังกล่าวจัดการถือครองวัตถุที่ถูกตั้ง วาง แก้วน้ำ ด้วยลักษณะการ คาบ ก่อนที่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุจะปรากฏต่อในตำแหน่งหลัง นามวลีกรรมตรงดังกล่าว เพื่อแสดงว่า หลังจากที่ผู้ตั้งวางวัตถุ เขา ได้กระทำการครอบครองอวัยวะ ปากเพื่อจะนำไปใช้ในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางและได้ใช้อวัยวะปากดังกล่าวจัดการถือครองวัตถุที่ ถูกตั้งวาง แก้วน้ำ ด้วยลักษณะการ คาบ แล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุ เขา ได้กระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวาง แก้วน้ำ ที่ ถูกถือครองอยู่ด้วยอวัยวะปาก ไปตั้งวางสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ คือ บนโต๊ะ

ทั้งนี้ในตัวอย่าง (26) จะแสดงถึงลักษณะหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของ หน่วยสร้างเป็นคำกริยา เหว และหลังคำกริยา เหว เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุ ใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ที่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วย สร้าง และในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกผู้ตั้งวางวัตถุถือครองอยู่ มีกริยาวลีแสดง การเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ปรากฏอยู่ด้วย โดยในหน่วยสร้าง ตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหลังนามวลี แก้ว ซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกผู้ตั้งวางวัตถุถือครอง อยู่ มีกริยาวลี ลงไป ปรากฏอยู่ด้วย กริยาวลีดังกล่าวปรากฏเพื่อแสดงความหมายว่า หลังจากที่ผู้ตั้ง วางวัตถุ เขา ได้กระทำการครอบครองอวัยวะปากเพื่อจะนำไปใช้ในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง และได้ใช้อวัยวะปากดังกล่าวจัดการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง แก้วน้ำ ด้วยลักษณะการ คาบ แล้ว ผู้ตั้งวาง วัตถุ เขา ได้กระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของ เขา เอง ไปยังตำแหน่งที่อยู่ต่ำ กว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการถือครองตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่ เพื่อให้ไปตั้งวางอยู่ที่เป้าหมาย บนโต๊ะ

แต่หากว่าหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา เหว และหลังคำกริยา เหว เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ไม่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง จะส่งผลให้นามวลี แสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางไปปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ เช่นเดียวกับหน่วยสร้าง ภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ สามารถแสดงผัง ภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็น คำกริยา เหว และหลังคำกริยา เหว เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุ

ที่ถูกตั้งวาง โดยไม่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง ได้ตามผังภูมิ (ซ)

(ข) นามวลี¹ผู้ตั้งวางวัตถุ + คำกริยา *เอา* + นามวลี²อวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุ + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ + นามวลี³วัตถุ (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย /กริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย) + บุพบทวลีเป้าหมาย

(27) *เขาเอาปากวางแก้วบนโต๊ะ*

(28) *เขาเอาคีมวางกล้วยบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (27) จะเห็นได้ว่า มีคำกริยา *เอา* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* โดยมีนามวลีซึ่งแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ *ปาก* ปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำการครอบครองอวัยวะ *ปาก* เพื่อจะนำไปใช้ในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ก่อนที่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุและนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางจะปรากฏต่อในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า หลังจากผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำการครอบครองอวัยวะปากแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้จัดการอวัยวะปากดังกล่าวเพื่อใช้ในการกระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ตั้งวางสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ คือ *บนโต๊ะ*

เช่นเดียวกันกับตัวอย่าง (28) ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีคำกริยา *เอา* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* โดยมีนามวลีซึ่งแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ *คีม* ปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำการครอบครองอุปกรณ์ *คีม* เพื่อจะนำไปใช้ในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ก่อนที่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุและนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางจะปรากฏต่อในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า หลังจากผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำการครอบครองอุปกรณ์ *คีม* แล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้จัดการอุปกรณ์ *คีม* ดังกล่าวเพื่อใช้ในการกระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวาง *กล้วย* ตั้งวางสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ คือ *บนโต๊ะ*

จะสังเกตได้ว่า หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* และหลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง โดยไม่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง มีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์คล้ายกับหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวหรือหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ เพียงแต่มีกริยาวลี *เอา* และนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ปรากฏแทรกระหว่างนามวลีประธานกับนามวลีกรรมตรงเท่านั้น

4.1.2.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้*

หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* จะมีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์เหมือนกับหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* และหลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง กล่าวคือ หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนประเภทนี้ จะมีคำกริยา *ใช้* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน โดยมีนามวลีซึ่งแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ปรากฏตามหลังคำกริยา *ใช้* ดังกล่าว เพื่อแสดงว่าอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุดังกล่าวถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อกระทำการตั้งวางวัตถุ สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* ที่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้างได้ตามผังภูมิ (ข)

(ข) นามวลี¹ผู้ตั้งวางวัตถุ + คำกริยา *ใช้* + นามวลี²อวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุ + คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ + นามวลี³วัตถุ (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ที่แสดงทิศทางของวัตถุออกจากผู้ตั้งวางวัตถุ) + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย / กริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย) + บุพบทวลี⁴เป้าหมาย

คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ในรูปแบบหน่วยสร้างนี้มีพฤติกรรมทางวากยสัมพันธ์เหมือนกับคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ในรูปแบบหน่วย

สร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* และหลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ คือ สามารถที่จะมีกริยาวลีที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ได้แก่ *ไป มา ลงไป ขึ้นไป* ปรากฏร่วมด้วยในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกถือครองได้ เพื่อแสดงว่า เมื่อวัตถุที่ถูกตั้งวางถูกกระทำให้อยู่ในการถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางเลือกใช้เป็นเครื่องมือแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุได้เคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเองพร้อม ๆ กับที่ยังถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ อยู่ ทั้งนี้วัตถุอาจเคลื่อนที่โดยมีเส้นทางการเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่า หรือตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่

(29) *เขาใช้ปากคาบแก้ววางบนโต๊ะ*

(30) *เขาใช้ปากคาบแก้วลงไปวางบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (29) จะเห็นได้ว่า มีคำกริยา *ใช้* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* โดยมีนามวลีซึ่งแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ *ปาก* ปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุได้ใช้อวัยวะ *ปาก* เป็นเครื่องมือในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง จากนั้นในตำแหน่งถัดมาจึงมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ *คาบ* และนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกผู้ตั้งวางถือครองอยู่ด้วยอวัยวะ *ปาก* ตามลักษณะการถือครอง *คาบ* คือ *แก้วน้ำ* ปรากฏในตำแหน่งถัดมา เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ใช้อวัยวะ *ปาก* เป็นเครื่องมือในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะการ *คาบ* ก่อนที่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุจะปรากฏต่อในตำแหน่งหลังนามวลีกรรมตรงดังกล่าว เพื่อแสดงว่า หลังจากที่ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำการใช้อวัยวะ *ปาก* เป็นเครื่องมือในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะการ *คาบ* แล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ที่ถูกถือครองอยู่ด้วยอวัยวะปาก ไปตั้งวางสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ คือ *บนโต๊ะ*

ทั้งนี้ในตัวอย่าง (30) จะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* ที่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง โดยในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกผู้ตั้งวางวัตถุถือครองอยู่ มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ปรากฏอยู่ด้วย ซึ่งในหน่วยสร้างตัวอย่างจะ

เห็นได้ว่า ในตำแหน่งหลังนามวลี *แก้ว* ซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกผู้ตั้งวางวัตถุถือครองอยู่ มีกริยาวลี *ลงไป* ปรากฏอยู่ด้วย กริยาวลีดังกล่าวปรากฏเพื่อแสดงความหมายว่า หลังจากที่ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำการใช้ *อวัยวะ ปาก* เป็นเครื่องมือในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะการ *คาบ* แล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของ *เขา* เองไปยังตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการถือครองตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่ เพื่อให้ไปตั้งวางอยู่ที่เป้าหมาย *บนโต๊ะ*

แต่หากว่าหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* ไม่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง จะส่งผลให้นามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางไปปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ เช่นเดียวกับหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* ที่ไม่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง ได้ตามผังภูมิ (ณ)

(ณ) นามวลี¹ผู้ตั้งวางวัตถุ + คำกริยา *ใช้* + นามวลีอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุ + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ + นามวลี^{วัตถุ} (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย /กริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่งเป้าหมาย) + บุพบทวลีเป้าหมาย

(31) *เขาใช้ปากวางแก้วบนโต๊ะ*

(32) *เขาใช้คีมวางกล้วยบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (31) จะเห็นได้ว่า จะเห็นได้ว่า มีคำกริยา *ใช้* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* โดยมีนามวลีซึ่งแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ คือ *ปาก* ปรากฏตามหลังคำกริยา *ใช้* ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำเลือกใช้อวัยวะ *ปาก* เป็นเครื่องมือในการตั้งวางวัตถุ ก่อนที่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุและนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางจะปรากฏต่อในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา*

ได้เลือกใช้อวัยวะ *ปาก* เป็นเครื่องมือในการกระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ตั้งวางสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ คือ *บนโต๊ะ*

เช่นเดียวกันกับตัวอย่าง (32) ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีคำกริยา *ใช้* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* โดยมีนามวลีซึ่งแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ คือ *คีม* ปรากฏตามหลังคำกริยา *ใช้* ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำเลือกใช้อุปกรณ์ *คีม* เป็นเครื่องมือในการตั้งวางวัตถุ ก่อนที่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุและนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางจะปรากฏต่อในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้เลือกใช้ *คีม* เป็นเครื่องมือในการกระทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ตั้งวางสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ คือ *บนโต๊ะ*

4.1.2.2.3 หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์

หน่วยสร้างรูปแบบนี้จะคล้ายกับหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* ที่หลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง โดยมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง รวมถึง หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* ที่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง เพียงแต่ไม่มีส่วนของกริยาวลี *เอา* หรือ *ใช้* และ นามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง จึงส่งผลให้คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่เคยปรากฏในตำแหน่งต่อจากกริยาวลีดังกล่าว กลายเป็นคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้าง สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ได้ตามผังภูมิ (ญ)

(ญ) นามวลี¹ผู้ตั้งวางวัตถุ + คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ + นามวลีวัตถุ (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ที่แสดงทิศทางของวัตถุออกจากผู้ตั้งวางวัตถุ) + คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ (+กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดง

ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย / กริยาวลีแสดงการคงสภาพของวัตถุที่ตำแหน่ง
เป้าหมาย) + บุพบทวลีเป้าหมาย

คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ในรูปแบบหน่วยสร้างนี้มีพฤติกรรมทางวากยสัมพันธ์เหมือนกับคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ในรูปแบบหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *เอา* ที่หลังคำกริยา *เอา* เป็นนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง โดยมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง รวมถึง หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ใช้* ที่มีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ปรากฏในหน่วยสร้าง คือ สามารถที่จะมีกริยาวลีที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ได้แก่ *ไป มา ลงไป ขึ้นไป* ปรากฏร่วมด้วยในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกถือครองได้ เพื่อแสดงว่า เมื่อวัตถุที่ถูกตั้งวางถูกกระทำให้อยู่ในการถือครองแล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุได้เคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเองพร้อม ๆ กับที่ยังถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ อยู่ ทั้งนี้วัตถุอาจเคลื่อนที่โดยมีเส้นทางการเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่า หรือตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่

(33) *เขาคาบแก้ววางบนโต๊ะ*

(34) *เขาคาบแก้วลงไปวางบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (33) จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหลังนามวลีประธานมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ *คาบ* และนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ซึ่งถูกผู้ตั้งวางถือครองอยู่ด้วยลักษณะการ *คาบ* คือ ปรากฏอยู่ เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้ตั้งวางวัตถุ เขา ได้กระทำการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะการ *คาบ* ก่อนที่คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุจะปรากฏต่อในตำแหน่งหลังนามวลีกรรมตรงดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า หลังจากผู้ตั้งวางวัตถุ เขา ได้กระทำการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะการ *คาบ* แล้วผู้ตั้งวางวัตถุ เขา จึงได้กระทำ

ให้วัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ที่ถูกถือครองอยู่ด้วยอวัยวะปาก ไปตั้งวางสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ คือ *บนโต๊ะ*

ส่วนในตัวอย่าง (34) จะแสดงถึงหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่คำกริยาตัวแรกของหน่วยสร้างเป็นคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ที่มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ปรากฏอยู่ด้วย โดยในหน่วยสร้างตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหลังนามวลี *แก้ว* ซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกผู้ตั้งวางวัตถุถือครองอยู่ มีกริยาวลี *ลงไป* ปรากฏอยู่ด้วย กริยาวลีดังกล่าวปรากฏเพื่อแสดงความหมายว่า หลังจากที่ถูกตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะการ *คาบ* แล้ว ผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* ได้กระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของ *เขา* เอง ไปยังตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดที่วัตถุอยู่ในการถือครองตอนเริ่มต้นการเคลื่อนที่ เพื่อให้ไปตั้งวางอยู่ที่เป้าหมาย *บนโต๊ะ*



บทที่ 5

โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

รูปภาพที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุมีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์เป็นหน่วยสร้างภาคแสดง (predicate construction) ที่มีกริยาวลีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาร์กิวเมนต์ 3 อาร์กิวเมนต์ โดยอาร์กิวเมนต์ดังกล่าวอ้างถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ได้แก่ ผู้หีบฉวยวัตถุ วัตถุที่ถูกหีบฉวย และแหล่งเดิม อาร์กิวเมนต์แต่ละอาร์กิวเมนต์ดังกล่าวจะปรากฏรูปในประโยคเป็นนามวลีในตำแหน่งต่าง ๆ ตามบทบาททางความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ ได้แก่ 1) นามวลีแสดงผู้หีบฉวยวัตถุมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคเสมอเพื่อทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยค มีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำ 2) นามวลีแสดงวัตถุที่ถูกหีบฉวยมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุหรือคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุ ซึ่งเป็นคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้างนั้น ๆ ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมตรงของประโยค มีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง และ 3) นามวลีแสดงเป้าหมายจะมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งท้ายประโยค โดยจะต้องมีคำบุพบทปรากฏข้างหน้านามวลีดังกล่าวด้วยเสมอ ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรองของประโยค

จากลักษณะของรูปภาพที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะทางความหมายของเหตุการณ์ ได้แก่ 1) หน่วยร่วมเหตุการณ์ (event participant) และ 2) บทบาททางความหมาย (semantic role) ของหน่วยร่วมเหตุการณ์ มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงในบทนี้ รวมถึงมีความสัมพันธ์กับความหมายของแต่ละรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะเริ่มอธิบายจากหัวข้อ หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ และบทบาททางความหมายของหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ตามลำดับ ก่อนที่จะกล่าวถึงรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุในลำดับถัดไป

5.1 หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุและบทบาททางความหมาย

เหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ หมายถึง เหตุการณ์ที่ผู้หีบฉวยวัตถุได้เริ่มกระทำการใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ เข้าครอบครองหรือถือครองวัตถุที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่อวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ สามารถเอื้อมไปถึงได้ จากนั้นเมื่อวัตถุอยู่ในการครอบครองหรือถือครองเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุดังกล่าวให้พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่พื้นที่นั้น ดังนั้นอวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่ผู้หีบฉวยใช้จึงต้องมีคุณสมบัติคือสามารถถือครองหรือควบคุมวัตถุให้อยู่ในอำนาจการจัดการได้ และสามารถเอื้อมไปถึงพื้นที่ที่วัตถุตั้งวางอยู่ได้ด้วย

จากลักษณะของเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุมีสิ่งปรากฏอยู่ในเหตุการณ์ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันจำนวน 3 อย่างด้วยกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่ใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ครอบครองหรือถือครองวัตถุและกระทำการเคลื่อนย้ายให้พ้นจากพื้นที่ที่วัตถุตั้งวางอยู่ 2) วัตถุหรือสิ่งใด ๆ ที่คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งในลักษณะตั้งวางอยู่ในพื้นที่ที่ผู้หีบฉวยวัตถุสามารถใช้ อวัยวะหรืออุปกรณ์เข้าครอบครองหรือถือครองได้ และ 3) พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่วัตถุคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งในลักษณะตั้งวางอยู่ก่อนที่จะถูกผู้หีบฉวยวัตถุถือครองและเคลื่อนย้ายให้พ้นจากตำแหน่งที่ตั้งที่พื้นที่ดังกล่าว สิ่งปรากฏอยู่ในเหตุการณ์ทั้ง 3 สิ่งดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ซึ่งต่อไปนี้ผู้วิจัยจะเรียกว่า ผู้หีบฉวยวัตถุ วัตถุที่ถูกหีบฉวย และแหล่งเดิม ตามลำดับ

หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์แต่ละหน่วยดังกล่าว จะปรากฏเป็นอาร์กิวเมนต์ (argument) ที่มีบทบาททางความหมาย (semantic role) สอดคล้องกับความหมายของกริยาวลีที่ปรากฏในหน่วยสร้าง และบทบาททางความหมายของอาร์กิวเมนต์ดังกล่าวก็จะสัมพันธ์กับลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดถึงตำแหน่งและลำดับการปรากฏในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ารูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุจะมีลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์เป็นหน่วยสร้างภาคแสดง (predicate construction) ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาร์กิวเมนต์ 3 อาร์กิวเมนต์ ซึ่งเป็นอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

ก) หน่วยร่วมผู้หิบบฉวยว้ตล

หน่วยร่วมผู้หิบบฉวยว้ตล คือ หน่วยร่วมเหตุการณ้ที่เป็นผู้ริเริ่มก่อให้เกิตเหตุการณ้ขึ้น โดยจ้ตอ้งมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีอว้ยะที่มีประสิทธิภพในการครอบครองหรือถือครองว้ตล หรือมีความสามารถในการจัดการควบคุมอุปกรณ้เพื่อใช้ในการครอบครองหรือถือครองว้ตล และที่สาคัญคือตอ้งเป็นผู้ที่สามารถตั้งใจกระทำพฤติกรรมตามเหตุการณ้ดังกล่าวได้ด้วย ซึ่งสิ่งที่มีคุณสมบัติดังกล่าวคือ “มนุษย์” มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มี “มือ” เป็นอว้ยะที่มีประสิทธิภพในการใช้ถือครองว้ตล รวมทั้งยังสามารถเอื้อมไปหาว้ตลที่อยู่ในระยะพื้นที่รอบตัวและกระทำการควบคุมให้เคลื่อนย้ายมาสู่ตัวได้อีกด้วย นอกจากนี้มนุษย์ยังสามารถใช้ “มือ” ในการจัดการควบคุมอุปกรณ้เพื่อใช้ในการครอบครองหรือถือครองว้ตลแทนมือได้ เนื่องจากผู้หิบบฉวยว้ตลถือได้ว่าเป็นผู้ริเริ่มให้เกิตเหตุการณ้ขึ้น ดังนั้นหากในเหตุการณ้ไม่มีผู้หิบบฉวยว้ตล ก็จะไม่มีการณ้ใด ๆ เกิตขึ้น เพราะฉะนั้นในทางความหมายแล้วผู้หิบบฉวยว้ตลจึงเป็นหน่วยร่วมเหตุการณ้ประจำเหตุการณ้หิบบฉวยว้ตลที่ไม่สามารถขาดได้

หน่วยร่วมผู้หิบบฉวยว้ตลเป็นอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำ (agent) เนื่องจากเป็นผู้ริเริ่มให้เกิตเหตุการณ้ขึ้น โดยบทบาทการกระทำของผู้หิบบฉวยว้ตลมีหลากหลายบทบาท ได้แก่ กระทำให้ว้ตลที่ถูกตั้งวางเคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม กระทำการครอบครองหรือถือครองว้ตล และกระทำการใช้หรือครอบครองอว้ยะหรืออุปกรณ้ที่ใช้ในการถือครองว้ตล

ข) หน่วยร่วมว้ตลที่ถูกหิบบฉวย

หน่วยร่วมว้ตลที่ถูกหิบบฉวย คือ หน่วยร่วมเหตุการณ้ที่มีลักษณะเป็นสิ่งที่เป็นรูปธรรมสามารถจับตอ้งได้ทางกายภาพ และเป็นสิ่งที่ผู้หิบบฉวยว้ตลสามารถควบคุมให้อยู่ในการครอบครองด้วยอว้ยะหรืออุปกรณ้ได้ ก่อนเหตุการณ้จะเริ่มขึ้นว้ตลที่ถูกหิบบฉวยจะมีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ที่ผู้หิบบฉวยสามารถใช้อว้ยะหรืออุปกรณ้เอื้อมไปถึงได้ จากนั้นเมื่อผู้หิบบฉวยว้ตลได้อว้ยะหรืออุปกรณ้เข้าไปถือครองและกระทำการเคลื่อนย้ายอว้ยะหรืออุปกรณ้ที่ใช้ถือครองว้ตลอยู่ ว้ตลที่ถูกหิบบฉวยก็จะเคลื่อนที่ตามไปด้วย

หน่วยร่วมว้ตลที่ถูกหิบบฉวยเป็นอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง (theme) เนื่องจากผลของการถูกกระทำโดยผู้หิบบฉวยว้ตลคือส่งผลให้เกิตการเคลื่อนที่สู่ตำแหน่งที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม

ค) หน่วยร่วมแหล่งเดิม

หน่วยร่วมแหล่งเดิม คือ หน่วยร่วมเหตุการณ์ที่เป็นพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่วัตถุที่ถูกหีบฉวยสามารถคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวได้ ก่อนที่จะถูกผู้หีบฉวยวัตถุถือครองและเคลื่อนย้ายให้พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งจากพื้นที่ดังกล่าวไป

หน่วยร่วมแหล่งเดิมเป็นอาร์กิวเมนต์ที่มีบทบาททางความหมายเป็นแหล่งเดิม (source) เนื่องจากมีลักษณะเป็นพื้นที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นให้แก่การเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกหีบฉวย ซึ่งมีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง

จากลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์หีบฉวยวัตถุเป็น “เหตุการณ์ประเภทก่อเกิดการเคลื่อน” (caused motion event) โดยเป็นเหตุการณ์ประเภทก่อเกิดการเคลื่อนเชิงกายภาพที่หน่วยร่วมเหตุการณ์เป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรม จับต้องได้ และในทางความหมายแล้วถือได้ว่าเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุจัดเป็นเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วม (3-participant event) เนื่องจากหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ทั้งผู้หีบฉวยวัตถุ วัตถุที่ถูกหีบฉวย และแหล่งเดิม เป็นองค์ประกอบทางความหมายของเหตุการณ์ที่ไม่สามารถขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปได้ หากขาดไปก็จะถือว่าไม่ครบคุณสมบัติความเป็นเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

ลักษณะทางความหมายของหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุทั้ง 3 หน่วยดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างแต่ละหน่วยร่วมได้ว่า ผู้หีบฉวยวัตถุได้กระทำต่อวัตถุที่ถูกหีบฉวยใน 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ การครอบครองหรือถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ และการเคลื่อนย้ายวัตถุ โดยผลที่ผู้หีบฉวยวัตถุได้กระทำต่อวัตถุคือ ส่งผลให้วัตถุที่ถูกหีบฉวยเกิดการเคลื่อนที่พ้นจากแหล่งเดิม ลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์หีบฉวยวัตถุเป็น “เหตุการณ์ประเภทก่อเกิดการเคลื่อน” (caused motion event) โดยเป็นเหตุการณ์ประเภทก่อเกิดการเคลื่อนเชิงกายภาพที่หน่วยร่วมเหตุการณ์เป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรม จับต้องได้ และในทางความหมายแล้วถือได้ว่าเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุจัดเป็นเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วม (3-participant event) เนื่องจากหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ทั้งผู้หีบฉวยวัตถุ วัตถุที่ถูกหีบฉวย และแหล่งเดิม เป็นองค์ประกอบทางความหมายของเหตุการณ์ที่ไม่สามารถขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปได้ หากขาดไปก็จะถือว่าไม่ครบคุณสมบัติความเป็นเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นว่า บทบาททางความหมายของอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงหน่วยร่วม เหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หิยฉวยวัตถุจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ (grammatical function) กล่าวคือ อาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงผู้หิยฉวยวัตถุซึ่งมีบทบาททางความหมาย เป็น ผู้กระทำ (agent) จะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยค โดยจะปรากฏรูปภาษาเป็น นามวลีในตำแหน่งต้นประโยคเสมอ อาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงวัตถุที่ถูกหิยฉวยซึ่งมีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง (theme) จะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมตรงของประโยค โดยจะปรากฏรูปภาษาเป็นนามวลีในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหิยฉวยวัตถุ หรือคำกริยาแสดงการครอบครองหรือถือครองวัตถุ และอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงแหล่งเดิมซึ่งมีบทบาททางความหมายเป็น แหล่งเดิม (goal) จะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมรองของประโยค โดยจะปรากฏรูปภาษาเป็น นามวลีที่มีคำบุพบทปรากฏนำหน้าในตำแหน่งหลังสุดของประโยค

สามารถแสดงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ บทบาททางความหมายเมื่อ ปรากฏเป็นอาร์กิวเมนต์ และลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ จากตัวอย่างประโยค *เขาหิยแก้วน้ำขึ้นมา จากบนโต๊ะ* ได้ดังนี้

รูปภาษา	นามวลี <i>เขา</i>	นามวลี <i>แก้วน้ำ</i>	บุพบทวลี <i>จากบนโต๊ะ</i>
หน่วยร่วมเหตุการณ์	ผู้หิยฉวยวัตถุ	วัตถุที่ถูกหิยฉวย	แหล่งเดิม
บทบาททางความหมาย	ผู้กระทำ	ผู้ร่วมแกนกลาง	แหล่งเดิม
หน้าที่ทางไวยากรณ์	ประธาน	กรรมตรง	กรรมรอง

จากตารางแสดงการแจกแจงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หิยฉวยวัตถุ บทบาททางความหมายเมื่อปรากฏเป็นอาร์กิวเมนต์ และลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์ ของประโยค *เขาหิยแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ* ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า อาร์กิวเมนต์ทั้ง 3 อาร์กิวเมนต์ซึ่งอ้างถึงหน่วยร่วม เหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หิยฉวยวัตถุทั้ง 3 หน่วย จะปรากฏอยู่ในรูปของนามวลีหรือบุพบทวลีใน ตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่

- 1) นามวลี *เขา* เป็นอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงผู้หิยฉวยวัตถุ ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และมีบทบาททางความหมายเป็นผู้กระทำ

- 2) นามวลี *แก้วน้ำ* เป็นอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงวัตถุที่ถูกหีบฉวย ปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ ในหน่วยสร้างคือ คำกริยา *หีบ* ทำหน้าที่เป็นกรรมตรงของประโยค และมีบทบาททางความหมายเป็นผู้ร่วมแกนกลาง
- 3) บุพบทวลี *บนโต๊ะ* เป็นอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงแหล่งเดิม ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค โดยมีคำบุพบท *จาก* ปรากฏข้างหน้าเป็นตัวบ่งชี้ ทำหน้าที่เป็นกรรมรองของประโยค และมีบทบาททางความหมายเป็นเป้าหมาย

5.2 รูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

จากลักษณะทางความหมายของเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ได้แก่ หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ ลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างแต่ละหน่วยร่วมเหตุการณ์ รวมถึงบทบาททางความหมายของอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ซึ่งนำไปสู่ลักษณะหน้าที่ทางไวยากรณ์และการปรากฏรูปในหน่วยสร้างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์แบบคร่าว ๆ ว่านามวลีและบุพบทวลีในหน่วยสร้างมีความสัมพันธ์กันแบบใด

แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ซึ่งมีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงนั้น มีรูปแบบโครงสร้างที่มีความหลากหลาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนของเหตุการณ์ที่มีเหตุการณ์ย่อยเกิดขึ้นต่อเนื่องกันอยู่ภายในเหตุการณ์ใหญ่ เหตุการณ์ย่อยหรือการกระทำต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ดังกล่าว จะแสดงด้วย *กริยาวลี* ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน่วยภาษาส่วนที่ใช้แสดงความหมายให้แก่หน่วยสร้าง ดังนั้น จำนวนกริยาวลีที่ปรากฏในหน่วยสร้างจึงสามารถแสดงถึงความซับซ้อนของโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงจะจำแนกรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุที่มีความหลากหลาย ด้วยเกณฑ์ของจำนวนกริยาวลีที่ปรากฏในหน่วยสร้าง โดยหน่วยสร้างภาคแสดงที่มีคำกริยาคำเดียวในหน่วยสร้างจะมีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว (simplex predicate construction) และหน่วยสร้างภาคแสดงที่มีคำกริยามากกว่า 1 คำ ในหน่วยสร้างจัดเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน (complex predicate construction) ผู้วิจัยจะกล่าวถึงหน่วยสร้างภาคแสดงทั้ง 2 ประเภท พร้อมกับแสดงรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงแต่ละประเภทเป็นลำดับต่อไป

5.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หิบบวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว

หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หิบบวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว (simplex predicate construction) คือ หน่วยสร้างภาคแสดงที่มีคำกริยาเพียงคำเดียวปรากฏในหน่วยสร้าง ซึ่งเป็นคำกริยาแสดงการหิบบวยวัตถุ หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หิบบวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว สามารถจำแนกแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบตามรูปแบบโครงสร้างทากวากยสัมพันธ์ ได้แก่ 1) หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม และ 2) หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่ปรากฏบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม

5.2.1.1 หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม

สามารถแสดงผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หิบบวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ปรากฏบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม ได้ตามผังภูมิ (ก)

(ก) *นามวลี^{ผู้หิบบวยวัตถุ} + คำกริยาแสดงการหิบบวยวัตถุ + นามวลี^{วัตถุ} + บุพบทลี^{คำบุพบท} จาก (+คำบุพบทแสดงตำแหน่งที่ตั้ง)+คำนาม^{แหล่งเดิม}*

จากผังภูมิ (ก) จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หิบบวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว จะปรากฏนามวลีประธานซึ่งแสดงผู้หิบบวยวัตถุในตำแหน่งเริ่มต้นของประโยค ตามด้วยคำกริยาแสดงการหิบบวยวัตถุ และนามวลีกรรมตรงซึ่งอ้างถึงวัตถุที่ถูกหิบบวยในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหิบบวยวัตถุ และบุพบทลีซึ่งแสดงแหล่งเดิมในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค โดยในส่วนของบุพบทลีซึ่งแสดงแหล่งเดิมจะต้องมีคำบุพบท จาก ปรากฏหน้าคำนามที่แสดงแหล่งเดิมของวัตถุเสมอ โดยหน้าคำนามอาจมีคำบุพบทแสดงตำแหน่งที่ตั้ง เช่น บน หรือ ใน ปรากฏได้อีกด้วย

คำกริยาแสดงการหิบบวยวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้าง จะแสดงการกระทำของผู้หิบบวยวัตถุซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นนามวลีประธาน ในลักษณะตั้งใจกระทำให้วัตถุที่ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นนามวลีกรรมตรง เคลื่อนที่ให้พ้นจากสภาพที่ตั้งวางที่แหล่งเดิมซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นบุพบทลีหรือนามวลีกรรมรอง

คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเพื่อแสดงความหมายในลักษณะข้างต้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามเกณฑ์ของความเฉพาะเจาะจงของวิธีการที่ผู้หยิบฉวยวัตถุใช้เพื่อทำให้วัตถุพ้นจากสภาพที่ตั้งวางที่แหล่งเดิม ได้แก่ 1) คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุโดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง และ 2) คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง

1) คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุโดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการหยิบฉวยวัตถุโดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่งในการเอื้อมไปถือครองวัตถุและเคลื่อนย้ายออกจากแหล่งเดิม ซึ่งเป็นการหยิบฉวยโดยทั่วไปที่ไม่ได้อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุโดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง คือ คำกริยา *หยิบ*

(1) *เขาหยิบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (1) จะเห็นได้ว่า มีคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ *หยิบ* ในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* ซึ่งแสดงผู้หยิบฉวยวัตถุ และมีนามวลีกรรมตรง *แก้วน้ำ* ซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกหยิบฉวยในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ *หยิบ* โดยหน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ* แสดงแหล่งเดิม มีคำบุพบท *จาก* ปรากฏอยู่ หน่วยสร้างนี้แสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำการหยิบฉวย *แก้วน้ำ* ให้เคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* โดยไม่ได้อาศัยวิธีการเฉพาะเจาะจง แต่ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งในการหยิบฉวยดังกล่าว

2) คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการหยิบฉวยวัตถุโดยที่วัตถุในเหตุการณ์มีสภาพการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมด้วยสภาพเฉพาะ ซึ่งผู้หยิบฉวยวัตถุต้องอาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง หรือต้องอาศัยแรงมากกว่าปกติในการกระทำเพื่อให้วัตถุพ้นจากสภาพการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมด้วยสภาพเฉพาะดังกล่าวได้

(2) *เขาดึงรูปภาพจากผนัง*

จากตัวอย่าง (2) จะเห็นได้ว่า มีคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุที่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง *ดึง* ในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน *เขา* ซึ่งแสดงผู้หยิบฉวยวัตถุ และมีนามวลีกรรมตรง *แก้วน้ำ* ซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกหยิบฉวยในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ *ดึง* โดยหน้านามวลี *ผนัง*

แสดงแหล่งเดิม มีคำบุพบท จาก ปรากฏอยู่ หน่วยสร้างนี้แสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำการหยิบฉวย *รูปภาพ* ให้เคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *ผนัง* โดยอาศัยวิธีการเฉพาะเจาะจงซึ่งต้องอาศัยแรงมากกว่าปกติ

แต่อย่างไรก็ตามแหล่งเดิมอาจแสดงในรูปภาพด้วยการเป็นส่วนขยายของนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกหยิบฉวย โดยอาจเป็นบุพบทวลีขยายนามวลีหรือเป็นอนุประโยคขยายนามวลี สามารถแสดงรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ได้ตามผังภูมิ (ข)

(ข) *นามวลีผู้หยิบฉวยวัตถุ + คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ + นามวลีวัตถุ [คำนามวัตถุ+บุพบทวลี/อนุประโยคขยายนามวลีบอกแหล่งเดิม]*

(3) *เขาหยิบแก้วน้ำบนโต๊ะ*

(4) *เขาหยิบแก้วน้ำที่อยู่บนโต๊ะ*

(5) *เขาหยิบแก้วน้ำที่วางอยู่บนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (3) จะเห็นได้ว่า ในหน่วยสร้างไม่มีคำบุพบท จาก ปรากฏหน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ* จึงส่งผลให้บุพบทวลี *บนโต๊ะ* กลายเป็นส่วนขยายของนามวลีที่อ้างถึงวัตถุ *แก้วน้ำ* ดังนั้น นามวลีที่อ้างถึงวัตถุในหน่วยสร้างตัวอย่าง (3) จึงเป็น *แก้วน้ำบนโต๊ะ* และจากตัวอย่าง (4) และ (5) ที่มีอนุประโยคที่ *อยู่บนโต๊ะ* และ *ที่วางอยู่บนโต๊ะ* ขยายนามวลีที่อ้างถึงวัตถุ *แก้วน้ำ* ตามลำดับ ดังนั้นนามวลีที่อ้างถึงวัตถุในหน่วยสร้างตัวอย่าง (38) และ (39) จึงเป็น *แก้วน้ำที่อยู่บนโต๊ะ* และ *แก้วน้ำที่วางอยู่บนโต๊ะ* ตามลำดับ จึงจะเห็นได้ว่า คำบุพบท จาก มีความสำคัญต่อโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในแง่ของการเป็นตัวบ่งชี้แหล่งเดิมของวัตถุ หากไม่มีคำบุพบท จาก ปรากฏหน้าบุพบทวลีแสดงแหล่งเดิม จะส่งผลให้บุพบทวลีนั้นกลายเป็นส่วนขยายของนามวลีที่อ้างถึงวัตถุ และถือได้ว่ารูปแบบหน่วยสร้างดังกล่าวไม่มีอาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงแหล่งเดิม แสดงให้เห็นว่าคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุในทางวากยสัมพันธ์ต้องการอาร์กิวเมนต์เพียง 2 อาร์กิวเมนต์เพื่อมารองรับเป็นอย่างน้อย ได้แก่ อาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงผู้หยิบฉวยวัตถุ และ อาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงวัตถุที่ถูกหยิบฉวยเท่านั้น แต่อาร์กิวเมนต์ที่อ้างถึงแหล่งเดิมอาจมีหรือมีก็ได้

5.2.1.2 หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่มีบุพบทลีแสดงแหล่งเดิมปรากฏ

หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวอีกรูปแบบหนึ่งคือ หน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่ไม่มีบุพบทลีที่อ้างถึงแหล่งเดิมปรากฏในหน่วยสร้าง ทั้งในตำแหน่งที่มีคำบุพบท จาก เป็นตัวบ่งชี้ และทั้งตำแหน่งส่วนขยายนามวลีที่แสดงวัตถุที่ถูกหยาบฉวย หน่วยสร้างภาคแสดงนี้จะใช้เมื่อวัตถุในเหตุการณ์เป็นเครื่องแต่งกาย และแหล่งเดิมในเหตุการณ์เป็นส่วนของร่างกายที่สอดคล้องกับเครื่องแต่งกายนั้น ๆ โดยมีคำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุที่ใช้เฉพาะกับในเหตุการณ์นี้ คือ คำกริยา *ถอด* เท่านั้น สามารถแสดงรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ได้ตามผังภูมิ (ค)

(ค) นามวลีผู้หยาบฉวยวัตถุ + คำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุ *ถอด* + นามวลีเครื่องแต่งกาย

จากผังภูมิ (ค) จะเห็นได้ว่า คำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุที่สามารถปรากฏในรูปแบบหน่วยสร้างนี้ มีเฉพาะคำกริยา *ถอด* เท่านั้น โดยนามวลีกรรมตรงแสดงวัตถุที่ถูกหยาบฉวยจะต้องเป็นเครื่องแต่งกาย รูปแบบหน่วยสร้างนี้จะแสดงความหมายว่า ผู้หยาบฉวยวัตถุซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นนามวลีประธาน ได้ตั้งใจกระทำให้วัตถุที่ถูกหยาบฉวยที่เป็นเครื่องแต่งกายซึ่งปรากฏรูปในหน่วยสร้างเป็นนามวลีกรรมตรง ให้พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่แหล่งเดิมที่เป็นส่วนของร่างกายซึ่งไม่ปรากฏรูปในหน่วยสร้าง

(6) *เขาถอดถุงเท้า*

(7) *เขาถอดหมวก*

จากตัวอย่าง (6) จะเห็นได้ว่า คำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ถอด* และเมื่อพิจารณาลักษณะของวัตถุที่ถูกหยาบฉวยในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นนามวลีกรรมตรง *ถุงเท้า* แล้ว พบว่า วัตถุที่ถูกหยาบฉวยดังกล่าวมีลักษณะเป็นเครื่องแต่งกาย โดยเป็นเครื่องแต่งกายที่มีความสัมพันธ์ด้านการสวมใส่กับแหล่งเดิมที่เป็นส่วนของร่างกายเฉพาะส่วน ซึ่งไม่มีรูปภาษาแสดงถึงในหน่วยสร้าง หน่วยสร้างตามตัวอย่างนี้จึงแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ตั้งใจ

กระทำให้ *ถูกแท้* ซึ่งคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งด้วยลักษณะห่อหุ้มอยู่ที่ *แท้* ของตัวผู้หยาบฉวยเอง ให้พ้นจากการคงสภาพนั้นด้านตำแหน่งที่ตั้งด้วยลักษณะห่อหุ้มนั้น

เช่นเดียวกับตัวอย่าง (7) ซึ่งจะเห็นได้ว่า คำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *ถอด* และเมื่อพิจารณาลักษณะของวัตถุที่ถูกหยาบฉวยในเหตุการณ์ ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างเป็นนามวลีกรรมตรง *หมวก* แล้ว พบว่า วัตถุที่ถูกหยาบฉวยดังกล่าวมีลักษณะเป็นเครื่องแต่งกาย โดยเป็นเครื่องแต่งกายที่มีความสัมพันธ์ด้านการสวมใส่กับแหล่งเดิมที่เป็นส่วนของร่างกาย เฉพาะส่วน ซึ่งไม่มีรูปภาพแสดงถึงในหน่วยสร้าง หน่วยสร้างตามตัวอย่างนี้จึงแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ตั้งใจกระทำให้ *หมวก* ซึ่งคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งด้วยลักษณะห่อหุ้มอยู่ที่ *ศีรษะ* ของตัวผู้หยาบฉวยเอง ให้พ้นจากการคงสภาพนั้นด้านตำแหน่งที่ตั้งด้วยลักษณะห่อหุ้มนั้น

5.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน

หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน (complex predicate construction) คือ หน่วยสร้างภาคแสดงที่มีคำกริยามากกว่า 1 คำปรากฏอยู่ในหน่วยสร้าง โดยนอกเหนือจากคำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุแล้ว ยังมีกริยาวลีที่แสดงความหมายในแง่มุมอื่นของเหตุการณ์ปรากฏด้วย บางกริยาวลีที่ปรากฏเพิ่มเข้ามาส่งผลทำให้มีการจัดเรียงส่วนประกอบภายในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างออกไป ทำให้หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนมีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่หลากหลายกว่าหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยว กริยาวลีที่ปรากฏเพิ่มเข้ามาในหน่วยสร้างนอกเหนือจากคำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุ ได้แก่

- 1) กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม
- 2) กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ไปยังปลายทางวัตถุ
- 3) คำกริยา *เอา*

ผู้วิจัยจึงจะจัดแบ่งหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคซับซ้อนออกเป็น 3 รูปแบบตามกริยาวลีที่ปรากฏเพิ่มเข้ามาในหน่วยสร้างนอกเหนือจากคำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุ ได้แก่ 1) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมปรากฏในหน่วยสร้าง 2) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อน

อวัยวะไปหาวัตถุปรากฏในหน่วยสร้าง 3) หน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีคำกริยา เอว ปรากฏหลัง คำกริยาหยาบฉวยวัตถุ

5.2.2.1 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน ที่มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมปรากฏในหน่วยสร้าง

หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อน ที่มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมปรากฏในหน่วยสร้าง คือหน่วยสร้างภาคแสดงที่ นอกเหนือจากคำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุแล้วยังมีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมปรากฏร่วมด้วยในหน่วยสร้าง ส่งผลให้หน่วยสร้างมีความซับซ้อน โดยกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมมีตำแหน่งการปรากฏในหน่วยสร้างได้ 2 ตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่งหน้าบุพบท วลีแสดงแหล่งเดิม และตำแหน่งหลังบุพบท วลีแสดงแหล่งเดิม ดังที่แสดงในผังภูมิ (ง) และ (จ)

(ง) $\text{นามวลี}_{\text{ผู้หยาบฉวยวัตถุ}} + \text{คำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุ/กริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุ/กริยาวลี เอว} + \text{นามวลี}_{\text{วัตถุ}} + \text{กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม} + \text{บุพบทวลี[จาก (+คำบุพบทแสดงตำแหน่งที่ตั้ง)]} + \text{คำนาม}_{\text{แหล่งเดิม}}$

(จ) $\text{นามวลี}_{\text{ผู้หยาบฉวยวัตถุ}} + \text{คำกริยาแสดงการหยาบฉวยวัตถุ/กริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุ/กริยาวลี เอว} + \text{นามวลี}_{\text{วัตถุ}} + \text{บุพบทวลี[จาก (+คำบุพบทแสดงตำแหน่งที่ตั้ง)]} + \text{คำนาม}_{\text{แหล่งเดิม}} + \text{กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม}$

กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม คือ กริยาวลีที่แสดงผลจากการที่ผู้หยาบฉวยวัตถุได้ใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ไปถือครองวัตถุที่ถูกหยาบฉวยแล้วกระทำการทำให้วัตถุที่ถูกหยาบฉวยพ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม ซึ่งทำให้วัตถุที่ถูกตั้งวางเคลื่อนที่ด้วยทิศทางที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับแหล่งเดิม กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมประกอบไปด้วยคำกริยาที่แสดงความหมาย 2 ส่วน ได้แก่ 1) คำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม และ 2) คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมที่แสดงทิศทางสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง

1) คำกริยาแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ทำหน้าที่แสดงความหมายว่า วัตถุที่ถูกหยาบฉวยเคลื่อนที่จากจุดที่ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมไปสู่จุดที่พ้นจากการตั้งวางนั้นด้วยเส้นทางอย่างไร โดยตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งเดิมในเหตุการณ์จะเป็นสิ่งที่กำหนดถึงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ หากวัตถุมีแหล่งเดิมอยู่บนพื้นผิวระนาบ เมื่อวัตถุที่ถูกหยาบฉวยถูกหยาบฉวยย่อมมีเส้นทางการเคลื่อนที่จากการตั้งวางอยู่บนพื้นผิวระนาบไปสู่ตำแหน่งที่อยู่เหนือพื้นผิวระนาบดังกล่าว หากวัตถุมีแหล่งเดิมเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ เมื่อวัตถุที่ถูกหยาบฉวยถูกหยาบฉวยย่อมมีเส้นทางการเคลื่อนที่จากการตั้งวางอยู่ที่พื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะไปสู่ตำแหน่งที่อยู่ภายนอกภาชนะดังกล่าว และหากวัตถุตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมด้วยลักษณะวิธีเฉพาะ ซึ่งผู้หยาบฉวยวัตถุต้องอาศัยลักษณะวิธีเฉพาะในการหยาบฉวย เมื่อวัตถุที่ถูกหยาบฉวยถูกหยาบฉวยย่อมมีเส้นทางการเคลื่อนที่จากจุดที่ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมด้วยลักษณะวิธีเฉพาะไปสู่ตำแหน่งที่หลุดพ้นจากสภาพการตั้งวางด้วยลักษณะวิธีเฉพาะนั้น

คำกริยาที่แสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมที่อยู่บนพื้นผิวระนาบไปสู่ตำแหน่งที่อยู่เหนือพื้นผิวระนาบ คือ คำกริยา *ขึ้น* ส่วนคำกริยาที่แสดงเส้นทางการเคลื่อนที่จากการตั้งวางอยู่ที่พื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะไปสู่ตำแหน่งที่อยู่ภายนอกภาชนะ รวมถึงเส้นทางการเคลื่อนที่จากจุดที่ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมด้วยลักษณะวิธีเฉพาะไปสู่ตำแหน่งที่หลุดพ้นจากสภาพการตั้งวางด้วยลักษณะวิธีเฉพาะ คือ คำกริยา *ออก*

2) คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมที่แสดงทิศทางสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง ทำหน้าที่แสดงความหมายว่า วัตถุที่ถูกหยาบฉวยเคลื่อนที่จากจุดที่ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมไปสู่จุดที่พ้นจากการตั้งวางนั้นด้วยทิศทางอย่างไรหากมองว่าการเคลื่อนที่ของวัตถุเป็นการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง โดยพิจารณาให้จุดใดจุดหนึ่งเป็นจุดที่ใช้สำหรับพิจารณาทิศทางให้แก่การเคลื่อนที่ของวัตถุ ดังกล่าว กล่าวคือ เป็นจุดอ้างอิง (referent point)

ในเหตุการณ์หยาบฉวยวัตถุจุดที่ใช้เป็นจุดอ้างอิงให้แก่การเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม คือ จุดที่วัตถุเคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางที่แหล่งเดิม ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมที่แสดงทิศทางสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง มีความสอดคล้องกับเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมได้แก่

หากเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุเป็นเส้นทางการเคลื่อนที่จากการตั้งวางที่บนพื้นผิวระนาบ ไปสู่ตำแหน่งเหนือพื้นผิวระนาบ จุดอ้างอิงของการเคลื่อนที่ของวัตถุดังกล่าวจะเป็นจุดที่วัตถุอยู่เหนือ เป้าหมายที่เป็นพื้นผิวระนาบ

แต่หากเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุเป็นเส้นทางการเคลื่อนที่จากการตั้งวางอยู่ที่พื้นที่ที่อยู่ ภายในภาชนะไปสู่ตำแหน่งที่อยู่ภายนอกภาชนะ จุดอ้างอิงของการเคลื่อนที่ของวัตถุดังกล่าวจะเป็น จุดที่วัตถุอยู่ภายนอกภาชนะ คำกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมที่แสดงทิศทาง สัมพันธ์กับจุดอ้างอิง คือ คำกริยา *มา* และ *ไป*

(8) *เขาหยิบแก้วน้ำขึ้นมาจากโต๊ะ*

(9) *เขาหยิบลิ้มออกมาจากกล่อง*

(10) *เขาแกะรูปภาพออกจากผนัง*

จากตัวอย่าง (8) จะเห็นได้ว่านอกจากคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ *หยิบ* แล้ว ในหน่วย สร้างยังมีกริยาลี *ขึ้นมา* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทลี *จากโต๊ะ* ด้วย กริยาลี *ขึ้นมา* ที่ปรากฏใน หน่วยสร้างทำหน้าที่แสดงความหมายว่า เมื่อผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการหยิบฉวยวัตถุที่ถูกหยิบ ฉวย *แก้วน้ำ* ด้วยมือข้างใดข้างหนึ่งแล้ว ได้ส่งผลให้ *แก้วน้ำ* มีลักษณะการเคลื่อนที่โดยมีเส้นทางการ เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่ตั้งวางอยู่ *บนโต๊ะ* ขึ้นสู่ตำแหน่งที่เหนือกว่า *โต๊ะ* โดยมีทิศทางเคลื่อนเข้ามาหา จุดอ้างอิง

จากตัวอย่าง (9) จะเห็นได้ว่า นอกจากคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ *หยิบ* แล้ว ในหน่วย สร้างยังมีกริยาลี *ออกมา* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทลี *จากโต๊ะ* ด้วย กริยาลี *ออกมา* ที่ปรากฏ ในหน่วยสร้าง ทำหน้าที่แสดงความหมายว่า เมื่อผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการหยิบฉวยวัตถุที่ถูก หยิบฉวย *ลิ้ม* ด้วยมือข้างใดข้างหนึ่งแล้ว ได้ส่งผลให้ *ลิ้ม* มีลักษณะการเคลื่อนที่โดยมีเส้นทางการ เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่ตั้งวางอยู่ภายใน *กล่อง* สู่ตำแหน่งที่อยู่ภายนอก *กล่อง* โดยมีทิศทางเคลื่อนเข้า มาหาจุดอ้างอิง

จากตัวอย่าง (10) จะเห็นได้ว่า นอกจากคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ *แกะ* แล้ว ในหน่วย สร้างยังมีกริยาลี *ออก* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทลี *จากผนัง* ด้วย กริยาลี *ออก* ที่ปรากฏใน หน่วยสร้าง ทำหน้าที่แสดงความหมายว่า เมื่อผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการหยิบฉวยวัตถุที่ถูก

หีบฉวย *รูปภาพ* โดยอาศัยลักษณะวิธีเฉพาะ *แกะ* แล้ว ได้ส่งผลให้ *รูปภาพ* มีลักษณะการเคลื่อนที่ โดยมีเส้นทางการเคลื่อนที่จากการติดอยู่ที่ *ผนัง* ไปสู่ตำแหน่งที่หลุดพ้นจากสภาพการติดที่ *ผนัง*

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า กิริยาลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม สามารถที่จะปรากฏในตำแหน่งหลังบุพบทลีแสดงแหล่งเดิมได้ด้วย สามารถแสดงได้ดังตัวอย่าง (45) – (47)

(11) *เขาหีบแก้วน้ำจากโต๊ะขึ้นมา*

(12) *เขาหีบส้มจากกล่องออกมา*

(13) *เขาแกะรูปภาพจากผนังออก*

จากตัวอย่าง (11) – (13) จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหลังบุพบทลีแสดงแหล่งเดิมของแต่ละหน่วยสร้าง ได้แก่ *จากโต๊ะ จากกล่อง และ จากผนัง* ตามลำดับ มีกิริยาลี *ขึ้นมา ออกมา และ ออก* ปรากฏอยู่ โดยเป็นกิริยาลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมซึ่งปกติจะมีตำแหน่งการปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม

ในตำแหน่งที่คำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุปรากฏของรูปแบบหน่วยสร้างนี้ สามารถที่จะมีคำกริยาที่แสดงความหมายอื่นนอกเหนือจากการแสดงความหมายการหีบฉวยวัตถุปรากฏได้ ได้แก่ กิริยาลีแสดงการถือครองวัตถุ และกิริยาลี *เอา* โดยกิริยาลีดังกล่าวจะร่วมกับกิริยาลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมที่ปรากฏในหน่วยสร้างเพื่อแสดงความหมายถึงการหีบฉวยวัตถุ

กิริยาลีแสดงการถือครองวัตถุเป็นคำกริยาที่แสดงถึงการกระทำของผู้หีบฉวยวัตถุต่อวัตถุที่ถูกหีบฉวย ในลักษณะการใช้วิยะหรืออุปกรณ์ควบคุมให้วัตถุที่ถูกหีบฉวยมีสภาพหยุดนิ่งอยู่ภายใต้อำนาจการจัดการด้วยแรงจับของวิยะหรืออุปกรณ์ที่ผู้หีบฉวยวัตถุเลือกใช้นั้น ส่งผลให้ผู้หีบฉวยวัตถุสามารถที่จะเคลื่อนย้ายวัตถุให้เคลื่อนที่ไปยังที่ต่าง ๆ ได้ตามต้องการพร้อมกับที่ยังถือครองวัตถุอยู่ ซึ่งในเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุการที่ผู้หีบฉวยวัตถุจะกระทำการหีบฉวยให้วัตถุเคลื่อนที่พ้นจากสภาพการตั้งวางที่แหล่งเดิมได้ ผู้หีบฉวยวัตถุจะต้องกระทำให้วัตถุที่ถูกหีบฉวยนั้นอยู่ในอำนาจการจัดการของผู้หีบฉวยวัตถุเสียก่อน และคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุที่ปรากฏในหน่วยสร้างนี้ก็เป็นรูปภาษาที่แสดงถึงการกระทำดังกล่าว

การหีบฉวยวัตถุทั่วไปด้วยมือข้างใดข้างหนึ่ง ซึ่งสามารถแสดงความหมายได้ด้วยคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ *หีบ* ถือได้ว่าวัตถุถูกถือครองและเคลื่อนย้ายออกจากแหล่งเดิมด้วยมือข้างใด

ข้างหนึ่ง แต่การหยิบฉวยวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่มือข้างใดข้างหนึ่ง ไม่มีคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุที่เหมาะสมกับอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ ดังนั้นการจะพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุที่ผู้หยิบฉวยวัตถุใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่มือข้างใดข้างหนึ่ง จึงจำเป็นต้องใช้คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม เฉพาะความหมายที่คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุแสดงไม่สามารถที่จะแสดงความหมายของทั้งเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยความหมายจากกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมเพื่อแสดงความหมายว่า เมื่อผู้หยิบฉวยวัตถุได้จัดการให้วัตถุที่ถูกหยิบฉวยอยู่ในอำนาจการจัดการด้วยการถือครองแล้ว ผู้หยิบฉวยวัตถุได้กระทำการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครอง ตามลักษณะเส้นทางและทิศทางที่กริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมแสดงความหมาย ซึ่งส่งผลให้วัตถุถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการถือครองอยู่เคลื่อนที่ตามอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ

(14) *เขาคาบแก้วน้ำขึ้นมาจากโต๊ะ*

(15) *เขาหยิบหนังสือขึ้นมาจากโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (14) และ (15) จะเห็นได้ว่า คำกริยาที่ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธานแสดงผู้หยิบฉวยวัตถุ ไม่ใช่คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุแต่เป็นคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุ ได้แก่ *คาบ* และ *หยิบ* ตามลำดับ โดยที่ในตำแหน่งหน้าพบทวลีแสดงแหล่งเดิม *จากโต๊ะ* มีกริยาวลี *ขึ้นมา* ปรากฏอยู่ คำกริยาแสดงการถือครองที่ปรากฏในหน่วยสร้างตัวอย่างดังกล่าวร่วมกับกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม เพื่อแสดงความหมายว่า ในตัวอย่าง (14) ผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการถือครองวัตถุที่ถูกหยิบฉวย *แก้วน้ำ* ซึ่งตั้งวางอยู่ที่ *โต๊ะ* ด้วยลักษณะวิธี *คาบ* จากนั้นจึงกระทำการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ *คาบ* โดยมีเส้นทางเคลื่อนที่จากที่ตั้งวางอยู่ที่ *โต๊ะ* ขึ้นสู่ตำแหน่งที่เหนือกว่า *โต๊ะ* และมีทิศทางเคลื่อนเข้ามาหาจุดอ้างอิง และในตัวอย่าง (15) ผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการถือครองวัตถุที่ถูกหยิบฉวย *หนังสือ* ซึ่งตั้งวางอยู่ที่ *โต๊ะ* ด้วยลักษณะวิธี *หยิบ* จากนั้นจึงกระทำการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ *หยิบ* โดยมีเส้นทางเคลื่อนที่จากที่ตั้งวางอยู่ที่ *โต๊ะ* ขึ้นสู่ตำแหน่งที่เหนือกว่า *โต๊ะ* และมีทิศทางเคลื่อนเข้ามาหาจุดอ้างอิง

ส่วนคำกริยา *เอา* ตามความหมายพื้นฐานแล้วเป็นคำกริยาที่แสดงถึงการคว้าวัตถุมาไว้กับตัว แต่อย่างไรก็ตามในบริบทของการพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ คำกริยา *เอา* ได้ลดทอน

ความหมายที่เป็นการคว่ำวัตถุมาให้จางลงไปคงเหลือไว้เพียงแต่ความหมายการมีวัตถุอยู่กับตัวเพียงเท่านั้น กล่าวคือ การคว่ำวัตถุมาไว้กับตัวมีนัยทางความหมายว่า วัตถุที่ถูกคว่ำมาไว้กับตัวย่อมอยู่ใน การครอบครองของผู้หยิบฉวยวัตถุ ซึ่งผู้หยิบฉวยวัตถุสามารถที่จะกระทำการใด ๆ กับวัตถุนั้นก็ได้ จึง กล่าวได้ว่า คำกริยา *เอา* ที่ปรากฏในตำแหน่งเดียวกันกับคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ ไม่ใช่ คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุแต่เป็นคำกริยาแสดงการครอบครองวัตถุเท่านั้น

สิ่งที่ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า คำกริยา *เอา* ไม่ใช่คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ คือ คำกริยา *เอา* ไม่สามารถปรากฏในหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวได้ ซึ่งโดยปกติแล้วหากเป็นคำกริยาแสดงการ หยิบฉวยวัตถุจะต้องสามารถแสดงความหมายของเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ จำเป็นต้องมีกริยาวลีอื่น ๆ มาร่วมแสดงความหมาย เช่น คำกริยา *หยิบ* เป็นต้น แต่คำกริยา *เอา* จะต้องต้องมีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ปรากฏร่วมในหน่วยสร้างด้วย เหมือนในกรณีของกริยาวลีแสดง การถือครองวัตถุที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น จึงจะสามารถแสดงความหมายของเหตุการณ์ได้

(16) *?เขาเอาแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*

(17) *เขาเอาแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ*

(18) *เขาเอาแก้วน้ำจากบนโต๊ะขึ้นมา*

จากตัวอย่าง (16) จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างดังกล่าวเป็นประโยคที่ฟังแล้วแปร่งหู เนื่องจาก คำกริยา *เอา* ไม่สามารถแสดงถึงการกระทำให้วัตถุเคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมได้ จึงให้ ความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ไม่สมบูรณ์ แต่หากว่าในหน่วยสร้างมีกริยาวลีแสดงการ เคลื่อนที่ของวัตถุออกจากแหล่งเดิม คือ *ขึ้นมา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทลี *บนโต๊ะ* เช่นในตัวอย่าง (17) หรือปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหลังบุพบทลี *บนโต๊ะ* เช่นในตัวอย่าง (18) จะ ทำให้หน่วยสร้างมีความหมายที่สมบูรณ์ กล่าวคือ หน่วยสร้างตัวอย่าง (17) – (18) จะแสดง ความหมายว่า ผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการจัดการให้วัตถุอยู่ในการครอบครองของ *เขา* แล้ว เคลื่อนย้ายวัตถุให้เคลื่อนที่จากการตั้งวางที่แหล่งเดิม *บนโต๊ะ* โดยมีทิศทางมาสู่จุดอ้างอิงที่มีตำแหน่ง อยู่เหนือแหล่งเดิม *บนโต๊ะ* ดังกล่าว

5.2.2.2 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดง ซับซ้อน ที่มีกริยาวลีแสดงการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ไปหาวัตถุที่ถูกหีบฉวย ปรากฏในหน่วยสร้าง

ก่อนที่ผู้หีบฉวยวัตถุจะกระทำการหีบฉวยวัตถุให้เคลื่อนที่พ้นออกจากการตั้งวางที่แหล่งเดิมได้ ผู้หีบฉวยวัตถุย่อมที่จะต้องกระทำการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปยังตำแหน่งที่วัตถุที่ต้องการจะหีบฉวยตั้งวางอยู่เสียก่อน จึงจะสามารถใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์นั้นกระทำการถือครองหรือครอบครองวัตถุแล้วเคลื่อนย้ายให้พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมได้ การกระทำการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ไปหาวัตถุที่ถูกหีบฉวยดังกล่าว จะแสดงในรูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์การหีบฉวยวัตถุ โดยปรากฏเป็นกริยาวลีในตำแหน่งหน้าคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุของหน่วยสร้าง ดังผังภูมิโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ (ฉ)

(ฉ) *นามวลี^{ผู้หีบฉวยวัตถุ} + กริยาวลีแสดงการเคลื่อนอวัยวะมือไปหาวัตถุ + คำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ + นามวลี^{วัตถุ} + บุพบทวลี[จาก (+คำบุพบทแสดงตำแหน่งที่ตั้ง)+คำนาม^{แหล่งเดิม}]*

กริยาวลีแสดงการเคลื่อนอวัยวะมือไปหาวัตถุ มีลักษณะการแสดงความหมายแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะตามตำแหน่งที่วัตถุตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม ได้แก่ กริยาวลี *เอื้อมไป* เมื่อวัตถุตั้งวางอยู่ที่บนพื้นผิวระนาบ และกริยาวลี *ล้วงลงไป* หรือ *ล้วงเข้าไป* เมื่อวัตถุตั้งวางอยู่ภายในภาชนะ

(19) *เขาเอื้อมไปหีบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*

(20) *เขาล้วงเข้าไปหีบปากกาจากโพรงไม้*

จากตัวอย่าง (19) จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหน้าคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ *หีบ* มีกริยาวลี *เอื้อมไป* แสดงการเคลื่อนอวัยวะมือไปหาวัตถุ ปรากฏอยู่ เพื่อแสดงว่า การหีบฉวยวัตถุในเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้หีบฉวยวัตถุได้กระทำการเคลื่อนอวัยวะมือข้างใดข้างหนึ่งไปหาวัตถุที่ต้องการจะหีบฉวย คือ *แก้วน้ำ* ที่ตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* ซึ่งเป็นพื้นผิวระนาบทั่วไป ก่อนที่จะใช้มือข้างใดข้างหนึ่งดังกล่าวกระทำการหีบฉวย *แก้วน้ำ* ให้เคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* เช่นเดียวกันกับตัวอย่าง (20) จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหน้าคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ *หีบ* มีกริยาวลี *ล้วงเข้าไป*

แสดงการเคลื่อนอวัยวะมือไปหาวัตถุ ปรากฏอยู่ เพื่อแสดงว่า การหยิบฉวยวัตถุในเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้หยิบฉวยวัตถุได้กระทำการเคลื่อนอวัยวะมือข้างใดข้างหนึ่งไปหาวัตถุที่ต้องการจะหยิบฉวย คือ แก้วน้ำ ที่ตั้งวางอยู่ที่ภายใน โพรงไม้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ ก่อนที่จะใช้มือข้างใดข้างหนึ่งดังกล่าวกระทำการหยิบฉวย ปากกา ให้เคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ โพรงไม้ โดยเมื่อพิจารณาถึง คำกริยาแสดงทิศทางสัมพันธ์กับจุดอ้างอิงที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา เอื้อม หรือ ล้วงของกริยาวลีแสดง การเคลื่อนอวัยวะมือไปหาวัตถุ จะเห็นได้ว่าเป็นทิศทางการเคลื่อนที่ที่มีจุดอ้างอิงคือ ตัวของผู้หยิบฉวยวัตถุ โดยการเคลื่อนอวัยวะมือไปหาวัตถุ นั้นจะมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ จึงแสดง ด้วย คำกริยา ไป

5.2.2.3 หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุประเภทหน่วยสร้างภาคแสดง ซับซ้อน ที่มีคำกริยา เอว ปรากฏหลังคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ

จากที่ได้กล่าวถึงมาในข้างต้นว่า คำกริยา เอว นั้นเป็นคำกริยาที่แสดงการจัดการวัตถุให้อยู่ใน การครอบครองของผู้หยิบฉวยวัตถุ แต่ไม่แสดงการทำให้วัตถุเคลื่อนพ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม ในขณะที่คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุเป็นคำกริยาที่แสดงการทำให้วัตถุเคลื่อนพ้นจากการตั้งวาง อยู่ที่แหล่งเดิม แต่ไม่ได้บ่งชี้ถึงการครอบครองวัตถุ ดังนั้นการที่คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุปรากฏ ร่วมกับคำกริยา เอว ก็เพื่อแสดงความหมายว่าเป็นการทำให้วัตถุเคลื่อนพ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่ง เดิมโดยบ่งชี้ว่าในการหยิบฉวยดังกล่าวมีการครอบครองวัตถุอยู่ โดยในหน่วยสร้างจะต้องมีกริยาวลี แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางจากแหล่งเดิมปรากฏอยู่ด้วย เพื่อให้คำกริยา เอว สามารถ แสดงความหมายถึงการหยิบฉวยวัตถุได้ ดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ดังผังภูมิโครงสร้างทาง วากยสัมพันธ์ (ช)

(ช) นามวลี^{ผู้หยิบฉวยวัตถุ} + คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ + คำกริยา เอว + นามวลี^{วัตถุ} กริยาวลีแสดง การเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางจากแหล่งเดิม+บุพบทวลี[จาก (+คำบุพบทแสดงตำแหน่ง ที่ตั้ง)+คำนาม^{แหล่งเดิม}]

(21) เขาหยิบเอาแก้วขึ้นมาจากบนโต๊ะ

(22) เขาแกะเอารูปภาพออกจากผนัง

จากตัวอย่าง (21) จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ *หยิบ* มีคำกริยา *เอา* ปรากฏอยู่ด้วย เพื่อแสดงความหมายว่า การหยิบฉวย *แก้วน้ำ* ในเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการให้ *แก้วน้ำ* อยู่ในกรอบครอบด้วยอวัยวะมือข้างใดข้างหนึ่งขณะที่เคลื่อนย้ายขึ้นมาจาก *บนโต๊ะ* เช่นเดียวกับตัวอย่าง (22) จะเห็นได้ว่า หลังคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ *แกะ* มีคำกริยา *เอา* ปรากฏอยู่ด้วย เพื่อแสดงความหมายว่า การหยิบฉวย *รูปภาพ* ในเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการให้ *รูปภาพ* อยู่ในกรอบครอบของอวัยวะที่ใช้ในการหยิบฉวยขณะที่เคลื่อนย้ายออกจาก *ผนัง* ด้วยลักษณะวิธีเฉพาะ *ดึง*



บทที่ 6

ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดง พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบช่วยวัตถุในภาษาไทย

ตามแนวคิดภาษาศาสตร์ปริชาน ในการพรรณนาเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ผู้บอกภาษาจะทำการรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านทาง การมองเห็น จากนั้นสิ่งที่ผู้บอกภาษารับรู้ผ่านทาง การมองเห็น ก็จะเข้าไปสู่ระบบประมวลผลทางปริชาน (cognitive system) ในสมอง เพื่อผ่านกระบวนการสร้าง มโนทัศน์ (conceptualization) แล้วจึงถ่ายทอดออกมาเป็นรูปภาษาซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บอก ภาษา มีกระบวนการทางปริชานอย่างไรในการมองเหตุการณ์ และมีมโนทัศน์เกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น ๆ ใด

รูปภาษาที่ได้จากการพรรณนาฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบช่วยวัตถุในการศึกษา นี้ สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์กับกระบวนการทางปริชานตามแนวคิดภาษาศาสตร์ปริชานดังกล่าว ได้ โดยจากเนื้อหาบทที่แล้วซึ่งว่าด้วยเรื่องของรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่า รูป ภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบช่วยวัตถุ มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงที่มี รูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่หลากหลาย เมื่อมองในแง่ของภาษาศาสตร์ปริชานซึ่งมีแนวคิด หลักที่ว่า ภาษา มีความสัมพันธ์กับระบบปริชาน ดังนั้นหน่วยสร้างภาคแสดงที่มีรูปแบบโครงสร้างทาง วากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันย่อมเป็นผลมาจากการผ่านกระบวนการสร้างมโนทัศน์ที่ต่างกันไปภายใน ระบบประมวลผลทางปริชาน กล่าวคือ แม้ว่าจะเป็นฉากเหตุการณ์เดียวกัน แต่ผู้บอกภาษาก็สามารถ ที่จะพรรณนาออกมาด้วยรูปภาษาที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับว่าผู้บอกภาษานำฉากเหตุการณ์ที่ได้รับรู้ ผ่านทางการมองเห็นไปผ่านกระบวนการสร้างมโนทัศน์อย่างไร

จากการวิเคราะห์ ความหลากหลายของรูปแบบโครงสร้างวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้าง พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยาบช่วยวัตถุ ผู้วิจัยพบว่า ความหลากหลายดังกล่าวมีความ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง กระบวนการเลือกรับรู้ (construal) ซึ่งเสนอโดย โรนัลด์ แล็งแอกเกอร์ ผู้วิจัยจึงจะใช้แนวคิดเรื่องกระบวนการเลือกรับรู้ดังกล่าวมาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ความ หลากหลายของรูปภาษากับกระบวนการทางปริชาน

โรนัลด์ แล็งแอกเกอร์ ได้เสนอกระบวนการเลือกรับรู้ไว้ 4 มิติ ได้แก่ ความจำเพาะเจาะจง (specificity) การมุ่งสนใจ (focusing) ความโดดเด่น (prominence) และการเลือกมุมมอง

(perspective) กระบวนการเลือกรับรู้ทั้ง 4 มิติ คือ แนวทางที่ผู้บอกภาษาใช้ในการจัดการกับความหมายของเหตุการณ์ที่ได้รับรู้ซึ่งมีความหมายเชิงสารานุกรม (encyclopaedic knowledge) ซึ่งประกอบไปด้วยแง่มุมความหมายต่าง ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ และเป็นความหมายที่ทำให้เราเข้าใจเหตุการณ์นั้น ๆ ได้อย่างรอบด้าน รวมถึงทำให้เราจำแนกเหตุการณ์นั้น ๆ ออกจากเหตุการณ์ประเภทอื่น ได้ ความหมายเชิงสารานุกรมของเหตุการณ์ดังกล่าวจะถูกบรรจุอยู่ในระบบประมวลผลทางปริชาน เรียกว่า เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ (conceptual content) ซึ่งมีลักษณะเป็นสิ่งนามธรรม จนเมื่อผู้บอกภาษาถูกกระตุ้นให้ทำการรับรู้เหตุการณ์ผ่านทางอารมณ์ เหตุการณ์ที่รับรู้ก็จะเข้าไปสู่ระบบประมวลผลทางปริชาน และเกิดการประเมินว่าจะเลือกเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ใดมาพรรณนาออกมาเป็นรูปภาพ โดยการประเมินภายในระบบประมวลผลทางปริชานดังกล่าวก็คือ การเลือกรับรู้ทั้ง 4 มิติ ที่โรนัลด์ แล็งแอกเกอร์ ได้เสนอไว้นั่นเอง

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงแนวทางของกระบวนการเลือกรับรู้แต่ละแนวทางซึ่งส่งผลต่อรูปแบบโครงสร้างวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุ ดังนี้

6.1 การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่มีความโดดเด่น และการให้ความจำเพาะเจาะจงของเหตุการณ์

การให้ความจำเพาะเจาะจง (specificity) ในการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุ คือระดับการให้รายละเอียดต่อฉากเหตุการณ์ที่กำลังพรรณนาอยู่ โดยผู้บอกภาษาสามารถที่จะเลือกให้รายละเอียดเฉพาะในลักษณะของการมองภาพรวมของเหตุการณ์เพียงแค่ว่า ใครเป็นผู้ตั้งวางหรือผู้หีบฉวยวัตถุ วัตถุใดที่ถูกตั้งวางหรือหีบฉวย และวัตถุดังกล่าวเคลื่อนที่ไปตั้งวางที่ใดหรือหีบฉวยมาจากที่ใด เท่านั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการให้ความจำเพาะเจาะจงในระดับพื้นฐาน หรืออาจจะเลือกให้รายละเอียดเพิ่มเติมมากกว่านั้น

การให้ความจำเพาะเจาะจงของเหตุการณ์มีความสัมพันธ์กับความโดดเด่น (prominence) ของเหตุการณ์ กล่าวคือ หากผู้บอกภาษามองฉากเหตุการณ์แล้วเลือกรับรู้ว่าองค์ประกอบใดของฉากเหตุการณ์มีความโดดเด่น ผู้บอกภาษาก็จะข้บเน้น (profile) เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงถึงองค์ประกอบของฉากเหตุการณ์นั้น ๆ จากที่เป็นเพียงเนื้อหาส่วนพื้นหลัง (background) ก็กลายเป็นเนื้อหาส่วนพื้นหน้า (foreground) ซึ่งแสดงออกมาในรูปภาพ ดังนั้นระดับความละเอียดในการให้ความจำเพาะเจาะจงในการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุ จึงขึ้นอยู่กับว่า ในรูปภาพมีเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่ถูกข้บเน้นขึ้นมาจากความโดดเด่นจำนวนเท่าใด ยังมีเนื้อหาเชิงมโนทัศน์

ถูกขบขันขึ้นมา มากก็จะมีระดับการให้ข้อมูลอย่างละเอียด (fine-grained detail) มาก ในทางกลับกันหากมีเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ถูกขบขันขึ้นมา น้อยก็จะมีระดับการให้ข้อมูลอย่างละเอียดน้อยกว่า หรือเป็นการให้ข้อมูลอย่างหยาบ (coarse-grained detail)

เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุเป็นเหตุการณ์ที่มีความซับซ้อนทางความหมาย จึงส่งผลให้มีเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ (conceptual content) ที่แสดงถึงองค์ประกอบทางความหมายของเหตุการณ์จำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ดังกล่าวจะถูกกำหนดด้วยฐานเชิงมโนทัศน์ (conceptual base) คือ เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่จะถูกขบขันออกมาในรูปภาษาจะถูกจำกัดเฉพาะเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่อยู่ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์นั้น ๆ โดยเฉพาะ ดังนั้นแม้ว่าเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุกับเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุจะเป็นเหตุการณ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ในทางความหมายแล้วถือว่าอยู่คนละฐานเชิงมโนทัศน์กัน และหากพิจารณาฐานเชิงมโนทัศน์ตามแนวคิดเรื่อง ขอบเขต (scope) ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุหรือฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุถือว่าเป็น ขอบเขตสูงสุด (maximal scope) ซึ่งเป็นขอบเขตที่ควบคุมให้เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่ถูกขบขัน (profiling) ซึ่งแสดงออกมาในรูปภาษา จำกัดอยู่เฉพาะภายในวงความหมายของขอบเขตสูงสุดดังกล่าว

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่อยู่ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ซึ่งผู้บอกภาษาสามารถเลือกขบขันให้แสดงออกมาในรูปภาษา ได้แก่

- 1) หน่วยรวมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุทั้ง 3 หน่วย
- 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยรวมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุทั้ง 3 หน่วย
- 3) การครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง
- 4) การถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง
- 5) การเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองหรือถือครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวาง
- 6) การครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง
- 7) การเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย
- 8) การคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่อยู่ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ ซึ่งผู้บอกภาษาสามารถเลือกขบขันให้แสดงออกมาในรูปภาษา ได้แก่

- 1) หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุทั้ง 3 หน่วย
- 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุทั้ง 3 หน่วย
- 3) การครอบครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย
- 4) การถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย
- 5) การเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุที่ถูกหีบฉวย
- 6) การเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม

อย่างไรก็ตามจากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นว่า ในการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุ จะมีระดับที่การให้ความจำเพาะเจาะจงที่ถือได้ว่าเป็นระดับพื้นฐานอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะใช้การให้ความจำเพาะเจาะจงที่ถือได้ว่าเป็นระดับพื้นฐานนี้เป็นเกณฑ์สำหรับพิจารณาระดับการให้รายละเอียด โดยหากรูปภาพใดที่มีเนื้อหาเชิงมนทัศน์ถูกขบเน้นขึ้นมามากกว่าระดับพื้นฐาน ก็จะถือได้ว่าเป็นการให้ความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน แต่หากรูปภาพใดที่มีเนื้อหาเชิงมนทัศน์ถูกขบเน้นขึ้นมาต่ำกว่าระดับพื้นฐาน ก็จะถือได้ว่าเป็นการให้ความจำเพาะเจาะจงที่หยาบกว่าระดับพื้นฐาน

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุในระดับพื้นฐานเป็นลำดับแรก ตามด้วยการให้ความจำเพาะเจาะจงที่หยาบกว่าระดับพื้นฐาน และการให้ความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน ตามลำดับ

6.1.1 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุในระดับพื้นฐาน

การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุในระดับพื้นฐาน คือ การให้รายละเอียดของเหตุการณ์โดยขบเน้นเฉพาะเนื้อหาเชิงมนทัศน์ ได้แก่ 1) หน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วย และ 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วย เท่านั้น เพื่อให้การพรรณนาเหตุการณ์มีความสมบูรณ์ทางความหมาย และเพียงพอที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ กล่าวคือ ให้รายละเอียดว่าในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุดังกล่าว ใครเป็นผู้ตั้งวางวัตถุ วัตถุใดที่ถูกตั้งวาง พื้นที่ใดที่วัตถุที่ถูกตั้งวางเคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ และผู้ตั้งวางวัตถุกระทำการอย่างไรต่อวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งส่งผลให้วัตถุที่ถูกตั้งวางเคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย

และในเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุดังกล่าว ใครเป็นผู้หยิบฉวยวัตถุ วัตถุใดที่ถูกหยิบฉวย พื้นที่ใด ที่วัตถุที่ถูกหยิบฉวยเคลื่อนที่ออกมาจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้ง และผู้หยิบฉวยวัตถุกระทำการ อย่างไม่ต่อวัตถุที่ถูกหยิบฉวยซึ่งส่งผลให้วัตถุที่ถูกหยิบฉวยพ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งที่ แหล่งเดิม

โดยหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วยจะปรากฏเป็นนามวลีที่ทำหน้าที่ทาง ไวยากรณ์ต่าง ๆ ในประโยคตามบทบาททางความหมายของหน่วยร่วมเหตุการณ์แต่ละหน่วย และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วยจะแสดงด้วยคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุหรือ คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ กล่าวคือ หากเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ รูปภาษาที่แสดงถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงในระดับพื้นฐานจะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงเดียวที่มี บุพบทวลีแสดงเป้าหมายปรากฏ และหากเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ รูปภาษาที่แสดงถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงในระดับพื้นฐาน จะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงเดียวที่มี คำบุพบท จาก ปรากฏหน้าบุพบทวลีหรือนามวลีแสดงแหล่งเดิม

(1) *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

(2) *เขาหยิบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (1) จะเห็นได้ว่า มีการแสดงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุทั้ง 3 หน่วย ในรูปของนามวลีและบุพบทวลีที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่าง ๆ ในประโยค ได้แก่ นามวลี *เขา* แสดงผู้ตั้งวางวัตถุ ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยค นามวลี *แก้วน้ำ* แสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมตรงของประโยค และบุพบทวลี *บนโต๊ะ* ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ เป็นกรรมรองของประโยค โดยมีการแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วย ด้วย คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ วาง เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำการ *วาง* ต่อ *แก้วน้ำ* ซึ่ง ส่งผลให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* หน่วยสร้างที่แสดงความหมายในลักษณะ ดังกล่าว จึงเป็นรูปภาษาที่แสดงถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงในระดับพื้นฐาน

จากตัวอย่าง (2) จะเห็นได้ว่า มีการแสดงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์หยิบวัตถุทั้ง 3 หน่วย ในรูปของนามวลีและบุพบทวลีที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่าง ๆ ในประโยค ได้แก่ นามวลี *เขา* แสดงผู้หยิบฉวยวัตถุ ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นประธานของประโยค นามวลี *แก้วน้ำ* แสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นกรรมตรงของประโยค และบุพบทวลี *บนโต๊ะ* ทำหน้าที่ทาง

ไวยากรณ์เป็นกรรมรองของประโยค โดยมีการแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยร่วมเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วย ด้วยคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ *หยิบ* เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำการ *หยิบ* ต่อ *แก้วน้ำ* ซึ่งส่งผลให้ *แก้วน้ำ* พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* หน่วยสร้างที่แสดงความหมายในลักษณะดังกล่าว จึงเป็นรูปภาษาที่แสดงถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงในระดับพื้นฐาน

6.1.2 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุที่หยابกว่าระดับพื้นฐาน

จากที่ได้กล่าวถึงหน่วยสร้างที่มีการให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุในระดับพื้นฐานในข้างต้นว่า การพรรณนาเหตุการณ์ให้ผู้ฟังเข้าใจจะต้องประกอบไปด้วย คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุหรือหยิบฉวยวัตถุหนึ่งคำและนามวลีหรือบุพบทวลีที่แสดงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วยร่วม แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า รูปภาษาที่ใช้พรรณนาฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุที่วัตถุในฉากเหตุการณ์เป็นเครื่องแต่งกาย โดยเป้าหมายหรือแหล่งเดิมในฉากเหตุการณ์ดังกล่าว เป็นส่วนของร่างกายของตัวผู้ตั้งวางวัตถุหรือหยิบฉวยวัตถุที่สอดคล้องกับเครื่องแต่งกายนั้น ๆ มีลักษณะเป็นหน่วยสร้างที่ไม่มีบุพบทวลีที่แสดงเป้าหมายหรือแหล่งเดิมปรากฏในหน่วยสร้าง รูปภาษาในลักษณะนี้จึงถือว่าเป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่หยابกว่าระดับพื้นฐาน

(3) *เขาสวมรองเท้า*

(4) *เขาใส่หมวก*

จากตัวอย่าง (3) และ (4) จะเห็นได้ว่า ในส่วนของรูปภาษาที่แสดงหน่วยร่วมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ มีเพียงนามวลีประธาน *เขา* ซึ่งแสดงผู้ตั้งวางวัตถุ และนามวลีกรรมตรง *รองเท้า* และ *หมวก* ซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ตามลำดับ แต่ไม่มีบุพบทวลีที่แสดงเป้าหมายที่ *รองเท้า* กับ *หมวก* เคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้ง แม้ว่าในฉากเหตุการณ์จะมี *เท้า* และ *ศีรษะ* ปรากฏเป็นเป้าหมายของเหตุการณ์ให้เห็นอย่างชัดเจนก็ตาม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเราสามารถที่จะพูดได้ว่า *เขาสวมรองเท้าที่เท้า* หรือ *เขาถอดรองเท้าจากเท้า* ได้ แต่จากการเก็บข้อมูลในการศึกษานี้พบว่า การพรรณนาฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุที่มีองค์ประกอบของเหตุการณ์ด้านวัตถุกับเป้าหมายในลักษณะนี้ รูปภาษาที่ได้จะไม่ไม่มีบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย เช่น *ที่เท้า* หรือ *บนศีรษะ* ปรากฏ

(5) *เขาถอดรองเท้า*

(6) เขาถอดหมวก

จากตัวอย่าง (5) และ (6) จะเห็นได้ว่า ในส่วนของรูปภาพที่แสดงหน่วยร่วมเหตุการณ์ ประจำเหตุการณ์ มีเพียงนามวลีประธาน *เขา* ซึ่งแสดงผู้หิบบชยวัตถุ และนามวลีกรรมตรง *รองเท้าว* และ *หมวก* ซึ่งแสดงวัตถุที่ถูกหิบบชย ตามลำดับ แต่ไม่มีบุพบทวลีที่แสดงแหล่งเดิมที่ *รองเท้าว* กับ *หมวก* เคลื่อนที่พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้ง แม้ว่าในฉากเหตุการณ์จะมี *เท้าว* และ *ศิรัษะ* ปรากฏเป็นแหล่งเดิมของเหตุการณ์ให้เห็นอย่างชัดเจนก็ตาม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเราสามารถที่จะพูดได้ว่า *เขาถอดรองเท้าวจากเท้าว* หรือ *เขาถอดหมวกจากศิรัษะ* ได้ แต่จากการเก็บข้อมูลในการศึกษานี้พบว่า การพรรณนาฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุที่มีองค์ประกอบของเหตุการณ์ด้านวัตถุกับเป้าหมาย ในลักษณะนี้ รูปภาพที่ได้จะไม่มีบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย เช่น *ที่เท้าว* หรือ *จากศิรัษะ* ปรากฏ

รูปภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หากในฉากเหตุการณ์ตั้งวางหรือหิบบชยวัตถุที่วัตถุเป็นเครื่องแต่งกาย และเป้าหมายหรือแหล่งเดิมเป็นอวัยวะ ผู้บอกภาษาจะมองว่าฉากเหตุการณ์ดังกล่าว เป็นเหตุการณ์ประเภทการสวมใส่หรือถอดเครื่องแต่งกาย (dressed / undressed-event) โดยการที่รูปภาพที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ประเภทการสวมใส่หรือถอดเครื่องแต่งกาย มีการระบุบุพบทวลีแสดงเป้าหมายหรือแหล่งเดิมไป ก็เนื่องมาจากเป้าหมายหรือแหล่งเดิมในฉากเหตุการณ์เป็นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่สามารถตีความได้จากคู่ความสัมพันธ์เชิงการห่อหุ้มระหว่างเครื่องแต่งกายกับอวัยวะ เช่น *รองเท้าว* เป็นเครื่องแต่งกายที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ห่อหุ้มอวัยวะ *เท้าว* โดยเฉพาะ จึงมีความสัมพันธ์เชิงการห่อหุ้มกับ *เท้าว* ส่วน *เสื้อ* เป็นเครื่องแต่งกายที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้สวมใส่ที่อวัยวะ *ลำตัว* โดยเฉพาะ จึงมีความสัมพันธ์เชิงการห่อหุ้มกับ *ลำตัว* ดังนั้นการที่ผู้บอกภาษาพรรณนาฉากเหตุการณ์เพียงว่า *เขาสวมรองเท้าว* จึงสามารถเข้าใจได้ว่า เป็นการทำให้ *รองเท้าว* เข้าไปห่อหุ้มที่เป้าหมายคืออวัยวะ *เท้าว* โดยที่ไม่ต้องระบุในรูปภาพ ในทางเดียวกันการที่ผู้บอกภาษาพรรณนาฉากเหตุการณ์เพียงว่า *เขาถอดรองเท้าว* ก็จึงสามารถเข้าใจได้ว่า เป็นการทำให้ *รองเท้าว* หลุดออกจากการห่อหุ้มที่แหล่งเดิมคืออวัยวะ *เท้าว* โดยที่ไม่ต้องระบุในรูปภาพเช่นกัน

6.1.3 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหิบบชยวัตถุที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน

การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหิบบชยวัตถุที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน คือการที่รูปภาพที่ใช้พรรณนาฉากเหตุการณ์มีการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์

ด้านอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์ปรากฏอยู่ในหน่วยสร้าง นอกเหนือจากเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านหน่วยรวมเหตุการณ์ประจำเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วย และปฏิสัมพันธ์ระหว่างหน่วยรวมเหตุการณ์ทั้ง 3 หน่วย ซึ่งเป็นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่จำเป็นต้องมีอยู่แล้วเป็นอย่างดีน้อยเพื่อให้การพรรณนาเหตุการณ์มีความสมบูรณ์ทางความหมาย และเพียงพอที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้

การขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์ดังกล่าว จะแสดงออกมาในรูปภาษาด้วยการมีกริยาวลีที่นอกเหนือจากคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุหรือคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยสร้าง จึงกล่าวได้ว่า การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุที่ละเอียดมากกว่าระดับพื้นฐาน ส่งผลให้รูปภาษามีลักษณะเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนซึ่งมีคำกริยามากกว่า 1 คำ ปรากฏในหน่วยสร้าง ยิ่งในหน่วยสร้างมีจำนวนของกริยาวลีที่แสดงการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์มากเท่าไร ก็จะมียิ่งมีความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดมากขึ้นเท่านั้น

จากการศึกษาพบว่า ผู้บอกภาษาให้ความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐานโดยเลือกขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ใน 2 ส่วนของเหตุการณ์ด้วยกัน ได้แก่ 1) เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุ อวัยวะหรืออุปกรณ์ และ 2) เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมายหรือแหล่งเดิม โดยเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุ อวัยวะหรืออุปกรณ์ จะแสดงออกมาในรูปภาษาด้วยกริยาวลีที่มีตำแหน่งการปรากฏอยู่หน้าคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุหรือหยิบฉวยวัตถุของหน่วยสร้าง ส่วนเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมายหรือแหล่งเดิม จะแสดงออกมาในรูปภาษาด้วยกริยาวลีที่มีตำแหน่งการปรากฏอยู่หน้าหรือหลังบุพบทวลีแสดงเป้าหมายหรือแหล่งเดิมของหน่วยสร้าง

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน ซึ่งเป็นผลมาจากการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์ด้านอื่น ๆ แต่ละส่วน ตามลำดับดังกล่าว โดยเริ่มจากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ตามด้วยเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ ดังนี้

6.1.3.1 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐานในหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

ผู้บอกภาษาสามารถให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐานในหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ โดยเลือกขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ใน 2 ส่วนของเหตุการณ์ด้วยกัน ได้แก่

- ก) เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุ อวัยวะหรืออุปกรณ์ ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ประกอบไปด้วยเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ 4 ด้าน ได้แก่
- 1) การครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง
 - 2) การถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง
 - 3) การเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองหรือถือครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวาง
 - 4) การครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง
- ข) เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมายหรือแหล่งเดิม ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ประกอบไปด้วยเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ 4 ด้าน ได้แก่
- 1) การเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย
 - 2) การคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย
- ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรูปภาพที่แสดงการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์แต่ละส่วนตามลำดับ ดังนี้

6.1.3.1.1 การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุที่ถูกตั้งวาง อวัยวะ หรืออุปกรณ์ในหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ.....

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุที่ถูกตั้งวาง อวัยวะหรืออุปกรณ์ เป็นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงถึงเหตุการณ์ย่อยภายในเหตุการณ์ใหญ่ของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ที่มีลำดับเหตุการณ์เกิดขึ้นก่อนที่วัตถุที่ถูกตั้งวางจะเคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย

ก) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง

ก่อนที่เหตุการณ์จะเริ่มต้นขึ้นผู้ตั้งวางวัตถุจะต้องกระทำการให้วัตถุที่ต้องการจะตั้งวางมาอยู่ในการครอบครองเสียก่อน จากนั้นเมื่อวัตถุที่ต้องการจะตั้งวางเข้ามาอยู่ในการครอบครองแล้วผู้ตั้งวาง

วัตถุจึงจะกระทำการควบคุมวัตถุให้เคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมายพร้อม ๆ กับที่ยังครอบครองวัตถุนั้นอยู่จนเมื่อวัตถุเคลื่อนที่ไปถึงยังตำแหน่งที่เป็นเป้าหมาย ผู้ตั้งวางวัตถุจึงปล่อยให้วัตถุหลุดจากการครอบครอง ส่งผลให้วัตถุคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย จึงจะเห็นได้ว่า การครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวางเป็นองค์ประกอบของเหตุการณ์ที่สำคัญ เนื่องจากจะเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นเหตุการณ์และจะดำเนินไปพร้อม ๆ กับการเคลื่อนที่วัตถุไปจนกว่าวัตถุจะเคลื่อนที่ไปถึงเป้าหมาย

การครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ คือลักษณะการกระทำของผู้ตั้งวางวัตถุที่ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งของตัวเองควบคุมวัตถุที่ถูกตั้งวางให้อยู่ในอำนาจการจัดการโดยมือข้างใดข้างหนึ่งดังกล่าว เมื่อวัตถุที่ถูกตั้งวางอยู่ในอำนาจการจัดการโดยการควบคุมของมือของผู้ตั้งวางวัตถุแล้วจะถือได้ว่าวัตถุที่ถูกตั้งวางอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุ ซึ่งผู้ตั้งวางวัตถุสามารถควบคุมให้เคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังตำแหน่งเป้าหมายได้ตามต้องการ

รูปภาพที่แสดงถึงการครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ คือ กริยาวลี *เอา* ที่มีตำแหน่งการปรากฏในหน่วยสร้างในตำแหน่งหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง เพื่อแสดงว่าผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำการจัดการครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวางให้อยู่ในอำนาจการควบคุมของผู้ตั้งวางวัตถุ ก่อนที่จะกระทำการเคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมาย โดยเมื่อพิจารณาความหมายประจำคำแล้ว คำกริยา *เอา* เป็นคำที่มีหลายความหมาย แต่ในบริบทของการพรรณนาเหตุการณ์วัตถุนี้ คำกริยา *เอา* จะแสดงนัยทางความหมายว่า วัตถุที่ถูกตั้งวางได้ถูกผู้ตั้งวางวัตถุคว้าจากที่อื่นมาไว้กับตัว และการมีวัตถุไว้กับตัวก็แสดงถึงการครอบครองวัตถุนั้น

(7) ก. *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

ข. *เขาเอาแก้วน้ำวางบนโต๊ะ*

พิจารณาตัวอย่าง (7) ก. กับตัวอย่าง (7) ข. เปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่าหน่วยสร้างตัวอย่างดังกล่าวมีกริยาวลี *เอา* ปรากฏหน้านามวลีกรรมตรง *แก้วน้ำ* แสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ในขณะที่ ตัวอย่าง (7) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มีการแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (7) ก. กับ (7) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (7) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้ทำให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (7) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำการจัดการให้ *แก้วน้ำ* อยู่ในการครอบครองด้วยการคว้ามาไว้กับตัวก่อนเหตุการณ์จะเริ่มขึ้น

จากนั้นจึงกระทำให้ แก้วน้ำ ซึ่งอยู่ในการครอบครองดังกล่าวไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ บนโต๊ะ

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (7) ข. เป็นรูปภาพาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน เนื่องจากการข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการดำเนินการครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวางให้ขึ้นมาเป็นเนื้อหาส่วนหน้า

การพรรณนาฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุโดยทั่วไปแล้วจะไม่มี การข้บเน้นการครอบครองวัตถุ เพราะแม้ว่าการครอบครองวัตถุจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเหตุการณ์ แต่สิ่งที่มีความโดดเด่นซึ่งผู้บอกภาษามักจะมุ่งให้ความสนใจก็คือลักษณะการเคลื่อนที่ของวัตถุไปสู่เป้าหมาย และลักษณะการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย เนื่องจากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุเป็นเหตุการณ์ประเภทที่มีการเคลื่อนที่ (motion event) โดยวัตถุที่ถูกตั้งวางมีคุณสมบัติเป็นสังโคจร (trajectory) ที่มีการเคลื่อนที่ที่แสดงความสัมพันธ์กับสิ่งอ้างอิง (landmark) คือเป้าหมาย การเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกตั้งวางจึงมีความโดดเด่นมากกว่าการอยู่ในการครอบครอง เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุจึงถูกทำให้เป็นเพียงเนื้อหาส่วนพื้นหลังเท่านั้น

ดังนั้นการข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้บอกภาษามองฉากเหตุการณ์ที่แสดงเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุแล้วรับรู้ว่าการครอบครองวัตถุในฉากเหตุการณ์ดังกล่าวมีความโดดเด่นขึ้นมา โดยจากการศึกษาพบว่า มีฉากเหตุการณ์ประเภทหนึ่งที่จะแสดงการข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุ ซึ่งเป็นผลจากความไม่ปกติ (markedness) ของวัตถุที่ถูกตั้งวาง คือ วัตถุที่ถูกตั้งวางในฉากเหตุการณ์เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายผู้ตั้งวางวัตถุ

โดยทั่วไปหากวัตถุที่ถูกตั้งวางในฉากเหตุการณ์เป็นสิ่งของใด ๆ ที่ผู้ตั้งวางวัตถุสามารถใช้ อวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ ควบคุมให้อยู่ในอำนาจการจัดการ รูปภาพาที่พรรณนาฉากเหตุการณ์ดังกล่าวอาจแสดงการข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุหรือไม่ก็ได้ แต่หากว่าวัตถุที่ถูกตั้งวางในฉากเหตุการณ์เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายผู้ตั้งวางวัตถุจะส่งผลให้รูปภาพาแสดงการข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุเสมอ กล่าวคือ เนื่องจากอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายของผู้ตั้งวางวัตถุเป็นสิ่งที่อยู่ติดกับตัวของผู้ตั้งวางวัตถุมาตั้งแต่กำเนิด ซึ่งผู้ตั้งวางวัตถุสามารถที่จะจัดการควบคุมให้เคลื่อนย้ายไปยังตำแหน่งต่าง ๆ รอบตัวได้ตามต้องการ ด้วยคุณสมบัติการมีอวัยวะติดตัวดังกล่าว จึงกล่าวได้ว่า วัตถุในฉากของเหตุการณ์แสดงการตั้งวางวัตถุที่เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายจะมีความโดดเด่นด้านการมีไว้ในครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุ

(8) เขาเอามือใส่เข้าไปในโพรงไม้

(9) เขาเอาหัวลงไปจนถึง

จากตัวอย่าง (8) และ (9) จะเห็นได้ว่า วัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งแสดงด้วยนามวลี *มือ* และ *หัว* ตามลำดับ เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของหนึ่งของร่างกายของผู้ตั้งวางวัตถุ จึงส่งผลให้มีคำกริยา *เอา* ปรากฏในตำแหน่งหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางที่เป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของหนึ่งของร่างกายของผู้ตั้งวางวัตถุ ดังกล่าว เพื่อแสดงการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุ ว่า *มือ* และ *หัว* เป็นสิ่งที่อยู่ในการครอบครองกับตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ

หน่วยสร้างตัวอย่าง (8) และ (9) จึงเป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน เนื่องจากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวางให้ขึ้นมาเป็นเนื้อหาส่วนหน้า

ข) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง

จากที่ได้กล่าวถึงการครอบครองวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ว่า วัตถุจะต้องถูกกระทำให้อยู่ในอำนาจการควบคุมของผู้ตั้งวางวัตถุ ก่อนที่จะกระทำการเคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมาย การควบคุมวัตถุให้อยู่ในอำนาจการควบคุมของผู้ตั้งวางวัตถุอีกประเภทหนึ่ง คือ การถือครองวัตถุ

การถือครองวัตถุ คือ การที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ กระทำการควบคุมให้วัตถุที่ถูกตั้งวางมีสภาพหยุดนิ่งอยู่ภายใต้อำนาจการจัดการด้วยแรงจับของอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุเลือกใช้นั้น ส่งผลให้ผู้ตั้งวางวัตถุสามารถที่จะเคลื่อนย้ายวัตถุให้เคลื่อนที่ไปยังที่ต่าง ๆ ได้ตามต้องการพร้อมกับที่ยังถือครองวัตถุอยู่ ดังนั้นการถือครองวัตถุจึงถือได้ว่าเป็นการครอบครองวัตถุอีกประเภทหนึ่ง แต่เป็นการครอบครองวัตถุที่ระบุลักษณะวิธีการที่เฉพาะเจาะจงในการครอบครอง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคำกริยา *เอา* แล้ว คำกริยา *เอา* เป็นการแสดงการครอบครองวัตถุที่ไม่ระบุลักษณะวิธีการที่เฉพาะเจาะจงในการครอบครอง เพียงแต่บ่งชี้ว่าวัตถุที่ถูกตั้งวางอยู่การครอบครองเพียงเท่านั้น

การแสดงการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง แสดงออกมาในรูปภาษาด้วยการมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ เช่น *คาบ คีบ หอบ* ในตำแหน่งเดียวกันกับที่คำกริยา *เอา* ปรากฏ คือ ตำแหน่งหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง เพื่อแสดง

ว่าผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำการควบคุมให้วัตถุอยู่ในการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ก่อนที่จะกระทำการเคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมายพร้อม ๆ กับที่ยังถือครองวัตถุวัตถุอยู่

(10) ก. เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ

ข. เขาคาบแก้วน้ำวางบนโต๊ะ

จากตัวอย่าง (10) ก. กับตัวอย่าง (10) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (10) ข. มีกริยาวลี *คาบ* ปรากฏหน้านามวลีกรรมตรง *แก้วน้ำ* แสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ในขณะที่ ตัวอย่าง (10) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (10) ก. กับ (10) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (10) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้ทำให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (10) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ทำให้ *แก้วน้ำ* อยู่ในการถือครองด้วยอวัยวะปาก จากนั้นจึงกระทำการให้ *แก้วน้ำ* ซึ่งอยู่ในการถือครองด้วยอวัยวะปากดังกล่าวเคลื่อนที่พร้อม ๆ กับที่ยังถูกถือครองอยู่ ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (10) ข. เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน เนื่องจากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางให้ขึ้นมาเป็นเนื้อหาส่วนหน้า

ในฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้มือข้างใดข้างหนึ่งสำหรับกระทำการถือครองวัตถุและควบคุมให้วัตถุเคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมาย จะส่งผลให้รูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ไม่แสดงการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ เห็นได้จากจากการเก็บข้อมูลที่ไม่พบรูปภาษา เช่น *เขถือแก้วน้ำวางบนโต๊ะ* หรือ *เขถือแอปเปิ้ลใส่ลงไปในถุง* แม้จะสามารถพรรณนาด้วยรูปภาษาเช่นนี้ได้ก็ตาม การที่รูปภาษาไม่แสดงถึงการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุเมื่อตั้งวางวัตถุใช้มือข้างใดข้างหนึ่งสำหรับกระทำการถือครองวัตถุและควบคุมให้วัตถุเคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมายดังกล่าว เป็นเหตุผลอันเนื่องมาจากการตั้งวางวัตถุโดยทั่วไปจะใช้มือข้างใดข้างหนึ่งสำหรับกระทำการตั้งวาง ดังนั้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุด้วยมือจึงไม่จำเป็น

แต่เมื่อใดที่ในฉากของเหตุการณ์ ผู้ตั้งวางวัตถุใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์อื่นนอกเหนือจากมือข้างใดข้างหนึ่งสำหรับการถือครองวัตถุและควบคุมให้วัตถุเคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมาย จะส่งผลให้หน่วยสร้างมีการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ เช่นจากตัวอย่าง (10) ข. *เขาคาบแก้วน้ำวางบนโต๊ะ* ซึ่งมีกริยาวลี *คาบ* ปรากฏในตำแหน่งหน้านามวลี *แก้วน้ำ* แสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง เพื่อแสดงการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ ซึ่งเป็นผลมาจากการในฉากเหตุการณ์ที่หน่วยสร้างนี้พรรณนาถึง ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ *ปาก* เป็นอวัยวะสำหรับการถือครองวัตถุ และควบคุมให้วัตถุเคลื่อนย้ายไปตั้งวางยังเป้าหมาย เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุจึงมีความโดดเด่นขึ้นมา

ค) การขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองหรือถือครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวาง

ในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ เมื่อผู้ตั้งวางวัตถุกระทำให้วัตถุอยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อจากนั้น ก่อนที่วัตถุจะเคลื่อนที่สู่เป้าหมายคือ ผู้ตั้งวางวัตถุจะเริ่มกระทำการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุนั้นโดยมีทิศทางออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ส่งผลให้วัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองกับตัวของผู้ตั้งวางวัตถุหรืออยู่ในการถือครองของอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้ เคลื่อนที่ตามไปด้วย ดังนั้น เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงถึงการเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกตั้งวางในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ นอกเหนือจากเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุไปสู่เป้าหมายแล้ว จึงยังมีเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงการเคลื่อนที่ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุอีกด้วย

การแสดงการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองหรือถือครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ แสดงออกมาในรูปภาพด้วยการมีกริยาวลี ได้แก่ *ไป มา ลงไป ขึ้นไป* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ในหน่วยสร้างที่มีกริยาวลี *เอา* หรือ กริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุปรากฏหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางดังกล่าว

(11) ก. *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

ข. *เขาเอาแก้วน้ำไปวางบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (11) ก. กับตัวอย่าง (11) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (11) ข. เป็นหน่วยสร้างที่มีทั้งกริยาวลี *เอา* ปรากฏหน้านามวลีกรรมตรง *แก้วน้ำ* แสดงวัตถุที่ถูกต้องวาง และมีทั้งกริยาวลี *ไป* ปรากฏหลังนามวลีดังกล่าว ในขณะที่ ตัวอย่าง (11) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (11) ก. กับ (11) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (11) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้ทำให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (11) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* กระทำการจัดการให้ *แก้วน้ำ* อยู่ในการครอบครองด้วยการคว่ำมาไว้กับตัวก่อนเหตุการณ์จะเริ่มขึ้น จากนั้นจึงกระทำให้ *แก้วน้ำ* ซึ่งอยู่ในการครอบครองดังกล่าวเคลื่อนที่ออกไปจากตัวของ *เขา* เอง เพื่อให้ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (11) ข. เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน เนื่องจากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกต้องวางซึ่งอยู่ในการครอบครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางด้านการครอบครองวัตถุที่ถูกต้องวาง ให้ขึ้นมาเป็นเนื้อหาส่วนพื้นหน้า

(12) ก. *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

ข. *เขาคาบแก้วน้ำลงไปวางบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (12) ก. กับตัวอย่าง (12) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (12) ข. เป็นหน่วยสร้างที่มีทั้งกริยาวลี *คาบ* ปรากฏหน้านามวลีกรรมตรง *แก้วน้ำ* แสดงวัตถุที่ถูกต้องวาง และมีทั้งกริยาวลี *ลงไป* ปรากฏหลังนามวลีดังกล่าว ในขณะที่ ตัวอย่าง (12) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (12) ก. กับ (12) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (12) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้ทำให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (12) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ทำให้ *แก้วน้ำ* อยู่ในการถือครองด้วยการ *คาบ* จากนั้นจึงกระทำให้ *แก้วน้ำ* ซึ่งอยู่ในการถือครองด้วยลักษณะวิธีดังกล่าวเคลื่อนที่ออกไปจากตัวของ *เขา* เอง ไปยังตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดเริ่มต้นการเคลื่อนที่ เพื่อให้ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (12) ข. เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน เนื่องจากการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ให้ขึ้นมาเป็นเนื้อหาส่วนพื้นหน้า

จากลักษณะรูปภาษาที่แสดงการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุดังกล่าว ที่จะต้องมีทั้งกริยาวลีแสดงการเคลื่อนที่ได้แก่ *ไป มา ลงไป หรือ ขึ้นไป* และกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุ *เอา* ปรากฏในหน่วยสร้าง จึงกล่าวได้ว่า รูปภาษาที่แสดงการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุนี้ มีระดับความจำเพาะเจาะจงในระดับที่ละเอียดมากกว่ารูปภาษาที่แสดงการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือถือครองวัตถุ ที่จะมีเฉพาะกริยาวลี *เอา* หรือกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุปรากฏเพิ่มเข้ามาในหน่วยสร้าง

แต่อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปผู้บอกภาษาจะเลือกให้ความสนใจไปที่การเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมายมากกว่าการเคลื่อนที่ออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ดังจะเห็นได้จากการเลือกใช้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ โดยพิจารณาจากความสอดคล้องกันระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมาย เช่น หากวัตถุเคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมายที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่บนพื้นผิวนราบ ผู้บอกภาษาจะเลือกใช้คำกริยา *วาง* แต่หากวัตถุเคลื่อนที่ไปหาเป้าหมายที่มีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ภายในภาชนะ ผู้บอกภาษาจะเลือกใช้คำกริยา *ใส่* เป็นต้น

การขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้บอกภาษารับรู้ว่า ระยะทางจากจุดเริ่มต้นการเคลื่อนที่ของวัตถุกับเป้าหมายห่างกันมาก โดยจุดเริ่มต้นการเคลื่อนที่ดังกล่าวก็คือจุดที่วัตถุอยู่ในการครอบครองหรือถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุก่อนเริ่มการเคลื่อนที่ เช่น ในฉากเหตุการณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุมีการเคลื่อนตัวเข้าไปหาเป้าหมายในขณะที่กระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุไปสู่เป้าหมาย หรือในฉากเหตุการณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุมีการเอื้อมอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุมากกว่าปกติในการจะทำให้วัตถุเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย ปัจจัยด้านระยะห่างดังกล่าวจะส่งผลให้เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ มีความโดดเด่นขึ้นมา จึงได้รับการเลือกขบขันให้เป็นเนื้อหาส่วนพื้นหน้า

จากตัวอย่าง (11) ข. *เขาเอาแก้วน้ำไปวางบนโต๊ะ* ซึ่งเป็นรูปภาษาที่แสดงถึงการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการครอบครองให้ออกไปจากตัวของผู้

ตั้งวางวัตถุ แสดงให้เห็นว่า ในฉากเหตุการณ์ที่รูปภาพดังกล่าวพรรณนาถึง ตำแหน่งที่วัตถุถูกครอบครองอยู่ก่อนจะเริ่มต้นการเคลื่อนที่ กับ เป้าหมาย *บนโต๊ะ* ในฉากเหตุการณ์ มีระยะห่างกันมาก ส่งผลให้การเคลื่อนที่ของ *แก้วน้ำ* ในระยะที่เป็นการเคลื่อนที่ออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* มีความโดดเด่นขึ้นมา จึงได้รับการขยับเน้นโดยแสดงออกมาในรูปภาพด้วยกริยาวลี *ไป* ในตำแหน่งหลังนามวลี *แก้วน้ำ* ดังกล่าว

จากตัวอย่าง (12) ข. *เขาคาบแก้วน้ำลงไปวางบนโต๊ะ* ซึ่งเป็นรูปภาพที่แสดงถึงการการขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการถือครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ แสดงให้เห็นว่า ในฉากเหตุการณ์ที่รูปภาพดังกล่าวพรรณนาถึง ตำแหน่งที่วัตถุถูกถือครองก่อนจะเริ่มต้นการเคลื่อนที่ กับ เป้าหมาย *บนโต๊ะ* ในฉากเหตุการณ์ มีระยะห่างกันมาก ส่งผลให้การเคลื่อนที่ของ *แก้วน้ำ* ในระยะที่เป็นการเคลื่อนที่ออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* มีความโดดเด่นขึ้นมา โดยในฉากเหตุการณ์ดังกล่าวผู้ตั้งวางวัตถุได้นิยมศีรษะลงไปเพื่อให้ *แก้วน้ำ* สามารถตั้งวางอยู่ที่บนโต๊ะได้ จึงได้รับการขยับเน้นโดยแสดงออกมาในรูปภาพด้วยกริยาวลี *ลงไป* ในตำแหน่งหลังนามวลี *แก้วน้ำ* ดังกล่าว

ง) การขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง

การที่ผู้ตั้งวางวัตถุจะกระทำการให้วัตถุตั้งวางยังเป้าหมายได้ ผู้ตั้งวางวัตถุจะต้องอาศัยอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่มีศักยภาพสามารถควบคุมให้วัตถุมีสภาพหยุดนิ่งอยู่ภายใต้อำนาจการจัดการด้วยแรงจับของอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ เพื่อจัดการควบคุมวัตถุที่ต้องการจะตั้งวางให้อยู่ในการถือครองได้ และเมื่อวัตถุถูกถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ดังกล่าวแล้วผู้ตั้งวางวัตถุจึงจะกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุไปพร้อม ๆ กับการถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ ผู้ตั้งวางวัตถุจะไม่สามารถกระทำการตั้งวางวัตถุได้โดยไม่ใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ถือครองวัตถุ ดังนั้นอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุจึงเป็นอีกเนื้อหาเชิงมโนทัศน์หนึ่งของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ที่ผู้บอกภาษาสามารถเลือกขยับเน้นได้

การขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง จะสอดคล้องไปกับการขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ กล่าวคือ หากรูปภาพมีการขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ก็สามารถที่จะมีการขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการ

ถือครองวัตถุด้วย โดยลักษณะวิธีของการถือครองวัตถุจะสัมพันธ์ไปกับอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุ

การขบเน้นเนื้อหาเชิงมนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง จะแสดงออกมาในรูปภาพด้วยการมีกริยาวลี *เอา* หรือ *ใช้* กับนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุ ในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน โดยคำกริยา *เอา* จะแสดงถึงการครอบครองอวัยวะหรืออุปกรณ์ให้อยู่ในอำนาจการจัดการของผู้ตั้งวางวัตถุ เพื่อใช้ในการถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ส่วนคำกริยา *ใช้* จะแสดงถึงการใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้นในฐานะเครื่องมือสำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง

(13) ก. *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

ข. *เขาเอาปากวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

ค. *เขาใช้ปากวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (13) ก. - (13) ค. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (13) ข. และ (13) ค. เป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลี *เอา* แสดงการครอบครองวัตถุ และกริยาวลี *ใช้* แสดงการใช้งานเครื่องมือ ปรากฏหน้านามวลี *ปาก* แสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางตามลำดับ ในขณะที่ ตัวอย่าง (13) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (13) ก. กับ (13) ข. และ (13) ค. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (13) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้กระทำการทำให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (13) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ จัดการให้อวัยวะ *ปาก* ซึ่งอยู่ในการครอบครองเป็นเครื่องมือควบคุมวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ให้ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* และตัวอย่าง (13) ค. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ ใช้อวัยวะ *ปาก* ในฐานะเครื่องมือเป็นตัวควบคุมวัตถุที่ถูกตั้งวาง *แก้วน้ำ* ให้ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (13) ข. และ (13) ค. เป็นรูปภาพที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน เนื่องจากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง

โดยทั่วไปแล้วอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุจะเป็นมือข้างใดข้างหนึ่ง เนื่องจากเป็นอวัยวะที่มีศักยภาพสำหรับถือครองวัตถุและควบคุมให้เคลื่อนที่ไปพร้อมกับการถือครองได้ ดังนั้นรูปภาพที่พรรณนาฉากเหตุการณ์ที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้มือข้างใดข้างหนึ่งถือครองวัตถุและควบคุมให้เคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมาย จึงจะไม่มี การขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง แต่หากว่าผู้ตั้งวางวัตถุในฉากเหตุการณ์ใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์อื่นนอกเหนือจากมือข้างใดข้างหนึ่งถือครองวัตถุและควบคุมให้เคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมาย จะส่งผลให้รูปภาพมีการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางขึ้นมา เนื่องจากมีความโดดเด่น เช่นการที่ตัวอย่าง (13) ข. และ (13) ค. เป็นรูปภาพที่แสดงการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ก็เนื่องมาจากผู้ตั้งวางวัตถุในฉากเหตุการณ์ใช้ *ปาก* สำหรับถือครองวัตถุและควบคุมให้เคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมาย

จ) การขบขันทั้งเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง และเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ

ผู้วิจัยพบว่า ผู้บอกภาษาสามารถที่จะพรรณนาเหตุการณ์โดยแสดงถึงการขบขันทั้งเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง และเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ ร่วมกันภายในหนึ่งหน่วยสร้างได้ ซึ่งแสดงถึงระดับความจำเพาะเจาะจงในการให้รายละเอียดที่ละเอียดกว่ารูปภาพที่แสดงการขบขันเฉพาะเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ใดเนื้อหาเชิงมโนทัศน์หนึ่ง โดยกริยาวลี *เอา* หรือ *ใช้* กับนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุ จะปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน ส่วนกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุและนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งถูกถือครอง จะปรากฏในตำแหน่งถัดมา

(14) *เขาใช้ปากคาบแก้ววางบนโต๊ะ*

(15) *เขาเอาคีมคีบกล้วยวางบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (14) จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลี *ใช้ปาก* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงผู้ตั้งวางวัตถุ โดยมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุ *คาบแก้ว* ปรากฏในตำแหน่งถัดมา เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ใช้อวัยวะ *ปาก* ในฐานะเครื่องมือสำหรับ

กระทำการถือครอง แก้วน้ำ ด้วยลักษณะวิธีการ คาบ เพื่อควบคุมให้ แก้วน้ำ ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ บนโต๊ะ เช่นเดียวกันกับตัวอย่าง (15) ซึ่งจะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลี เฮาคิม ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงผู้ตั้งวางวัตถุ โดยมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุ คีบกล้วย ปรากฏในตำแหน่งถัดมา เพื่อแสดงความหมายว่า เขา ได้จัดการควบคุมให้อุปกรณ์ คีมกระทำการถือครอง แก้วน้ำ ด้วยลักษณะวิธีการ คีบ เพื่อควบคุมให้ แก้วน้ำ ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ บนโต๊ะ

จากการแสดงความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทั้งหน่วยสร้างตัวอย่าง (14) และ (15) เป็นรูปภาพาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน และละเอียดกว่ารูปภาพาที่แสดงการขับเน้นเฉพาะเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ใดเนื้อหาเชิงมโนทัศน์หนึ่ง เนื่องจากการขับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ทั้งด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง และการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น

ฉ) การขับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ทั้งด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง การถือครองวัตถุ และการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการถือครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ

ผู้วิจัยพบว่า ผู้บอกภาษาสามารถที่จะพรรณนาเหตุการณ์โดยแสดงการขับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ 3 ด้านร่วมกันภายในหนึ่งหน่วยสร้างได้ ได้แก่ เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ซึ่งแสดงในรูปภาพาด้วย กริยาวลี เฮา หรือ ใช้ กับนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ ในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงการถือครองวัตถุ ซึ่งแสดงในรูปภาพาด้วย กริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุ กับนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกถือครอง ในตำแหน่งถัดจากนั้น และเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงการเคลื่อนย้ายวัตถุที่อยู่ในการถือครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวาง ซึ่งแสดงในรูปภาพาด้วยกริยาวลีแสดงทิศทางหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกถือครอง รูปภาพาที่แสดงการขับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงระดับการให้รายละเอียดที่ละเอียดกว่ารูปภาพาที่แสดงเฉพาะเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ใดเนื้อหาเชิงมโนทัศน์หนึ่ง

(16) เขาใช้ปากคาบแก้วน้ำลงไปวางบนโต๊ะ

(17) เขาเอาคีมคีบกล้วยลงไปวางบนโต๊ะ

จากตัวอย่าง (16) จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลี *ใช้ปาก* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* โดยมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุ *คาบแก้ว* และกริยาวลี *ลงไป* ปรากฏในตำแหน่งถัดมา เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ใช้อวัยวะ *ปาก* ในฐานะเครื่องมือสำหรับกระทำการถือครอง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะวิธีการ *คาบ* เพื่อควบคุมให้ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกไปจากตัวของ *เขา* เอง สู่ตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดเริ่มต้นการเคลื่อนที่ และกระทำให้คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (17) จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลี *เอาคีม* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงผู้ตั้งวางวัตถุ *เขา* โดยมีกริยาวลีแสดงการถือครองวัตถุ *คีบกล้วย* และกริยาวลี *ลงไป* ปรากฏในตำแหน่งถัดมา เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ได้จัดการควบคุมอุปกรณ์ *คีม* ให้กระทำการถือครอง *กล้วย* ด้วยลักษณะวิธีการ *คีบ* เพื่อควบคุมให้ *กล้วย* เคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกไปจากตัวของ *เขา* เอง ไปยังตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่าจุดเริ่มต้นการเคลื่อนที่ และกระทำให้คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จากการแสดงความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทั้งหน่วยสร้างตัวอย่าง (16) และ (17) เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน และละเอียดกว่ารูปภาษาที่แสดงการขบเน้นเฉพาะเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ใดเนื้อหาเชิงมโนทัศน์หนึ่ง โดยเป็นการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ทั้งด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง การถือครองวัตถุ และการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางซึ่งอยู่ในการถือครองให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ

6.1.3.1.2 การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมาย ในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมาย เป็นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงถึงเหตุการณ์ย่อยภายในเหตุการณ์ใหญ่ของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ที่มีลำดับเหตุการณ์เกิดขึ้นต่อเนื่องหลังจากที่ผู้ตั้งวางวัตถุหรือผู้หยิบฉวยวัตถุได้กระทำการจัดการวัตถุ อวัยวะหรืออุปกรณ์เสร็จสิ้นแล้ว โดยเป็นเหตุการณ์ที่แสดงถึงการเคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมาย เป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์หนึ่งภายในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและหยิบฉวยวัตถุ ที่มีลำดับเหตุการณ์เกิดขึ้น กล่าวคือ เมื่อผู้ตั้งวางวัตถุได้กระทำการจัดการให้วัตถุที่ต้องการจะตั้งวางให้อยู่ในการครอบครองหรือถือครองด้วยการใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ รวมถึงทำให้วัตถุที่อยู่ในการถือครอง

นั้นเคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกไปจากจุดที่อยู่ในการถือครองกับตัวของผู้ตั้งวางวัตถุเป็นที่เรียบร้อยแล้ว วัตถุจะเคลื่อนที่ต่อไปโดยมีจุดหมายอยู่ที่พื้นที่หนึ่งซึ่งผู้ตั้งวางกำหนดให้เป็นเป้าหมายที่วัตถุจะไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงการเคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมายเพื่อคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งดังกล่าว จะแสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุที่ถูกตั้งวางกับเป้าหมาย

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมาย ประกอบไปด้วยเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ 4 ด้าน ได้แก่

- 1) การเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย
- 2) การคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย
- 3) ลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุ
- 4) ลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ

ก) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนนี้คือส่วนที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุเมื่อถูกผู้ตั้งวางวัตถุกระทำการควบคุมให้เคลื่อนย้าย โดยมีเป้าหมายเป็นจุดสิ้นสุดการเคลื่อนที่ ดังนั้นลักษณะการเคลื่อนที่ของวัตถุ รวมถึงทิศทางจึงแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมาย โดยสามารถแบ่งเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมายได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) เส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย และ 2) การเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมาย

เส้นทางการเคลื่อนที่ (path of motion) คือ การเคลื่อนที่ของสิ่ง ๆ หนึ่งจากตำแหน่งหนึ่ง ไปสู่อีกตำแหน่งหนึ่ง โดยเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ คือ การเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่กำลังเคลื่อนที่ ไปสู่ตำแหน่งที่เป็นจุดสิ้นสุดการเคลื่อนที่ หรือเป็นเป้าหมายที่วัตถุจะเคลื่อนที่ไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้ง การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย แสดงออกมาในรูปภาพด้วยการมีกริยาวลี ได้แก่ ลง หรือ เข้า ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมาย โดยการเลือกใช้กริยาวลี ลง หรือ เข้า แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย คือ ผู้บอกภาษา จะเลือกใช้กริยาวลี ลง เพื่อแสดงเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุ เมื่อวัตถุเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่เหนือพื้นผิวระนาบไปสู่เป้าหมายที่อยู่บนพื้นผิวระนาบ หรือเคลื่อนที่จากภายนอกภาชนะไปสู่พื้นที่ส่วนล่างภายในภาชนะที่มีความลึก และจะเลือกใช้ กริยาวลี เข้า เมื่อวัตถุเคลื่อนที่จากภายนอกภาชนะไปสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ

(18) ก. เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ

ข. เขาวางแก้วน้ำลงบนโต๊ะ

จากตัวอย่าง (18) ก. กับตัวอย่าง (18) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (18) ข. มีกริยาวลี ลง ปรากฏหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย บนโต๊ะ ในขณะที่ ตัวอย่าง (18) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มีการแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (18) ก. กับ (18) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (18) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า เขา ได้ทำให้ แก้วน้ำ คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ บนโต๊ะ แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (18) ข. จะแสดงความหมายว่า เขา ได้กระทำให้ แก้วน้ำ เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่า บนโต๊ะ ลงไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ บนโต๊ะ

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (18) ข. เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับเป้าหมายที่อยู่บนพื้นผิวระนาบ

(19) ก. เขาใส่แอปเปิ้ลในถุง

ข. เขาใส่แอปเปิ้ลลงในถุง

ในลักษณะเดียวกัน จากตัวอย่าง (19) ก. กับตัวอย่าง (19) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (19) ข. มีกริยาวลี ลง ปรากฏหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย ในถุง ในขณะที่ ตัวอย่าง (19) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มีการแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (19) ก. กับ (19) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (19) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า เขา ได้ทำให้ แอปเปิ้ล คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ บนโต๊ะ แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (19) ข. จะ

แสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำให้ *แอปเปิ้ล* เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายนอก *ถุง* ลงไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ส่วนล่างภายในของ *ถุง*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (19) ข. เป็นรูปภาพชาติให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับเป้าหมายที่เป็นพื้นที่ส่วนล่างภายในภาชนะ

(20) ก. *เขายัดเศษผ้าในท่อรถ*

ข. *เขายัดเศษผ้าเข้าในท่อรถ*

ในลักษณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาตัวอย่าง (20) ก. กับตัวอย่าง (20) ข. เปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (20) ข. มีกริยาวลี *เข้า* ปรากฏหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย *ในท่อรถ* ในขณะที่ ตัวอย่าง (20) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (20) ก. กับ (20) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (20) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้ทำให้ *เศษผ้า* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *ในท่อรถ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (20) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำให้ *เศษผ้า* เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายนอก *ท่อรถ* เข้าไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่พื้นที่ภายในของ *ท่อรถ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (20) ข. เป็นรูปภาพชาติให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับเป้าหมายที่เป็นพื้นที่ภายในภาชนะ

การเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย นอกเหนือจากจะสามารถขบขันด้านเส้นทางการเคลื่อนที่แล้ว ยังสามารถขบขันการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมายได้อีกด้วย สำหรับการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมายนี้ คือ การเคลื่อนที่ของวัตถุโดยพิจารณาทิศทางจากจุดที่เป็นจุดอ้างอิงไปสู่จุดที่เป็นตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมาย

การข้บเน้นการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมาย จะแตกต่างกับการข้บเน้นด้านเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุ คือ การข้บเน้นการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมาย จะมองการเคลื่อนที่ของวัตถุว่าเป็นการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง โดยกำหนดให้จุดใดจุดหนึ่งเป็นจุดอ้างอิงสำหรับพิจารณาทิศทางของการเคลื่อนที่นั้น แต่การข้บเน้นด้านเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจะมองการเคลื่อนที่ของวัตถุโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับลักษณะตำแหน่งที่ตั้งของเป้าหมาย ว่ามีลักษณะเป็นบนพื้นผิวดรนาบหรืออยู่ภายในภาชนะ หรือต้องอาศัยลักษณะวิธีเฉพาะในการตั้งวางวัตถุหรือไม่

การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมายแสดงออกมาในรูปภาพด้วยการมีกริยาวลี *ไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมาย โดยการใช้กริยาวลี *ไป* แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเป้าหมาย คือ เป็นการเคลื่อนที่โดยมีทิศทางที่พิจารณาจากจุดอ้างอิงคือจุดที่วัตถุกำลังเคลื่อนที่ไปสูเป้าหมาย กับจุดที่เป้าหมายตั้งอยู่

(21) ก. *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ*

ข. *เขาวางแก้วน้ำไปบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (21) ก. กับตัวอย่าง (21) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (21) ข. มีกริยาวลี *ไป* ปรากฏหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมาย *บนโต๊ะ* ในขณะที่ ตัวอย่าง (21) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มีการแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (21) ก. กับ (21) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (21) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้ทำให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (21) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำให้ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่โดยมีทิศทางจากจุดอ้างอิงไปสู่จุดที่อยู่ *บนโต๊ะ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (21) ข. เป็นรูปภาพที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จาก การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมาย

(22) ก. เขาใส่แอปเปิ้ลในถุง

ข. เขาใส่แอปเปิ้ลไปในถุง

ในลักษณะเดียวกัน จากตัวอย่าง (22) ก. กับตัวอย่าง (22) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (22) ข. มีกริยาวลี *ไป* ปรากฏหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย *บนโต๊ะ* ในขณะที่ตัวอย่าง (22) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (22) ก. กับ (22) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (22) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้ทำให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (22) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำให้ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่โดยมีทิศทางจากจุดอ้างอิงไปสู่จุดที่อยู่ *บนโต๊ะ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (22) ข. เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บอกภาษาสามารถที่จะขบเน้นทั้งเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย และประเภทการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับเป้าหมาย ภายในหนึ่งหน่วยสร้างได้

(23) เขาวางแก้วน้ำลงไปบนโต๊ะ

(24) เขายัดเศษผ้าเข้าไปในท่อรถ

จากตัวอย่าง (23) จะเห็นได้ว่า ในหน่วยสร้างมีทั้งกริยาวลี *ลง* และ *กริยาวลี ไป* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ* เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำให้ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่า *บนโต๊ะ* ลงไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* โดยเป็นการเคลื่อนที่โดยมีทิศทางจากจุดอ้างอิงไปสู่เป้าหมาย เช่นเดียวกันกับตัวอย่าง (24) ที่ในหน่วยสร้างมีทั้งกริยาวลี *เข้า* และ *กริยาวลี ไป* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ* เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำให้ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายนอก *ท่อรถ* เข้าไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *ในท่อรถ* โดยเป็นการเคลื่อนที่โดยมีทิศทางจากจุดอ้างอิงไปสู่เป้าหมาย

จากการแสดงความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (23) และ (24) เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน และละเอียดกว่ารูปภาษาที่แสดงการข้บเน้นเฉพาะประเภทของเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น

**ข) การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่อง
หลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย**

ในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ การที่วัตถุถูกกระทำให้เคลื่อนที่จากที่อยู่ในการครอบครองไปตั้งวางอยู่ที่ตำแหน่งเป้าหมาย ผู้บอกภาษาสามารถที่จะเลือกข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย แทนการข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมายได้ โดยแสดงออกมาในรูปภาษาด้วยการมีคำกริยา *ไว้* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย โดยไม่มีคำกริยา *ลง เข้า ลงไป เข้าไป* ปรากฏในหน่วยสร้างในตำแหน่งดังกล่าว

(25) เขาวางแก้วน้ำไว้บนโต๊ะ

จากตัวอย่าง (25) จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย *บนโต๊ะ* จากที่ปกติคำกริยาที่ปรากฏจะเป็นคำกริยาแสดงทิศทาง ได้แก่ *ลง เข้า ลงไป เข้าไป* แต่ในหน่วยสร้างนี้มีคำกริยา *ไว้* ปรากฏแทนที่คำกริยาแสดงทิศทางต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อแสดงความหมายว่า เขา ได้กระทำการทำให้ *แก้วน้ำ* ตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ *แก้วน้ำ* คงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* ต่อเนื่องไปหลังจากที่ตั้งวางเสร็จแล้ว โดยอาจจะมิวัตถุประสงค์เพื่อนำไปกระทำการบางอย่างต่อไปในอนาคต แสดงให้เห็นถึงการเลือกข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย

จากการแสดงความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (25) เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย

ทั้งนี้คุณสมบัติทางความหมายของวัตถุที่ถูกตั้งวางกับเป้าหมายในฉากเหตุการณ์ ได้แก่ คุณสมบัติการเป็นวัตถุที่ต้องเก็บรักษาหรือต้องตั้งวางไว้เพื่อการใช้งาน และคุณสมบัติการเป็นเป้าหมายเพื่อการเก็บรักษาวัตถุ หรือสำหรับให้วัตถุตั้งวางไว้เพื่อการใช้งาน เป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้ผู้บอกภาษาเลือกขบเน้นเนื้อหาเชิงมนทัศน์ด้านการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย

(26) เขาเอาเงินเก็บไว้ใ้ในกระเป๋

จากตัวอย่าง (26) จะเห็นได้ว่า วัตถุในฉากเหตุการณ์ซึ่งแสดงด้วยนามวลี *เงิน* มีคุณสมบัติของการเป็นวัตถุที่ต้องเก็บรักษา และเป้าหมายในฉากเหตุการณ์ซึ่งแสดงด้วยบุพบทวลี *ใ้ในกระเป๋* มีคุณสมบัติของการเป็นเป้าหมายเพื่อการเก็บรักษาวัตถุ จึงส่งผลให้เกิดการเลือกขบเน้นเนื้อหาเชิงมนทัศน์ด้านการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย ผ่านการมีคำกริยา *ไว้* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *ใ้ในกระเป๋*

(27) เขาเอาเทียนปักไว้ที่เชิงเทียน

จากตัวอย่าง (27) จะเห็นได้ว่า วัตถุในฉากเหตุการณ์ซึ่งแสดงด้วยนามวลี *เทียน* มีคุณสมบัติของการเป็นวัตถุที่ต้องตั้งวางไว้ในที่เฉพาะเพื่อการใช้งาน และเป้าหมายในฉากเหตุการณ์ซึ่งแสดงด้วยบุพบทวลี *ที่เชิงเทียน* ก็มีคุณสมบัติของการเป็นเป้าหมายเฉพาะสำหรับให้ *เทียน* ตั้งวางไว้เพื่อการใช้งาน จึงส่งผลให้เกิดการขบเน้นเนื้อหาเชิงมนทัศน์ด้านการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย ผ่านการมีคำกริยา *ไว้* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *ที่เชิงเทียน*

ค) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุ

การขบเน้นเนื้อหาเชิงมนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุ ไม่ได้แสดงด้วยการมีกริยาวลีอื่น ๆ เพิ่มเข้ามาในหน่วยสร้าง แต่จะแสดงออกมาในรูปภาพด้วยการเลือกใช้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดยอาศัยลักษณะวิธีเฉพาะเจาะจง เช่น *ยัด ซุก ปัก* แทนคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ไม่อาศัยลักษณะวิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ *วาง ใส่* เพื่อแสดงลักษณะวิธีที่ผู้ตั้งวางวัตถุใช้เพื่อให้วัตถุ

สามารถจะคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่เป้าหมายได้ โดยเป็นลักษณะวิธีที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะหรือขนาดของวัตถุกับลักษณะหรือขนาดของพื้นที่เป้าหมาย

รูปภาพที่มีการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุ จึงเป็นรูปภาพที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน

(28) ก. *เขาใส่เศษผ้าเข้าไปในท่อรถ*

ข. *เขายัดเศษผ้าเข้าไปในท่อรถ*

จากตัวอย่าง (28) ก. กับตัวอย่าง (28) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า ในส่วนของคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุในหน่วยสร้างตัวอย่าง (28) ข. เป็นคำกริยา *ยัด* ซึ่งเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดยอาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง ในขณะที่ ตัวอย่าง (28) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นเป็นคำกริยา *ใส่* ซึ่งเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดยไม่อาศัยวิธีการที่เฉพาะเจาะจง

การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (28) ก. กับ (28) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (28) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ได้ทำให้ *เศษผ้า* เคลื่อนที่จากภายนอก ท่อรถ เข้าไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ ในท่อรถ แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (28) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำให้ *เศษผ้า* เคลื่อนที่เข้าไปคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ ในท่อรถ โดยอาศัยวิธีในการทำให้วัตถุเข้าไปสู่ภายใน ท่อรถ ด้วยลักษณะวิธีการ *ยัด*

จากการแสดงความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (28) ข. เป็นรูปภาพที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุ

ง) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีการในการตั้งวางวัตถุสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ

การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ภายในภาชนะ จะแสดงออกมาในรูปภาพด้วยการเลือกใช้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดยอาศัยลักษณะวิธีเฉพาะเจาะจง เช่น *ยัด ซุก ปัก* แทนคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุที่ไม่อาศัยลักษณะวิธี

เฉพาะเจาะจง ได้แก่ วาง ใส โดยมีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุสู่เป้าหมายที่อยู่ในภาวะ ใส ปรากฏ ในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ในกรณีที่หน่วยสร้างนั้นไม่มีกริยาวลีแสดงการ ครอบครองหรือถือครองวัตถุปรากฏ หรือปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดย อาศัยลักษณะวิธีเฉพาะเจาะจง ในกรณีที่หน่วยสร้างนั้นมีกริยาวลีแสดงการครอบครองหรือถือครอง วัตถุปรากฏอยู่ เช่นจากตัวอย่าง (29) ข. และ (29) ค. ตามลำดับ

(29) ก. เขายัดเศษผ้าเข้าไปในท่อรถ

ข. เขายัดเศษผ้าใส่อเข้าไปในท่อรถ

ค. เขาเอาเศษผ้ายัดใส่อเข้าไปในท่อรถ

การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุสู่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ ภายในภาวะ ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงระดับความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน และ ละเอียดกว่าการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการตั้งวางวัตถุ เพราะมีการระบุถึง ลักษณะของการตั้งวางวัตถุสู่พื้นที่เป้าหมายที่อยู่ภายในภาวะด้วย

6.1.3.2 การให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐานใน หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

ผู้ออกภาษาสามารถให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่า ระดับพื้นฐานในหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ โดยเลือกขบเน้นเนื้อหาเชิง มโนทัศน์ใน 2 ส่วนของเหตุการณ์ด้วยกัน ได้แก่

1. เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุ อวัยวะหรืออุปกรณ์ ภายใต้ฐานเชิงมโน ทัศน์ของเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ
2. เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับเป้าหมายหรือแหล่ง เดิม ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรูปภาพที่แสดงการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์แต่ละส่วนตามลำดับ ดังนี้

6.1.3.2.1 การขับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุที่ถูกหีบฉวย อวัยวะหรืออุปกรณ์ ในหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงการจัดการวัตถุที่ถูกตั้งวาง อวัยวะหรืออุปกรณ์ เป็นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงถึงเหตุการณ์ย่อยภายในเหตุการณ์ใหญ่ของเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ที่มีลำดับเหตุการณ์เกิดขึ้นก่อนที่วัตถุที่ถูกหีบฉวยจะเคลื่อนที่พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่แหล่งเดิม ได้แก่

- 1) การเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุที่ถูกหีบฉวย
- 2) การถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย
- 3) การครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย

ก) การขับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุที่ถูกหีบฉวย

ก่อนที่ผู้หีบฉวยวัตถุจะกระทำการใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์หีบฉวยวัตถุให้พ้นออกมาจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม ผู้หีบฉวยวัตถุจะมีการเคลื่อนที่อวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุที่ต้องการจะหีบฉวยก่อน

การขับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุที่ถูกหีบฉวย จะแสดงออกในรูปภาพด้วยการมีกริยาวลี ได้แก่ *เอ้อมไป ล้วงลงไป* หรือ *ล้วงเข้าไป* ปรากฏหน้าคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุในหน่วยสร้าง โดยกริยาวลี *เอ้อมไป* จะใช้เมื่อผู้หีบฉวยวัตถุกระทำการหีบฉวยวัตถุที่ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมที่เป็นพื้นผิวระนาบทั่วไป แต่กริยาวลี *ล้วงลงไป* และ *ล้วงเข้าไป* จะใช้เมื่อผู้หีบฉวยวัตถุกระทำการหีบฉวยวัตถุที่ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมที่เป็นอยู่ภายในภาชนะ

(30) ก. *เขาหีบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*

ข. *เขาเอ้อมไปหีบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (30) ก. กับ ตัวอย่าง (30) ข. เปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหน้าคำกริยา *หีบ* ในหน่วยสร้างตัวอย่าง (30) ข. มีกริยาวลี *เอ้อมไป* ปรากฏอยู่ ในขณะที่ หน่วยสร้างตัวอย่าง (30) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุที่ให้ความจำเพาะเจาะจงใน

ระดับพื้นฐานไม่มี ส่งผลให้หน่วยสร้างทั้ง 2 หน่วยสร้างแสดงความหมายที่แตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (30) ก. แสดงความหมายเพียงว่า ผู้หิบบนวัตถุ *เขา* ได้กระทำการหิบบน *แก้วน้ำ* โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง ให้พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (30) ข. จะแสดงความหมายว่า ผู้หิบบนวัตถุ *เขา* ได้กระทำการเคลื่อนอวัยวะมือข้างใดข้างหนึ่งโดยมีทิศทางมุ่งไปหาวัตถุที่ถูกหิบบน *แก้วน้ำ* จากนั้นจึงกระทำการหิบบน *แก้วน้ำ* โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่งดังกล่าว ให้พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จึงกล่าวได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (30) ข. เป็นรูปภาพาที่แสดงถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หิบบนวัตถุไปหาวัตถุที่ถูกหิบบน

(31) ก. *เขา*หิบบนปากกาออกมาจาก*โพรงไม้*

ข. *เขาล้วงลงไป*หิบบนปากกาออกมาจาก*โพรงไม้*

ในลักษณะเดียวกัน จากตัวอย่าง (31) ก. กับ ตัวอย่าง (31) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหน้าคำกริยา *หิบบ* ในหน่วยสร้างตัวอย่าง (31) ข. มีกริยาวิเศษณ์ *ล้วงลงไป* ปรากฏอยู่ในขณะที่ หน่วยสร้างตัวอย่าง (31) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์หิบบนวัตถุที่ให้ความจำเพาะเจาะจงในระดับพื้นฐานไม่มี ส่งผลให้หน่วยสร้างทั้ง 2 หน่วยสร้างแสดงความหมายที่แตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (31) ก. แสดงความหมายเพียงว่า ผู้หิบบนวัตถุ *เขา* ได้กระทำการหิบบน *ปากกา* โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง ให้เคลื่อนที่จากการตั้งวางอยู่ที่ภายในของ *โพรงไม้* มาสู่ภายนอกโพรงไม้ แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (31) ข. จะแสดงความหมายว่า ผู้หิบบนวัตถุ *เขา* ได้กระทำการเคลื่อนอวัยวะมือข้างใดข้างหนึ่งโดยมีเส้นทางการเคลื่อนที่จากภายนอก *โพรงไม้* ไปสู่ภายในโพรงไม้ โดยมีทิศทางมุ่งไปหา วัตถุที่ถูกหิบบน *ปากกา* จากนั้นจึงกระทำการหิบบน *ปากกา* โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่งดังกล่าว ให้เคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ภายในของ *โพรงไม้* มาสู่ภายนอกโพรงไม้

จึงกล่าวได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (31) ข. เป็นรูปภาพาที่แสดงถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หิบบนวัตถุไปหาวัตถุที่ถูกหิบบน

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปผู้บอกภาษาจะเลือกให้ความสนใจไปที่การกระทำที่ทำให้วัตถุพ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมมากกว่าเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุที่ถูกหีบฉวย ดังเช่นความหมายที่รูปภาพหน่วยสร้างตัวอย่าง (31) ก. แสดงถึงดังกล่าว การขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุที่ถูกหีบฉวย จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้บอกภาษารับรู้ถึงระยะห่างระหว่างจุดที่อวัยวะหรืออุปกรณ์อยู่กับตัวของผู้หีบฉวยวัตถุกับสถานที่ตั้งแหล่งเดิมของวัตถุที่ถูกหีบฉวย ระยะทางที่ห่างดังกล่าวจะส่งผลให้เหตุการณ์ย่อยที่ผู้หีบฉวยวัตถุเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุก่อนที่จะหีบฉวยมีความโดดเด่นขึ้นมา จึงได้รับการเลือกขยับเน้นให้เป็นเนื้อหาส่วนพื้นหน้า

จากตัวอย่าง (30) ข. *เขาเอ๋อไปหีบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ* ซึ่งเป็นรูปภาพที่แสดงถึงการการขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุ แสดงให้เห็นว่า ในฉากเหตุการณ์ที่รูปภาพดังกล่าวพรรณนาถึง ตำแหน่งที่มีของผู้หีบฉวยวัตถุอยู่กับสถานที่ตั้งแหล่งเดิมของวัตถุ *บนโต๊ะ* มีระยะทางที่ห่างกันมาก ส่งผลให้การเคลื่อนย้ายมือไปหา *แก้วน้ำ* มีความโดดเด่นขึ้นมา และได้รับการขยับเน้นโดยแสดงออกมาในรูปภาพด้วยกริยาวลี *เอ๋อไป* ในตำแหน่งหลังนามวลี *แก้วน้ำ* ดังกล่าว

เช่นเดียวกันกับตัวอย่าง (31) ข. *เขาสั่งลงไปหีบปากกาออกมาจากโพรงไม้* ซึ่งเป็นรูปภาพที่แสดงถึงการการขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่จะใช้หีบฉวยวัตถุไปหาวัตถุ แสดงให้เห็นว่า ในฉากเหตุการณ์ที่รูปภาพดังกล่าวพรรณนาถึง ตำแหน่งที่มีของผู้หีบฉวยวัตถุอยู่กับสถานที่ตั้งแหล่งเดิมของวัตถุ *โพรงไม้* มีระยะทางที่ห่างกันมาก โดยระยะห่างดังกล่าวเกิดจากการที่ผู้บอกภาษารับรู้ได้ถึงคุณสมบัติความลึกของโพรงไม้ ซึ่งส่งผลให้ตำแหน่งที่ *ปากกา* อยู่คือพื้นที่ส่วนล่างหรือส่วนที่ลึกที่สุดของโพรงไม้ การเคลื่อนย้ายมือลงไปโพรงไม้เพื่อไปหาปากกาจึงมีความโดดเด่นขึ้นมา และได้รับการขยับเน้นโดยแสดงออกมาในรูปภาพด้วยกริยาวลี *เอ๋อไป* ในตำแหน่งหลังนามวลี *แก้วน้ำ* ดังกล่าว

ข) การขยับเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย

มโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวยเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการหีบฉวยวัตถุ กล่าวคือ ในการจะกระทำให้วัตถุพ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมได้ เกิดมาจากการกระทำ 2 อย่างที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน ได้แก่ ผู้หีบฉวยวัตถุใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์กระทำการถือครองวัตถุให้อยู่ในอำนาจการควบคุมของอวัยวะหรืออุปกรณ์ และจากนั้นเมื่อวัตถุอยู่ในอำนาจการควบคุมของอวัยวะหรือ

อุปกรณ์นั้น ๆ แล้ว ผู้หีบฉวยวัตถุจึงเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุโดยมีทิศทางเคลื่อนออกจากแหล่งเดิม ส่งผลให้วัตถุที่ตั้งวางเคลื่อนที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม

อย่างไรก็ตาม หากผู้หีบฉวยวัตถุใช้มือข้างใดข้างหนึ่งเป็นอวัยวะสำหรับหีบฉวยวัตถุ มโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวยจะไม่ถูกขบเน้นขึ้นมา เนื่องจากการใช้มือข้างใดข้างหนึ่งหีบฉวยวัตถุมีคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ *หีบ* ที่สามารถบ่งชี้ถึงการใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการถือครองวัตถุและเคลื่อนย้ายออกมาจากแหล่งเดิมได้อยู่แล้ว การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวยจึงจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้หีบฉวยวัตถุใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากมือข้างใดข้างหนึ่งในการหีบฉวยวัตถุ เนื่องจากไม่มีคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุเฉพาะของอวัยวะหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากมือข้างใดข้างหนึ่ง จึงต้องอาศัยคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุประกอบกับคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุออกจากแหล่งเดิมมาใช้เพื่อแสดงความหมาย

คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุในหน่วยสร้างพจนานาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุนี้เป็นคำกริยาที่แสดงความหมายเช่นเดียวกับคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุในหน่วยสร้างพจนานาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ คือ เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการกระทำของผู้หีบฉวยวัตถุที่ใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ กระทำการควบคุมให้วัตถุที่ถูกหีบฉวยมีสภาพหยุดนิ่งอยู่ภายใต้อำนาจการจัดการด้วยแรงจับของอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ผู้หีบฉวยวัตถุเลือกใช้นั้น ส่งผลให้ผู้หีบฉวยวัตถุสามารถที่จะเคลื่อนย้ายวัตถุให้เคลื่อนที่ไปยังที่ต่าง ๆ ได้ตามต้องการพร้อมกับที่ยังถือครองวัตถุอยู่

การแสดงการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย แสดงออกมาในรูปภาพด้วยการมีคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุ เช่น *คาบ คีบ หอบ* แทนที่ในตำแหน่งเดียวกันกับที่คำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุปรากฏ เพื่อแสดงว่าผู้หีบฉวยวัตถุได้กระทำการควบคุมให้วัตถุอยู่ในการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ก่อนที่จะกระทำการเคลื่อนย้ายให้พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมพร้อม ๆ กับที่ยังถือครองวัตถุอยู่

(32) เขาหีบแก้วจากบนโต๊ะ

(33) เขาคาบแก้วขึ้นมาจากบนโต๊ะ

จากตัวอย่าง (32) กับ ตัวอย่าง (33) เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า ในหน่วยสร้างตัวอย่าง (33) ไม่มีคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุปรากฏ แต่มีคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุ *คาบ* ปรากฏแทนที่

ในตำแหน่งดังกล่าว และมีคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุพ้นจากแหล่งเดิม *ขึ้นมา* ปรากฏหน้าบุพบทวิแสดงแหล่งเดิมด้วย ในขณะที่หน่วยสร้างตัวอย่าง (32) ซึ่งเป็นหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์ หนีบฉวยวัตถุที่ให้ความจำเพาะเจาะจงในระดับพื้นฐาน มีเพียงคำกริยาแสดงการหนีบฉวยวัตถุ *หนีบ* ปรากฏเพื่อแสดงความหมาย ส่งผลให้หน่วยสร้างทั้ง 2 หน่วยสร้างแสดงความหมายที่แตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (32) แสดงความหมายว่า ผู้หนีบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการหนีบฉวย *แก้วน้ำ* โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง ให้พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (33) จะแสดงความหมายว่า ผู้หนีบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการถือครองด้วยลักษณะวิธีการ *คาบ* จากนั้นจึงกระทำการเคลื่อนที่อวัยวะที่ถือครอง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะวิธีการคาบอยู่ มาสู่ตำแหน่งที่อยู่เหนือโต๊ะ ส่งผลให้ *แก้วน้ำ* พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ*

จึงกล่าวได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (33) เป็นรูปภาษาที่แสดงถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ

ค) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหนีบฉวย และเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ

การที่ผู้หนีบฉวยวัตถุจะกระทำการให้วัตถุพ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมได้ ผู้หนีบฉวยวัตถุจะต้องอาศัยอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่มีศักยภาพสามารถควบคุมให้วัตถุมีสภาพหยุดนิ่งอยู่ภายใต้อำนาจการจัดการด้วยแรงจับของอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ เพื่อจัดการควบคุมวัตถุที่ต้องการจะหนีบฉวยให้อยู่ในการถือครองได้ และเมื่อวัตถุถูกถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ดังกล่าวแล้วผู้หนีบฉวยวัตถุจึงจะกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุไปพร้อม ๆ กับการถือครองด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ ผู้หนีบฉวยวัตถุจะไม่สามารถกระทำการหนีบฉวยวัตถุได้โดยไม่ใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุ ดังนั้นอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุจึงเป็นอีกเนื้อหาเชิงมโนทัศน์หนึ่งของเหตุการณ์หนีบฉวยวัตถุ ที่ผู้บอกภาษาสามารถเลือกขบเน้นได้

การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหนีบฉวย จะสอดคล้องไปกับการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ กล่าวคือ หากรูปภาษามีการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหนีบฉวย ก็จะมีการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุด้วย โดยลักษณะวิธีของการถือครองวัตถุจะสัมพันธ์ไปกับอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุ

การขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย จะแสดงออกมาในรูปภาษาด้วยการมีกริยาวลี *เอา* หรือ *ใช้* กับนามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุ ในตำแหน่งหลังนามวลีประธาน โดยคำกริยา *เอา* จะแสดงถึงการครอบครองอวัยวะหรืออุปกรณ์ให้อยู่ในอำนาจการจัดการของผู้หีบฉวยวัตถุ เพื่อใช้ในการถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย ส่วนคำกริยา *ใช้* จะแสดงถึงการใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้นในฐานะเครื่องมือสำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย

(34) ก. *เขาคาบแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ*

ข. *เขาเอาปากคาบแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ*

ค. *เขาใช้ปากคาบแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (34) ก. - (34) ค. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (34) ข. และ (34) ค. เป็นหน่วยสร้างที่มีกริยาวลี *เอา* แสดงการครอบครองวัตถุ และกริยาวลี *ใช้* แสดงการใช้งานเครื่องมือ ปรากฏหน้านามวลี *ปาก* แสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้ถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวางตามลำดับ ในขณะที่ ตัวอย่าง (34) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่แสดงการขบขันเฉพาะเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุตามตัวอย่าง (34) ก. กับ (34) ข. และ (34) ค. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (34) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า ผู้หีบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการถือครองด้วยลักษณะวิธีการ *คาบ* จากนั้นจึงกระทำการเคลื่อนที่อวัยวะที่ใช้ถือครอง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะวิธีการคาบอยู่ มาสู่ตำแหน่งที่อยู่เหนือโต๊ะ ส่งผลให้ *แก้วน้ำ* พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (34) ข. และ (34) ค. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ได้ จัดการครอบครองหรือใช้อวัยวะ *ปาก* ในฐานะเครื่องมือ เพื่อกระทำการถือครองด้วยลักษณะวิธีการ *คาบ* จากนั้นจึงกระทำการเคลื่อนที่ปากที่ใช้ถือครอง *แก้วน้ำ* ด้วยลักษณะวิธีการคาบอยู่ มาสู่ตำแหน่งที่อยู่เหนือโต๊ะ ส่งผลให้ *แก้วน้ำ* พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* *แก้วน้ำ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (34) ข. และ (34) ค. เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าหน่วยสร้างที่แสดงการขบขันเฉพาะเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ

จากที่ได้กล่าวถึงมาแล้วข้างต้นว่า การขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวย จะเกิดขึ้นพร้อมกับการขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ ดังนั้นหากในฉากเหตุการณ์นั้น ๆ ผู้หีบฉวยวัตถุใช้มือข้างใดข้างหนึ่งเป็นอวัยวะสำหรับหีบฉวยวัตถุ ซึ่งส่งผลให้มโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวยไม่ถูกขบขันขึ้นมาดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้น เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวยก็จะไม่ถูกขบขันขึ้นมาด้วยเช่นกัน

(35) *เขาใช้มือหีบแก้วน้ำขึ้นมาจากโต๊ะ*

ตัวอย่าง (35) ดังกล่าว เป็นรูปภาพที่ไม่พบจากการศึกษานี้ แม้ว่าในความเป็นจริงแล้วจะสามารถพรรณนาด้วยรูปภาพดังกล่าวได้ก็ตาม เนื่องจากการพรรณนาฉากเหตุการณ์ที่ผู้หีบฉวยวัตถุใช้มือข้างใดข้างหนึ่งเป็นอวัยวะสำหรับหีบฉวยวัตถุ สามารถบ่งชี้การใช้มือข้างใดข้างหนึ่งได้ด้วยคำกริยา *หีบ* อยู่ ดังนั้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกหีบฉวยจึงถูกจัดให้เป็นข้อมูลส่วนพื้นหลัง

ง) การขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุ

มโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุเป็นอีกมโนทัศน์หนึ่งที่มีความสำคัญต่อเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ เนื่องจากการที่ผู้หีบฉวยวัตถุกระทำการเคลื่อนย้ายวัตถุให้พ้นจากการตั้งวางที่ตำแหน่งเดิม หากมองอีกนัยหนึ่งคือ ผู้หีบฉวยวัตถุได้กระทำการให้วัตถุที่ถูกหีบฉวยเข้ามาอยู่ใน การครอบครองของตัวผู้หีบฉวยเอง การครอบครองวัตถุจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้หีบฉวยวัตถุได้กระทำให้วัตถุเข้ามาอยู่ในการถือครองโดยอวัยวะหรืออุปกรณ์ และกระทำให้เคลื่อนที่เข้าสู่ตัวของผู้หีบฉวยวัตถุ

การขบขันเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุ แสดงออกในรูปภาพด้วยการมีคำกริยา *เอา* ปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ เพื่อแสดงการหีบฉวยวัตถุให้มาอยู่ในการครอบครองของผู้หีบฉวยวัตถุ

(36) ก. *เขาหีบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*

ข. *เขาหีบเอาแก้วน้ำจากบนโต๊ะ*

จากตัวอย่าง (36) ก. กับ ตัวอย่าง (36) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า ในตำแหน่งหลัง คำกริยา *หยิบ* ในหน่วยสร้างตัวอย่าง (36) ข. มีคำกริยา *เอา* ปรากฏอยู่ในขณะที่ หน่วยสร้างตัวอย่าง (36) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุที่ให้ความจำเพาะเจาะจงในระดับพื้นฐาน ไม่มี ส่งผลให้หน่วยสร้างทั้ง 2 หน่วยสร้างแสดงความหมายที่แตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (36) ก. แสดงความหมายเพียงว่า ผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการหยิบฉวย *แก้วน้ำ* โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง ให้พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (36) ข. จะแสดงความหมายว่า ผู้หยิบฉวยวัตถุ *เขา* ได้กระทำการหยิบฉวย *แก้วน้ำ* ให้โดยใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง ให้พ้นจากการตั้งวางจากที่ *บนโต๊ะ* มาอยู่ในการครอบครอง

จึงกล่าวได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (36) ข. เป็นรูปภาพาที่แสดงถึงการให้ความจำเพาะเจาะจงที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุที่ถูกหยิบฉวย

6.1.3.2.2 การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับแหล่งเดิม ในเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับแหล่งเดิม เป็นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงถึงเหตุการณ์ย่อยภายในเหตุการณ์ใหญ่ของเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ ที่มีลำดับเหตุการณ์เกิดขึ้นต่อเนื่องหลังจากที่ผู้หยิบฉวยวัตถุหรือผู้หยิบฉวยวัตถุได้กระทำการจัดการวัตถุ อวัยวะหรืออุปกรณ์เสร็จสิ้นแล้ว โดยเป็นเหตุการณ์ที่แสดงถึงการเคลื่อนที่ของวัตถุพ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่แหล่งเดิม กล่าวคือ เมื่อผู้หยิบฉวยวัตถุได้กระทำการจัดการให้วัตถุที่ต้องการจะหยิบฉวยอยู่ในการถือครองด้วยการใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ใด ๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้หยิบฉวยวัตถุจะกระทำการเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์นั้น ๆ ส่งผลให้วัตถุที่ถูกหยิบฉวยซึ่งอยู่ในการถือครองเคลื่อนที่พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งจากแหล่งเดิม เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมไปดังกล่าว จะแสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุที่ถูกหยิบฉวยกับแหล่งเดิม

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนที่แสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุกับแหล่งเดิม ประกอบไปด้วยเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ 2 ด้าน ได้แก่

- 1) การเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม
- 2) ลักษณะวิธีในการหยิบฉวยวัตถุ

ก) การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม

เนื้อหาเชิงมโนทัศน์ส่วนนี้คือส่วนที่แสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุเมื่อถูกผู้หีบฉวยวัตถุกระทำ การควบคุมให้เคลื่อนย้าย โดยมีแหล่งเดิมเป็นจุดเริ่มต้นการเคลื่อนที่ ดังนั้นลักษณะการเคลื่อนที่ของ วัตถุรวมถึงทิศทางจึงแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับแหล่งเดิม โดย สามารถแบ่งเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) เส้นทาง การเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม และ 2) การเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ ระหว่างจุดอ้างอิงกับแหล่งเดิม

เส้นทาง การเคลื่อนที่ของวัตถุในเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ คือ การเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่วัตถุ ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมมาสู่ตำแหน่งที่พ้นจากการตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม โดยมีทิศทางเข้าหาตัวของผู้หีบ ฉวยวัตถุ การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ประเภทเส้นทาง การ เคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม แสดงออกมาในรูปภาพด้วยการมีกริยาวลี ได้แก่ *ขึ้น* หรือ *ออก* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงแหล่งเดิม โดยการเลือกใช้กริยาวลี *ขึ้น* หรือ *ออก* ดังกล่าว แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับแหล่งเดิม คือ ผู้บอกภาษาจะ เลือกใช้ กริยาวลี *ขึ้น* เพื่อแสดงเส้นทาง การเคลื่อนที่ของวัตถุ เมื่อวัตถุเคลื่อนที่จากตำแหน่งที่ตั้งวาง อยู่บนพื้นผิวระนาบมาสู่ตำแหน่งที่อยู่เหนือพื้นผิวระนาบ และจะเลือกใช้ กริยาวลี *ออก* เมื่อวัตถุ เคลื่อนที่จากภายในภาชนะมาสู่พื้นที่ที่อยู่ภายนอกภาชนะ

(37) ก. เขาหีบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ

ข. เขาหีบแก้วน้ำขึ้นจากบนโต๊ะ

จากตัวอย่าง (37) ก. กับตัวอย่าง (37) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้าง ตัวอย่าง (37) ข. มีกริยาวลี *ขึ้น* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงแหล่งเดิม จากบนโต๊ะ ในขณะที่ ตัวอย่าง (37) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ใน ระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุตามตัวอย่าง (37) ก. กับ (37) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (37) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการควบคุมให้ *แก้วน้ำ* พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บน โต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (37) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการ ควบคุมให้ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ *บนโต๊ะ* มาสู่ตำแหน่งที่อยู่เหนือ *บนโต๊ะ*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (37) ข. เป็นรูปภาพาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขั้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ประเภทเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับแหล่งเดิมที่อยู่บนพื้นผิวระนาบ

(38) ก. *เขาหยิบแอปเปิ้ลจากถุง*

ข. *เขาหยิบแอปเปิ้ลออกจากถุง*

ในลักษณะเดียวกัน จากตัวอย่าง (38) ก. กับตัวอย่าง (38) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (38) ข. มีกริยาวลี *ออก* ปรากฏหน้าบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม *จากถุง* ในขณะที่ ตัวอย่าง (38) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุตามตัวอย่าง (38) ก. กับ (38) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (38) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการควบคุมให้ *แอปเปิ้ล* พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *ถุง* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (38) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการควบคุมให้ *แอปเปิ้ล* เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ภายใน *ถุง* มาสู่ตำแหน่งที่อยู่ภายนอก *ถุง*

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (38) ข. เป็นรูปภาพาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขั้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ประเภทเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างการเคลื่อนที่ของวัตถุกับแหล่งเดิมที่เป็นพื้นที่ภายในภาชนะ

การเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม นอกเหนือจากจะสามารถขั้บเน้นด้านเส้นทางการเคลื่อนที่แล้ว ยังสามารถขั้บเน้นการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับแหล่งเดิมได้อีกด้วย โดยเป็นการเคลื่อนที่ของวัตถุโดยพิจารณาทิศทางจากจุดที่เป็นตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งเดิมมาสู่จุดอ้างอิง คือ จุดที่ผู้หยิบฉวยวัตถุนั้นอยู่

การขั้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ประเภทการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับแหล่งเดิม แสดงออกมาในรูปภาพาด้วยการมี

กริยาวลี *มา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม โดยจะแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับแหล่งเดิม คือ เป็นการเคลื่อนที่โดยพิจารณาทิศทางจากจุดที่วัตถุตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิมกับจุดอ้างอิงคือจุดที่ผู้หิบบนวัตถุยืนอยู่

(39) ก. เขาหิบบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ

ข. เขาหิบบแก้วน้ำมาจากบนโต๊ะ

จากตัวอย่าง (39) ก. กับตัวอย่าง (39) ข. เมื่อเปรียบเทียบกัน จะเห็นได้ว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (39) ข. มีกริยาวลี *มา* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม จากบนโต๊ะ ในขณะที่ ตัวอย่าง (39) ก. ซึ่งเป็นหน่วยสร้างที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ในระดับพื้นฐานนั้นไม่มี การแสดงความหมายของการพรรณนาเหตุการณ์หิบบนวัตถุตามตัวอย่าง (39) ก. กับ (39) ข. จึงมีความแตกต่างกัน โดยหน่วยสร้างตัวอย่าง (39) ก. จะแสดงความหมายเพียงว่า *เขา* ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการควบคุมให้ *แก้วน้ำ* พ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *บนโต๊ะ* แต่หน่วยสร้างตัวอย่าง (39) ข. จะแสดงความหมายว่า *เขา* ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการควบคุมให้ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่โดยมีทิศทางจากตำแหน่งที่อยู่ *บนโต๊ะ* มาสู่ตำแหน่งที่ผู้หิบบนวัตถุยืนอยู่

จากการแสดงความหมายเปรียบเทียบกันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (39) ข. เป็นรูปภาพาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จาก การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ประเภทการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับแหล่งเดิม

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บอกภาษาสามารถที่จะข้บเน้นทั้งเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ประเภทเส้นทางการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม และประเภทการเคลื่อนที่ของวัตถุที่แสดงทิศทางสัมพันธ์ระหว่างจุดอ้างอิงกับแหล่งเดิม ภายในหนึ่งหน่วยสร้างได้

(40) เขาหิบบแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ

(41) เขาดึงเศษผ้าออกมาจากในท่อรถ

จากตัวอย่าง (40) จะเห็นได้ว่า ในหน่วยสร้างมีทั้งกริยาวลี *ขึ้น* และ กริยาวลี *มา* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *บนโต๊ะ* เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการควบคุมให้ *แก้วน้ำ* เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ *บนโต๊ะ* มาสู่ตำแหน่งที่อยู่เหนือโต๊ะ โดยมีทิศทางมาสู่ตำแหน่งที่ผู้หยิบฉวยวัตถุอยู่นอยู่

จากตัวอย่าง (41) จะเห็นได้ว่า ในหน่วยสร้างมีทั้งกริยาวลี *ออก* และ กริยาวลี *มา* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทวลี *ในท้องรถ* เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งกระทำการควบคุมให้ *เศษผ้า* เคลื่อนที่จากตำแหน่งที่อยู่ *ในท้องรถ* มาสู่ตำแหน่งที่อยู่ภายนอกท้องรถ โดยมีทิศทางมาสู่ตำแหน่งที่ผู้หยิบฉวยวัตถุอยู่นอยู่

จากการแสดงความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (40) และ (41) เป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน และละเอียดกว่ารูปภาษาที่แสดงการข้บเน้นเฉพาะประเภทของเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิมประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น

ข) การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการหยิบฉวยวัตถุ

การข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการหยิบฉวยวัตถุ ไม่ได้แสดงด้วยการมีกริยาวลีอื่น ๆ เพิ่มเข้ามาในหน่วยสร้าง แต่จะแสดงออกมาในรูปภาษาด้วยการเลือกใช้คำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุโดยอาศัยลักษณะวิธีเฉพาะเจาะจง เช่น *ดึง* *แกะ* *ถอด* แทนคำกริยาแสดงหยิบฉวยวัตถุที่ไม่อาศัยลักษณะวิธีเฉพาะเจาะจง คือ *หยิบ* เพื่อแสดงลักษณะวิธีที่ผู้หยิบฉวยวัตถุใช้เพื่อให้วัตถุพ้นจากการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่แหล่งเดิมได้ โดยเป็นลักษณะวิธีที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะหรือขนาดของวัตถุกับลักษณะหรือขนาดของพื้นที่แหล่งเดิม

รูปภาษาที่มีการข้บเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการหยิบฉวยวัตถุ จึงเป็นรูปภาษาที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน

(42) *เขาแกะรูปภาพออกจากผนัง*

(43) *เขาดึงเทียนออกจากเชิงเทียน*

จากตัวอย่าง (42) - (43) จะเห็นได้ว่า ในส่วนของคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุในหน่วยสร้างเป็นคำกริยา *แกะ* และ *ดึง* ตามลำดับ ซึ่งเป็นคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุโดยอาศัยวิธีการที่

เฉพาะเจาะจง เพื่อแสดงความหมายว่า *เขา* ได้กระทำการให้ *รูปภาพ และ เทียน* พ้นจากการคงสภาพ ตำแหน่งที่ตั้งอยู่ที่ *ผนัง และ เชิงเทียน* โดยอาศัยลักษณะวิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ลักษณะวิธี *แกะ และ ตีง* ตามลำดับ

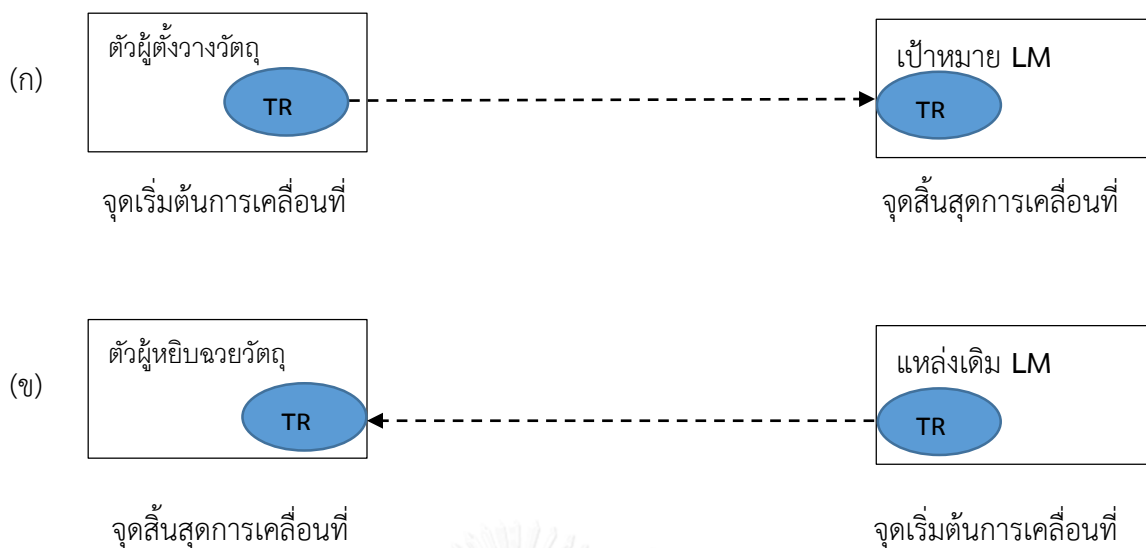
จากการแสดงความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หน่วยสร้างตัวอย่าง (42) และ (43) เป็นรูปภาพที่ให้ความจำเพาะเจาะจงของการพรรณนาเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน จากการขบเน้นเนื้อหาเชิงมนทัศน์ด้านลักษณะวิธีในการหยิบฉวยวัตถุ

6.2 การเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์

เหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุเป็นเหตุการณ์ที่มีลักษณะเป็นเหตุการณ์เชิงพลวัต ที่วัตถุมีการเคลื่อนที่เปลี่ยนตำแหน่งจากการกระทำในลักษณะ “ควบคุมให้เคลื่อนที่” ของผู้ตั้งวางวัตถุหรือผู้หยิบฉวยวัตถุ โดยมีจุดเริ่มต้นการเคลื่อนที่และจุดสิ้นสุดการเคลื่อนที่ที่แน่นอน กล่าวคือ ในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ จุดเริ่มต้นของการเคลื่อนที่ คือ ตำแหน่งที่วัตถุยังอยู่ในการครอบครองหรือถือครองโดยอวัยวะหรือเครื่องมือที่ผู้ตั้งวางวัตถุเลือกใช้ ที่ “ตัว” ของผู้ตั้งวางวัตถุ และเมื่อผู้ตั้งวางได้เริ่มกระทำการเคลื่อนอวัยวะหรือเครื่องมือ วัตถุก็จะเคลื่อนที่ไปตามการกระทำนั้น ส่วนจุดสิ้นสุดของการเคลื่อนที่ คือ เป้าหมาย หรือตำแหน่งที่วัตถุเคลื่อนที่ไปคงสภาพอยู่ วัตถุจะเริ่มเคลื่อนที่จากจุดเริ่มต้นจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุโดยมีทิศทางมุ่งไปสู่เป้าหมายที่วัตถุจะไปคงสภาพอยู่ ในขณะที่เหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ วัตถุที่ถูกหยิบฉวยจะมีจุดเริ่มต้นการเคลื่อนที่และจุดสิ้นสุดการเคลื่อนที่สลับกันกับเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ คือ จุดเริ่มต้นของการเคลื่อนที่ของวัตถุที่ถูกหยิบฉวยจะเป็นตำแหน่งที่วัตถุคงสภาพอยู่ที่แหล่งเดิม ส่วนจุดสิ้นสุดการเคลื่อนที่จะเป็นตำแหน่งที่วัตถุอยู่ในการครอบครองหรือถือครองโดยอวัยวะหรือเครื่องมือที่ผู้ตั้งวางวัตถุเลือกใช้ ที่ “ตัว” ของผู้หยิบฉวยวัตถุ

การเคลื่อนที่วัตถุในเหตุการณ์ทั้งสองจะมีทิศทางเคลื่อนที่ที่แสดงความสัมพันธ์แบบสิ่งโคจร (trajector) กับสิ่งอ้างอิง (landmark) โดยวัตถุมีลักษณะเป็นสิ่งโคจร ส่วนเป้าหมายหรือแหล่งเดิมมีลักษณะเป็นสิ่งอ้างอิง ดังนั้นหากจะกล่าวถึงทิศทางโดยแสดงถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงกล่าวได้ว่า สิ่งโคจรในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุจะเคลื่อนที่โดยมีทิศทางมุ่งไปหาสิ่งอ้างอิง ในขณะที่สิ่งโคจรในเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุจะเคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกจากสิ่งอ้างอิง

ดังสามารถแสดงได้ตามผังภูมิรูปภาพ (ก) และ (ข) โดยผังภูมิรูปภาพ (ก) แสดงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดการเคลื่อนที่ของวัตถุในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ ส่วนผังภูมิรูปภาพ (ข) แสดงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดการเคลื่อนที่ของวัตถุในเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ



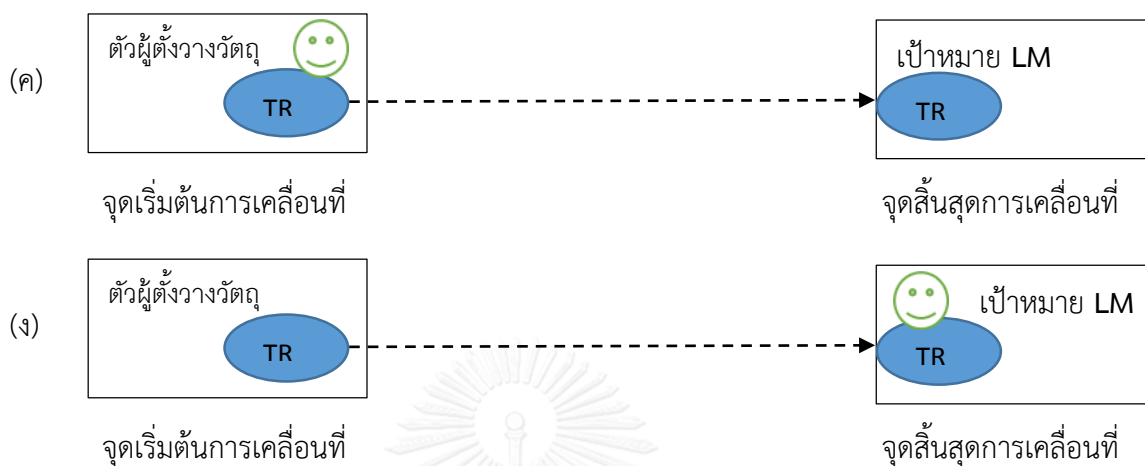
แม้ว่าทิศทางการเคลื่อนที่ของวัตถุในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุจะมีทิศทางที่แน่นอนตายตัว แต่จากการศึกษาพบว่า ผู้บอกภาษาสามารถจัดการการมองเห็นเหตุการณ์ (View arrangement) ได้ โดยผู้บอกภาษาจะพรรณนาฉากเหตุการณ์เสมือนว่า ได้ไปยืนอยู่ที่ตรงจุดใดจุดหนึ่งของเหตุการณ์เพื่อมองเหตุการณ์จากตรงจุดนั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วผู้บอกภาษามีสถานะเป็นเพียงบุคคลที่สามผู้มองเหตุการณ์จากภายนอกเท่านั้น ไม่ได้ไปยืนอยู่ ณ ตรงจุดนั้นจริง ๆ จุดดังกล่าว เรียกว่า จุดได้เปรียบ (vantage point) ซึ่งเป็นจุดที่ผู้บอกภาษาคิดว่าหากเลือกมองเหตุการณ์จากจุดนั้นจะสามารถพรรณนาฉากเหตุการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ดีที่สุด

จุดได้เปรียบที่ผู้บอกภาษาเลือกมองเหตุการณ์มี 2 จุด ได้แก่ จุดที่ตัวผู้ตั้งวางวัตถุหรือหยิบฉวยวัตถุยืนอยู่ กับจุดที่เป้าหมายหรือแหล่งเดิมตั้งอยู่ โดยการเลือกมองเหตุการณ์จากจุดได้เปรียบที่แตกต่างกันจะแสดงรูปภาพที่แตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการเลือกมุมมองในการมองเห็นเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุเป็นลำดับแรก ต่อด้วยการเลือกมุมมองในการมองเห็นเหตุการณ์ตั้งหยิบฉวยวัตถุ

6.2.1 การเลือกมุมมองในการมองเห็นเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นว่าวัตถุที่ถูกตั้งวางจะมีทิศทางการเคลื่อนที่ที่ตายตัวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ คือเคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุไปหาเป้าหมายเสมอ แต่อย่างไรก็ตามผู้บอกภาษาสามารถที่จะเลือกมองการเคลื่อนที่นั้นจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ หรือจะเลือกมองการเคลื่อนที่นั้นจากเป้าหมายก็ได้ ซึ่งทิศทางที่ได้จะเป็นทิศทางที่มาจากเลือกมุมมอง

ดังสามารถแสดงได้ตามผังภูมิรูปภาพ (ค) และ (ง) โดยผังภูมิรูปภาพ (ค) แสดงการเลือกจุดที่ผู้ตั้งวางวัตถุอยู่เป็นจุดได้เปรียบในการมองเหตุการณ์ ส่วนผังภูมิรูปภาพ (ง) แสดงการเลือกจุดที่เป้าหมายตั้งอยู่เป็นจุดได้เปรียบในการมองเหตุการณ์



การเลือกมุมมองในการเลือกมองเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุของผู้บอกภาษาจะสะท้อนออกมาในรูปภาพด้วยการเลือกใช้คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ออกจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุในส่วนของทิศทางที่แสดงความสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง ระหว่าง คำกริยา ไป กับคำกริยา มา ที่มีตำแหน่งการปรากฏอยู่หลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ในหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีคำกริยา เอว ปรากฏเป็นคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้าง

คำกริยา ไป เป็นคำกริยาที่มีนัยทางความหมายของการเดินทางออกจากจุดเริ่มต้น ดังนั้นการเลือกใช้คำกริยา ไป จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้บอกภาษาเลือกรับรู้เหตุการณ์โดยเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์เสมือนยืนอยู่ตรงที่จุดที่ผู้ตั้งวางวัตถุยืนอยู่ หรืออีกนัยหนึ่งคือผู้บอกภาษากำลังแทนตัวเองกับตัวของผู้ตั้งวางวัตถุในเหตุการณ์ และมองการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีลักษณะการเคลื่อนที่ออกไปจากตัว

คำกริยา มา เป็นคำกริยาที่มีนัยทางความหมายของการเดินทางมาสู่จุดหมาย ดังนั้นการเลือกใช้คำกริยา มา จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้บอกภาษาเลือกรับรู้เหตุการณ์โดยเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์เสมือนยืนอยู่ตรงที่เป้าหมาย และมองการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีลักษณะการเคลื่อนที่เข้ามาหาตัว

(44) เขาเอาแก้วน้ำไปวางบนโต๊ะ

(45) เขาเอาแก้วน้ำมาวางบนโต๊ะ

จากตัวอย่างที่ (44) – (45) จะเห็นได้ว่าตัวอย่างดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีคำกริยา *เอา* ปรากฏเป็นคำกริยาคำแรกของหน่วยสร้าง โดยมีคำกริยา *ไป* และ *มา* ปรากฏในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุ แก้วน้ำ ตามลำดับ การที่ทั้ง 2 ตัวอย่างเลือกใช้คำกริยาในตำแหน่งดังกล่าวที่แตกต่างกัน เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการเลือกมุมมองที่แตกต่างกัน โดยในตัวอย่าง (44) ซึ่งปรากฏคำกริยา *ไป* จะแสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาเลือกที่จะมองเหตุการณ์จากด้านที่ผู้ตั้งวางวัตถุ คือ *เขา* ยืนอยู่ โดยมองการเคลื่อนที่ของ *แก้วน้ำ* ที่เคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกไปจาก *เขา* ไปหาเป้าหมาย คือ *โต๊ะ* ในขณะที่ในตัวอย่าง (45) ซึ่งปรากฏคำกริยา *มา* จะแสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาเลือกที่จะมองเหตุการณ์จากด้านที่เป้าหมายตั้งอยู่ โดยมองการเคลื่อนที่ของ *แก้วน้ำ* ที่เคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกมาจาก *เขา* มาหาเป้าหมาย คือ *โต๊ะ*

จึงจะเห็นได้ ตัวของผู้ตั้งวางวัตถุและเป้าหมายต่างก็มีความสำคัญในการเลือกมุมมอง โดยเป็นจุดที่ผู้บอกภาษาใช้สำหรับอ้างอิงเพื่อแสดงความสัมพันธ์เชิงทิศทางการเคลื่อนที่ของวัตถุ ดังนั้นการปรากฏหรือไม่ปรากฏผู้ตั้งวางวัตถุหรือเป้าหมายให้เห็นอย่างเด่นชัดในฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุที่ผู้บอกภาษาพรรณนาถึง จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกมุมมองเหตุการณ์

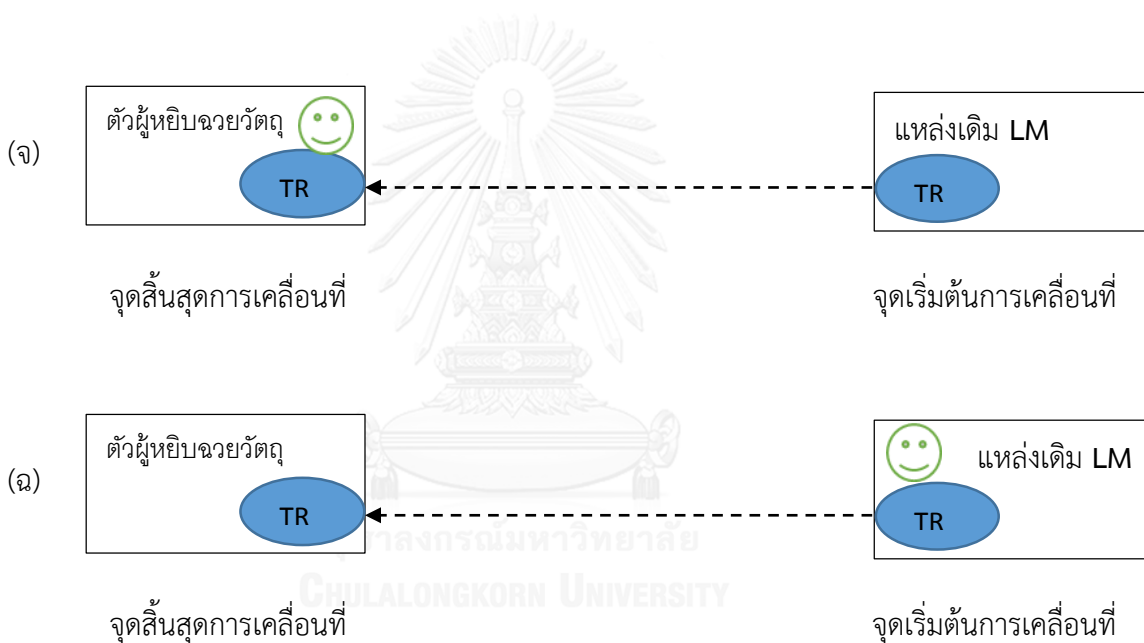
จากการศึกษาพบว่า การมีผู้ตั้งวางวัตถุปรากฏให้เห็นในฉากตั้งแต่เริ่มต้นเหตุการณ์จะส่งผลให้ผู้บอกภาษาเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์จากจุดที่ผู้ตั้งวางวัตถุอยู่ โดยติดตามการเคลื่อนที่ของวัตถุจากที่อยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุ จนเมื่อผู้ตั้งวางวัตถุเริ่มเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่มีวัตถุที่ถูกตั้งวางถูกถือครองอยู่ ผู้บอกภาษาก็จะติดตามการเคลื่อนที่นั้นตามไปด้วยจนสิ้นสุดการเคลื่อนที่ที่เป้าหมาย ซึ่งทิศทางดังกล่าวเป็นทิศทางเดียวกันกับผู้ตั้งวางวัตถุในฉากเหตุการณ์รับรู้อยู่ โดยรับรู้่วัตถุนั้นได้เคลื่อนออกไปจากตัว แล้วไปตั้งวางอยู่ที่พื้นที่หนึ่งที่เป็นเป้าหมาย จึงอาจกล่าวได้ว่า โดยปกติแล้วผู้บอกภาษาจะพรรณนาฉากเหตุการณ์การตั้งวางวัตถุโดยแทนตัวผู้บอกภาษากับผู้ตั้งวางวัตถุในฉากเหตุการณ์ เพื่อที่จะสามารถพรรณนาฉากของเหตุการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ในทางตรงข้ามหากว่าในฉากเหตุการณ์ไม่มีผู้ตั้งวางวัตถุปรากฏให้เห็นในฉากตั้งแต่เริ่มต้นเหตุการณ์ จะส่งผลให้ผู้บอกภาษาให้ความสนใจไปที่เป้าหมายมากกว่าตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ และเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์จากจุดนั้นแทนที่จุดที่ผู้ตั้งวางวัตถุอยู่ การเคลื่อนที่ของวัตถุจึงเป็นมุมมองที่เคลื่อนที่มาสู่เป้าหมาย ไม่ใช่ไปจากผู้ตั้งวางวัตถุ

6.2.2 การเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้นว่าวัตถุที่ถูกหีบฉวยจะมีทิศทางการเคลื่อนที่ที่ตายตัวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ คือเคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกจากแหล่งเดิมไปหาตัวของผู้หีบฉวยวัตถุเสมอ แต่อย่างไรก็ตามผู้บอกภาษาสามารถที่จะเลือกมองการเคลื่อนที่นั้นจากตัวของผู้หีบฉวยวัตถุ หรือจะเลือกมองการเคลื่อนที่นั้นจากแหล่งเดิมก็ได้ ซึ่งทิศทางที่ได้จะเป็นทิศทางที่มาจากการเลือกมุมมอง

ดังสามารถแสดงได้ตามผังภูมิรูปภาพ (จ) และ (ฉ) โดยผังภูมิรูปภาพ (จ) แสดงการเลือกจุดที่ผู้หีบฉวยวัตถุอยู่เป็นจุดได้เปรียบในการมองเหตุการณ์ ส่วนผังภูมิรูปภาพ (ฉ) แสดงการเลือกจุดที่แหล่งเดิมตั้งอยู่เป็นจุดได้เปรียบในการมองเหตุการณ์



การเลือกมุมมองในการเลือกมองเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุของผู้บอกภาษาจะสะท้อนออกมาในรูปภาพด้วยการเลือกใช้คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ออกจากแหล่งเดิมในส่วนของทิศทางที่แสดงความสัมพันธ์กับจุดอ้างอิง ระหว่าง คำกริยา ไป กับคำกริยา มา ที่มีตำแหน่งการปรากฏอยู่บนบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม

คำกริยา ไป เป็นคำกริยาที่มีนัยทางความหมายของการเดินทางออกจากจุดเริ่มต้น ดังนั้นการเลือกใช้คำกริยา ไป จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้บอกภาษาเลือกรับรู้เหตุการณ์โดยเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์เสมือนยืนอยู่ตรงที่แหล่งเดิมตั้งอยู่ และมองการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีลักษณะการเคลื่อนที่ออกไปจากตัว

คำกริยา *มา* เป็นคำกริยาที่มีนัยทางความหมายของการเดินทางมาสู่จุดหมาย ดังนั้นการเลือกใช้คำกริยา *มา* จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้บอกภาษาเลือกรับรู้เหตุการณ์โดยเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์เสมือนยืนอยู่ตรงที่ผู้หิบบฉวยวัตถุยืนอยู่ หรืออีกนัยหนึ่งคือผู้บอกภาษากำลังแทนตัวเองกับตัวของผู้หิบบฉวยวัตถุในเหตุการณ์ และมองการเคลื่อนที่ของวัตถุที่มีลักษณะการเคลื่อนเข้ามาหาตัว

(46) เขาหิบบแก้วน้ำมาจากโต๊ะ

(47) เขาหิบบแก้วน้ำไปจากโต๊ะ

จากตัวอย่างที่ (46) – (47) จะเห็นได้ว่า ตัวอย่างดังกล่าวเป็นหน่วยสร้างภาคแสดงซับซ้อนที่มีคำกริยา *ไป* และ *มา* ปรากฏในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม จากโต๊ะ ตามลำดับ การที่ทั้ง 2 ตัวอย่างเลือกใช้คำกริยาในตำแหน่งดังกล่าวที่แตกต่างกัน เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการเลือกมุมมองที่แตกต่างกัน โดยในตัวอย่าง (46) ซึ่งปรากฏคำกริยา *มา* จะแสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาเลือกที่จะมองเหตุการณ์จากด้านที่ผู้หิบบฉวยวัตถุ คือ เขา ยืนอยู่ โดยมองการเคลื่อนที่ของ แก้วน้ำ ที่เคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกมาจาก โต๊ะ มุ่งสู่ตำแหน่งที่ เขา ยืนอยู่ ในขณะที่ในตัวอย่าง (47) ซึ่งปรากฏคำกริยา *ไป* จะแสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาเลือกที่จะมองเหตุการณ์จากด้านที่แหล่งเดิมตั้งอยู่ โดยมองการเคลื่อนที่ของ แก้วน้ำ ที่เคลื่อนที่โดยมีทิศทางออกไปจาก โต๊ะ มุ่งสู่ตำแหน่งที่ เขา ยืนอยู่

จึงจะเห็นได้ ตัวของผู้หิบบฉวยวัตถุและแหล่งเดิมต่างก็มีความสำคัญในการเลือกมุมมอง โดยเป็นจุดที่ผู้บอกภาษาใช้สำหรับอ้างอิงเพื่อแสดงความสัมพันธ์เชิงทิศทางการเคลื่อนที่ของวัตถุ ดังนั้นการปรากฏหรือไม่ปรากฏผู้หิบบฉวยวัตถุหรือแหล่งเดิมให้เห็นอย่างเด่นชัดในฉากเหตุการณ์หิบบฉวยวัตถุที่ผู้บอกภาษาพรรณนาถึง จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกมุมมองเหตุการณ์

จากการศึกษาพบว่า การมีผู้หิบบฉวยวัตถุปรากฏให้เห็นในฉากตั้งแต่เริ่มต้นเหตุการณ์จะส่งผลให้ผู้บอกภาษาเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์จากจุดที่ผู้หิบบฉวยอยู่ โดยติดตามการเคลื่อนที่ของวัตถุจากจุดเริ่มต้นที่ตั้งวางอยู่ที่แหล่งเดิม จนเมื่อผู้หิบบฉวยวัตถุเริ่มเคลื่อนย้ายอวัยวะหรืออุปกรณ์ที่มีวัตถุที่ถูกหิบบฉวยถูกถือครองอยู่ ผู้บอกภาษาก็จะติดตามการเคลื่อนที่นั้นตามไปด้วยจนสิ้นสุดการเคลื่อนที่ที่ตัวของผู้หิบบฉวยวัตถุ ซึ่งทิศทางดังกล่าวเป็นทิศทางเดียวกันกับที่ผู้หิบบฉวยวัตถุในฉากเหตุการณ์รับรู้อยู่ โดยรับรู้ว่าจะเคลื่อนออกจากแหล่งเดิมมาสู่ตัว จึงอาจกล่าวได้ว่า โดยปกติแล้วผู้บอกภาษาจะพรรณนาฉากเหตุการณ์การหิบบฉวยวัตถุโดยแทนตัวผู้บอกภาษากับผู้หิบบฉวยวัตถุในฉากเหตุการณ์ เพื่อที่จะสามารถพรรณนาฉากของเหตุการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่สุด การเลือกมุมมองในเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ หากว่าในฉากเหตุการณ์ไม่มีผู้กระทำคือผู้หยิบฉวยวัตถุปรากฏให้เห็นในฉากตั้งแต่เริ่มต้นเหตุการณ์ จะส่งผลให้ผู้บอกภาษาให้ความสนใจไปที่แหล่งเดิมมากกว่าตัวของผู้หยิบฉวยวัตถุ และเลือกมุมมองในการมองเหตุการณ์จากจุดนั้นแทนที่จุดที่ผู้หยิบฉวยอยู่ การเคลื่อนที่ของวัตถุจึงเป็นมุมมองที่เคลื่อนที่ไปจากแหล่งเดิม ไม่ใช่มาสู่ผู้หยิบฉวยวัตถุ



บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในภาษาไทย ซึ่งยังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะในภาษาไทยมาก่อน มีเพียงการกล่าวถึงมิติทัศน์ของเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุหรือเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุในงานวิจัยที่ศึกษาด้านความหมายในระดับคำ โดยงานวิจัยที่มีความใกล้เคียงกับงานวิจัยชิ้นนี้ที่สุดคือวิทยานิพนธ์เรื่อง “หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมในภาษาไทย” ของสุธาทิพย์ เหมือนใจ ซึ่งศึกษารูปภาษาที่แสดงความหมายในระดับหน่วยสร้าง โดยหน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมประเภทหนึ่งที่วิทยานิพนธ์ของสุธาทิพย์กล่าวถึง คือหน่วยสร้างที่มีความหมายใกล้เคียงกับหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุในงานวิจัยชิ้นนี้ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยได้ทดลองทำวิจัยนำร่องโดยใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลภาษาภาคสนามในรูปแบบของชุดวิธีทัศน์แสดงฉากเหตุการณ์แล้ว กลับพบว่า รูปภาษาที่ได้มีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่หลากหลายกว่าที่วิทยานิพนธ์ของสุธาทิพย์กล่าวถึง อีกทั้งวิทยานิพนธ์ของสุธาทิพย์ยังไม่ได้กล่าวถึงหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมเช่นเดียวกัน

จึงกล่าวได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้นอกจากจะเป็นงานวิจัยชิ้นแรกที่มุ่งศึกษารูปภาษาที่แสดงความหมายระดับเหตุการณ์โดยเฉพาะแล้ว ยังเป็นงานวิจัยที่บุกเบิกการศึกษาภาษาโดยใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลที่แตกต่างไปจากงานวิจัยชิ้นก่อน ๆ ซึ่งมีข้อดีคือจะได้รูปภาษาที่สามารถนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับสิ่งที่รูปภาษานั้นแสดงความหมายได้ และข้อดีดังกล่าวส่งผลให้สามารถนำเอาทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานซึ่งมองว่ารูปภาษามีความสัมพันธ์กับระบบปริชาน มาใช้วิเคราะห์ได้ โดยในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้เลือกเอาแนวคิดเรื่อง การเลือกรับรู้เหตุการณ์ (construal) จากทฤษฎีไวยากรณ์ปริชานซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของภาษาศาสตร์ปริชาน มาใช้ประกอบกับการวิเคราะห์

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในภาษาไทย และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในแต่ละโครงสร้างดังกล่าว โดยในส่วนของปัจจัยนั้นผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดเรื่องการเลือกรับรู้เหตุการณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ ดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

7.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะสรุปผลการวิจัยโดยสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งสองข้อข้างต้น ดังต่อไปนี้

7.1.1 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในภาษาไทย

จากการวิเคราะห์รูปภาพพบว่า โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในภาษาไทยมีรูปแบบที่หลากหลาย โดยสามารถสรุปรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุในภาษาไทย ได้ ดังต่อไปนี้

7.1.1.1 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ โดยพื้นฐานจะเริ่มจากลักษณะหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่มีบุพบทลีแสดงเป้าหมายปรากฏ เช่น *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ เขาใส่ผักในช่อง* โดยบุพบทลีแสดงเป้าหมายจะไม่ปรากฏในกรณีที่เป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการแต่งกายเท่านั้น เช่น *เขาสวมรองเท้า เขาใส่เสื้อ*

หน่วยสร้างจะมีความซับซ้อนขึ้นจากการมีคำกริยา หรือกริยาวลี อื่น ๆ ปรากฏเพิ่มเติมเข้ามาจากหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่มีบุพบทลีแสดงเป้าหมายปรากฏ ได้แก่

1. มีกริยาวลีแสดงทิศทาง ลง *เข้า ไป ลงไป เข้าไป* หรือคำกริยา *ไว้* ปรากฏเพิ่มเติมเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมาย เช่น *เขาวางแก้วน้ำลงไปบนโต๊ะ เขาใส่ปากกาเข้าไปในโพรงไม้ เขาปักเทียนไว้ในเชิงเทียน* เป็นต้น

2. มีคำกริยา *ใส่* ปรากฏเพิ่มเติมเข้ามาในตำแหน่งหลัง นามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง หรือหลังคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดยอาศัยวิธีการเฉพาะเจาะจง เช่น *เขายัดเศษผ้าใส่ในท่อรถ เขาสอดดอกไม้ใส่ในผม เขาเอาเศษผ้ายัดใส่ในท่อรถ เขาเอาดอกไม้สอดใส่ในผม* เป็นต้น

3. มีคำกริยา *เอา* ปรากฏเพิ่มเติมเข้ามาในตำแหน่งหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ซึ่งส่งผลให้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุถูกย้ายไปอยู่หลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางแทน เช่น *เขาเอาแก้วน้ำวางบนโต๊ะ เขาเอาปากกาใส่ในโพรงไม้* เป็นต้น

4. มีคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง ซึ่งส่งผลให้คำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุถูกย้ายไปอยู่หลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางแทน เช่น *เขาคาบแก้วน้ำวางบนโต๊ะ เขาคีบกล้วยวางบนโต๊ะ* เป็นต้น

5. มีกริยาวลี *ใช้* หรือ *เอา* + นามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ในตำแหน่งหน้าคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ หรือคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุในหน่วยสร้าง เช่น *เขาเอาปากวางแก้วน้ำบนโต๊ะ เขาใช้คีมวางกล้วยบนโต๊ะ เขาเอาปากคาบแก้วน้ำวางบนโต๊ะ เขาใช้คีมคีบกล้วยวางบนโต๊ะ* เป็นต้น

6. มีกริยาวลีแสดงทิศทาง *ไป มา ขึ้นไป ลงไป* ในตำแหน่งหลังนามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวางที่มีคำกริยา *เอา* หรือ คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ ปรากฏอยู่ข้างหน้า เช่น *เขาเอากระดาษลงไปวางบนพื้น เขาเอากล่องขึ้นไปวางบนชั้น เขาหอบกองหนังสือไปวางบนโต๊ะ เขาคาบแก้วน้ำลงไปวางบนโต๊ะ* เป็นต้น

ทั้งนี้ กริยาวลีแสดงทิศทาง *ลง เข้า ไป ลงไป เข้าไป* หรือคำกริยา *ไว้* ที่ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทลีเป้าหมาย รวมถึงคำกริยา *ใส่* หากคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุข้างหน้าเป็นคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุโดยอาศัยวิธีการเฉพาะเจาะจง สามารถปรากฏพร้อมกับพวกคำกริยา *เอา* คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุด้วยอวัยวะหรืออุปกรณ์ รวมถึงกริยาวลี *ใช้* หรือ *เอา* + นามวลีแสดงอวัยวะหรืออุปกรณ์ ได้ ซึ่งยิ่งทำให้หน่วยสร้างนั้นมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นไปอีก เช่น *เขาเอาแก้วน้ำวางลงไปบนโต๊ะ เขาเอาแอมป์เปิดใส่ลงในกล่อง เขาเอาเศษผ้ายัดใส่ไว้ในท่อรถ เขาเอาดอกไม้สอดใส่เข้าไปในผม เขาคาบแก้วน้ำวางลงไปบนโต๊ะ เขาหอบหนังสือวางลงไปบนโต๊ะ เขาใช้คีมวางกล้วยลงไปบนโต๊ะ เขาใช้ปากวางแก้วน้ำลงบนโต๊ะ เขาใช้ปากคาบแก้วน้ำวางลงไปบนโต๊ะ เขาเอาแขนหอบหนังสือวางลงไปบนโต๊ะ* เป็นต้น

7.1.1.2 โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หิยฉวยวัตถุ

โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หิยฉวยวัตถุ โดยพื้นฐานจะเริ่มจากลักษณะหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่มีบุพบทลีแสดงแหล่งเดิมปรากฏ ทั้งนี้ในส่วนของบุพบทลีแสดงแหล่งเดิมในหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หิยฉวยวัตถุ จะมีความแตกต่างกับบุพบทลีแสดงเป้าหมายในหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ คือจะต้องประกอบไปด้วยคำบุพบท *จาก* กับบุพบทลีแสดงตำแหน่งของสถานที่ หรือนามวลีแสดงสถานที่เสมอ เช่น *จากบนโต๊ะ* หรือ *จากโต๊ะ* เช่น *เขาหยิบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ เขาหยิบส้มจากกล่อง* โดยบุพบทลีแสดงแหล่งเดิมดังกล่าวจะไม่ปรากฏในกรณีที่เป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการแต่งกายเท่านั้น

เช่นเดียวกับโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ เช่น *เขาถอดรองเท้า เขาถอดเสื้อ*

โดยหน่วยสร้างจะมีความซับซ้อนขึ้นจากการมีคำกริยา หรือกริยาวลี อื่น ๆ ปรากฏเพิ่มเติมเข้ามาจากหน่วยสร้างภาคแสดงเดี่ยวที่มีบุพบทวลีแสดงแหล่งเดิมปรากฏ ได้แก่

- 1) มีกริยาวลีแสดงทิศทาง *ขึ้น ออก ไป มา ขึ้นมา ออกมา ขึ้นไป ออกไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าหรือหลังบุพบทวลีแสดงแหล่งเดิม เช่น *เขาหยิบแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ เขาหยิบแก้วน้ำจากบนโต๊ะขึ้นมา เขาหยิบลัมออกมาจากกล่อง เขาหยิบลัมจากในกล่องออกมา* เป็นต้น โดยในรูปแบบหน่วยสร้างนี้ สามารถมีคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุ รวมถึงคำกริยา *เอา* ปรากฏแทนในตำแหน่งคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุได้ เช่น *เขาคาบแก้วน้ำขึ้นมาจากโต๊ะ เขาศีบกกล้วยขึ้นมาจากโต๊ะ เขาเอาก้อนหินขึ้นมาจากถ้ำน้ำ เขาเอามือออกจากโพรงไม้* เป็นต้น
- 2) มีกริยาวลี *เอ้อมไป ล้วงไป ล้วงลงไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุเช่น *เขาเอ้อมไปหยิบแก้วน้ำจากบนโต๊ะ เขาล้วงลงไปหยิบปากกาจากโพรงไม้* เป็นต้น
- 3) มีคำกริยา *เอา* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหลังคำกริยาแสดงการหยิบฉวยวัตถุ ในหน่วยสร้างที่มีกริยาวลีแสดงทิศทาง *ขึ้น ออก ไป มา ขึ้นมา ออกมา ขึ้นไป ออกไป* ปรากฏอยู่ เช่น *เขาหยิบเอาแก้วน้ำขึ้นมาจากบนโต๊ะ เขาแกะเอารูปภาพออกจากผนัง เขาดึงเอาเศษผ้าออกจากท่อรถ* เป็นต้น

7.1.2 ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในแต่ละโครงสร้าง

ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหยิบฉวยวัตถุในแต่ละโครงสร้าง คือ กระบวนการเลือกรับรู้เหตุการณ์ (construal) ของผู้บอกภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การให้ ความจำเพาะเจาะจงของเหตุการณ์ที่ละเอียดกว่าระดับพื้นฐาน การเลือกข้เน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ภายใต้ฐานเชิงมโนทัศน์ของเหตุการณ์ที่มีความโดดเด่นให้กลายเป็นข้อมูลส่วนพื้นหน้าแสดงออกมาในรูปภาษา การมุ่งสนใจไปที่บางองค์ประกอบของเหตุการณ์ที่มีความโดดเด่น และการจัดการมุมมองในการมองเหตุการณ์

กระบวนการเลือกรับรู้เหตุการณ์ (construal) ของผู้บอกภาษาทั้ง 4 ด้านดังกล่าวส่งผลให้รูปภาษาที่ใช้พรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางและหีบฉวยวัตถุมีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่หลากหลายและซับซ้อน สะท้อนให้เห็นจากการมีกริยาในตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยสร้างนอกเหนือจากกริยาหลักที่แสดงการตั้งวางและหีบฉวยวัตถุ กริยาต่าง ๆ

7.1.2.1 ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุ

- 1) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุ ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีคำกริยา *เอา* ปรากฏหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง เพื่อบ่งชี้ว่าวัตถุตั้งกล่าวอยู่ในการครอบครองของผู้ตั้งวางวัตถุ ซึ่งสามารถจัดการเคลื่อนย้ายวัตถุได้ตามต้องการ
- 2) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุปรากฏหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง เพื่อบ่งชี้ว่าวัตถุตั้งกล่าวอยู่ในการถือครองของผู้ตั้งวางวัตถุ ซึ่งสามารถจัดการเคลื่อนย้ายวัตถุได้ตามต้องการ
- 3) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนย้ายวัตถุที่ถูกตั้งวางให้ออกไปจากตัวของผู้ตั้งวางวัตถุ ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีทั้งคำกริยา *เอา* หรือคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุ ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้านามวลีแสดงวัตถุที่ถูกตั้งวาง และคำกริยาแสดงทิศทาง *ไป มา ขึ้นไป ลงไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหลังนามวลีวัตถุที่ถูกตั้งวาง
- 4) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองหรือใช้งานอวัยวะหรืออุปกรณ์สำหรับถือครองวัตถุที่ถูกตั้งวาง ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีกริยาวลี *ใช้* หรือ *เอา + นามวลีอวัยวะหรืออุปกรณ์* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าคำกริยาแสดงการตั้งวางวัตถุ หรือคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุในหน่วยสร้าง
- 5) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุสู่เป้าหมาย ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีกริยาวลีแสดงทิศทาง *ลง เข้า ไป ลงไป เข้าไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทวลีแสดงเป้าหมาย

- 6) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการคงสภาพด้านตำแหน่งที่ตั้งของวัตถุต่อเนื่องหลังจากถูกตั้งวางสู่เป้าหมาย ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีคำกริยา *ไว้* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าบุพบทลีแสดงเป้าหมาย

7.1.2.2 ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเลือกใช้หน่วยสร้างภาคแสดงพรรณนาเหตุการณ์หีบฉวยวัตถุ

- 1) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการครอบครองวัตถุ ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีคำกริยา *เอา* ปรากฏหลังคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ เพื่อบ่งชี้ว่าวัตถุดังกล่าวอยู่ในการครอบครองของผู้หีบฉวยวัตถุในการจัดการเคลื่อนย้ายวัตถุมาสู่ตัว
- 2) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการถือครองวัตถุ ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีคำกริยาแสดงการถือครองวัตถุปรากฏแทนที่คำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ เพื่อบ่งชี้ว่าวัตถุดังกล่าวอยู่ในการถือครองของผู้หีบฉวยวัตถุ ซึ่งสามารถจัดการเคลื่อนย้ายวัตถุได้ตามต้องการ
- 3) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนอวัยวะไปหาวัตถุเพื่อทำการหีบฉวย ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีกริยาวลี *เอ้อมไป ล้วงไป ล้วงลงไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าคำกริยาแสดงการหีบฉวยวัตถุ
- 4) การขบเน้นเนื้อหาเชิงมโนทัศน์ด้านการเคลื่อนที่ของวัตถุจากแหล่งเดิม ทำให้เลือกใช้โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่มีกริยาวลี *ขึ้น ออก ไป มา ขึ้นมา ออกมา ขึ้นไป ออกไป* ปรากฏเพิ่มเข้ามาในตำแหน่งหน้าหรือหลังบุพบทลีแสดงแหล่งเดิม

7.2 อภิปรายผลการวิจัย

มโนทัศน์การตั้งวางวัตถุและหีบฉวยวัตถุเป็นมโนทัศน์ที่มีความซับซ้อน นอกเหนือจากแง่มุมทางความหมายหลักของเหตุการณ์ที่มุ่งแสดงว่า ใครเป็นผู้ตั้งวางหรือหีบฉวยวัตถุ สิ่งใดที่ถูกตั้งวางหรือหีบฉวย และพื้นที่ใดที่เป็นพื้นที่สำหรับตั้งวางวัตถุหรือพื้นที่ที่วัตถุถูกหีบฉวยมาแล้ว ยังประกอบไปด้วยแง่มุมทางความหมายอื่น ๆ ด้วย เช่น การครอบครองหรือถือครองวัตถุ ลักษณะการเคลื่อนที่ของวัตถุในเหตุการณ์ซึ่งแสดงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างแหล่งเดิมกับเป้าหมาย ลักษณะวิธีการทำให้วัตถุคงสภาพที่พื้นที่เป้าหมายหรือหลุดพ้นจากพื้นที่แหล่งเดิม เป็นต้น

แง่มุมทางความหมายต่าง ๆ ดังกล่าวจะปรากฏเพิ่มเข้ามาเป็นกริยาในตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยสร้างนอกเหนือจากคำกริยาแสดงการตั้งวางและหีบฉวยวัตถุ ส่งผลให้หน่วยสร้างมีระดับความ

ซับซ้อนมากขึ้น และทำให้มีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตาม ความซับซ้อนของมโนทัศน์การตั้งวางและหีบฉวยวัตถุจะแสดงออกมาในรูปภาพโดยผ่านขั้นตอนการประมวลผลในระบบปริชานของผู้บอกภาษา เมื่อผู้บอกภาษาได้รับรู้ฉากเหตุการณ์ผ่านทาง การมองเห็นแล้ว ข้อมูลดังกล่าวจะถูกส่งต่อไปยังระบบปริชานเพื่อกระทำการเลือกว่า ควรจะพรรณนาฉากเหตุการณ์ซึ่งเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ด้วยรูปแบบภาษาอย่างไร โดยจากการวิเคราะห์พบว่า หน่วยสร้างภาคแสดงจะมีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่ซับซ้อนขึ้น หากว่าในฉากเหตุการณ์ที่ผู้บอกภาษาพรรณนาถึงมีองค์ประกอบบางอย่างที่มีความโดดเด่นหรือแปลกไปจากฉากเหตุการณ์ปกติ เช่น ฉากเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุที่มีระยะห่างระหว่างผู้ตั้งวางวัตถุกับเป้าหมายมากกว่าปกติ ความโดดเด่นหรือแปลกไปจากฉากเหตุการณ์ปกติดังกล่าวจะกระตุ้นให้ผู้บอกภาษาเกิดการสร้างมโนทัศน์ (conceptualization) โดยขบเน้นเอาแง่มุมทางความหมายที่มีความโดดเด่นดังกล่าวออกมาแสดงผ่านรูปภาพ ทำให้รูปภาพมีระดับความซับซ้อนมากขึ้น จากปกติที่พรรณนาเหตุการณ์ด้วยรูปภาพ *เขาวางแก้วน้ำบนโต๊ะ* ก็จะส่งผลให้พรรณนาออกมาเป็นรูปภาพ *เขาเอาแก้วไปวางบนโต๊ะ* ซึ่งมีคำกริยา *เอา* และ *ไป* เพิ่มเข้ามาในหน่วยสร้างเพื่อแสดงแง่มุมทางความหมายดังกล่าว เป็นต้น

ข้อค้นพบด้านปัจจัยทางปริชานที่เป็นปัจจัยทำให้หน่วยสร้างภาคแสดงมีรูปแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่หลากหลายข้างต้น เป็นผลจากการใช้แนวทางการวิเคราะห์ภาษาแบบจากมโนทัศน์ไปสู่รูปภาพ (onomasiological approach) แนวทางการวิเคราะห์นี้สามารถทำให้เราได้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างรูปภาพกับมโนทัศน์ได้โดยตรง ผ่านความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของรูปภาพ แนวทางการวิเคราะห์ภาษาแบบจากมโนทัศน์ไปสู่รูปภาพสอดคล้องกับแนวคิดทางภาษาศาสตร์ปริชาน คือ รูปภาพที่แตกต่างกันย่อมแสดงความหมายที่แตกต่างกัน โดยความหมายที่แตกต่างกันดังกล่าวเป็นผลมาการกระบวนการสร้างมโนทัศน์ภายในระบบปริชานที่แตกต่างกัน แนวคิดทางภาษาศาสตร์ปริชานจึงเป็นเสมือนสื่อกลางสิ่งที่ใช้อธิบายเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์กับรูปภาพได้

ข้อค้นพบอีกประการหนึ่งจากแนวทางการวิเคราะห์นี้ นอกเหนือจากความหลากหลายของรูปภาพข้างต้น คือ ความอสมมาตร (asymmetry) ระหว่างความหมายของฉากเหตุการณ์บางประเภท ซึ่งเป็นตัวแทนของมโนทัศน์กับรูปภาพที่ใช้พรรณนา เช่น ในฉากเหตุการณ์ที่เป็นการสวมใส่เครื่องแต่งกาย โดยความหมายของฉากเหตุการณ์จะต้องประกอบด้วยผู้สวมใส่ เครื่องแต่งกายที่ใส่ และอวัยวะที่ถูกสวมใส่ แต่อย่างไรก็ตามจากการพรรณนาเหตุการณ์กลับได้รูปภาพที่ไม่มีหน่วยภาษาที่แสดงถึงอวัยวะที่ถูกสวมใส่ปรากฏในรูปภาพ เช่น *เขาสวมหมวก เขาใส่รองเท้า* เป็นต้น ความ

อสมมาตรดังกล่าวเป็นลักษณะเด่นที่จะค้นพบได้จากการใช้แนวทางการวิเคราะห์แบบจากมโนทัศน์ไปสู่รูปภาพ

แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการงานวิจัยชิ้นนี้จะสอดคล้องกับแนวทางการวิเคราะห์ภาษาแบบจากมโนทัศน์ไปสู่รูปภาพ รวมถึงสามารถนำเอาแนวคิดทางภาษาศาสตร์ปริชานมาอธิบายได้ แต่ด้วยวัตถุประสงค์หลักของผู้จัดทำเครื่องมือนี้ที่มุ่งศึกษาการจัดประเภททางความหมายของเหตุการณ์ในเชิงแบบลักษณะภาษา (Typology) จึงส่งผลให้ข้อค้นพบบางอย่างยังไม่ชัดเจน เช่น จากลักษณะที่อสมมาตรระหว่างความหมายของฉากเหตุการณ์ประเภทการแต่งกายกับรูปภาพที่ใช้พรรณนาข้างต้น ยังไม่มีคลิปแสดงฉากเหตุการณ์ที่เปรียบเทียบว่า หากเป็นฉากเหตุการณ์ที่อวัยวะที่ถูกสวมใส่ไม่สอดคล้องกับเครื่องแต่งกายจะยังคงได้รูปภาพเหมือนกันหรือไม่

7.3 ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า งานวิจัยชิ้นนี้ได้้นำเอาเครื่องมือที่มุ่งศึกษาการจัดประเภททางความหมายของเหตุการณ์ในเชิงแบบลักษณะภาษา (Typology) มาประยุกต์ใช้ จึงส่งผลให้ข้อค้นพบบางอย่างยังไม่ชัดเจน ดังนั้นในงานวิจัยชิ้นต่อไปในอนาคตที่สามารถที่จะนำเอาข้อสังเกตรวมถึงข้อค้นพบในงานวิจัยชิ้นนี้ไปผลิตเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลเพิ่มเติมได้ จะทำให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจนขึ้น เช่น ประเด็นเรื่องการใช้คำกริยา *เอา* ว่ามีความหมายแสดงการครอบครองวัตถุหรือเป็นการหยิบฉวยวัตถุ ประเด็นเรื่องการหยิบฉวยวัตถุที่สามารถใช้คำกริยาแสดงการถือครองวัตถุแสดงความหมายได้ รวมถึงบทบาทของกริยาลีแสดงทิศทางว่ายังมีความหมายในฐานะคำกริยาอยู่หรือถูกลดทอนความเป็นคำกริยาจนกลายเป็นคำบุพบท เป็นต้น

ในงานวิจัยชิ้นนี้แม้จะกล่าวถึงทั้งเหตุการณ์ตั้งวางวัตถุและเหตุการณ์หยิบฉวยวัตถุ แต่ผู้วิจัยไม่ได้มุ่งศึกษาทั้ง 2 เหตุการณ์ในเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งแม้ว่าโดยมโนทัศน์แล้วมีความเหมือนกันแต่ต่างกันเพียงทิศทาง แต่จากลักษณะโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ที่ค้นพบในงานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นว่ามีทั้งความเหมือนและความแตกต่างซ้อนเหลื่อมกันอยู่ จึงน่าสนใจหากจะนำไปวิจัยต่อในเชิงเปรียบเทียบ

นอกจากนี้แนวทางการวิเคราะห์ภาษาจากมโนทัศน์ไปสู่รูปภาพทำให้เห็นถึงปรากฏการณ์ภาษาในมุมมองอีกด้านหนึ่ง ซึ่งยังไม่เป็นที่แพร่หลายในงานวิจัยภาษาไทย ดังนั้นหากมีงานวิจัยที่ใช้แนวทางการวิเคราะห์นี้มากขึ้นจะทำให้เกิดข้อค้นพบทางภาษาที่หลากหลายขึ้น ซึ่งสามารถนำไปใช้ต่อยอดในงานวิจัยเชิงทดลองทางภาษาศาสตร์จิตวิทยา ภาษาศาสตร์ปริชาน รวมถึงภาษาศาสตร์เชิง

แบบลักษณะ โดยอาจใช้เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลรูปแบบนี้เพื่อศึกษาในมิติอื่น ๆ เช่น เหตุการณ์การให้ เหตุการณ์การได้รับ เป็นต้น



รายการอ้างอิง

- Kurt Baldinger. (1980). Semantic theory: towards a modern semantics.
- Melissa Bowerman, Marianne Gullberg, Asifa Majid, & Bhuvana Narasimhan. (2004). Put project: The cross-linguistic encoding of placement events *Field Manual Volume 9* (pp. 10-24): Max Planck Institute for Psycholinguistics.
- Jidong Chen. (2010). *Putting and taking events in Mandarin Chinese*. Paper presented at the Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society.
- Stefan Grondelaers, & Dirk Geeraerts. (2003). Towards a pragmatic model of cognitive onomasiology. *Cognitive approaches to lexical semantics*, 67, 92.
- Miyuki Ishibashi. (2012). The expression of ‘putting’ and ‘taking’ events in Japanese. *Events of Putting and Taking: A Crosslinguistic Perspective*, 100, 253.
- Ronald W Langacker. (2008). *Cognitive grammar: A basic introduction*: Oxford University Press.
- Stephen C. Levinson. (2012). Preface. *Events of putting and taking: A crosslinguistic perspective*, 100, XI.
- Evans Vyvyan, & Melanie Green. (2006). Cognitive linguistics. An introduction. *Vyvyan Evans, Melanie Green. – Great Britain: Routledge*.
- สุธาทิพย์ เหมือนใจ. (2554). หน่วยสร้างแสดงเหตุการณ์ 3 หน่วยร่วมในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา บัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงค์นาฏ นุศาสตร์เลิศ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างระบบคำกริยา ‘ใส่’ กับระบบประธานของผู้พูดภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น : การทดสอบสมมติฐานนอร์ฟ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา บัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรัชย์ หิรัญรัตน์. (2550). การศึกษาความหมายของคำว่า ‘เอา’ ในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา บัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.



ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายกันตณัฐ ปริมิตร เกิดเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ที่จังหวัดเชียงราย สำเร็จ การศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2555 ได้เข้าศึกษาต่อในระดับอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ที่ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2556

